

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina

CANTON SARAJEVO
Government

Broj: 02-04-24271-10/21
Sarajevo, 10.06.2021. godine

Na osnovu člana 26. i 28. stav (4) Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 36/14 - Novi prečišćeni tekst i 37/14 - Ispravka) Vlada Kantona Sarajevo, na 27. sjednici održanoj **10.06.2021.** godine, donijela je

ZAKLJUČAK

1. Prihvata se Izvještaj o radu Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo za 2020. godinu.
2. Izvještaj iz tačke 1. ovog zaključka dostavlja se Skupštini Kantona Sarajevo na nadležno odlučivanje.

PREMIJER
Edin Forto

Dostaviti:

1. Predsjedavajući Skupštine Kantona Sarajevo,
2. Skupština Kantona Sarajevo,
3. Zamjenici predsjedavajućeg Skupštine Kantona Sarajevo (3x),
4. Premijer Kantona Sarajevo,
5. Kantonalna uprava za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo,
6. Evidencija,
7. **A r h i v a.**

web: <http://vlada.ks.gov.ba>
e-mail: vlada@vlada.ks.gov.ba
Tel: + 387(0)33 562-068, 562-070
Fax: + 387(0)33 562-211
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Kantonalna uprava za inspekcijske poslove
Kantona Sarajevo
SARAJEVO

**IZVJEŠTAJ O RADU KANTONALNE UPRAVE ZA INSPEKCIJSKE
POSLOVE KANTONA SARAJEVO ZA 2020. GODINU**

Sarajevo, Maj 2021. godine

SADRŽAJ

I - Uvodni dio.....	3
II - Normativni dio.....	4
III - Tematski dio.....	4
IV - Kapitalni projekti.....	4
V - Ocjena stanja.....	4
VI - Programska orijentacija.....	24
VII - Izvršenje kontinuiranih poslova.....	26
1. Inspektorat poljoprivredne, vodne i šumarske inspekcije.....	26
1.1. Poljoprivredna inspekcija.....	28
1.2. Vodna inspekcija.....	29
1.3. Šumarska inspekcija.....	30
2. Inspektorat veterinarske inspekcije.....	31
3. Inspektorat urbanističko - građevinske, ekološke, komunalne i stambene inspekcije.....	40
3.1. Kantonalna urbanističko-građevinska inspekcija	45
3.2. Kantonalna inspekcija zaštite okoliša.....	49
3.3. Kantonalna komunalna inspekcija	55
3.4. Inspekcija zaštite prirode	58
3.5. Inspekcija za zaštitu dobara baštine	60
3.6. Inspekcija u stambenoj oblasti	62
4. Inspektorat tehničke inspekcije.....	65
4.1. Elektroenergetska inspekcija.....	66
4.2. Termoelektrična inspekcija.....	68
4.3. Rudarska inspekcija.....	70
4.4. Geološka inspekcija	73
5. Inspektorat tržišno - turističke inspekcije.....	75
6. Inspektorat rada, zaštite na radu i socijalne zaštite.....	80
6.1. Inspekcija rada.....	81
6.2. Inspekcija zaštite na radu vrši nadzor na primjenom zakona i to:	85
6.3. Inspekcija socijalne zaštite vrši inspektorski nadzor nad primjenom zakona i to:	86
7. Inspektorat sanitarne, zdravstvene, farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu.....	88
7.1. Sanitarna inspekcija.....	91
7.2. Zdravstvena inspekcija.....	99
7.3. Farmaceutska inspekcija.....	105
7.4. Inspekcija za hranu.....	109
8. Inspektorat saobraćajne i cestovne inspekcije.....	111
8.1. Inspekcija za ceste	112
8.2. Saobraćajna inspekcija.....	113
9. Inspektorat prosvjetne inspekcije.....	117
10. Sektor za stručne i zajedničke poslove.....	122
11. Sektor za internu kontrolu.....	125
IX - Način ostvarivanja saradnje sa federalnim organima, drugim kantonima, općinama, Gradom	129
X - Prijedlog mjera.....	130

Na osnovu člana 132. stav (1) i (2) tačka 2. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" broj 35/05) i Odluke o metodologiji izrade i donošenja programa rada i izvještaja o radu Vlade Kantona Sarajevo i kantonalnih organa ("Sl.novine Kantona Sarajevo" broj 29/12) direktor Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo podnosi

**IZVJEŠTAJ O RADU
KANTONALNE UPRAVE ZA INSPEKCIJSKE POSLOVE
KANTONA SARAJEVO
ZA 2020. GODINU**

I - Uvodni dio

Na osnovu člana 132. stav (1) i stav (2) tačka 2. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Sl.novine Federacije BiH" broj: 35/05) Kantonalna uprava za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Uprava) dužna je najmanje jednom godišnje podnijeti pisani izvještaj o izvršenim inspekcijskim nadzorima, o nađenom stanju i poduzetim mjerama.

Izvještaj o radu sačinjen je na osnovu Odluke o metodologiji izrade i donošenja programa rada i izvještaja o radu Vlade Kantona Sarajevo i kantonalnih organa ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj: 29/12).

Cilj izvještaja o radu je ukazati na pojave i probleme, poduzete aktivnosti sa prijedlogom mjera koje bi trebalo poduzeti za otklanjanje utvrđenog nezakonitog ponašanja. U izvještaju su obrađeni vidovi i načini kršenja zakona i drugih propisa, nedostaci u propisima te prijedlozi u kojem pravcu bi trebalo mijenjati pojedina zakonska rješenja.

U skladu sa djelokrugom rada propisanim Zakonom o organizaciji i djelokrugu organa uprave i upravnih organizacija Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj: 41/12, 8/15, 13/17 i 50/20) Kantonalna uprava za inspekcijske poslove vrši inspekcijske poslove iz nadležnosti kantonalnih inspekcija koje su organizovane u njenom sastavu i druge upravne i stručne poslove u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Putem inspekcija iz određene upravne oblasti Uprava obavlja stručne i operativne inspekcijske poslove kontrole provođenja zakona i drugih materijalnih propisa kojima su definisane određene politike i utvrđeno funkcionisanje pojedinih privrednih djelatnosti, poduzima mjere u vršenju inspekcijskog nadzora, vodi evidenciju o izvršenim inspekcijskim nadzorima, izrečenim mjerama kao i izdatim i naplaćenim prekršajnim nalogima, prati stanje u oblastima koje nadzire, pojavne oblike i probleme te daje prijedlog mjera za rješavanje problema.

Osim praćenja stanja u oblastima koje nadziru i prikupljanja operativnih podataka o subjektima nadzora, preventivnog, edukativnog i korektivnog djelovanja na subjekte nadzora, inspekcijske službe imaju obavezu sankcionisanja prekršilaca izricanjem upravnih, prekršajnih i drugih mjera te kontrolu izvršenja izrečenih mjera.

Iako je osnovna funkcija inspekcije da vrši nadzor nad primjenom propisa iz određene upravne oblasti, inspekcija ima i obavezu da kroz svoj rad utvrđuje manjkavost propisa nad čijom primjenom vrši nadzor te predlaže izmjene istih sa ciljem povećanja sigurnosti i efikasnosti na

terenu.

Poslovi iz djelokruga Uprave vrše se u okviru slijedećih organizacionih jedinica:

- Inspektorat poljoprivredne, vodne i šumarske inspekcije;
- Inspektorat veterinarske inspekcije;
- Inspektorat urbanističko-građevinske, ekološke, komunalne i stambene inspekcije;
- Inspektorat tehničke inspekcije;
- Inspektorat tržišno-turističke inspekcije;
- Inspektorat rada, zaštite na radu i socijalne zaštite;
- Inspektorat sanitarne, zdravstvene i farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu;
- Inspektorat saobraćajne i cestovne inspekcije;
- Inspektorat prosvjetne inspekcije;
- Sektor za stručne i zajedničke poslove;
- Sektor za internu kontrolu.

Uprava je u izvještajnom periodu postupala u skladu sa utvrđenim nadležnostima propisanim Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavom Kantona Sarajevo, Zakonom o organizaciji i djelokrugu organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, Zakonom o prekršajima Federacije Bosne i Hercegovine i Zakonom o organizaciji i djelokrugu organa uprave i upravnih organizacija Kantona Sarajevo te 18 zakona donesenih na državnom nivou, 73 federalna zakona, 26 kantonalnih zakona, 145 pravilnika, jedanaest odluka i 16 uredbi. Pored navedenog, inspekcija rada vrši nadzor nad primjenom granskih kolektivnih ugovora.

II - Normativni dio

Kantonalna uprava za inspeksijske poslove Kantona Sarajevo nije imala programiranih zadataka iz poglavlja Normativni dio.

III - Tematski dio

1 Izvještaj o radu Kantonalne uprave za inspeksijske poslove za 2019. godinu

- Zaključak Vlade Kantona Sarajevo broj:
- Zaključak Skupštine Kantona Sarajevo broj:

Naprijed navedenim zaključcima izvještaj je prihvaćen.

IV - Kapitalni projekti

U 2020. godini Uprava nije imala kapitalnih projekata.

V - Ocjena stanja

Izvještaj o radu zasniva se na Programu rada Uprave, mjesečnim i sedmičnim planovima rada inspektorata i sektora koji djeluju unutar ovog organa.

U godišnjem Programu rada planiran je broj inspeksijskih nadzora koje inspektori trebaju izvršiti u

određenom vremenskom periodu. Broj upravnih mjera i izdatih prekršajnih naloga nije planiran jer je isti ovisan o stanju zatečenom prilikom vršenja inspekcijskog nadzora.

Izvještaj o radu se zasniva na postojećem broju inspektora u inspektoratima, koji je manji od broja izvršilaca predviđenih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Uprave.

Inspektori Uprave izvršili su **52.165** inspekcijskih nadzora, što je u odnosu na planiranih **38.601** inspekcijska nadzora više za 13.564 nadzora ili 35,14 %.

Izvršenje konkretnih poslova i radnih zadataka za pojedini mjesec vrši se na osnovu mjesečnog plana rada donesenog na nivou svakog inspektorata odnosno sektora. Međutim, isto je u značajnoj mjeri zavisilo i od trenutnog stanja na terenu u svakoj pojedinoj oblasti u kojoj inspekcijski nadzor vrše kantonalni inspektori, od angažmana inspektora u svojstvu svjedoka na velikom broju sudskih ročišta, te od konkretnih dobijenih često veoma složenih zaduženja od nadležnih organa, a koji u Programu nisu bili planirani.

Hitnost inspekcijskih nadzora a samim tim odstupanje od Programa rada često je uzrokovano pojavama na terenu i diktirano uslovima pojava oblika na tržišta, što je praćeno intenziviranjem poslova Uprave uvođenjem dvosmjenskog rada, a povremeno u pojedinim inspekcijama i treće smjene.

Podsjećamo da je Vlada Federacije BiH dana 16. 03. 2020. godine, donijela Odluku o proglašenju stanja nesreće uzrokovane pojavom koronavirusa (COVID-19) na području Federacije Bosne i Hercegovine. U odnosu na ovu Odluku Vlade Federacije BiH te prvih pet mjera koje je donio Federalni krizni štab dana 17.03.2020. godine i shodno kojim naredbama je obustavljen rad skoro svih poslovnih djelatnosti (osim esencijalnih), tzv. **lockdown**, javila se potreba za djelovanjem kriznog menadžmenta i donošenje hitnih menadžerskih odluka.

Imajući u vidu **potkapacitiranost** Inspektorata sanitarne, zdravstvene, farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu kao ključnog inspektorata u čijoj nadležnosti je nadzor nad primjenom Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, u pogledu popunjenosti radnih mjesta (12 inspektora s glavnim inspektorom, od čega samo tri sanitarna i dva zdravstvena inspektora) u odnosu na sistematizirani broj radnih mjesta (23), trebalo je hitno tražiti rješenja u okvirima raspoloživih ljudskih resursa, odnosno inspektora kao državnih službenika s posebnim ovlaštenjima.

Sadržajem odredbi člana 18. Zakona o inspekcijama Kantona Sarajevo propisano je: *”Kada je potrebno hitno izvršiti inspekcijski nadzor radi zaštite javnog interesa, direktor Kantonalne uprave rješenjem može ovlastiti inspektora iz jedne upravne oblasti da izvrši inspekcijski nadzor iz druge upravne oblasti dok traje potreba za tim”*.

S druge strane, Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji je za svako radno mjesto inspektora propisano: *naziv radnog mjesta, opis poslova, te uslovi za vršenje poslova*.

Kod donošenja menadžerske odluke, uzimajući sve rizike koje ona sa sobom nosi, preovladale su odredbe citiranog člana 18. Zakona o inspekcijama Kantona Sarajevo, te je u cilju kapacitiranja potrebnim ljudskim resursima Inspektorata, kako bi se moglo odgovoriti evidentnim prijetnjama pandemije COVID-19, direktor Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo, istoga dana, 17. Marta 2020. godine, donio je **rješenja o preraspoređivanju inspektora** iz drugih upravnih oblasti da obavljaju poslove kantonalnog sanitarnog inspektora.

Također, pojavila se potreba da se u ovakvoj kriznoj situaciji izvrši i **preraspodjela radnog**

vremena u Inspektoratu. S tim u vezi, direktor Kantonalne uprave za inspeksijske poslove Kantona Sarajevo donio je Naredbu broj: 14-01-30-01417/20 od 19. 03. 2020. godine kojom se Inspektoratu sanitarne, zdravstvene, farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu vrši raspored radnog vremena na način da će se obavljati redovne aktivnosti u prvoj smjeni koja traje od 08:00 do 16:00 sati i drugoj smjeni koja traje od 14:00 sati do 22:00 sata i po potrebi duže u zavisnosti od mjera koje propiše Krizni štab Federalnog ministarstva zdravstva.

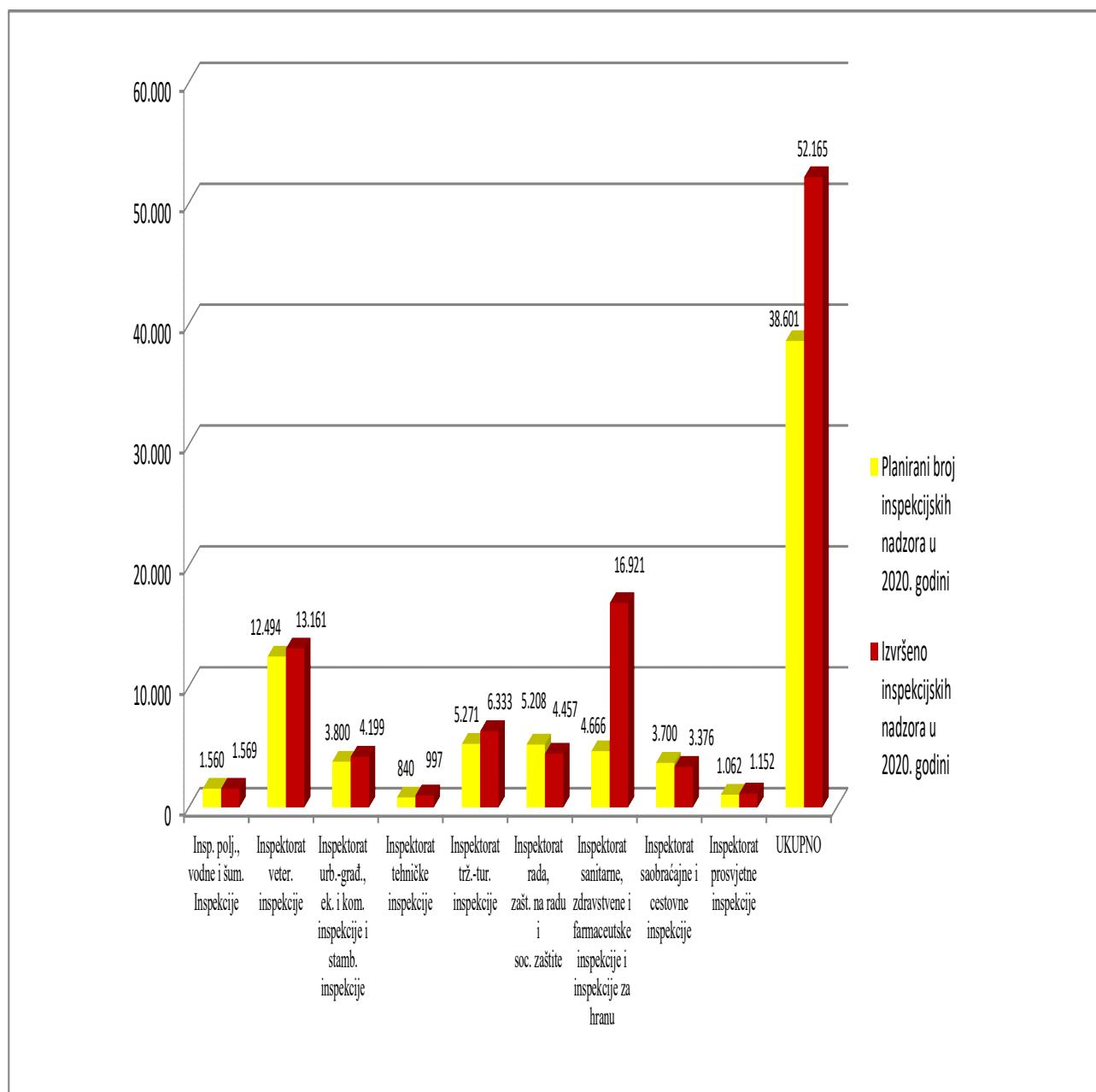
Analize koje su kasnije vršene u vezi s aktivnostima i mjerama koje je Kantonalna uprava za inspeksijske poslove Kantona Sarajevo preuzimala i poduzimala u uvjetima pandemije COVID-19, kao i ostvarene statistike efektivnosti, pokazat će potpunu opravdanost donošenja ove dvije taktičke menadžerske odluke za koje danas možemo slobodno reći da su bile „pun pogodak“. Upravo su ove dvije menadžerske odluke omogućile provođenje pojačanih inspeksijskih nadzora (kroz preraspoređivanje inspektora) i permanentno prisustvo inspektora na terenu (kroz preraspodjelu radnog vremena), uključujući i mjere i aktivnosti u vrijeme Nove Godine i Novogodišnjih praznika, a sve sa ciljem sprečavanja širenja pandemije COVID-19.

Pojačani inspeksijski nadzori, posebno u danima vikenda i u noćnim satima, postali su prioritet u djelovanju inspekcija, s obzirom na to da je u ovim periodima utvrđeno najčešće kršenje propisa i mjera od subjekata nadzora, od čega posebno ističemo kršenje odredbi Zakona o fiskalnim sistemima i neizdavanje računa od strane subjekata nadzora, ali i Zakona o radu. Sadržajem odredbi Zakona o fiskalnim sistemima („Sl. novine FBiH“, broj: 81/09) propisana je obaveza posjedovanja ispravnog fiskalnog sistema kao i obaveza izdavanja fiskalnih računa odštampanih na fiskalnom uređaju preko kojeg se evidentira promet bez obzira na to da li to klijent zahtijeva.

Tabela: Uporedni pregled planiranih i izvršenih nadzora u 2020. godini

R.B.	NAZIV INSPEKTORATA	Planirani broj inspeksijskih nadzora u 2020. godini	Izvršeno inspeksijskih nadzora u 2020. godini	INDEX (4/3)
1	2	3	4	5
1	Inspektorat poljoprivredne, vodne i šumarske inspekcije	1.560	1.569	100,58
2	Inspektorat veterinarske inspekcije	12.494	13.161	105,34
3	Inspektorat urbanističko-građevinske, ekološke i komunalne inspekcije	3.800	4.199	110,50
4	Inspektorat tehničke inspekcije	840	997	118,69
5	Inspektorat tržišno-turističke inspekcije	5.271	6.333	120,15
6	Inspektorat rada, zaštite na radu i socijalne zaštite	5.208	4.457	85,58
7	Inspektorat sanitarne, zdravstvene i farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu;	4.666	16.921	362,64
8	Inspektorat saobraćajne i cestovne inspekcije	3.700	3.376	91,24
9	Inspektorat prosvjetne inspekcije	1.062	1.152	108,47
	UKUPNO:	38.601	52.165	135,14

Grafikon: Uporedni pregled planiranih i izvršenih nadzora u 2020. godini

U cilju otklanjanja utvrđenih nedostataka doneseno je 10.004 rješenja što je u odnosu na prethodni

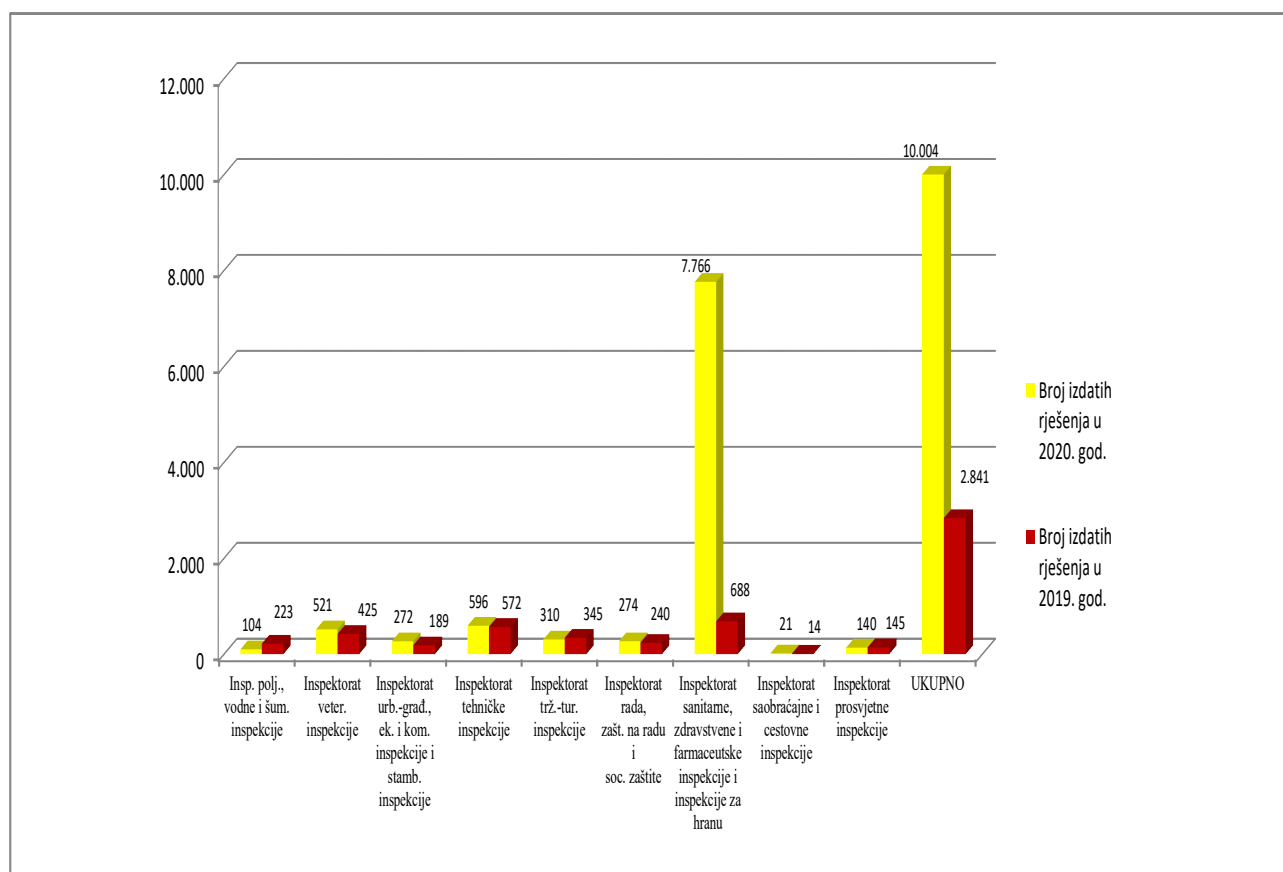
izvještajni period kada je doneseno 2.841 rješenje više za 7.163 rješenja.

Tabela : Uporedni pregled donesenih upravnih mjera u 2020. /2019. godini

R.B.	NAZIV INSPEKTORATA	Broj izdatih rješenja u 2020. godini	Broj izdatih rješenja u 2019. godini	INDEX (3/5)
1	2	3	4	5
1	Inspektorat poljoprivredne, vodne i šumarske inspekcije	104	223	46,64
2	Inspektorat veterinarske inspekcije	521	425	122,59
3	Inspektorat urbanističko-građevinske, ekološke i komunalne inspekcije	272	189	143,92
4	Inspektorat tehničke inspekcije	596	572	104,20
5	Inspektorat tržišno-turističke inspekcije	310	345	89,86
6	Inspektorat rada, zaštite na radu i socijalne zaštite	274	240	114,17
7	Inspektorat sanitarne, zdravstvene i farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu	7.766	688	1.128,78
8	Inspektorat saobraćajne i cestovne inspekcije	21	14	150,00
9	Inspektorat prosvjetne inspekcije	140	145	96,55
	U K U P N O:	10.004	2.841	352,13

Od ukupnog broja izdatih rješenja donesena su u oblasti trgovine i turizma 169 rješenja o zabrani rada i to: 90 rješenja o zabrani obavljanja ugostiteljske djelatnosti izdatih pravnim i fizičkim licima zbog neposjedovanja odobrenja za rad ili neispunjavanja uslova za obavljanje djelatnosti, 39 rješenja o zabrani obavljanja trgovačke djelatnosti izdata pravnim i fizičkim licima zbog neposjedovanja odobrenja za rad ili neispunjavanja uslova za obavljanje te djelatnosti, 27 rješenje o zabrani obavljanja obrtničke djelatnosti izdate fizičkim licima zbog neposjedovanja odobrenja za rad ili neispunjavanja uslova za obavljanje te djelatnosti, 2 rješenja o zabrani obavljanja turističke djelatnosti, 2 rješenja o zabrani rada po zakonu o mjeriteljstvu i 9 rješenja izdata pravnim i fizičkim licima zbog nepoštivanja odredbi drugih zakona, u oblasti saobraćaja 2 rješenja o privremenom isključenju vozila iz saobraćaja, u oblasti sanitarne inspekcije doneseno je 6.251 rješenje o zabrani kretanja, 29 rješenja o zabrani rada objekata, veterinarstva 49 rješenja o zabrani prometa i neškodljivog uništenja neispravnih sirovina i proizvoda životinjskog porijekla i veterinarskih lijekova, u tehničkoj inspekciji 526 rješenje o zabrani upotrebe boca pod pritiskom, postrojenja i opreme. Ostala rješenja odnosila su se na otklanjanje konstatovanih nedostataka prilikom vršenja inspeksijskog nadzora, kojima se djelovalo preventivno.

Grafikon : Uporedni pregled donesenih upravnih mjera u 2020./2019. godini

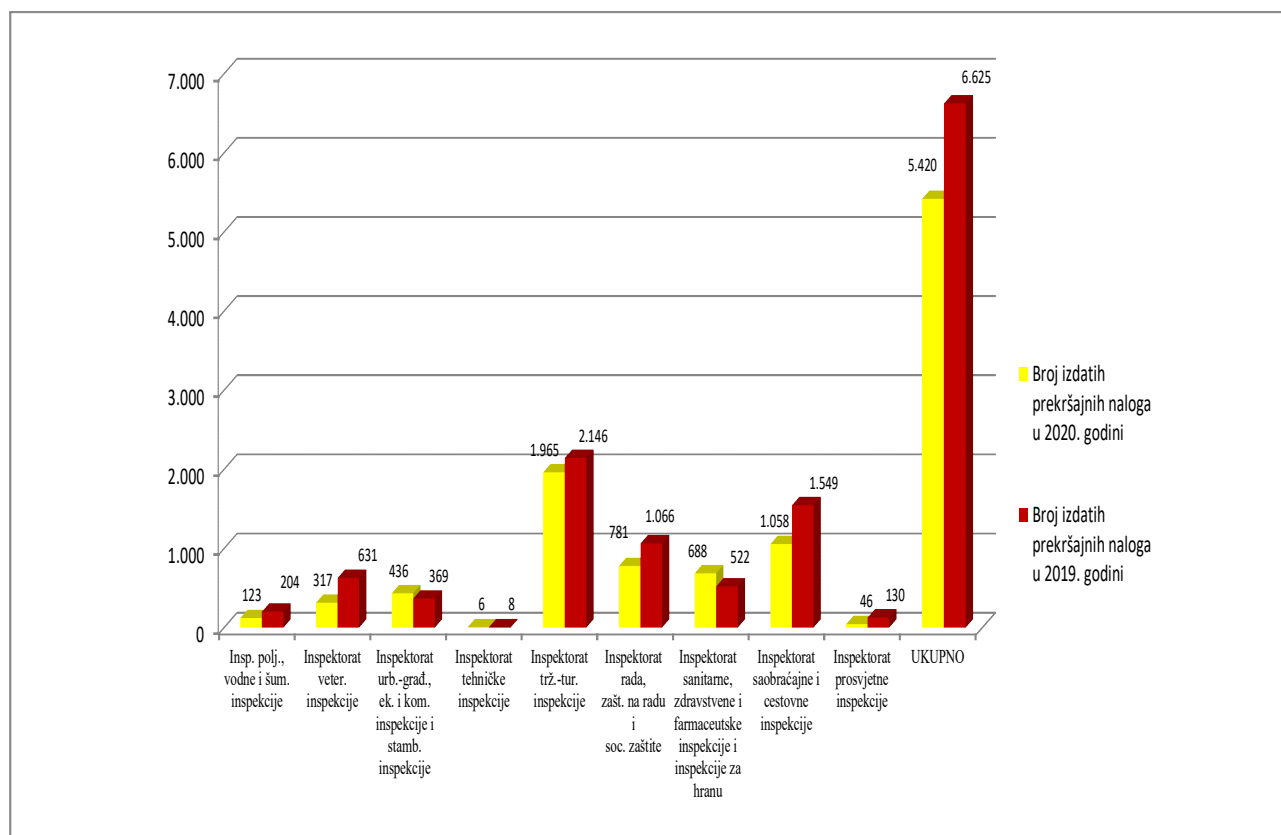

Pored navedenih upravnih mjera, inspektori su u 2020. godini izdali **5.420** prekršajnih naloga u novčanoj vrijednosti od **4.826,256 KM** što je u odnosu na prethodni izvještajni period, kada je izdato **6.625** prekršajnih naloga u novčanoj vrijednosti **5.237.896 KM**, manje za 1.205 prekršajnih naloga, ili u novčanom iznosu manje za 411.640,00 KM.

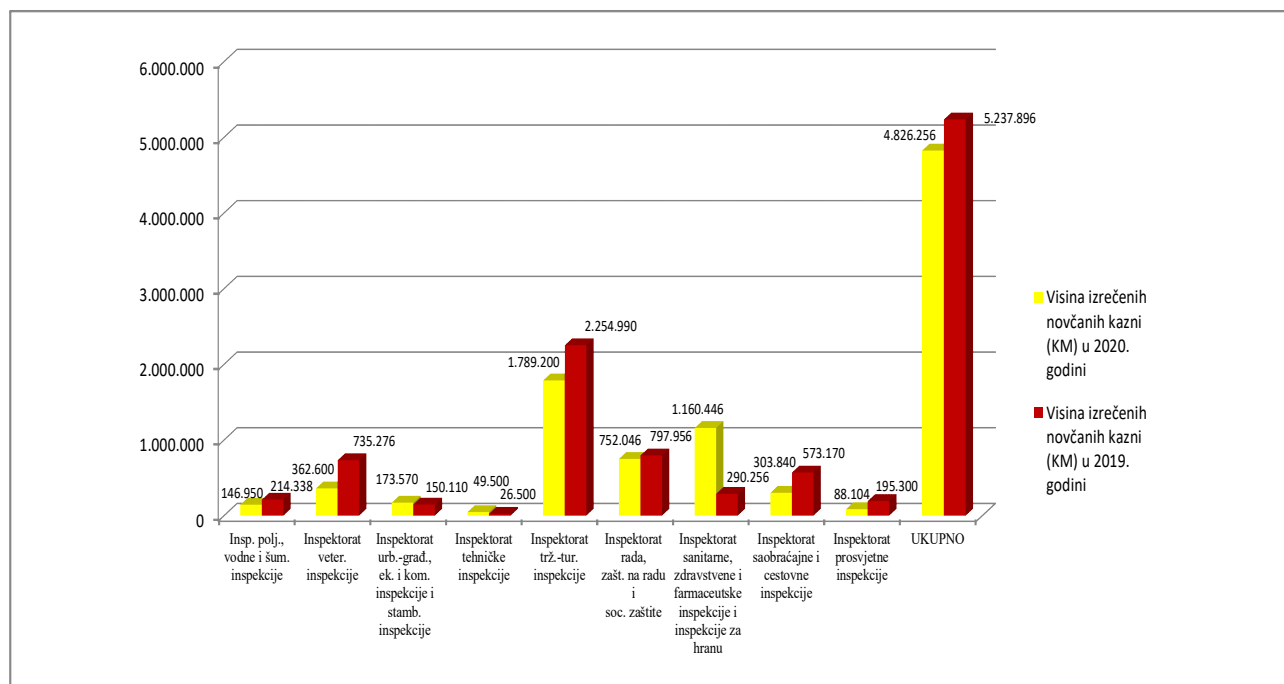
Tabela: Uporedni pregled izdatih prekršajnih naloga i novčanih kazni 2020./ 2019. godine

R.B.	NAZIV INSPEKTORATA	Broj izdatih prekršajnih naloga u 2020. godini	Visina izrečenih novčanih kazni (KM) u 2020. godini	Broj izdatih prekršajnih naloga u 2019. godini	Visina izrečenih novčanih kazni (KM) u 2019. godini	INDEX (3/5)	INDEX (4/6)
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Inspektorat poljoprivredne, vodne i šumarske inspekcije	123	146.950	204	214.338	60,29	68,56
2	Inspektorat veterinarske inspekcije	317	362.600	631	735.276	50,24	49,31
3	Inspektorat urbanističko-građevinske, ekološke i komunalne inspekcije	436	173.570	369	150.110	118,16	115,63
4	Inspektorat tehničke inspekcije	6	49.500	8	26.500	75,00	186,79
5	Inspektorat tržišno-turističke inspekcije	1965	1.789.200	2146	2.254.990	91,57	79,34
6	Inspektorat rada, zaštite na radu i socijalne zaštite	781	752.046	1066	797.956	73,26	94,25
7	Inspektorat sanitarne, zdravstvene i farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu	688	1.160.446	522	290.256	131,80	399,80
8	Inspektorat saobraćajne i cestovne inspekcije	1058	303.840	1549	573.170	68,30	53,01
9	Inspektorat prosvjetne inspekcije	46	88.104	130	195.300	35,38	45,11
	UKUPNO:	5.420	4.826.256	6.625	5.237.896	81,81	92,14

Grafikon: Uporedni pregled izdatih prekršajnih naloga 2020./ 2019. godine

Grafikon: Uporedni pregled izrečenih novčanih kazni po izdatim prekršajnim nalogima u KM 2020./2019. godina

U izvještajnom periodu, podneseno je 82 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, od čega su dva zahtjeva podnesena od strane inspekcije rada, 40 zahtjeva sa izrečenom zaštitnom mjerom, oduzimanje robe, predmeta prekršaja u tržišno- turističkoj inspekciji, dva zahtjeva sa izrečenom zaštitnom mjerom, privremeno isključenje iz saobraćaja motornog vozila kojim je učinjen prekršaj, od strane saobraćajne inspekcije, 32 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka od strane Inspektorata sanitarne, zdravstvene i farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu 6 zahtjeva od strane Inspektorata urbanističko-građevinske, ekološke, komunalne inspekcije i stambene inspekcije.

Tokom 2020. godine pred Općinskim sudom u Sarajevu, prekršajno odjeljenje, zakazana su 688 usmena pretresa od čega se 167 nalazi u postupku zbog odgode pretresa usljed posljedica pandemije ili drugih razloga, a održano je 563 usmena pretresa pokrenutih i vođenih po osnovu izdatih prekršajnih naloga i zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, što je za 583 usmena pretresa manje u odnosu na 2019. godinu. Obzirom na broj radnih dana u toku godine, može se konstatovati da je po danu održano u prosjeku dva ročišta. Potrebno je napomenuti da je znatno manji broj zakazanih usmenih pretresa u odnosu na 2019. godinu posljedica pandemije koronavirusa, jer je Općinski sud u Sarajevu bio primoran da, s obzirom na novonastalu situaciju u 2020. godini, znatno smanji broj dnevno zakazanih usmenih pretresa.

Rješavajući po zahtjevu za sudsko odlučivanje Općinski sud u Sarajevu donio je ukupno 521 rješenje, pri čemu je 80 prekršajnih postupaka pokrenuto od strane ovog organa podnošenjem zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka i 441 prekršajni postupak pokrenut od strane okrivljenih, a po izdatom prekršajnom nalogu.

U ukupno 429 donijetih rješenja od strane nadležnog suda, odnosno u 82,3 % prekršajnih postupaka izrečena je novčana kazna u iznosu od 421.890,00 KM, u ukupno 35 donijetih rješenja od strane nadležnog suda, odnosno 8 % prekršajnih postupaka izrečena je sankcija uvjetna osuda u novčanoj vrijednosti od 47.422,00 KM, za ukupno 28 donijetih rješenja od strane nadležnog suda, odnosno

6 % prekršajnih postupaka izrečena je sankcija ukor u novčanoj vrijednosti od 16.000,00 KM.

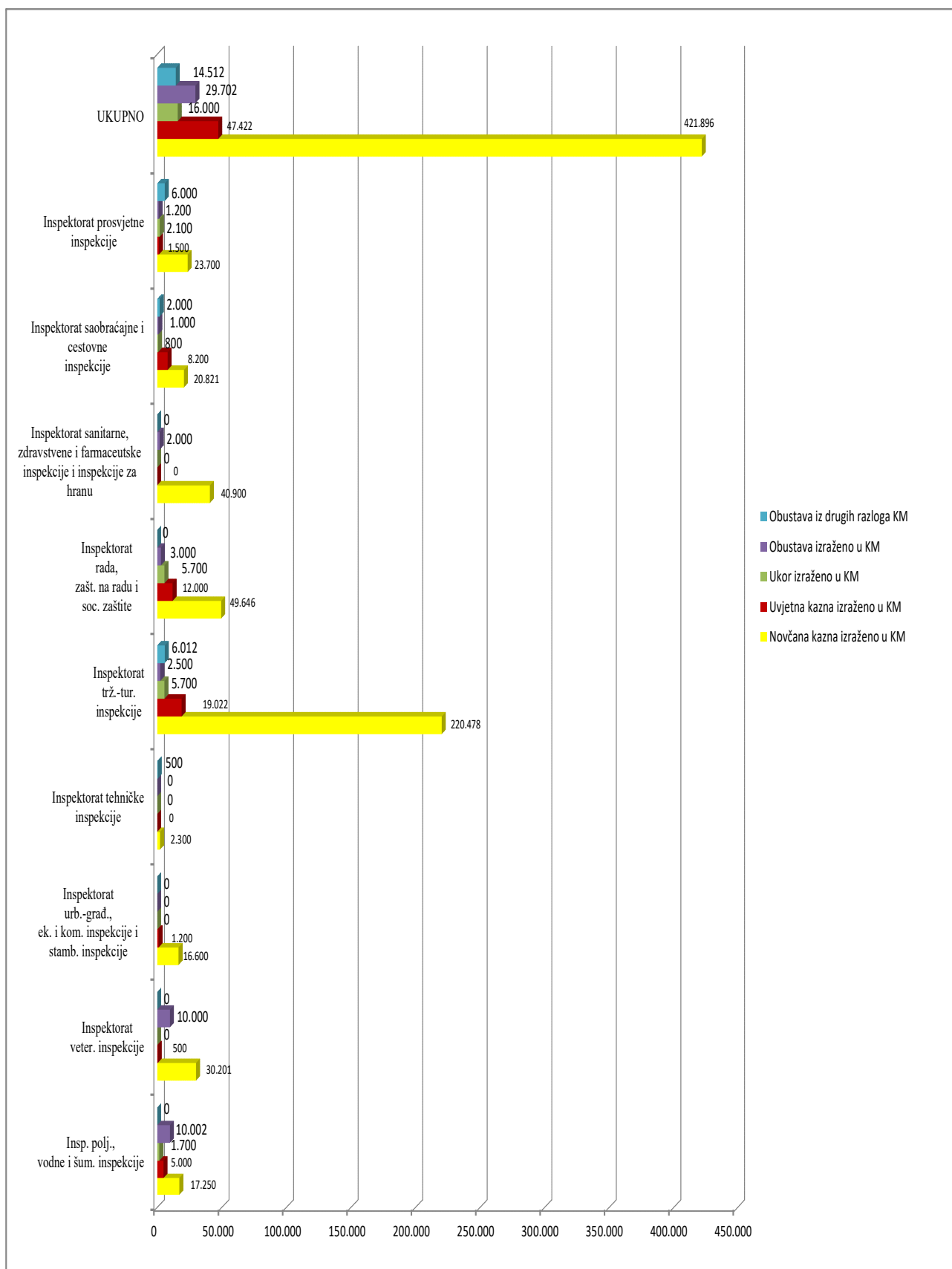
Rješavajući po zahtjevu za sudsko odlučivanje nadležni sud je donio 14 rješenja kojim je obustavio prekršajni postupak protiv okrivljenih, odnosno u 2,6 % prekršajna postupka, jer nije dokazano da je okrivljeni počinio prekršaj za koji se tereti, a što je više za 1,0 % u odnosu na 2019. godinu, te je rješavajući po zahtjevu za sudsko odlučivanje donio ukupno 12 rješenja kojim je obustavio prekršajni postupak protiv okrivljenih, odnosno u 2,3 % prekršajna postupka, jer postoje drugi razlozi predviđeni Zakonom, te je u tri prekršajna postupaka koja su okončana donošenjem rješenja zbog propuštanja okrivljenih da se pojave na zakazani usmeni pretres, rješavajući po prijedlogu okrivljenih za povrat u predašnje stanje, donio rješenja kojim su ista stavljena van snage i dozvolio povrat u predašnje stanje.

Tabela: Sankcije izrečene u prekršajnom postupku po prekršajnom nalogu i zahtjevu za pokretanje prekršajnog postupka

INSPEKTORAT	Ukupan broj okončanih predmeta u prekršajnom postupku	Sankcije izrečene u prekršajnom postupku po prekršajnom nalogu i zahtjevu za pokretanje prekršajnog postupka										
		Novčana kazna izražena u KM	Uvjetna kazna	Uvjetna kazna izražena u KM	Ukor	Ukor izražena u KM	Obustava	Obustava izražena u KM	Obustava iz drugih razloga	Obustava iz drugih razloga KM	Vraćen u predašnje stanje	
Inspektorat poljoprivredne, vodne i šumarske inspekcije	18	12	17.250	1	5.000	3	1.700	2	10.002	0	0	0
Inspektorat veterinarske inspekcije	37	33	30.201	1	500	0	0	2	10.000	0	0	1
Inspektorat urbanističko-građevinske, ekološke i komunalne i stambene inspekcije	19	17	16.600	2	1.200	0	0	0	0	0	0	0
Inspektorat tehničke inspekcije	4	3	2.300	0	0	0	0	0	0	1	500	0

Inspektorat tržišno- turističke inspekcije	226	195	220.478	14	19.022	10	5.700	2	2.500	5	6.012	0
Inspektorat rada, zaštite na radu i socijane zaštite	79	62	49.646	8	12.000	6	5.700	2	3.000	0	0	1
Inspektorat sanitarne, zdravstvene i farmaceutске inspekcije i inspekcije za hranu	48	42	40.900	0	0	2	0	2	2.000	3	0	0
Inspektorat saobraćajne i cestovne inspekcije	68	52	20.821	7	8.200	4	800	2	1.000	1	2.000	1
Inspektorat prosvjetne inspekcije	22	13	23.700	2	1.500	3	2.100	2	1.200	2	6.000	0
UKUPNO	521	429	421.896	35	47.422	28	16.000	14	29.702	12	14.512	3

Grafikon: Sankcije izrečene u prekršajnom postupku po prekršajnom nalogu i zahtjevu za pokretanje prekršajnog postupka

Od ukupno 80 okončana prekršajna postupaka pokrenuta zahtjevom za pokretanje prekršajnog postupka, u 65, odnosno 81,2 % prekršajna postupaka izrečena je novčana kazna u iznosu od 72.035,00 KM, u 3, odnosno 2,4 % prekršajna postupaka izrečena je sankcija uvjetna osuda u novčanoj vrijednosti od 2.520,00 KM, a u 5, odnosno 4 % prekršajna postupka izrečena je sankcija ukor, dva prekršajna postupka su obustavljena, dok je pet prekršajni postupaka obustavljeno iz drugih razloga (smrt okrivljenog, plaćen prije postupka itd.).

Tokom 2020. godine Općinski sud u Sarajevu, u prekršajnim postupcima izrekao je 45 zaštitnih mjera, pri čemu je od toga, a rješavajući po zahtjevima pokrenutih od strane Inspektorata tržišno-turističke inspekcije, izrekao 39 zaštitnih mjera za privremeno oduzimanje robe – predmeta prekršaja i 6 zaštitnih mjera zabrane obavljanja djelatnosti, a rješavajući po zahtjevima pokrenutih od strane Inspektorata saobraćajne i cestovne inspekcije, gdje su u konačnici pravosnažnost steklo 6 rješenja kojim je izrečena zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti i rješavajući po zahtjevima pokrenutih od strane Inspektorata tržišno-turističke inspekcije u konačnici pravosnažnost steklo 26 rješenja kojim je izrečena zaštitna mjera oduzimanja robe.

Tabela: Sankcije izrečene u prekršajnom postupku po prekršajnom zahtjevu za pokretanje prekršajnog postupka

INSPEKTORAT	Ukupan broj okončanih predmeta u prekršajnom postupku	Sankcije izrečene u prekršajnom postupku po prekršajnom zahtjevu za pokretanje prekršajnog postupka							
		Novčana kazna	Novčana kazna izraženo u KM	Uvjetna kazna	Uvjetna kazna izraženo u KM	Ukor	Obustava	Obustava iz drugih razloga	Vraćen u predašnje stanje
Inspektorat tržišno-turističke inspekcije	1	1	200	0	0	0	0	0	0
Inspektorat rada, zaštite na radu i socijane zaštite	57	49	67.685	2	2.020	3	1	2	0
Inspektorat saobraćajne i cestovne inspekcije	1	1	50	0	0	0	0	0	0
Inspektorat sanitarne, zdravstvene i farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu	14	8	2.050	0	0	2	1	3	0
Inspektorat tehničke inspekcije	7	6	2.050	1	500	0	0	0	0
UKUPNO	80	65	72.035	3	2.520	5	2	5	0

Tokom 2020. godine ukupno su okončana 441 prekršajna postupaka pokrenuta izdavanjem prekršajnog naloga, pri čemu je od toga u 364, odnosno 82,5 % prekršajnih postupaka izrečena je sankcija novčana kazna u iznosu od 349.861,00 KM, u 32, odnosno 7,2 % prekršajnih postupaka izrečena je sankcija uvjetna osuda, čija vrijednost izražena u novcu iznosi 44.902,00 KM, u 23,

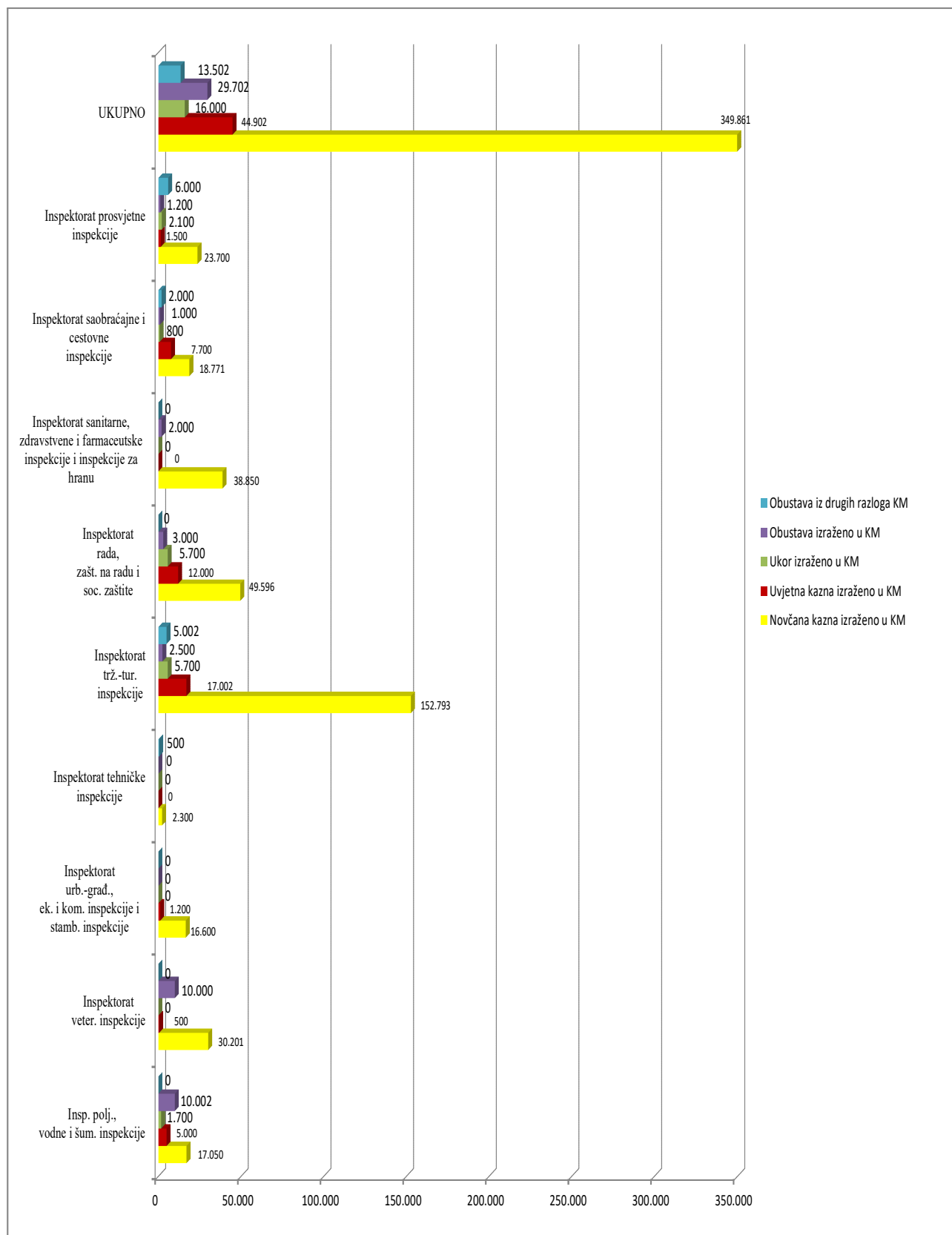
odnosno 5,2 % prekršajnih postupaka izrečena je sankcija ukor čija vrijednost izražena u novcu iznos 16,000,00 KM, dok je 12, odnosno 2,7 % prekršajnih postupaka obustavljeno, jer nije dokazano da je okrivljeni počinio prekršaj za koji se tereti, a 7 odnosno 1,58 % prekršajnih postupaka je obustavljeno, jer postoje drugi razlozi predviđeni Zakonom, dok je u predašnje stanje vraćeno 3, odnosno 0,7 % prekršajnih postupaka.

Tabela: Sankcije izrečene u prekršajnom postupku po prekršajnom nalogu

INSPEKTORAT	Ukupan broj okončanih predmeta u prekršajnom postupku	Sankcije izrečene u prekršajnom postupku po prekršajnom nalogu										
		Novčana kazna	Novčana kazna izraženo u KM	Uvjetna kazna	Uvjetna kazna izraženo u KM	Ukor	Ukor izraženo u KM	Obustava	Obustava izraženo u KM	Obustava iz drugih razloga	Obustava iz drugih razloga KM	Vraćen u predašnje stanje
Inspektorat poljoprivredne, vodne i šumarske inspekcije	17	11	17.050	1	5.000	3	1.700	2	10.002	0	0	0
Inspektorat veterinarske inspekcije	37	33	30.201	1	500	0	0	2	10.000	0	0	1
Inspektorat urbanističko-građevinske, ekološke i komunalne i stambene inspekcije	19	17	16.600	2	1.200	0	0	0	0	0	0	0
Inspektorat tehničke inspekcije	11	3	2.300	0	0	0	0	0	0	1	500	0
Inspektorat tržišno-turističke inspekcije	169	146	152.793	12	17.002	7	5.700	1	2.500	3	5.002	0
Inspektorat rada, zaštite na radu i socijalne zaštite	72	61	49.596	8	12.000	6	5.700	2	3.000	0	0	1

Inspektorat sanitarne, zdravstvene i farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu	35	34	38.850	0	0	0	0	1	2.000	0	0	0
Inspektorat saobraćajne i cestovne inspekcije	60	46	18.771	6	7.700	4	800	2	1.000	1	2.000	1
Inspektorat prosvjetne inspekcije	22	13	23.700	2	1.500	3	2.100	2	1.200	2	6.000	0
UKUPNO	441	364	349.861	32	44.902	23	16.000	12	29.702	7	13.502	3

Grafikon: Sankcije izrečene u prekršajnom postupku po prekršajnom nalogu

Općinski sud u Sarajevu u prekršajnim postupcima po prekršajnim nalogima izrekao je 364 novčane kazne, odnosno u 67 % od ukupnog broja izrečenih novčanih kazni u novčanoj vrijednosti od 690.162,00 KM

Prilikom odlučivanja o visini i vrsti prekršajne sankcije Općinski sud u Sarajevu je potvrdio novčanu kaznu u 130 slučajeva, odnosno 35,7 % prekršajnih postupaka u novčanoj vrijednosti od 205.156,00 KM, primjenio institut ublažavanja novčane kazne u 230 slučajeva, odnosno 61,3 %, u novčanoj vrijednosti od 472.305,00 KM, svojim rješenjem izrekao novčane kazne u iznosu od 128.455,00 KM čime je umanjena vrijednost novčanih kazni u odnosu na izdate prekršajne naloge za 343.850,00 KM.

Novčana kazna izrečena u prekršajnom nalogu, rješenjima Općinskog suda u Sarajevu uvećana je u 4 odnosno 1,1 %, pokrenutih prekršajnih postupaka, čime je uvećana vrijednost izrečene novčane kazne za 3.549,00 KM.

Tabela: Analitički pregled izrečenih novčanih kazni u sudskim postupcima

Opis novčane kazne	Broj prekršajnih naloga	Izrečena novčana kazna po izdatom prekršajnom nalogu u KM	Izrečena novčana kazna po sudskom rješenju u KM	Novčana razlika u KM
Rješenjem suda potvrđena novčana kazna	130	205.156	205.156	0
Rješenjem suda ublažena novčana kazna	230	472.305	128.455	-343.850
Rješenjem suda uvećana novčana kazna	4	12.701	16.250	3.549
UKUPNO	364	690.162	349.861	-340.301

Grafikon: Analitički pregled izrečenih novčanih kazni u sudskim postupcima

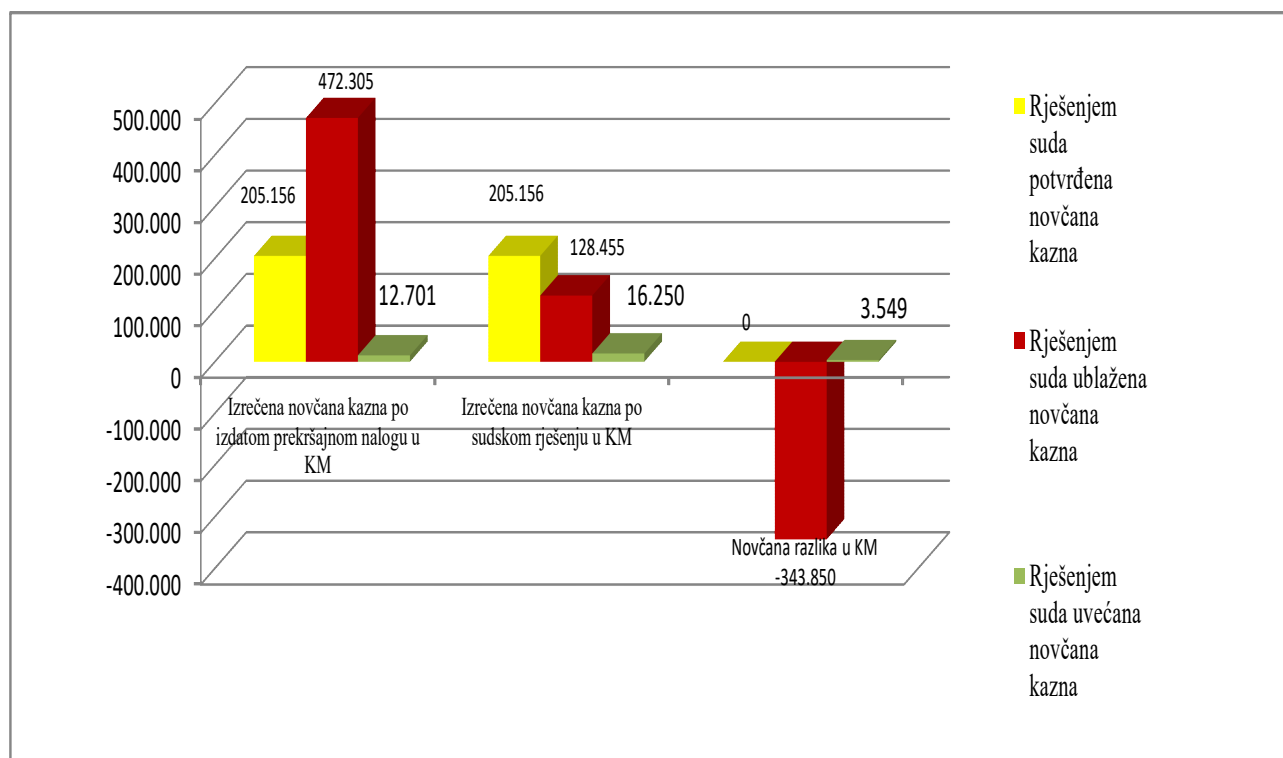
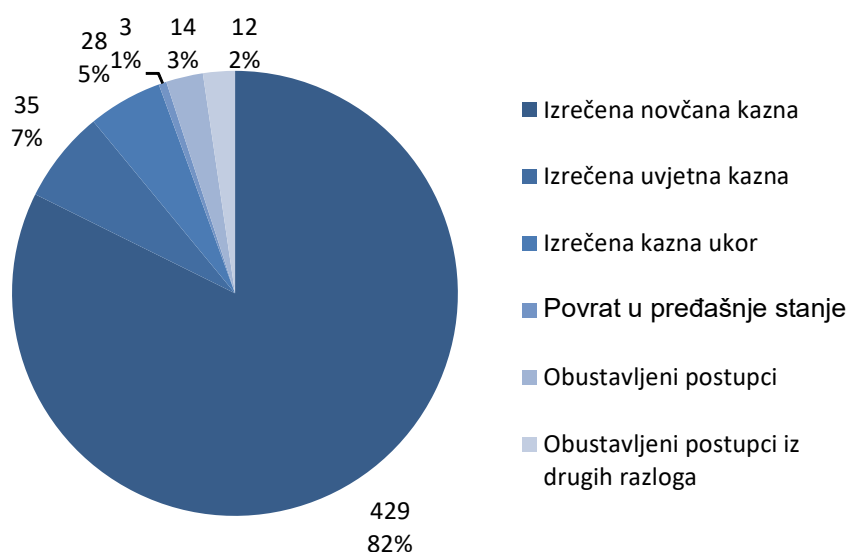

Tabela: Zbirni pregled donesenih sudskih rješenja po izdatim prekršajnim nalogima i podnesenim zahtjevima za pokretanje prekršajnog postupka

Sudska ročišta	Broj rješenja (3+7+8+9)	Utvrđena prekršajna odgovornost (4+5+6)	Izrečena novčana kazna	Izrečena uvjetna kazna	Izrečena kazna ukor	Povrat u pređašnje stanje	Obustavljeni postupci	Obustavljeni postupci iz drugih razloga
1	2	3	4	5	6	7	8	9
556	521	493	429	35	28	3	14	12

Grafikon: Zbirni pregled donesenih sudskih rješenja

Pored navedenog, u izvještajnom periodu na prvostepena rješenja Općinskog suda u Sarajevu, prekršajno odjeljenje, izjavljena je ukupno 17 žalbi od strane ovog organa od čega je 14 žalbi odbijeno kao neosnovane od strane Kantonalnog suda u Sarajevu, ni jedna žalba nije usvojena kao osnovana, dok su 3 podnesene žalbe još u postupku rješavanja.

Od strane okrivljenih na prvostepena rješenja podneseno je 15 žalbi od kojih je jedna usvojena od strane Kantonalnog suda u Sarajevu, dok su 3 žalbe u postupku rješavanja. Na sve podnesene žalbe dato je blagovremeno 13 pisanih odgovora.

Ukupan broj formiranih i protokolisanih predmeta u izvještajnom periodu iznosi 60.268. Putem pisarne koja djeluje unutar ovog organa pripremljeno je i otpremljeno 24.725 akata.

Putem dežurnog telefona koji je otvoren u cilju dostupnosti građanstvu u izvještajnom periodu zaprimljeno je ukupno 3006 telefonskih i viber prijava.

Po svim zaprimljenim prijavama je postupljeno na način što je blagovremeno izvršen inspeksijski nadzor, te obaviješten podnosilac predstave o utvrđenom stanju i poduzetim mjerama.

O prijemu stranaka i razlozima obraćanja vodi se uredna evidencija po inspektoratima. Cilj vođenja evidencija je da se konstatuju najčešća kršenja prava iz određene oblasti i pojavni oblici prisutni na terenu, što u određenim slučajevima inicira inspeksijski nadzor. U ovom dijelu posebno želimo naglasiti da se određeni broj stranaka svakodnevno obraća po istom osnovu te iako dobiju usmene i pismene upute inspektora o poduzetim radnjama i nadležnostima inspekcije i dalje vrše pritisak na rad pojedinih inspeksijskih službi.

Stručni savjetnik za informisanje Kantonalne uprave za inspeksijske poslove Kantona Sarajevo u protekloj godini je za potrebe sredstava javnog informisanja (dnevne novine, tv, radio, portali, web Uprave) pripremio i javnosti dostupnim učinio ukupno 401 informaciju o aktivnostima 26 inspekcija

koje djeluju u sastavu Uprave, što je za 70,57 % više u odnosu na 2019.godinu kada ih je bilo 283, a čemu je doprinjela epidemiloška situacija u KS izazvana pojavom koronavirusa, s obzirom na nadležnosti i aktivnosti ovog organa u pogledu nadzora nad provođenjem Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti.

Od navedenog broja, s ciljem proaktivnog djelovanja, 67 informacija sačinjeno je od strane službenika za informisanje, dok se ostatak od 334 odgovora, odnosno izjave odnose na upite portala, dnevnih novina, te radio i tv stanica od kojih su, s ciljem skraćivanja administrativnih postupka, putem telefona zaprimljena 33 novinarska upita.

Osim navedenog referata, u okviru kojeg je i pravovremeno ažuriranje aktuelnih informacija na web portalu Uprave (<http://kuip.ks.gov.ba>), stručni savjetnik za informisanje ujedno obavlja i poslove službenika za informisanje, što podrazumijeva postupanje po zahtjevima koji se odnose na Zakon o slobodi pristupa informacijama FBiH (ZOSPI).

U protekloj godini u Kantonalnoj upravi za inspekcijske poslove po navedenom osnovu je zaprimljeno 82 zahtjeva (jedan više u odnosu na prethodnu godinu) od kojih je 78 obrađeno u 2020.godini, dok su četiri zahtjeva za pristup informacijama pristigla krajem decemba, te će kao obrađeni u 2021.godini biti prikazani u izvještaju za tekuću godinu.

Iz navedenog proizilazi da je prema izvještaju službenika za informisanje u sklopu oba referata koji se odnose na segment javnog informisanja u 2020.godini realizivano ukupno 479 zahtjeva, što je za 75,99 % više nego u 2019.godini kada ih je bilo 364.

Na osnovu člana 14. Zakona o slobodi pristupa informacijama ("Sl.novine Federaciji Bosne i Hercegovine" broj:32/01 i 48/11), te člana 2. Pravilnika o pristupu informacijama Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo, službenik za informisanje je u toku 2020.godine zaprimio 82 zahtjeva za pristup informacijama, od čega je obradio njih 78 u 2020.godini, dok su preostala četiri zahtjeva bila predmetom rješavanja u januaru 2021. godini.

Na osnovu podnesenih zahtjeva doneseno je ukupno 78 rješenja, od čega 44 fizičkim licima, 12 pravnim licima, 12 advokatskim kancelarijama i 10 organizacijama.

Pored donesenih rješenja u postupku rješavanja zahtjeva podnesenih na osnovu Zakona o slobodi pristupa informacijama sačinjeno je i šest službenih zabilješki, 11 obavijesti i tri zaključka o spajanju predmeta.

Od ukupnog broja donesenih rješenja sa 48 rješenja pristup informacijama u cjelosti je odobren, u 19 slučajeva zahtjevu nije udovoljeno, dok je u 11 slučajeva djelimično odobren pristup informacijama u posjedu KUIP-a. Tražene informacije su dostavljene slanjem poštom na adresu ili je podnositelju zahtjeva omogućen uvid u spis i/ili kopiranje u prostorijama Uprave.

Pristup informacijama, između ostalog, najčešće nije odobren jer organ kojem se podnosilac obraća ne raspolaže traženom informacijom ili radi utvrđenih izuzetaka u zaštiti privatnosti u smislu člana 8.Zakona o slobodi pristupa informacijama FBiH, s obzirom da se podnesenim zahtjevom tražilo otkrivanje identiteta podnosioca prijave za vršenje inspekcijskih nadzora. Navedena informacija prema članu 25. stav (2) Zakona o inspekcijama KS ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj: 02/17) predstavlja službenu tajnu, a prilikom provođenja testa javnog interesa ocijenjeno je da saopćavanje takvih informacija nije opravdano javnim interesom.

U skladu sa članom 16. Zakona o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine i Uputstvu za provođenje ovog zakona u prošloj godini podnositeljima zahtjeva ukupno je kopirano 78 akata , ili 217 kopija (stranica) traženih informacija (bez naplaćenih usluga kopiranja).

Kantonalna uprava za inspekcijske poslove ima i službeni web site <http://kuip.ks.gov.ba> putem kojeg se, osim informacija o Upravi i nadležnostima inspektorata, plasiraju najaktuelnije informacije, izvještaji i obavještenja, informacije o postupku javnih nabavki, najčešće postavljena pitanja, odgovori na pitanja zastupnika u Skupštini KS, aktuelne konkursne procedure, medijski natpisi o Upravi, kao i ostali informativni sadržaji u vezi sa radom organizacionih jedinica koje djeluju u sastavu Uprave.

Prema godišnjem pregledu broja posjetilaca Internet portala koji sačinjava Zavod za informatiku i statistiku KS, portal KUIP-a iz godine u godinu kontinuirani bilježi porast broja posjetilaca, koji je na godišnjem nivo iznosi i po nekoliko hiljada pregleda više.

Posebnu pažnju, putem stručnog savjetnika za informisanje, Uprava posvećuje promociji aktivnosti inspekcijskih organa u javnosti, što se ostvaruje svakodnevnom saradnjom sa predstavnicima medija. Cilj navedenih aktivnosti je:

- proaktivno, sistematično, kontinuirano, pravovremeno i tačno informisanje javnosti putem portala, pisanih i elektronskih medija, o aktivnostima inspektorata koji djeluju u sastavu Kantonalne uprave za inspekcijske poslove;
- kreiranje i promovisanje pozitivne slike o Upravu i radu inspekcijskih organa.

Smatrajući da je omogućavanje javnosti da traži i prima informacije temeljni princip transparentne i otvorene vlasti, namjera nam je da i ubuduće intenziviramo razmjenu informacija s ciljnim javnostima, a sve u službi povećanja otvorenosti, ali i pravovremenog i nedvosmislenog informisanja. Vjerujemo da je to jedan od mehanizama koji doprinosi kreiranju atmosfere povjerenja javnosti u rad Uprave, a da odsustvo transparentnosti povećava percepciju nepovjerenja i neučinkovitosti javnih organa uopšte.

Uzevši u obzir da je transparentnost u interesu društva kao cjeline, ali i interesu svih građana, primjenom odredaba Zakona oslobodi pristupa informacijama FBiH, ali i saradnjom sa medijima, ovaj organ nastoji obezbijediti proaktivno informisanje i dostupnost informacija nad kojima ima kontrolu. Time se građanima omogućava pravovremeno informisanje o radu Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo, o planovima i aktivnostima ovog organa, te o načinu ostvarivanja građanskih prava.

VI - Programska orijentacija

Programska orijentacija KUIP KS usmjerena je prioritetno na zaštitu i poboljšanje zdravlja stanovništva u Kantonu Sarajevo, gdje ključnu ulogu imaju Inspektorat sanitarne, zdravstvene, farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu te Inspektorat veterinarske inspekcije, a odmah nakon toga na suzbijanje “sive ekonomije” u Kantonu Sarajevo, gdje ključnu ulogu imaju tržišno - turistička inspekcija i inspekcija rada. Osim navedenih prioriteta, programska orijentacija usmjerena je i na efikasno i efektivno izvršavanje inspekcijskih poslova iz nadležnosti svih ostalih inspekcija koje djeluju u sastavu KUIP KS, a sve u skladu sa strateškim opredjeljenjima KUIP KS.

U vezi sa prednjim, od strane menadžmenta KUIP KS, definirana su slijedeća strateška opredjeljenja.

1) STRATEŠKO OPREDJELJENJE NA PRAVNO PROAKTIVAN I KONZISTENTAN PRISTUP U OBAVLJANJU INSPEKCIJSKIH POSLOVA

Pravno proaktivan i konzistentan pristup u obavljanju inspeksijskih poslova iz nadležnosti KUIP KS ogleda se u implementaciji strateških opredjeljenja u pogledu konzistentne primjene pravnih mehanizama i pravnih alata u postupcima inspeksijskih nadzora. Konzistentna primjena *Načela materijalne istine* u pogledu utvrđivanja stvarnog stanja stvari u postupku inspeksijskog nadzora, *Načela saslušanja stranke*, da se stranci, subjektu nadzora, omogući izjašnjavanje o svim činjenicama i okolnostima postupka, te dva neotuđiva načela koja stoje na raspolaganju inspektorima kao državnim službenicima s posebnim ovlaštenjima: *Načelo samostalnosti u radu* (inspektor u svome radu samostalno utvrđuje činjenice i okolnosti i na osnovu toga samostalno primjenjuje propise) i *Načelo slobodne ocjene dokaza* (inspektori odlučuju koje će činjenice uzeti kao dokaze na osnovu savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno).

2) STRATEŠKO OPREDJELJENJE NA EFIKASNOST I EFEKTIVNOST U OBAVLJANJU INSPEKCIJSKIH POSLOVA

Definirano strateško opredjeljenje u obavljanju poslova iz nadležnosti inspekcija koje djeluju u sastavu KUIP KS znači da se u pogledu postizanja efikasnosti u radu insistira da se poslovi inspeksijskog nadzora obavljaju na pravi način i u skladu sa Zakonom o inspekcijama kao *lex specialis* zakona i Zakona o upravnom postupku kao *lex regularis* zakona, Zakonom o organizaciji organa uprave u Federaciji BiH, Zakonom o organizaciji i djelokrugu organa uprave i upravnih organizacija Kantona Sarajevo, Zakonom o državnoj službi u KS, uključujući Etičke kodekse za državne službenike u Federaciji BiH, a zatim i zakonima koji definiraju određene upravne oblasti nad čijom primjenom se vrše inspeksijski nadzori kod subjekata nadzora. Ovakvim pravim pristupom ostvaruju se i statistike EFEKTIVNOSTI KUIP KS u cjelini koje su u ovom radu prezentirane i deskriptivno i tabelarno i grafički.

3) STRATEŠKO OPREDJELJENJE NA DRUŠTVENU ODGOVORNOST

Kantonalna uprava za inspeksijske poslove Kantona Sarajevo u svom radu nastojala je i nastoji postići najviše standarde društvene odgovornosti, i to:

- ekonomske odgovornosti u pogledu efikasnog i efektivnog izvršavanja inspeksijskih poslova iz nadležnosti kantonalnih inspekcija koje djeluju u sastavu KUIP KS
- pravne odgovornosti u pogledu konzistentne primjene zakona i provedbenih propisa koji reguliraju oblasti iz nadležnosti KUIP KS
- etičke odgovornosti koja se, prije svega, ogleda u poštivanju pravila i principa uspostavljenih Etičkim kodeksom za državne službenike u Federaciji BiH, a zatim i odnosa prema strankama, međusobnih odnosa zaposlenih kao i radnog okruženja.

Opisana strateška opredjeljenja bila su ključni parametar i kriterij u pogledu unapređivanja poslova inspeksijskog nadzora, a što bi za konačan cilj imalo poboljšanje isporuke javne vrijednosti od KUIP KS kao samostalnog organa državne službe s jasno definiranim nadležnostima obavljanja poslova inspeksijskog nadzora.

Komparativna analiza rezultata poslovanja KUIP KS u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu potvrdit opšte dobro i efikasno opredjeljenje menadžmenta u pogledu opisanih strateških opredjeljenja koja su već u drugoj godini pokazala svoju relevantnost i potpunu opravdanost.

4) STRATEŠKO OPREDJELJENJE NA RAZVOJ POVJERENJA I LEGITIMITETA

Sadržajem odredbi člana 4. stav (1) Zakona o inspekcijama Kantona Sarajevo, propisano je *da se inspekcijskim nadzorom osigurava zakonitost i zaštita javnog i privatnog interesa*. Osiguravanje zakonitosti i zaštita javnog i privatnog interesa putem inspekcijskog nadzora ostvaruju se poduzimanjem preventivnih i korektivnih mjera u postupcima inspekcijskog nadzora.

Osim preventivnih i korektivnih mjera, ključnu ulogu za razvoj povjerenja i legitimiteta ima konzistentna primjena sadržaja odredbi člana 30. Zakona o inspekcijama kojim je u stavu (3) propisano: *Nadležna inspekcija je dužna da u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva za vršenje inspekcijskog nadzora obavi inspekcijski nadzor, a o utvrđenom činjeničnom stanju i eventualno poduzetim mjerama u roku od osam dana od dana okončanja inspekcijskog nadzora pisanim putem obavijesti podnosioca zahtjeva*.

Povjerenje i legitimitet manifestira se u obavezi nadležne inspekcije da izvrši inspekcijski nadzor po podnijetom zahtjevu bez obzira na vlastitu percepciju, odnosno procjenu o nužnosti za provođenje inspekcijskog nadzora.

Time se inspekcija **legitimira** kao javna služba ustanovljena u korist građana, dok se istovremeno razvija povjerenje da i sami građani doprinose osiguranju zakonitosti i zaštiti javnog i privatnog interesa.

VII - Izvršenje kontinuiranih poslova

Izvršenje kontinuiranih poslova odnosi se na rad organizacionih jedinica koje djeluju unutar ovog organa, odnosno inspektorata i sektora.

Aktivnosti koji se odvijaju u inspektoratu, prikazane su za svaku inspekciju pojedinačno a isto između ostalog sadrži: broj inspektora koji su obavljali poslove inspekcijskog nadzora, propise nad čijom primjenom su vršeni inspekcijski nadzori, broj planiranih i izvršenih inspekcijskih nadzora, broj donijetih rješenja, izdatih prekršajnih naloga i njihovu vrijednost, predmet u kojem su vršeni inspekcijski nadzori.

1. Inspektorat poljoprivredne, vodne i šumarske inspekcije

U Inspektoratu poljoprivredne, vodne i šumarske inspekcije organizacijski djeluje: poljoprivredna, vodna i šumarska inspekcija.

Inspektorat pored glavnog inspektora broji 7 inspektora od čega :

- **3 poljoprivredna inspektora**
- **2 vodna inspektora**
- **2 šumarska inspektora**

U izvještajnom periodu izvršena su ukupno 1569 inspekcijska nadzora, od čega je:

- poljoprivredna inspekcija izvršila 700 inspekcijska nadzora;
- vodna inspekcija je izvršila 422 inspekcijskih nadzora;

- šumarska inspekcija je izvršila 447 inspekcijskih nadzora.

U izvještajnom periodu donesena su 104 rješenja kojima je naloženo otklanjanje konstatovanih nedostataka, izdavanjem prekršajnih naloga pokrenuta su 123 prekršajna postupka kojim su izrečene novčane kazne u visini od 146.950,00 KM.

Aktivnost i poslovi u Inspektoratu poljoprivredne, vodne i šumarske inspekcije u periodu od 01.01. do 31.12.2020.godine, su se provodili u skladu sa Planom i programom rada Uprave za inspekcijeske poslove Kantona Sarajevo za 2020.godinu, uz napomenu da je u mjesecu martu tekuće godine izvršena dopuna i inoviranje Plana i programa rada, a vezano za proglašenje "prirodne nesreće" izazvane korona virusom "Covid 19" od strane nadležnih organa i institucija. Inspekcijski nadzori i ostala aktivnost je u potpunosti podređena proglašenoj "prirodnoj nesreći" – "pandemiji" i provođena je uz korištenje i primjenu propisa koji uređuju pojedine oblasti, sa posebnim akcentima na primjenu onih propisa koji unapređuju stanje i štite zdravlje ljudi, životinja i ukupne imovine u pojedinoj oblasti, kao što su mjere za unapređenje stočarske proizvodnje, kontrola evidencija poljoprivrednog zemljišta i kontrola podsticajnih mjera, što je uređeno Zakonom o stočarstvu u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH" broj: 66/13), Zakonom o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju ("Službene novine FBiH" broj: 42/10), Odlukom o držanju stoke na području Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj: 17/16), Zakonom o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj: 1/12 i 15/13), kao i drugim zakonskim i podzakonskim aktima, kada je u pitanju poljoprivredna inspekcija.

Kada je u pitanju planiranje i postupanje u nadležnosti vodne inspekcije, aktivnost je bila planirana i provodila se u kontroli mjera koje obavezuju pribavljanje vodnih akata za upravljanje vodama u Kantonu Sarajevo uz posebne kontrole otpadnih voda, zatim zaštita vodotoka, kontrola vodotoka druge kategorije i dr., što je uređeno Zakonom o vodama u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH" broj: 70/06), Zakonom o vodama u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj: 18/10 i 43/16), Odlukom o zonama sanitarne zaštite vodozahvata za javno snadbijevanje stanovništva i drugim zakonskim i podzakonskim aktima kojima je uređeno postupanje vodne inspekcije.

Planirani poslovi i zadaci u šumarskoj inspekciji su bili uglavnom usmjereni sveukupnoj zaštiti šuma u Kantonu Sarajevo, a provodili su se kroz kontrolu planskih sječa šuma s posebnim osvrtnom na zaštitu šuma od bespravnih sječa i bespravnog zauzimanja šumskog zemljišta, kontrole upravljanja i gospodarenja sa državnim šumama u Kantonu Sarajevo, što je uređeno Zakonom o šumama Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj: 5/13) i drugim zakonskim i podzakonskim aktima, kada je u pitanju šumarska inspekcija.

Ostvareni rezultati u radu su bolji i veći od planiranih za 2020. godinu, a veći su i kada se uporede sa rezultatima iz 2019. godine, što je uglavnom rezultat pojačanog rada u svim inspekcijama u inspektoratu, prije svega zbog provođenja odluka i naredbi nadležnih organa i institucija o pojačanoj aktivnosti na sprečavanju širenja korona virusa, a pored toga su bile planirane pojačane mjere nadzora u pojedinim oblastima kontrole, posebno u šumarskoj inspekciji koja je u toku godine provodila poseban plan pojačanih mjera na zaštiti šuma i sprečavanju bespravnih sječa na Kantonu Sarajevo.

Usporedbom ostvarenih rezultata rada sa rezultatima iz 2019. godine, može se konstatovati da je u toku 2020. godine izvršen veći broj inspekcijskih pregleda, bez obzira što su skoro svi inspektori u određenim vremenskim periodima po posebnim nalogima i rješenjima direktora uprave bili angažovani na poslovima unutar inspektorata sanitarne, zdravstvene, farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu, gdje će njihovi rezultati rada biti i prikazani.

Posebno je potrebno istaći da su inspekcije u toku godine sačinile i dostavile nadležnim organima znatan broj informacija, obaviještenja, odgovora na poslanička i druga pitanja, sve u skladu sa odredbama Zakona o inspekcijama Kantona Sarajevo.

1.1. Poljoprivredna inspekcija

Poljoprivredna inspekcija vrši nadzor nad primjenom zakona i to:

- Zakon o zaštiti zdravlja bilja („Sl.glasnik BiH“, broj 23/03),
- Zakon o fitofarmaceutskim sredstvima Bosne i Hercegovine („Sl.glasnik BiH“, broj 49/04)
- Zakon o mineralnim đubrivima („Sl.glasnik BiH“, broj 46/04),
- Zakon o genetički modificiranim organizmima ("Sl. glasnik BiH", broj: 23/09),
- Zakon o sjemenu i sadnom materijalu poljoprivrednog bilja („Sl.novine Federacije BiH“, broj 55/01),
- Zakon o zaštiti bilja i štetočina koje ugrožavaju cijelu zemlju („Sl.list SFRJ“, broj 74/89),
- Zakon o stočarstvu („Sl.novine Federacije BiH“, broj 66/13),
- Zakon o poljoprivrednom zemljištu („Sl.novine Federacije BiH“, broj 52/09),
- Zakon o slatkovodnom ribarstvu ("Sl.novine Federacije BiH", broj 64/04),
- Zakon o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju („Sl.novine Federacije BiH“, broj 42/10),
- Zakon o novčanoj podršci u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji („Sl.novine Federacije BiH“, broj 8/04),
- Zakon o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području KS ("Sl.novine Kantona Sarajevo", broj 1/12),
- Pravilnik o uslovima za stavljanje u promet, kvalitetu i kontroli kvaliteta mineralnih đubriva te skladištenju i rukovanju mineralnih đubriva ("Sl.glasnik BiH", broj 90/09),
- Pravilnik o načinu i uslovima ostvarenja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnje ("Sl.novine Federacije BiH", broj 56/13),
- Pravilnik o posebnim uslovima za ostvarenje prava na novčani podsticaj ("Sl.novine Kantona ", broj 21/13),
- Pravilnik o mjerama za unapređenje stočarske proizvodnje na području KS ("Sl.novine KS", broj 19/10),
- Odluka o mjerama za sprečavanje širenja i uništavanje korovske biljne vrste - ambrozije ("Sl.novine FB iH", broj 89/11).

Poljoprivredna inspekcija je u toku 2020. godine izvršila ukupno 700 inspekcijska pregleda, što je neznatno ispod nivoa od planiranog broja pregleda u toku godine, uz napomenu da su dva inspektora u različitom periodu po Naredbi direktora obavljali poslove u Inspektoratu sanitarne, zdravstvene, farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu gdje su izvršili ukupno 147 inspekcijskih pregleda i naložili 155 mjera za otklanjanje nedostataka, čime sveukupni rezultati u toku godine znatno nadmašuju planirani broj pregleda i preduzetih mjera

Za utvrđene nepravilnosti inspekcija je donijela je 39 rješenja kojima je naloženo otklanjanje utvrđenih nedostataka, a zbog kršenja zakonskih propisa izdato je 48 prekršajnih naloga sa izrečenim novčanim kaznama u iznosu od 21.000,00 KM, uz napomenu da je većina prekršajnih

naloga uglavnom realizovana, obzirom da su lica koja su činila prekršaje prihvatila prekršajnu odgovornost.

Poljoprivrednoj inspekciji u toku godine se od strane Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Ministarstva privrede Kantona Sarajevo dostavlja znatan broj zahtjeva, koji su uglavnom vezani za kontrole različitih podsticajnih mjera u poljoprivrednoj proizvodnji a koje inspekcija prioritetno uzima u rad i postupka po dostavljenim zahtjevima, o čemu se pismeno informišu navedena ministarstva o preduzetim mjerama inspekcije.

Zbog opšteg socijalnog stanja, sve veći broj lica nabavlja i drži stoku u gradskim zonama u kojima ta djelatnost nije dozvoljena, što ponekad otežava inspekciji preduzimanje mjera u skladu sa propisima, uz napomenu da se neki postupci ne mogu provesti do kraja zbog toga što nisu uređene mjere po kojima bi se stoka mogla eventualno privremeno izuzimati.

1.2. Vodna inspekcija

Vodna inspekcija vrši nadzor nad primjenom zakona i to:

- Zakon o vodama („Sl.novine Federacije BiH“, broj 70/06),
- Zakon o vodama („Sl.novine Kantona Sarajevo“, broj 18/10),
- Pravilnik o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontrolu izmirivanja opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada ("Sl.novine Federacije BiH", br. 62/07,46/09,79/11 i 88/12),
- Pravilnik o uslovima i kriterijima koje mora ispunjavati pravno lice za izradu dokumentacije na osnovu kojeg se izdaje vodni akt ("Sl.novine Federacije BiH", br.17/08 i 38/12),
- Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencija i dostavljanje podataka o količinama zahvaćene vode ("Sl.novine Federacije BiH", broj 83/08),
- Pravilnik o načinu određivanja granice vodnog dobra i o postupku utvrđivanja pripadnosti zemljišne čestice javnom vodnom dobru ("Sl.novine Federacije BiH", broj 26/09),
- Pravilnik o načinu i uslovima ograničenog prava korištenja javnog vodnog dobra ("Sl.novine Federacije BiH", broj 26/09),
- Pravilnik o uslovima i kriterijima koje moraju zadovoljavati ovlaštena pravna lica za obavljanje stručno-tehničkih poslova iz nadležnosti agencije za vode i načinu izdavanja ovlaštenja ("Sl.novine Federacije BiH", br. 75/09 i 43/10),
- Pravilnik o postupcima i mjerama u slučajevima akcidenata na vodama i obalnom vodnom zemljištu ("Sl.novine Federacije BiH", broj 71/09).

Vodna inspekcija je u 2020. godini izvršila ukupno 422 redovna inspekcijska pregleda što je neznatno više u odnosu na planirani broj pregleda.

Za utvrđene nepravilnosti doneseno je 36 rješenja u kojima je naloženo otklanjanje određenih nepravilnosti, a zbog kršenja zakonskih propisa, izdato je 29 prekršajnih naloga sa izrečenim novčanim kaznama u iznosu od 71.800,00 KM.

Uporedbom podataka o rezultatima rada sa prethodnom godinom, evidentne su neznatne razlike, uz konstataciju da je jedan vodni inspektor u toku godine bio duži vremenski period na bolovanju.

I dalje je prisutna problematika ne pribavljanja vodnih akata od strane lica koja koriste vodne resurse, zatim tendencije za korištenjem vlastitih izvora i bunara bez mjernih uređaja, kao i ne provođenje adekvatnih mjera kada su u pitanju otpadne vode i njihov tretman, na čemu će se u

narednom periodu preduzimati pojačane aktivnosti. Isto tako sa nadležnim resornim Ministarstvom privrede Kantona Sarajevo, treba usaglasiti postupke izdavanja vodnih saglasnosti i odobrenja za upotrebu voda, obzirom da se ponekad izdaje saglasnost ili dozvola, a da postoje određeni krupniji nedostaci suprotni važećim propisima.

U toku godine na zahtjev Ministarstva privrede Kantona Sarajevo izvršen je određen broj usmjerenih inspekcijskih pregleda u kojima je vršena kontrola korištenja i plaćanja naknada za korištenje vodnih resursa, kao i kontrole ispuštanja otpadnih i oborinskih voda. Inspekcija je u toku godine, na zahtjev zastupnika u Skupštini Kantona Sarajevo, Ministarstva privrede Kantona Sarajevo, Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, kao i drugih organa i subjekata, izradila 55 različitih vrsta informacija u oblasti koju kontrolišu.

1.3. Šumarska inspekcija

Šumarska inspekcija vrši nadzor nad primjenom zakona i to:

- Zakon o šumama („Sl.novine Kantona Sarajevo", broj 5/13),
- Zakon o lovstvu („Sl.novine Federacije BiH“, br. 4/06,10/08),
- Zakon o sjemenu i sadnom materijalu šumskih i hortikulturnih vrsta drveća i grmlja („Sl.novine Federacije BiH“, broj 71/05),
- Zakon o uvjetima, načinu obavljanja djelatnosti rezanja drveta („Sl.novine Federacije BiH“, broj 27/97),
- Zakon o zabrani držanja koza („Sl.novine Kantona Sarajevo“, broj 7/98), te 17 podzakonskih akata pravilnika i odluka.

Šumarska inspekcija je u 2020. godini izvršila ukupno 447 redovnih inspekcijskih pregleda u oblasti šumarstva i 342 pregleda u oblasti koju kontroliše Inspektorat sanitarne, zdravstvene, farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu, gdje su šumarski inspektori u realizaciji posebnog plana na zaštiti zdravlja ljudi i imovine prouzrokavanih korona virusom obavljali poslove po posebnoj naredbi i rješenju direktora Kantonalne uprave za inspekcijske poslove. Ako se podaci o broju pregleda u oblasti šumarstva uporede sa podacima iz prethodne godine vidljivo je da je i pored angažovanja inspektora na drugim poslovima izvršen i premašen broj planiranih pregleda kao i broj pregleda iz prethodne godine.

Po pitanju mjera koje preduzimaju inspektori u oblasti kontrole, vidljivo je da su za utvrđene nepravilnosti donijeli 29 rješenja kojima je naloženo otklanjanje utvrđenih nedostataka u oblasti šumarstva i 82 rješenja kojima je naloženo otklanjanje utvrđenih nedostataka u oblasti sanitarno-zdravstvenih uvjeta izazvanih korona virusom.

Zbog kršenja zakonskih propisa, inspekcija je izdala ukupno 46 prekršajna naloga u kojima je izrečena novčana kazna u iznosu od 54.159,00 KM . Zbog kršenja odredaba Zakona o šumama Kantona Sarajevo od strane Kantonalnog javnog preduzeća za gospodarenje državnim šumama “Sarajevo-šume” d.o.o. Sarajevo, u toku godine je istima izdat određen broj prekršajnih naloga za propuste u radu vezane za gospodarenje i korištenje državnih šuma u Kantonu Sarajevo.

Problematika zaštite i čuvanja šuma od krađe i bespravnih sjeća, a za što su po Zakonu o šumama zaduženi lugari iz Kantonalne uprave za šumarstvo, ostaje i dalje najveća problematika obzirom da inspekcija ne može pokrenuti prekršajnu odgovornost čuvara šuma - lugara jer nije propisana Zakonom.

Inicijativa za izmjenu zakona u tom dijelu, ispred ovog organa je upućivana više puta prema resornom ministarstvu, međutim ista na žalost nije prihvaćena i provedena, tako da po pitanjima zaštite šuma na Kantonu Sarajevo i dalje postoji najveći problem u tome što čuvari šuma i Kantonalna uprava za šumarstvo koja čuva šume, nemaju nikakve prekršajne niti druge odgovornosti propisane Zakonom o šumama.

Potrebno bi bilo ponovo putem Ministarstva privrede i Vlade Kantona Sarajevo pokrenuti skupštinsku proceduru na izmjenama zakona o šumama Kantona Sarajevo, gdje bi se datim prijedlozima propisale sankcije i odgovornosti za čuvare šuma, što bi ukoliko bi se prihvatile navedene primjedbe, u mnogome poboljšalo postojeću zaštitu i umanjilo bespravne sječe šuma u Kantonu Sarajevo.

2. Inspektorat veterinarske inspekcije

U Inspektoratu veterinarske inspekcije Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo, poslove inspekcijskog nadzora obavljaju kantonalni veterinarski inspektori i glavni veterinarski inspektor.

Od ukupno 18 uposlenika u izvještajnom periodu inspekcijske poslove obavljalo je 17 veterinarskih inspektora, uključujući glavnog veterinarskog inspektora uz odsustvovanje jednog veterinarkog inspektora u toku cijelog izvještajnog perioda.

Po ukazanoj potrebi s obzirom na pojavu i širenje corona virusa, 9 veterinarskih inspektora je po ovlaštenju direktora obavljalo je i poslove iz oblasti sanitarne inspekcije u različitom vremenskom trajanju u toku 2020.godine.

Kantonalni veterinarski inspektori, uključujući glavnog veterinarskog inspektora, su u periodu 01.01.-31.12.2020. godine izvršili ukupno 13.161 inspekcijski nadzor i kontrolu, uključujući planirane i neplanirane inspekcijske nadzore i kontrole, kao i veterinarsko-zdravstvene preglede po zahtjevu poslovnih subjekata koji obavljaju djelatnosti koje podliježu stalnom veterinarsko-zdravstvenom pregledu.

U okviru provedenih inspekcijskih nadzora i kontrola donesena je 521 upravna mjera, rješenje, te je izrečeno 317 novčanih sankcija, izdavanjem prekršajnih naloga u novčanoj vrijednosti od 362.600,00 KM.

Veterinarski inspektori radeći po ovlaštenju direktora kao sanitarni inspektori izvršili su ukupno 1.068 inspekcijskih nadzora, pri čemu je donesno 232 rješenja i izrečene 142 novčane sankcije u ukupnom iznosu od 271.000,00KM.

Inspektorat veterinarske inspekcije Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo vrši nadzor nad provođenjem niže navedenih zakona i podzakonskih akata koji su doneseni na osnovu istih.

- Zakon o veterinarstvu u BiH („Službeni glasnik BiH“, br.34/02)
- Zakon o hrani („Službeni glasnik BiH“, br.50/04)
- Zakon o genetski modifikovanim organizmima („Službeni glasnik BiH“, br.23/09)
- Zakon o zaštiti dobrobiti životinja („Službeni glasnik BiH“, br.25/09)
- Zakon o veterinarstvu u FBiH („Službene novine FBiH“, br.46/00)

- Zakon o lijekovima koji se upotrebljavaju u veterinarstvu („Službene novine FBiH“, br.15/98,70/08)
- Zakon o zdravstvenoj ispravnosti životnih namirnica i predmeta opće upotrebe („Službeni list SFRJ“, br.53/91)
- Zakon o zdravstvenom nadzoru nad životnim namirnicama i predmetima opće upotrebe („Službeni list SR BiH“, br.43/86,18/90)

Inspeksijski nadzor i službene kontrole iz nadležnosti veterinarske inspekcije nad izvršavanjem navedenih zakona i propisa donesenih na istih vrši se: nad radom veterinarskih organizacija, veterinarskih ustanova, samostalne veterinarske prakse i veterinarskih službi, nad objektima, opremom, sredstvima, te uslovima za držanje, uzgoj i proizvodnju životinja i proizvoda životinjskog porijekla, nad provođenjem naređenih mjera za sprječavanje, otkrivanje i suzbijanje zaraznih bolesti životinja koje provode veterinarske organizacije i vlasnici životinja, nad sredstvima za prijevoz i uvjetima prijevoza, te objektima, uvjetima i opremom za promet životinja i proizvoda životinjskog porijekla, nad objektima, opremom, uvjetima i načinom rada veterinarskih organizacija u obavljanju zdravstvene zaštite životinja, nad dobivanjem proizvodnjom, skladištenjem sjemena za vještačko osjemenjivanje i oplodjenih jajnih ćelija, nad uvjetima skladištenja i upotrebe veterinarskih lijekova i pomoćnih lijekovitih sredstava, nad zdravstvenom ispravnošću hrane i vode za životinje, kao i nad svim objektima, sredstvima, predmetima i opremom koji mogu biti prenosnici zaraznih bolesti kod životinja ili na drugi način mogu ugroziti njihovo zdravlje i zdravlje ljudi u prometu preko teritorije Kantona.

Po službenoj dužnosti određenom učestalošću u 2020. godini veterinarski inspektori vršili redovne službene kontrole i nadzore nad radom 319 registrovanih i odobrenih objekata u veterinarstvu, subjekata na području Kantona Sarajevo, čije poslovanje, rad podliježe nadzoru veterinarske inspekcije.

U odobrenim i registrovanim objektima, u periodu izvještavanja, veterinarski inspektori su postupajući po zahtjevu za obavljanje veterinarsko-zdravstvenih pregleda vršili i veterinarsko zdravstvene preglede životinja prije i poslije klanja, veterinarsko-zdravstvene preglede u proizvodnji, preradi i distribuciji, preglede kod utovara, istovara i pretovara i dr.

Osim u odobrenim objektima, redovan inspeksijski nadzor obavlja se i u objektima registrovanim pod posebnim uslovima kod nadležnog Ministarstva privrede KS (mesnice, ribarnice i dr. prodavnice neupakovanog mesa stoke za klanje i peradi i ribe), kao i drugim objektima, mjestima i prostorima u kojima se posluje proizvodima životinjskog porijekla i životinjama (tržnice, sajmovi i sl.).

Inspeksijski nadzor nad radom objekata vrši se redovno, određenom učestalošću na osnovu analize rizika prema planu službenih kontrola za tekuću godinu radi verifikacije postupanja subjekata u skladu sa relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima i/ili po zahtjevu subjekata u vezi sa obavljanjem veterinarsko zdravstvenih pregleda kod utovara, istovara sirovina, proizvoda, lijekova i dr., pregleda životinja prije i poslije klanja radi stavljanja na tržište proizvoda ocjenjenih prikladnim za javnu potrošnju.

U okviru izvršenih inspeksijskih nadzora i kontrola, uzeto je ukupno 6.234 uzoraka proizvoda životinjskog porijekla, sirovina, hrane za životinje, vode, briseva površina u kontaktu sa hranom i drugih materijala životinjskog porijekla za različita laboratorijska ispitivanja, kako je prikazano u nastavku.

Vrsta laboratorijskog ispitivanja/analize	Broj po vrsti analize
Mikrobiološka analiza	5.156
Analiza rezidua veterinarskih lijekova	223
Analiza rezidua teških metala	462
Analiza rezidua pesticida	200
Analiza rezidua radionuklida	80
Toksini, metaboliti	65
BSE	211
Tržišni kvalitet	136
Ukupno:	6.533

U izvještajnom periodu po laboratorijskom ispitivanju utvrđene su neusklađenosti kod ukupno 122 ispitanog uzorka, i to u pogledu odstupanja od propisanih mikrobioloških normi kod 90 uzorka, kao i fizikalno hemijskih normi, u dijelu koji se odnosi na fizikalno-hemijska svojstva ispitanih sirovina i proizvoda kod 32 ispitanih uzoraka, čime je 1,86% učešće neusklađenih uzoraka u odnosu na ukupan broj uzetih uzoraka u izvještajnom periodu.

Neusklađenosti koje su detektovane mikrobiološkim analizama odnose se na nalaz povećanog broja aerobnih mezofilnih bakterija i eneterobakterija u brisevima površina, nalaz klostridija u proizvodima od mlijeka te listerije u uzorcima svježe ribe, kao i nalaz salmonela u fecesu peradi, dok se neusklađenosti detektovane fizikalno-hemijskim analizama odnose na povećan sadržaj masti i vezivnog tkiva iznad propisanih normi.

U okviru provedenih inspeksijskih nadzora nad zdravstvenom ispravnošću kao i kvalitetom proizvoda životinjskog porijekla u proizvodnji i prometu, u izvještajnom periodu veterinarski inspektori su u skladu sa zakonskim ovlaštenjima po činjenično utvrđenom stanju u pogledu zdravstvene neispravnosti i neprikladnosti za konzumaciju hrane, kao i neispravne hrane za životinje, naredili zabranu prometa i upotrebe te neškodljivo uništenje 7.403,87 kg proizvoda i sirovina životinjskog porijekla, kao i dodataka namjenjenih upotrebi u proizvodnji proizvoda životinjskog porijekla, te hrane za životinje.

U okviru veterinarsko-zdravstvenih pregleda u objektima za klanje prije i poslije klanja pregledano je 5.881 trup goveda svih starosnih kategorija, 7.047 trupova ovaca svih starosnih kategorija te 1.088.070 trupa brojlera.

U objektima za proizvodnju i promet proizvoda životinjskog porijekla i hrane za životinje životinjskog i neživotinjskog porijekla izvršen je veterinarsko zdravstveni pregled 3.145 kamionskih pošiljki u međunarodnom prometu, odnosno uvozu/izvozu.

U objektima koji su pod stalnim veterinarsko zdravstvenim nadzorom, prilikom veterinarsko zdravstvenih pregleda i kontrole pojedinačnih pošiljki proizvoda životinjskog porijekla koje se otpremaju u unutrašnjem prometu (kod utovara) izdato je 10.838 veterinarskih potvrda - 2a obrazaca za proizvode namjenjene javnoj potrošnji i 1.274 2b obrazaca za proizvode namjenjene daljoj preradi ili utilizaciji.

Za obavljene veterinarsko zdravstvene preglede, veterinarski inspektori su obračunali i izdali 1.717 veterinarskih naknada/računa, a iznos obračunatih veterinarskih naknada za obavljene veterinarsko zdravstvene preglede za period izvještavanja jest 635.159,00 KM od čega je 80% - 508.127,20 KM prihod Kantona.

U periodu izvještavanja, veterinarski inspektori zbog utvrđenih prekršaja izrekli su ukupno 317 novčanih sankcija, izdavanjem prekršajnih naloga u ukupnom iznosu od 362.600,00 KM, u skladu sa zakonskim osnovom.

U periodu izvještavanja veterinarski inspektori su izdali 521 rješenje, zbog utvrđenih nepravilnosti i nezakonitosti u radu,

Kroz zaključke o dozvoli prinudnog izvršenja rješenja novčanim kažnjavanjem, izrečeno je 20 novčanih sankcija u ukupnom iznosu od 3.400,00KM.

Osim upravnih mjera, rješenja, u izvještajnom periodu veterinarski inspektori su s ciljem zaštite higijenskim servisima i skloništima za životinja za prihvata i dalju brigu nad napuštenim i/ili izgubljenim životinjama sa područja Kantona Sarajevo. Zbog zanemarivanja zdravlja i dobrobiti životinja, veterinarski inspektori su u izvještajnom periodu trajno oduzeli 3 konja i jednog psa, koji su u daljem postupku predati na dalju brigu drugim zainteresiranim stranama.

Inspektorat veterinarske inspekcije je u izvještajnom periodu, osim redovnih planiranih inspeksijskih nadzora i kontrola u odobrenim i registrovanim objektima, obavio značajan broj inspeksijskih kontrola i pregleda po zahtjevu stranaka, što uključuje neplanirane inspeksijske nadzore i kontrole, kao i kontrolne preglede.

U periodu 01.01.-31.12.2020. godine, postupljeno je po 501 zahtjevu, prijavi, predavci ili inicijativi građana, MZ, institucija, privrednih subjekata i policije u vezi sa različitim predmetom kontrole (pojava ili sumnja na zarazne bolesti, nepravilnosti u držanju životinja, nepravilnosti u prometu proizvodima životinjskog porijekla, psi lutilice, zahtjevi za ovjeru certifikata za nekomercijalno kretanje kućnih ljubimaca i dr.). Najveći broj zahtjeva, u izvještajnom periodu, odnosi se na zahtjeve za pregled i ovjeru certifikata za nekomercijalno kretanje kućnih ljubimaca, zatim na prijave napade pasa lutilica, nepravilnosti kod držanja životinja te pojavu ili sumnju na zarazne bolesti životinja.

Značajan udio radnih aktivnosti veterinarske inspekcije tokom 2020. godine uključuje redovne, planirane aktivnosti, rad na praćenju stanja i provođenju intenzivnih preventivnih mjera sprječavanja pojave i širenja stočnih zaraznih bolesti, posebno mjera dijagnostičkih ispitivanja i preventivnih mjera koje su određene Programom mjera zdravstvene zaštite životinja u 2020. godini, kao i neplanirane kontrolne aktivnosti u slučajevima sumnje ili potvrde određene zarazne bolesti životinja, kao i nadzora i mjera s ciljem sprečavanja cirkulacije virusa u obavljanju djelatnosti nad kojima nadzor vrši veterinarska inspekcija.

U izvještajnom periodu zabilježeni su slučajevi bruceloze goveda i ovaca, salmoneloza kod peradi, američka gnjiloča pčelinjeg legla kod pčela, trihinelozna kod divljih svinja te infektivna anemija kopitara kod konja.

U okviru naređenih mjera pod nadzorom veterinarske inspekcije u periodu 01.01.-31.12.2020. godine, izvršena je pored ostalih mjera za sprečavanje, suzbijanje i iskorjenjavanje zaraznih bolesti (biosigurnosne mjere, dodatno laboratorijsko ispitivanje i dr.) eutanazija i neškodljivo 8 goveda i 14 ovaca iz brucelozom zaraženih posjeda, 1 konja seropozitivnog na infektivnu anemiju kopitara te 130 pčelinjih zajednica sa košnicama iz američkom gnjiločom zaraženih pčelinjaka, kao i sanitarno klanje 83.674 životinje, brojlera sa salmoneloznih farmi. Pored toga, kod 5 odstrijeljenih divljih svinja utvrđeno je prisustvo trihinela, zbog čega su trupovi istih neškodljivo uništeni pod nadzorom veterinarske inspekcije.

Kantonálni veterinarski inspektori, uključujući glavnog veterinarskog inspektora, su u periodu 01.01.-31.12.2020. godine izvršili 13.161 inspeksijski nadzor, 667 ili 5,33% nadzora više od

planiranog broja inspekcijskih nadzora za isti period, a 515 ili 3,76% manje u odnosu na broj izvršenih nadzora u 2019.godini.

U okviru provedenih inspekcijskih nadzora i kontrola doneseno je 521 rješenje, 96 ili 22,60% više rješenja o upravnim mjerama u odnosu na broj rješenja u 2019.godini.

U izvještajnom periodu izdavanjem prekršajnih naloga izrečeno je 317 novčanih sankcija u novčanoj vrijednosti od 362.600,00 KM, što je za 314 ili 49,76% prekršajnih naloga po broju, odnosno za 372.676,00KM ili 50,68 % manje u novčanom iznosu, međutim veterinarski inspektori radeći po ovlaštenju Direktora kao sanitarni inspektori izvršili su ukupno 1.068 inspekcijskih nadzora, pri čemu su donesna 232 rješenja i izrečene 142 novčane sankcije u ukupnom iznosu od 271.000,00KM. Pored toga, u postupku prinudnog izvršenja novačnim kažnjavanjem, veterinarski inspektori su u istom periodu izrekli 20 novčanih sankcija zbog neizvršenja rješenja, odnosno naloženih mjera u ukupnom iznosu od 3.400,00 KM.

Radi zaštite zdravlja i interesa potrošača u izvještajnom periodu veterinarski inspektori su zabranili promet i upotrebu 7.403,87 kg zdravstveno neispravnih proizvoda životinjskog porijekla i sirovina, kao i hrane za životinje

U svrhu provjere higijenske i zdravstvene ispravnosti i kvaliteta u izvještajnom periodu uzorkovano je 6.533 uzoraka za različita laboratorijska ispitivanja, 4.176 ili 39 % uzoraka manje u odnosu na broj uzoraka uzetih u 2019.godini, kada je za laboratorijska ispitivanja uzeto 10.709 uzoraka. Razlog navedenom, prije svega, jeste uskraćivanje većeg dijela sredstava planiranih za službeno uzorkovanje i laboratorijsko ispitivanje, odnosno oko 100.000KM od ukupno 150.000KM predviđenih za predmetnu budžetsku godinu.

Posebno treba istaći da u toku 2020.godine ništa od namjenskih sredstava sakupljenih kroz veterinarske naknade nije utrošeno na projekte od značaja za veterinarsko-javno zdravstvo i zaštitu životinja, što je i primarna namjena predmetnih sredstava u skladu sa relevantnim propisima, a što je pored ostalog utjecalo i na broj uzetih uzoraka u izvještajnom periodu s obzirom da je veterinarska inspekcija jedan od glavnih nosioca veterinarskog javnog zdravstva.

S ciljem zaštite zdravlja ljudi i životinja od zaraznih bolesti, po nalogu inspekcije eutanazirano je i neškodljivo uklonjeno 22 goveda i ovace zbog utvrđene bruceloze, 1 konj radi suzbijanja infektivne anemije kopitara, a s ciljem sprečavanja širenja zarazne bolesti pčelinjeg legla, američke gnjiloče pčelinjeg legla, uništeno je 130 pčelinjih zajednica sa košnicama spaljivanjem. Radi zaštite zdravlja ljudi od trihineloze, neškodljivo je uklonjeno 5 infestiranih divljih svinja.

Zbog prisustva salmonela od značaja za javno zdravstvo u uzgoju, tovu brojlera naloženo je sanitarno klanje 83.674 brojlera zbog minimaliziranja rizika za javno zdravstvo, 63.238 brojlera više u odnosu na prethodnu godinu.

U izvještajnom periodu veterinarski inspektori su izvršili monitoring na svim farmama peradi u Kantonu Sarajevo te otkrili 5 zaraženih posjeda salmonelama od značaja za javno zdravstvo na kojima je u momentu monitoringa boravio veći broj jedinki nego li u prethodnoj godini, kada je salmoneloza detektovana na 3 farme u Kantonu Sarajevo.

U okviru veterinarsko-zdravstvenih pregleda i kontrola pošiljki proizvoda životinjskog porijekla u međunarodnom prometu (uvoz/izvoz) u 2020.godini je pregledano ukupno 3.145 jediničnih pošiljki, 407 ili 14,86% više pošiljki u odnosu na 2019.godinu.

Broj pregledanih životinja prije i poslije klanja u izvještajnom periodu je manji u odnosu na

2019.godinu, primarno iz razloga prestanka obavljanja djelatnosti u dvije klaonice peradi, kao i smanjenim obimom poslovanja u 3 klaonice papkara usljed krize uzrokovane corona virusom. Godišnji obračun naknada za obavljene veterinarsko-zdravstvene preglede u svim objektima pod stalnim nadzorom (klaonice, rasjekaonice, prerade mesa i mlijeka, proizvodnja hrane za životinje, skladišta i dr.) za period 01.01.-31.12.2019. godine iznosi 635.159 KM, od čega je 80%, odnosno 508.127,20 KM prihod Kantona Sarajevo, što je za 34.503,00KM ili 5,15% manje u odnosu na 2019.godinu, što je sasvim neznatno uzmemo li u obzir prestanak rada dva objekta za klanje peradi, kao i općenito uticaj corona virusa na sve poslovne tokove u unutrašnjem tržištu od marta mjeseca 2020.godine.

Cijeneći prikazane parametre Inspektorat veterinarske inspekcije Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo je u potpunosti realizovao Program rada za 2020.godinu, u pogledu broja inspekcijskih nadzora (realizacija 105%) uz značajan doprinos u inspekcijskim aktivnostima u oblasti sanitarne inspekcije radi sprečavanja širenja corona virusa, kako u pogledu broja izvršenih nadzora, tako i broja upravnih i prekršajnih mjera.

Treba istaći da bez obzira na krizu uzrokovanu pojavom i širenjem corona virusa, svi programi kontrole doneseni na državnom i federalnom nivou u kojima je veterinarska kantonalna inspekcija bila izvršilac, su implementirani s realizacijom 100% uključujući Plan praćenja rezidua za 2020.godinu kojeg donosi Ured za veterinarstvo, Monitoring salmonela kod žive peradi kao i Plan službenog uzorkovanja hrane životinjskog porijekla koje donosi Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

Za provedbu službenih kontrola u 2021. godini donosi se plan službenih kontrola zasnovan na procjeni rizika i potrebama sredine, a na osnovu kojeg se dalje izrađuju detaljni mjesečni planovi rada po objektima uz zaduženje svakog inspektora posebno. U objektima pod nadzorom veterinarske inspekcije KS odredit će se minimalna učestalost službenih kontrola radi efikasnosti službenih kontrola, gdje će se najviše kontrola izvršiti u objektima kod kojih je procjenjeni rizik po zdravstvenu i higijensku ispravnost hrane i hrane za životinje najviši

Minimalna učestalost za provođenje službenih kontrola za objekte niskog rizika je 2 puta u toku godine dok je maksimalna učestalost za objekte srednjeg i visokog rizika 12 puta u toku godine, gdje se učestalost određuje za svaki objekat (ili grupu sličnih objekata) posebno na osnovu analize rizika. Predmetna učestalost ne uključuje dinamiku obavljanja veterinarsko-zdravstvenih pregleda po zahtjevu i/ili ukazanoj potrebi.

Posebnim Planom službenog uzorkovanja koji je usmjeren na provjeru ispravnosti proizvoda u pogledu mikrobioloških parametara, fizikalno-hemijskih parametara i dr. koji su određeni važećom legislativom, odredit će se broj i vrsta uzoraka ovisno o obimu i kapacitetima proizvodnje, prerade, skladištenja, distribucije i drugim uslovima, koji mogu uticati na zdravstvenu ispravnost i kvalitet proizvoda životinjskog porijekla. U odnosu na prethodni period, u plan službenog uzorkovanja će se značajnije uključiti i druge laboratorijske metode i tehnike s ciljem provjere što većeg broja različitih zdravstvenih rizika, uključujući patohistološke i patomorfološke analize, parazitološke analize, serološke i druge pretrage radi sprečavanja i kontrole rizika od značaja za veterinarsko i javno zdravstvo uopće.

U 2021. godini, pojačane inspekcijske aktivnosti planirane su tokom mjeseca aprila, na okolnosti pojačanog prometa živih životinja u vrijeme mjeseca Ramazana, zatim pred 1. Maj, kao i tokom mjeseca jula zbog očekivanog pojačanog prometa životinja pred Kurban bajram. U drugom kvartalu, mjesec maj – juni planirani su pojačani nadzori u registrovanim pijacama i preradama

mesa (proizvodnja roštiljskih proizvoda) s obzirom na rizik od kvarenja hrane uslijed porasta vanjskih temperatura, kao i ugostiteljskih objekata koji vrše pečenje jagnječeg mesa u sezoni proljeće, ljeto.

Pojačane kontrolne aktivnosti planirane su u dijelu zdravstvene ispravnosti hrane životinjskog porijekla u prometu i proizvodnji kroz realizaciju spostvenog Plana službenog uzorkovanja veterinarske inspekcije Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo. Uzorkovanje proizvoda životinjskog porijekla provesti će se ciljano i usmjereno na osnovu pojedinačnih Planova na nivou kvartala ili mjeseca, ovisno o periodu, sezoni, odnosno indikacijama. U 2021. godini planirano je da se kroz plan službenog uzorkovanja obuhvate i uzorci dijagnostičkog materijala (cijelih životinja, tkiva i organa životinja, krvi, urina, fecesa i dr.), prilikom svake sumnje ili indikacije na liniji klanja, prilikom sumnje ili pojave zaraznih bolesti, prilikom zaticanja životinja u proizvodnji i prometu sa nejasnom epizootiološkom situacijom, odnosno nepoznatog zdravstvenog statusa.

Pojačane kontrolne aktivnosti biti će usmjerene na način i uslove držanja životinja, prije svega životinja goveda, ovaca i koza kao proizvodnih životinja, te konja i pasa kao neproizvodnih, a u dijelu koji se odnosi na zaštitu zdravlja i dobrobit, identifikaciju/označavanje, kontrolu kretanja i razmažanja, kontrolu uslova za držanje i uzgoj, sakupljanje, okupljanje (izložbe, smotre), transport (komercijalni ili nekomercijalni) i dr.

Kontrola u prometu, prijevozu životinja i proizvoda životinjskog porijekla u 2021. godini u saradnji sa policijom će se intenzivirati u periodu april – juli 2021. godine iz razloga općeg pojačanog prometa životinja i proizvoda životinjskog porijekla (zbog praznika, sezonalnosti animalne proizvodnje općenito, zatim kretanja zbog ljetne ispaše, učešća na izložbama i smotrama, kao i godišnjih odmora, kada se pjačava promet kućnih životinja).

Posebna pažnja u kontinuitetu u toku cijele će se posvetiti kontoli prometa svježeg mesa, jaja, ribe i dr. lahkokvarljivih proizvoda, radi zaštite zdravlja ljudi. Akcenat u kontroli proizvoda biti će stavljen na sljedivost – porijeklo, označavanje, organoleptička svojstva, ispravnost i tržišni kvalitet. Uz ove aktivnosti, provodit će se permanentna kontrola bespravnog uličnog prometa namirnica u saradnji sa drugim inspekcijama, kontrola sajmova i sličnih manifestacija, koji uključuju izlaganje i prodaju proizvoda izvan registrovanih objekata.

U saradnji sa inspekcijom za hranu planirani su timski inspekcijski nadzori u objektima koji su u nadležnosti oba inspektorata, prije svega s obzirom na procenjeni rizik, objekti javne ishrane, obdaništa i ugostiteljski objekti koji na tržište stavljaju velike količine proizvoda od mesa iz vlastite proizvodnje (tradicionalne recepture).

U skladu sa Programom mjera zdravstvene zaštite životinja u 2021. godini, u kontinuitetu će se obavljati nadzori nad radom veterinarskih organizacija koje provode mjere zdravstvene zaštite životinja kao i vlasnika, držaoca životinja, koji su dužni voditi brigu o zdravstvenoj zaštiti na način i u rokovima određenim Programom.

Radi kontinuiranog obučavanja i usavršavanja veterinaru, planirano je da u toku godine svaki inspektor prođe minimalno 40 sati potrebnih stručnih radionica, treninga i sličnih programa obuke, posebno jer je u toku 2020. godine usavršavanje znatno ograničeno, pa gotovo i onemogućeno pojavom corona virusa.

Saradnja sa drugim inspekcijama ostvaruje se planiranim usmjerenim timskim radom sa

inspekcijom za hranu, poljoprivrednom, tržišnom, komunalnom i inspekcijom rada, kako u okviru Uprave, tako i inspekcijama na federalnom i općinskom nivou.

Inspektorat je u svakodnevnoj korespondenciji sa nadležnim tijelima u oblasti veterinarstva, Uredom za veterinarstvo BiH, Federalnim ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva te Ministarstvom privrede Kantona Sarajevo. Saradnja sa svim mjerodavnim veterinarskim tijelima ostvaruje se i kroz Program obuke službenih veterinarata gdje redovno prisustvuju svi inspektori iz Inspektorata.

U 2021. godini, nastojat će se uspostaviti bolja saradnja sa nadležnim tijelima i ustanovama iz oblasti zdravstva, posebno u segmentu kontrole zaraznih bolesti zajedničkih za ljude i životinje (zoonoze). Radi zaštite zdravlja ljudi saradnja sa sektorom zdravstva planira se razvijati kroz koncept "Jedinstvenog zdravlja" u pogledu razmjene informacija o kretanju bolesti, zajedničkom radu na otkrivanju uzroka oboljenja, puta i načina prijenosa bolesti, kao i na određivanju najboljih mjera za kontrolu i praćenje zaraznih bolesti, posebno zoonoza.

Pri provođenju inspekcijskih nadzora, po potrebi, zahtjeva se pomoć i asistencija policije. U 2021. godini nastojat će se unaprijediti saradnja sa nadležnom policijom u dijelu kontrole kretanja i prijevoza životinja, s ciljem kontrole zaraznih bolesti koje se mogu prenijeti na ljude.

U pogledu specifičnosti problematike u dijelu neizvršenja i/ili neispunjavanja obaveza određenih odredbama propisa iz nadležnosti veterinarske inspekcije, cijeneći konstatovane neusklađenosti i nepravilnosti, njihovu učestalost i zastupljenost, evidentno je da označavanje i deklarisanje proizvoda životinjskog porijekla u svim fazama poslovanja sa hranom životinjskog porijekla predstavlja značajan problem, koji proizilazi iz postojanja više propisa koji na različit način uređuju pitanja označavanja i deklarisanja hrane, kao i nedostatnosti propisa koji uređuju označavanje i deklarisanje neupakovane hrane, što izrazito komplikuje jedinstvenu implementaciju propisa od strane subjekata u poslovanju sa hranom.

S tim u vezi, kod nadležnih tijela nužno je inicirati rješavanje legislativnog okvira u narednom periodu, ali i intenzivirati preventivne inspekcijske nadzore i kontrole s akcentom na pravilnost označavanja i deklarisanja proizvoda u svim fazama poslovanja, posebno neupakovanom hranom (mesom, ribom i dr.), s ciljem otklanjanja nedostataka i nepravilnosti, zaštite interesa potrošača u pogledu prava na odabir, informiranost i sl., kao i osiguranja sljedivosti kroz sve faze poslovanja sa hranom.

Nepostojanje odgovarajućeg objekta za smještaj životinja u situacijama kada veterinarski inspektor može privremeno oduzeti životinje, ima uticaj na efikasnost i kvalitet rada ove inspekcije, posebno u segmentu nadzora nad radom stočne pijace kao i nehumanog postupanja sa životinjama, neuslovnog držanja, nepoštivanja mjera ograničenja ili zabrane kretanja životinja u slučaju pojave zaraznih bolesti i dr. Nemogućnost djelovanja u ovom smislu, onemogućava kontrolu zaraznih bolesti na propisan način u slučaju pronalaska neoznačenih životinja u prometu preko stočne pijace, prijevozu odnosno transportu životinja prijevoznim sredstvima i u pregonu (ispaša). Posebno izražen problem u posljednje vrijeme je napuštanje kopitara, konja, koje je u toku 2020. godine registrovano nekoliko puta na području Kantona.

S ciljem uspostave sistema kontrole držanja i trgovine životinjama, kontrole zaraznih i drugih bolesti životinja potrebno je osigurati odgovarajući prijevoz životinja (od mjesta oduzimanja), prostor za smještaj i boravak životinja, nadzor nad objektom i životinjama, uključujući hranu i vodu, veterinarsko zdravstveni red u pogledu ulaska/izlaska ljudi i životinja, bisigurnosne mjere itd., te kontrolu zdravlja (dijagnostičke i druge veterinarske preglede) za vrijeme trajanja karantina.

U dijelu nadzora nad provedbom obaveznih mjera kontrole zaraznih i parazitarnih bolesti životinja, koje provode veterinarske organizacije, problem predstavlja nepodjeljenost terena po mjerodavnim veterinarskim organizacijama.

S tim u vezi, u Kantonu Sarajevo, u općinama gdje su mjerodavne dvije ili više veterinarskih organizacija, privatnih ili javnih, nadležnost imaju dvije ili više organizacija, gdje je nerijetko dubiozno voditi upravni postupak kako protiv vlasnika koji nije proveo mjere na životinjama tako i protiv veterinarske organizacije koja je na području svoje mjerodavnosti dužna provoditi mjere i o tome izvještavati nadležna tijela. Pored toga, sve do tačne podjele terena i odgovornosti u vezi s istim, Kanton Sarajevo ne može imati poznat status u pogledu zaraznih bolesti, što bi u narednom periodu mogao biti veliki problem u trgovinskim odnosima na unutrašnjem i međunarodnom tržištu.

Pravilnikom o uslovima za osnivanje i obavljanje veterinarske djelatnosti i načinu dodjele područja djelovanja ("Sl.novine FBiH", 5/16) propisano je da su kantonalna ministarstva dužna podijeliti područja djelovanja, teren u okviru svoje nadležnosti, po veterinarskim organizacijama u roku od godinu dana, što nije provedeno u praksi. Kako je proces započet krajem 2020.godine, potrebno je inicirati njegovo skorije rješavanje u 2021.godini.

Pored navedenog i dalje postoje problemi u segmentu neusaglašenosti i nedostataka određenih provedbenih propisa na svim razinama. Neusaglašenost propisa kako je inicirano u ranijem periodu, odnosi se na neusaglašenost Zakona o veterinarstvu na državnom i federalnom nivou, nedorečenost pojedinih odredbi Zakona o zaštiti dobrobiti životinja kao i nedostatak pojedinih podzakonskih propisa na osnovu istih zakona.

Problem primjene Zakona o zaštiti dobrobiti životinja i podzakonskih akata donesenih na osnovu istog, pored opće nevolje i nehtjenja da se problem sistemski riješi, ogleda se i u izrazito niskim novčanim sankcijama propisanih zakonom, u minimalnom iznosu od 30 KM za fizička lica, od 200KM za pravna lica, koje su s jedne strane neefikasne, jer su preniske, a s druge strane i neusklađene sa Zakonom o prekršajima u FBiH. Kazne propisane Zakonom o zdravstvenom nadzoru, kao i Zakonom o zdravstvenoj ispravnosti živežnih namirnica i predmeta opće upotrebe, koji su na snazi (preuzeti iz SFRJ) također u dijelu minimalnih novčanih kazni za pravna lica, nisu usklađeni sa Zakonom o prekršajima FBiH, u pogledu minimalnih novčanih kazni koje se mogu izreći za pojedini prekršaj.

S tim u vezi, u narednom periodu nužno je kod nadležnih tijela inicirati izmjene predmetnog Zakona o zaštiti dobrobiti životinja u dijelu kaznenih odredbi, kao i rješavanje dostatnosti istih odredbi iz Zakona o zdravstvenom nadzoru, kao i Zakona o zdravstvenoj ispravnosti živežnih namirnica i predmeta opće upotrebe.

U januaru 2016. godine donesen je Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o visini naknade i načinu raspodjele sredstava za obavljene veterinarsko-zdravstvene preglede i kontrolu ("Sl.novine FBiH", br.5/16) promjenjana je namjena sredstava koja su prihod budžeta Kantona, gdje su cijelokupni prihodi iz obračunatih veterinarskih naknada namijenjeni za provođenje mjera zdravstvene zaštite životinja i veterinarskog javnog zdravstva na području kantona.

U inspektoratu veterinarske inspekcije Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo obavljaju se i poslovi redovnog veterinarsko zdravstvenih pregleda za koje se plaćaju naknade, koje su u određenom procentualnom iznosu pripadale i veterinarskoj inspekciji Kantona Sarajevo (namjenska sredstva za rad službenih veterinarara i veterinarskih inspektora i jačanje njihove

kadrovske i tehničke opremljenosti) u skladu sa Pravilnikom o visini naknade i načinu raspodjele sredstava za obavljene veterinarsko-zdravstvene preglede i kontrolu ("Sl.novine F BiH", br.51/11, 55/12). Doneseni Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o visini naknade i načinu raspodjele sredstava za obavljene veterinarsko-zdravstvene preglede i kontrolu ("Sl.novine F BiH", br.5/16) je u suprotnosti sa odredbama Direktive EU 882/2004 o službenim kontrolama koje se provode radi provjeravanja poštivanja propisa o hrani i hrani za životinje te propisa o zdravlju i dobrobiti životinja u dijelu koji se odnosi na finansiranje službenih kontrola, odnosno u Poglavlju V, članu 26. Direktive, gdje stoji da države članice odnosno nadležna tijela osiguravaju dostatna finansijska sredstva za osoblje i ostala sredstva potrebna za službene kontrole, na bilo koji način koji one smatraju primjerenim, uključujući i putem općeg oporezivanja ili uvođenjem pristojbi ili naknada.

Izmjena predmetnog Pravilnika u momentu sačinjavanja ovog izvještaja je još uvijek u nacrtu, koji predviđa odgovarajuću raspodjelu sredstava, uključujući i dio koji se odnosi na namjenska sredstva za rad službenih veterinaru i veterinarskih inspektora i jačanje njihove kadrovske i tehničke opremljenosti, te je nužno pratiti i inicirati njegovo donošenje u što kraćem roku.

Napominjemo da je većina problema u oblasti veterinarstva navedenih u ovoj sekciji izvještaja, postoji već niz godina, ali se ovdje ponavljaju i naglašavaju s obzirom da se na rješavanju istih nije uradilo dosta ili ništa.

3. Inspektorat urbanističko - građevinske, ekološke, komunalne i stambene inspekcije

Inspektorat urbanističko-građevinske, ekološke, komunalne i stambene inspekcije je organizovan sa ciljem vršenja inspeksijskog nadzora nad primjenom kantonalnih i federalnih zakona u sljedećim oblastima: oblast urbanizma i građenja, oblast zaštite okoliša, oblast komunalnih djelatnosti, oblast zaštite prirode, oblast zaštite dobara baštine, oblast upravljanja zajedničkim dijelovima zgrade.

Trenutno, poslove inspeksijskog nadzora u Inspektoratu pored glavnog inspektor obavlja 13 inspektora, od čega

- **dva urbanističko-građevinska inspektora,**
- **dva inspektora zaštite okoliša,**
- **pet komunalnih inspektora,**
- **jedan inspektor zaštite prirode,**
- **jedan inspektor zaštite dobara baštine**
- **dva inspektora u stambenoj oblasti**

Tokom 2020. godine izvršeno je ukupno 5067 nadzora, od čega 4199 ili 82,86% iz oblasti nadzorovanja Inspektorata, a 868 ili 17,13% sanitarnih nadzora. U odnosu na planiranih 3800 nadzora to je više za 399 ili 10,5 %.

Od ukupnog broja (4199) nadzora redovnih nadzora je 1344 ili 32%, usmjerenih nadzora je 2681 ili 63,84%, a kontrolni i preventivnih je 174 ili 4.1%.

Posebno napominjemo da je tokom 2020.godine obavljanje poslova inspeksijskog nadzora uveliko zavisilo od epidemiološke situacije uzrokovane koronavirusom, no i u kriznim uslovima izazvanim pandemijom COVID 19 inspektori su redovno obavljali poslove svog radnog mjesta, i pored toga vršili inspeksijske nadzore nad provođenjem higijensko-epidemioloških mjera u svojstvu sanitarnih inspektora po ovlaštenju direktora KUIP-e. Takođe, napominjemo da je Plan rada za 2020. godinu

sačinjen za 6 inspekcija i 14 inspektora, a da je tokom godine došlo do odstupanja stvarno zaposlenih u odnosu na broj planiranih komunalnih inspektora zbog čega je vršeno umanj enje Plana kroz periodične izvještaje Inspektorata, a u konačnici je izvršeno umanj enje za 360 nadzora (ukupno 3.440 umjesto 3.800 nadzora)

U 2020.godini donijeto je ukupno 339 upravnih akata, od čega 272 iz oblasti nadzorovanja Inspektorata i 67 iz oblasti sanitarnog nadzora. Od ukupno 272 donesene upravne mjere 189 su rješenja i zaključci (173 rješenja i 16 zaključaka). Od ukupnog broja rješenja 94 rješenja su donijeta u cilju otklanjanja nepravilnosti, a 79 su rješenja upozorenja.

Preostalih 96 upravnih akata su zaključci (83 zaključka kojima se na osnovu utvrđenog stanja u prethodnom periodu javnim komunalnim i ostalim preduzećima daje saglasnost za prokop javnih površina u cilju vršenja hitnih intervencija za narednih 6 mjeseci, i 13 zaključaka o nenadležnosti).

U izvještajnom periodu izvršena su 143 rješenja. Svako utvrđeno nepostupanje po upravnim aktima postupajući inspektori su sankcionisali izdavanjem prekršajnih naloga shodno procesnom zakonu.

Protiv donijetih rješenja izjavljeno je 12 žalbi, od čega je 10 riješeno. Protiv drugostepenih rješenja pokrenuta su 3 upravna spora, od čega su 2 riješena, a 1 je u toku.

Tokom 2020.godine inspektori su izdali 438 prekršajnih naloga u ukupnom iznosu 173.570KM. Od toga je u oblasti nadzorovanja izdatao 436 PN u iznosu 173.570KM, a 2PN u iznosu 4.000KM su iz sanitarne oblasti. Od ukupnog broja izdatih PN 417 je donijeto po lex specialis, a 21 na osnovu Zakona o inspekcijama KS.

Od ukupnog borja izdatih naloga uplaćena su 274 PN, 64 nisu plaćena u roku a pokrenuta su 22 zahtjeva za sudsko odlučivanje.

Istovremeno, nadležnom sudu podnijeto 6 prijava za pokretanje prekršajnog postupka. Sve prijave su podnijete od strane inspekcije u stambenoj oblasti.

U toku 2020.godine obavljanje poslova inspekcijaskog nadzora odvijalo se u skladu sa procjenom epidemiološke situacije uzrokovane korona virusom. U periodu 23.03. do 31.12.2020.godine rad je organizovan u skladu sa Naredbom kriznog štaba, a zatim i u skladu sa Kriznim planom pripravnosti KUIP-e koji je donijet 10.07.2020. godine. U ovom periodu zabilježene su značajne oscilacije u broju prijava, broju izvršenih nadzora i broju aktivnih inspektora. U periodu 23.03. do 05.05. o.g. Inspektorat je radio prema Planu dežura. U periodu april-septembar 2020. godine, 11 od 13 inspektora su radili kao sanitarni inspektori po ovlaštenju direktora KUIP-e a u različitim vremenskim periodima i dužinama angažmana.

Tokom 2020. godine u Inspektoratu je zabilježeno povećano odsustvo inspektora radi bolovanja. Inspektori su tokom 2020. godine na bolovanju bili ukupno 628 radnih dana ili 5.024 radna sata (dva komunalna inspektora na produženom trudničkom / porodijskom u ukupnom trajanju 374 radna dana, inspektori zaštite okoliša u više navrata ukupno 78 radnih dana, inspektor u stambenoj oblasti, ukupno 47 radnih dana). Osim navedenih bolovanja zabilježena su i pojedinačna kraća odsustva po različitim osnovama (osim korištenja godišnjeg odmora). U odnosu na 2019. godinu kada su inspektori bili na bolovanju 463 radna dana, zabilježeno je povećanje za 165 dana ili 36%.

Inspekcijski nadzori se provode kao redovni, usmjereni, kontrolni i preventivni. Redovni nadzori se pokreću po službenoj dužnosti u skladu sa godišnjim i mjesečnim planom u cilju praćenja stanja i primjene postojeće regulative u okviru nadležnosti, obezbjeđenja kontinuiteta i podizanja kvaliteta u nadziranoj oblasti. Usmjereni inspekcijski nadzori se pokreću po predstavkama-prijavama građana, i veoma često povodom zastupničkih inicijativa i pitanja, a ciljevi su im isti kao i kod redovnih

nadzora s tim što u osnovi zahtjeva primarno stoji interes za otklanjanje uočenih nepravilnosti. Oblasti nadzorovanja ovog Inspektorata su relativno srodne oblasti koje se temelje na ravnoteži odnosa čovjeka i prostora odnosno na kontroli uslova korištenja prostora. Međutim, svaka od ovih oblasti je veoma složena i ima značajan uticaj na kvalitet življenja i predstavlja odraz trenutnog stanja i odnosa u društvu. Ove oblasti predstavljaju bitan dio života tako da su sve promjene i stanja podložne stručnoj ali i svakoj drugoj analizi.

Uticaj na stanje u ovim oblastima vrše građani (fizička i pravna lica) sa svojim potrebama i postupanjem, jednako kao i javne službe i institucije koje treba da prepoznaju i omoguće te potrebe, i istovremeno da preveniraju, onemoguće i sankcionišu zloupotrebe i nezakonite radnje. Međutim, napredak u ovim oblastima nije brz i lagan i zahtijeva dugoročan kontinuitet u planiranju i postupanju. Iako se kroz brojne normativne definicije afirmiše se napredak u ovim oblastima, suštinski problemi u ovim oblastima su već godinama isti a pristup njihovom rješavanju još uvijek nije nedovoljno efikasan. Značajan dio odgovornosti za takvo stanje snose svi oni koji još uvijek nemaju realnu sliku o stepenu lične odgovornosti za trenutno i buduće stanje. Za efikasno otklanjanje uočenih nepravilnosti i poboljšanje stanja neophodna je sveukupna podrška i kontinuiran rad na podizanju svijesti svih učesnika u procesu odlučivanja u ovoj oblasti, a prvenstveno rad na otklanjanju uzroka koji dovode do problema.

Inspeksijski nadzor je veoma bitan segment kontrole zakonitosti, ali on predstavlja samo jedan od elemenata koji utiču na krajnji efekat. Kvalitetna zakonska regulativa kao i pravovremena razmjena informacija te identifikacija stanja uređenosti ovih oblasti jedan je od osnovnih preduslova za kvalitetan rad inspekcija i poduzimanje odgovarajućih zakonom predviđenih mjera, pri čemu je broj inspektora koji kontrolišu određenu oblast realan pokazatelj zainteresovanosti nadležnih organa da se ista uredi i ovim putem.

U tom smislu neophodno je, prije svega, kadrovski i materijalno ojačati ove inspekcije, a zatim obezbijediti još kvalitetniju međusobnu saradnju sa općinskim i federalnim inspekcijama kao i ostvariti sinergiju sa resornim ministarstvima, zavodima, kantonalnim javnim preduzećima, javnim ustanovama i lokalnom zajednicom, kao i sa svima koji svojim djelovanjem utiču ili mogu uticati na stanje u prostoru.

Za efikasno otklanjanje uočenih nepravilnosti neophodna je sveukupna podrška i kontinuiran rad na podizanju svijesti svih učesnika u procesu odlučivanja u ovoj oblasti, a prvenstveno rad na otklanjanju uzroka koji dovode do problema. Učesnici u odlučivanju su svakako svi oni koji svojim djelovanjem ili nedjelovanjem, na radnom mjestu ili kao građani, djeluju u korist ili na štetu okoliša i prostora.

Inspektorat je u 2020 godini nastavio sa inspeksijskim nadzorima u šest oblasti, putem nadležnih inspekcija: urbanističko-građevinska inspekcija, inspekcija zaštite okoliša, komunalna inspekcija, inspekcija zaštite prirode, inspekcija za zaštitu dobara baštine i inspekcija u stambenoj oblasti.

Na osnovu poređenja sa 2019. i prethodnim godinama, vidljivo je da je 2020. godine došlo do povećanja parametara, odnosno da je došlo do povećanja obima i složenosti posla u odnosu na prethodne godine. Na ovo je, između ostalog, znatno uticalo povećanje broja prijava koje podnose građani i institucije.

Posebno ističimo da Inspektoratu na postupanje dolazi veliki broj zastupničkih inicijativa/pitanja, a posebno vezano za nadzore inspekcije u stambenoj oblasti i oblasti zaštite okoliša, koje, iako podkapacitirane, ove zahtjeve uvijek prioritarno uzimaju u rad. Pored toga, povećan je i broj zahtjeva za dostavom informacija prema kantonalnim i državnim organima koje se bave zaštitom

prava građana kao i zahtjevi Tužilaštva. Takođe, povećan je broj prijava koje se dostavljaju ovom Inspektoratu a za koje se utvrdi nenadležnost za postupanje.

Obzirom da stanje na terenu veoma često zahtijeva kontinuirane i preventivne nadzore, zatim nadzore vezane za obezbjeđenje uslova u cilju nesmetanog održavanja određenih javnih manifestacija te hitne nadzore za vrijeme trajanja ekscenčnih stanja. Neophodno je vršiti preraspodjelu inspektora i organizovanje dežura, a po potrebi se organizuju i timski nadzori. Istovremeno, ovaj Inspektorat redovno preuzima i poslove koordinacije kantonalnih i općinskih inspekcija te koordinaciju sa kantonalnim javnim komunalnim preduzećima.

Tokom 2020. godine uočena je tendencija rasta broja predstavki-prijava, uključujući i anonimne predstavke. Predstavke su često veoma složene, sa iznijetim nizom problema ili uočenih nepravilnosti, a obzirom na veliki broj istih i obavezu rješavanja predmeta u zakonskim rokovima, ovo za nužnu posljedicu ima odlaganje redovnih planiranih nadzora. Kod nekih inspekcija se u praksi desi da zahtjevi iniciraju redovne nadzore ili one za koje se utvrdi da bi mogli ili trebali biti redovni u odnosu na važnost i značaj kontrole. Svim provedenim nadzorima na području Kantona Sarajevo inspektori su pratili stanje i primjenu postojeće regulative u okviru nadležnosti. Nažalost, posljedica velikog broja prijava dovodi do toga da se inspektori najčešće bave rješavanjem svakodnevnih problema građana a da se odlažu planirani redovni nadzori, sistemski ili preventivni. Predstavke građana se posebno intenziviraju u periodima koji su ekstremni u pojavnim oblicima. Vezano za oblast komunalne inspekcije periodično se smjenjuju prijave kojima se traži nadzor nad komunalnom infrastrukturom, komunalnom čistoćom, uklanjanjem snijega, parkiranjem na javnim zelenim površinama, etc..., a u oblasti inspekcije zaštite okoliša sve vezano za zrak, okoliš, buku, mirise, odlaganje otpada, a posebno vezano za periode povećane zagađenosti zraka i proglašenje epizoda shodno Planu interventnih mjera u slučajevima prekomjerne zagađenosti u Kantonu Sarajevo ("Sl. novine KS", broj 44/19) u zavisnosti od indeksa zagađenosti zraka.

Od navedenih inspekcija najviše se traži pokretanje postupka vezano za sljedeće okolnosti:

Kantonalna urbanističko-građevinska inspekcija: nadzor nad radom općinskih urbanističko-građevinskih inspektora u segmentu nadzora u oblastima prostornog planiranja i građenja

Kantonalna inspekcija zaštite okoliša: zagađenje zraka izazvano radom proizvodnih pogona i postrojenja za zagrijavanje, prekomjerna buka i odlaganje građevinskog i opasnog otpada;

Kantonalna komunalna inspekcija: nadzor nad pružanjem komunalnih usluga koje obezbjeđuje Kanton Sarajevo (nadzor nad radom komunalnih preduzeća i nadzor nad postupanjem korisnika komunalnih usluga vezano za snabdijevanje pitkom vodom, odvođenje otpadnih voda, snabdijevanje toplotnom energijom, prikupljanje, odvoz i odlaganje komunalnog otpada, održavanje čistoće na javnim površinama, uklanjanje snijega i održavanje javne rasvjete). Kantonalnim komunalnim inspektorima u radu pomažu i komunalni redari KJKP Rad i KJKP Park koji vrše neposredan nadzor na terenu. Komunalnim redarima prijave se mogu dostavljati i direktno, što su građani i činili.

Kantonalna inspekcija u stambenoj oblasti: nadzor nad radom upravnika i predstavnika etažnih vlasnika vezano za izbor istih i otklanjanje kvarova.

Kantonalna inspekcija zaštite prirode: prijave nepravilnosti unutar zaštićenih područja Kantona Sarajevo : Vrelo Bosne, Trebević, Bentbaša, Skakavac i Bijambare.

Kantonalna inspekcija zaštite dobrih baština: prijave u vezi sa intervencijama na objektima koji su stavljeni pod zaštitu Kantona kao baština u bilo kojem obliku (pojedinačni objekti, zaštićene cjeline, evidentirana dobra baštine etc...). Nadzori ove inspekcije su najvećim dijelom vezani za kontrolu radova kojima se mijenja vanjski izgled objekta (bojenje fasade) odnosno mijenjaju konstruktivni elementi (sanacija, rekonstrukcija, dogradnja, nadziđivanje, etc...)

Zastupnička pitanja i inicijative, povodom kojih se po službenoj dužnosti pokreću nadzori,

postavljaju kantonalni i općinski zastupnici.

Tokom 2020.godine dostavljeno je 113 zastupničkih pitanja/inicijativa (84 inspekciji u stambenoj oblasti, 18 zaštiti okoliša, 7 urbanističko-građevinskoj, 3 inspekciji zaštite prirode i 1 komunalnoj inspekciji). Tim povodom po službenoj dužnosti pokrenuto je 635 nadzora (od čega najviše (345) u stambenoj oblasti, a zatim u oblasti zaštite okoliša (278). Podnosiocima inicijative/ pitanja dostavljeno je ukupno 85 odgovora (od čega 58 u stambenoj oblasti, 16 u oblasti zaštite okoliša, 7 u oblasti urbanizma i građenja, 1 iz komunalne oblasti i 3 iz oblasti zaštita prirode).

Prednje navedeno je jasan pokazatelj složenosti i obima inspekcijskih nadzora koji se pokreću povodom dostavljenih inicijativa/pitanja. Shodno prednje navedenom i činjenici da u ovim oblastima radi mali broj inspektora, u zavisnosti od složenosti predmeta ponekad nužno dolazi do pomjeranja rokova koji su predviđeni za dostavu odgovora. Većina predmeta u kojima je zabilježeno odstupanje je iz oblasti nadzora inspekcije u stambenoj oblasti. O ovome su blagovremeno upoznati nadležni u KUIP-e kao i podnosioci inicijative/pitanja, a sa resornim Ministarstvom je dogovoreno postupanje u cilju racionalizacije postupaka i podizanja efikasnosti. Rad na preostalim zastupničkim pitanjima/inicijativama je u toku.

Pored naprijed navedenih osnovnih poslova, glavni inspektor i inspektori su učestvovali u postupku pripreme i donošenja zakonske i podzakonske regulative na nivou Kantona, odnosno uzimali učešće u javnim raspravama vezano za zakonsku regulativu u oblastima kojima nadzoruju. Pored toga, uključeni su u rad stručnih tijela na nivou Kantona, tako da imaju priliku svojim znanjem i iskustvom uticati i na oblast zakonodavstva a u krajnjem slučaju i na oblast inspekcijskog nadzora.

U tom smislu, posebno ističemo slijedeće :

- saradnja inspekcije zaštite okoliša sa CCI vezano za Analizu revizije učinka "Aktivnosti nadležnih institucija u FBiH na smanjenju zagađenosti zraka" ;
- učešće inspekcije u stambenoj oblasti u Radnoj grupi Vlade Kantona - Stanje protivpožarne zaštite u stambenom sektoru u Kantonu Sarajevo;
- EU program- učešće u Radnoj grupi za životnu sredinu/okoliš- Poglavlje 27;
- inicijativa – prijedlog inspekcije u stambenoj oblasti za izmjenu i dopunu Zakona o upravljanju zajedničkim dijelovima zgrade.

Shodno opredjeljenju KUIP-e inspektori su tokom izvještajnog perioda u skladu sa mogućnostima prisustvovali dodatnim edukacijama i tematskim radionicama iz oblasti kojima nadzoruju, ali su iste zbog epidemiološke situacije bile u mnogo manjem obimu nego prethodnih godina i uglavnom su održavane u on-line formatu.

Inspektorat ima korektnu i konstruktivnu saradnju sa resornim Ministarstvima koja su uključena u pravljenje planova inspekcijskih nadzor i sa istima se održava redovna komunikacija. Zahtjevi resornih Ministarstava imaju prioritet u postupanju i istima se redovno dostavljaju izvještaji o privedenim inspekcijskim nadzorima, utvrđenom stanju i poduzetim mjerama, te predlažu mjere za unapređenje stanja u oblasti nadzorovanja.

U prvi plan se stavlja edukativno i preventivno djelovanje čiji cilj je prije svega otkloniti nepravilnosti i urediti oblast, odnosno dugoročno riješiti problem. Korektivnim radnjama se pristupa u zavisnosti od procjene inspektora ali prvo na način koji je blaži po subjekta kontrole a kojim se postiže cilj.

Inspekcijski nadzori se provode kao redovni, usmjereni i kontrolni. Navedenim nadzorima na području Kantona Sarajevo inspektori su pratili primjenu postojeće regulative u okviru nadležnosti

inspekcija u sastavu Inspektorata. Inspeksijske kontrole se vrše pojedinačno ili u timovima kada god to okolnosti zahtijevaju. Time se postiže veća učinkovitost i smanjuje vrijeme prisustva inspekcije kod subjekta nadzora. Prijem građana se vrši svaki dan. Informacije se daju putem telefona ili e-maila, a na sve pismene i usmene predstavke građana, novinara i press službe, redovno se i blagovremeno odgovara po službenoj dužnosti.

Usmjereni inspeksijski nadzori se uglavnom pokreću po službenoj dužnosti a inicirani su predstavkama građana, i sve češće, povodom zastupničkih inicijativa i pitanja.

Takođe, ističemo da je Vlada Kantona Sarajevo tokom 2020. godine prepoznala potrebu povećanja broja inspektora u oblasti zaštite okoliša i stambenoj oblasti koje već godinama imaju veliki problem sa malim brojem inspektora. U tom smislu, KUIP-e je odobren prijem 1 inspektora zaštite okoliša i 1 inspektora u stambenoj oblasti, ali nažalost procedura prijema je obustavljena nakon moratorija na zapošljavanje.

Takođe, ovaj Inspektorat je prepoznat od strane Uprave kao jedini unutar kojeg djeluje 6 inspekcija (ostali Inspektorati KUIP-e imaju 1 do 4 inspekcije) i koji bi, zbog velikog obima, složenosti poslova i opterećenosti, trebalo podijeliti na 2 dijela, ali trenutno je i taj proces zbog naprijed navedenog zaustavljen.

Svaka oblast inspeksijskog nadzora je tokom 2020. godine imala specifičnosti o kojima će se govoriti u posebnim poglavljima ovog Izvještaja. Inspeksijske kontrole se vrše u timovima kada god to okolnosti zahtijevaju. Česti su primjeri da se po 1 zahtjevu vode 2 ili 3 nadzora različitih inspekcija koje organizaciono pripadaju ovom Inspektoratu ili KUIP-e. Timskim nadzorima se postiže veća učinkovitost, a kao poseban primjer navodimo inspeksijske nadzore u oblasti zaštite okoliša u kontekstu nadzora nad primjenom Odluke o zaštiti i poboljšanju kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo ("Sl. novine Kantona Sarajevo", broj 23/16) i Plana interventnih mjera u slučajevima prekomjerne zagađenosti u Kantonu Sarajevo ("Sl. novine Kantona Sarajevo", broj 44/19). U ovim nadzorima ispred ovog Inspektorata učestvuju inspekcija zaštite okoliša, urbanističko-građevinska i komunalna inspekcija, te saobraćajna i tržišno-turistička inspekcija, svaka u skladu sa zakonom određenim nadležnostima. O izvršenim kontrolama, utvrđenom stanju i poduzetim mjerama blagovremeno se informišu podnosioci prijave i nadležni organi.

3.1. Kantonalna urbanističko-građevinska inspekcija

Urbanističko-građevinska inspekcija, vrši nadzor nad primjenom sljedećih zakona:

- Zakon o prostornom uređenju ('Službene novine Kantona Sarajevo'24/17, 1/18),
- Uredba o postupku i uvjetima za legalizaciju građevina izgrađenih bez građevinske dozvole ('Službene novine Kantona Sarajevo',6/06,18/07,18/08,35/12,51/15),
- Uredba o urbanističko-tehničkim uvjetima, prostornim standardima i normativima za otklanjanje i sprječavanje stvaranja arhitektonsko-urbanističkih barijera za kretanje invalidnih lica koja koriste tehnička i ortopedska pomagala ('Službene novine Kantona Sarajevo',05/00),
- Zakon o građevinskim proizvodima ("Sl. novine Federacije BiH", broj 78/09),
- Kontrola primjene Tehničkih pravilnika i normativa u oblasti projektovanja, građenja i upotrebe objekata,
- Kontrola postupanja u skladu sa prostornim i provedbenim planovima.

Pored navedenih zakonskih i podzakonskih akata, ova inspekcija tokom inspekcijskog nadzora primjenjuje i niz Pravilnika i tehničkih propisa.

Zakonom o prostornom uređenju ("Sl. novine Kantona Sarajevo", br. 24/17 i 1/18) određeno je da nadzor iz oblasti urbanizma i građenja na području Kantona Sarajevo obavljaju općinski, gradski i kantonalni urbanističko-građevinski inspektori, svaki u okviru svojih nadležnosti.

Tokom 2020.godine postupajući kantonalni urbanističko-građevinski inspektori izvršili su ukupno odnosno 493 inspekcijska nadzora: 69 redovnih, 423 usmjerena, 1 kontrolni nadzor i 39 sanitarnih. U istom periodu donijeto je 5 upravnih akata od čega 2 rješenja o otklanjanju utvrđenih nepravilnosti, 3 rješenja o obustavi radova. Sva rješenja su izvršena.

Protiv donijetih rješenja uložene su 3 žalbe. Žalbe su riješene.

Planirani broj pregleda za 2020.godinu bio je 440. Uzimajući u obzir planirani broj pregleda (440) i broj realizovanih pregleda (532 odnosno 493), urbanističko-građevinski inspektori izvršili su više od planiranog. Procenat izvršenja iznosi 1,2 odnosno 1,12%.

Na postupanje ove inspekcije uticala je činjenica da je u izvještanom periodu korišteno bolovanje u trajanju ukupno 44 dana.

Nadzori kantonalne urbanističko-građevinske inspekcije spadaju u red najsloženijih inspekcijskih nadzora zbog složenih postupaka nadzora nad donošenjem planske dokumentacije i nadzora nad odobravanjem građenja, obima i veličine objekata, velikog broja subjekata nadzora te nadzora nad upravnim organizacijama.

Urbanističko-građevinska inspekcija Kantonalne uprave za inspekcijske poslove tokom obavljanja inspekcijskog nadzora u oblasti urbanizma i građenja vrši nadzor nad radom učesnika u prostornom planiranju, nadzor nad radom organa uprave uključujući nadzor nad radom općinske i gradske urbanističko-građevinske inspekcije; nadzor nad građenjem i izvođenjem radova, nadzor nad upotrebom i održavanjem građevine za objekte za koje postupak odobravanja provelo Ministarstvo prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo.

Ujedno, ova inspekcija kontroliše primjenu navedenih zakona i niza ostalih tehničkih propisa kao što su: pravilnici, standardi, naredbe o obaveznom atestiranju, uredbe, i slično.

Pored toga, ova inspekcija pruža pomoć općinskim inspekcijama u primjeni Zakona o prostornom uređenju i Zakona o inspekcijama.

U izvještajnom periodu vršen je redovan nadzor nad građenjem stambeno-poslovnih objekata i stambeno poslovnih kompleksa za koje je urbanističku saglasnost i odobrenje za građenje donijelo Ministarstvo prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo kao i nadzor nad upravnim aktima koje donosi Ministarstvo.

Tokom 2020. godine nije došlo do aktiviranja novih gradilišta niti onih na kojima su ranije prekinuti radovi iz različitih razloga. Takva gradilišta se, bez obzira na njihov trenutni status, periodično kontrolišu sa aspekta bezbjednosti i zaštite života i zdravlja ljudi kao i radi preveniranja eventualnih nepravilnosti do kojih bi moglo doći ukoliko nastavak radova ne bi bio prijavljen ovoj inspekciji.

Takođe, redovan nadzor obuhvata i nadzor nad radom 9 općinskih urbanističko-građevinskih inspekcija. Po potrebi, ili na traženje ovog organa, općinske inspekcije dostavljaju Izvještaj o radu za određeni izvještajni period (polugodišnji/godišnji) sa podacima o kadrovskoj popunjenosti i materijalno tehničkim uslovima u kojima djeluju.

Zbirni izvještaj općinskih inspekcija je jedinstven pokazatelj stanja u ovoj oblasti za područje Kantona i isti se po okončanju postupka dostavlja Ministarstvu. Dosadašnjim kontrolama je utvrđeno da još uvijek postoje općinske inspekcije koje nisu uvezane u jedinstveni registar novčanih kazni, niti je uspostavljeno izdavanje prekršajnih naloga. U toku je postupak pribavljanja podataka

o radu 9 općinskih urbanističko-građevinskih inspekcija za 2020. godinu, nakon čega će se sačiniti zbirni izvještaj koji će se, zajedno sa analizom utvrđenog stanja i ev. poduzetih mjera, blagovremeno dostaviti resornom Ministarstvu sa prijedlogom mjera za unapređenja stanja. Posebna pažnja biće posvećena kontroli postupanja vezano za segment represivnih mjera (krivična , prekršajna , prekršajni nalog), s obzirom da je u prethodnom periodu kod skoro svih općinskih inspekcija uočen izraziti nesrazmjer u broju izdatih rješenja o rušenju i poduzetih represivnih mjera koje su propisane zakonom. Ova inspekcija je do sada u više navrata pismeno upozoravala općinske inspekcije na naprijed navedeno i obavezu poštivanja zakonskih propisa.

Analiza inspekcijskih postupaka pokazuje da se ovoj inspekciji obraća sve veći broj stranaka. Usmjereni nadzori vršeni su po prijavama građana-fizičkih lica, pravnih lica te po anonimnim predstavkama. Procenat usmjerenih nadzora koji se tim povodom pokreću po službenoj dužnosti u odnosu na ukupno izvršeni broj nadzora u proteklom periodu iznosi skoro 90%.

Nadzor nad radom općinskih urbanističko-građevinskih inspektora, najčešće je vezan za sljedeće okolnosti:

- postupci koji se odnose na kontrolu bespravnog izvođenja radova na prostoru općine,
- kontrola radova na objektima koji se izvode na osnovu odobrenja nadležnog općinskog organa a postoji opravdana sumnja ili je utvrđeno odstupanja od odobrene urbanističko - tehničke dokumentacije ili nastavak radova nakon obustave,
- kontrola donijetih rješenja o urbanističkoj saglasnosti, odobrenju za građenje i upotrebnoj dozvoli vezano za pretpostavljene ili utvrđene nepravilnosti u odnosu na usvojenu prostorno-plansku dokumentaciju.

U ovim nadzorima većinom se radi o izuzetno osjetljivim i komplikovanim predmetima kada se zainteresovane stranke prije angažovanja upravne inspekcije ili prije pokretanja sudskih postupaka obraćaju ovom organu u cilju zaštite prava i/ili imovine.

Ovi predmeti se obično godinama rješavaju u općinskim organima, a radi se o predmetima koji su u postupku legalizacije, koji se nalaze u zaštićenim pojasevima, u kojima se narušava privatnost ili su u pitanju neriješeni imovinsko-pravni odnosi ili se veoma često radi o narušenim međuljudskim odnosno rodbinskim odnosima.

Oblast bespravne gradnje je uvijek aktuelan segment inspekcijskih nadzora i zahtijeva pojačan nadzor nadležnih općinskih inspekcija. Jednako tako, pojačanu pažnju zahtijeva i kontrola izrade provedbene dokumentacije, kontrola otpočinjanja radova prije pribavljanja pravosnažnog odobrenja za građenje, kontrola urbanističko-tehničke dokumentacije, kontrola odabira projekatata i izvođača, kontrola izvođenja radova na izgradnji objekata i kontrola učesnika u građenju te kontrola upotrebe objekata vezano za obavezu vršenja tehničkog prijema objekta ili izvedenih radova. Kako je nadzor nad bespravnom gradnjom u isključivoj nadležnosti općinske urbanističko-građevinske inspekcije u cilju povećanja efikasnosti potrebno je posvetiti pažnju edukaciji općinskih inspektora, kapacitiranju službi i materijalno-tehničkoj opremljenosti. Takođe, nezadovoljne stranke se često žale da postupci općinskih urbanističko-građevinskih inspektora traju jako dugo. Iz tog razloga, obraćaju se ovom Inspektoratu zahtjevom za nadzor nad radom općinske inspekcije i intervenciju za izvršenje rješenja, iako isto nije u našoj nadležnosti obzirom da se radi o izvršnom postupku koji se vodi na osnovu Zakona o upravnom postupku ("Sl. novine Federacije BiH", broj 2/98 i 48/99).

I ove godine veliki broj zahtjeva odnosi se na kontrolu izrade i provođenja planskih dokumenta koji se donose na nivou općine ili se zahtijeva kontrola usaglašenosti urbanističke saglasnosti, odobrenja za građenje i/ili upotrebne dozvole koje se donose u postupku odobravanja građenja sa odredbama Zakona o prostornom uređenju Kantona Sarajevo. Ovi nadzori prema općinskim inspekcijama su izuzetno složeni i pretpostavljaju opsežne pripreme zato što traže potpunu analizu postupanja

općinskog inspektora shodno zakonskim ovlaštenjima uz analizu postupanja kontrolisanog općinskog organa vezano za primjenu postojeće regulative

Tokom 2020. godine kao naročito složeni izdvajaju se inspekcijski nadzori nad donošenjem i provođenjem provedbeno-planske dokumentacije, koji su inicirani prijavama a pokretani i vođeni po službenoj dužnosti. Posebno izdvajamo nadzore nad radom urbanističko-građevinske inspekcije Općine Ilidža vezano za lokalitet I i II vodozaštitne zone i nadzor nad radom urbanističko-građevinske inspekcije Općine Trnovo vezano za lokalitet Bjelašnica-Babin Do. Vezano za postupke nadzora nad radom općinske urbanističko-građevinske inspekcije Općine Ilidža konstatovano je da su općinski urbanističko-građevinski inspektori kontrolom rješenja koje je donijela nadležna općinska služba u 17 predmeta utvrdili nepravilnosti u postupku donošenja rješenja vezanih za građenje u I i II vodozaštitnoj zoni, nakon čega su na osnovu tako utvrđenog stanja postupili u skladu sa odredbama člana 156. Zakona o prostornom uređenju Kantona Sarajevo ("Sl. novine KS" br.24/17, 01/18) i obavijestili Službu za prostorno uređenje Općine Ilidža o postojanju razloga za proglašenje navedenih rješenja ništavim. Takođe, ova inspekcija je dostavila podatke o 36 provednih nadzora nad bespravnom gradnjom u vodozaštitnoj zoni. Vezano za postupke nadzora nad radom općinske urbanističko-građevinske inspekcije Općine Trnovo potrebno je naglasiti da postoji evidentan problem u radu općinske urbanističko-građevinske inspekcije koji usporava i ne dozvoljava kontinuitet pokrenutih postupaka nadzora. S obzirom na sve do sada utvrđeno mišljenje smo da u cilju zaštite prostora hitno treba pristupiti rješenju ukupnog stanja na ovom lokalitetu kako u oblasti urbanizma i građenja, tako i u oblasti zaštite okoliša na način da svi nivoi vlasti, prije svega, utvrde zajedničke prioritete. Sinergija i koordinacija svih nadležnih organa u cilju zaštite javnog interesa i unapređenja stanja se podrazumijevaju, a smatramo da se, prije svega, moraju napraviti izmjene-dopune Prostornog plana Kantona u smislu izrade procjene uticaja na okoliš za planirane zahvate na području Kantona sa aspekta preventivnog eliminisanja eventualnih negativnih uticaja, prvenstveno ili isključivo eliminisanja takvih uticaja na vodosnabdijevanje Kantona, te promjene u smislu uvođenja novih i redefinisiranja postojećih zaštićenih zona u istom interesu. S obzirom da se trenutno kao najbitnije pitanje na ovom lokalitetu upravo postavlja pitanje uticaja građenja na okoliš, ističemo da je Kantonalna uprava za inspekcijske poslove putem nadležnih inspekcija uzela aktivno učešće na javnim konsultacijama vezano za Nacrt Uredbe o strateškoj procjeni uticaja strategija, planova i programa na okoliš. KUIP-e je resornom Ministarstvu dostavila prijedloge i sugestije urbanističko-građevinske i inspekcije zaštite okoliša u cilju bolje prohodnosti dokumenta, naročito sa aspekta novoplaniranog inspekcijskog nadzora, s obzirom da važeća Odluka poznaje samo nadzor Ministarstva, ali ne i inspekcijski nadzor.

Podsjećamo da se i dalje nastavlja nepoštivanje Zakona o prostornom uređenju od strane općinskih službi za privredu vezano za odobravanje početka djelatnosti u prostorima koji se nalaze unutar objekata kolektivnog stanovanja za koje nije proveden postupak promjene namjene što je bila obaveza shodno odredbama Zakona o prostornom uređenju s obzirom da se u istima bitno mijenjaju ranije odobreni uslovi korištenja prostora. Činjenica da postoje Komisije za početak obavljanja ugostiteljske djelatnosti u praksi se nije pokazala kao dovoljan garant ispravnosti rada poslovnog prostora tako da se i dalje javlja niz problema koji se često reflektuju u oblasti nadzora inspekcije zaštite okoliša i inspekcije zaštite kulturne baštine ukoliko se isto dešava na objektima pod zaštitom. Takođe, kontinuiran problem predstavlja upotreba bespravno izgrađenih objekata ili objekata koji su u postupku legalizacije, objekata koji su promijenili namjenu ili uveli nove instalacije a da ne posjeduju upotrebnu dozvolu odnosno objekata na kojima nije izvršen tehnički prijem izvedenih radova.

Na osnovu naprijed navedenog mišljenja smo da je ova inspekcija savjesno pristupila rješavanju svih predmeta, te da su prioritarno, u obimu koji dopuštaju zakonski propisi, pokriveni segmenti

za koje je procijenjeno da mogu bitno uticati na stanje u ovoj oblasti, a svi započeti a nezavršeni inspekcijski nadzori se nastavljaju po službenoj dužnosti.

3.2 Kantonalna inspekcija zaštite okoliša

Inspekcija zaštite okoliša u skladu sa nadležnostima vrši nadzor nad primjenom sljedećih zakona:

- Zakon o zaštiti okoliša ('Službene novine FBiH', 33/03, 38/09)
- Pravilnik o pogonima i postrojenjima koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ako imaju okolinsku dozvolu ('Službene novine Kantona Sarajevo', 08/11)
- Pravilnik o pogonima i postrojenjima za koje je obavezna procjena utjecaja na okoliš i pogonima i postrojenjima koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ako imaju okolinsku dozvolu ('Službene novine FBiH', 19/04)
- Zakon o zaštiti zraka ('Službene novine FBiH', 33/03)
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti zraka ('Službene novine FBiH', 04/10)
- Odluka o zaštiti i poboljšanju kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo ('Službene novine Kantona Sarajevo', 23/16)
- Plan interventnih mjera u slučajevima prekomjerne zagađenja zraka u Kantonu Sarajevo ('Službene novine Kantona Sarajevo', 44/19)
- Pravilnik o monitoringu emisija zagađujućih materija u zrak ('Službene novine FBiH', 9/14)
- Pravilnik o graničnim vrijednostima emisije u zrak iz postrojenja za sagorijevanje ('Službene novine FbiH', 3/13)
- Pravilnik o monitoringu kvalitete zraka ("Službene novine FBiH", 12/05)
- Zakon o zaštiti od buke ('Službene novine FBiH', 110/12)
- Zakon o zaštiti od buke ('Službene novine Kantona Sarajevo', 23/16)
- Zakon o upravljanju otpadom ('Službene novine FBiH', 33/03, 72/09)
- Zakon o prikupljanju, proizvodnji i prometu sekundarnih sirovina i otpadnih materijala ('Službene novine FBiH', 35/98)
- Uredba o načinu prikupljanja, odlaganja, razvrstavanja i obavljanja otkupa sekundarnih sirovina i otpadnog materijala ('Službene novine Kantona Sarajevo', 16/02)
- Uredba o obavezi dostavljanja godišnjeg izvještaja o ispunjenju uvjeta iz dozvole za upravljanje otpadom ('Službene novine FBiH', 31/06)
- Uredba o naknadama za plastične kese tregerice ('Službene novine FBiH', 9/14)
- Pravilnik o kategorijama otpada sa listama ('Službene novine FBiH', 9/05)
- Pravilnik o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom ('Službene novine FbiH', 88/11, 28/13)
- Pravilnik o upravljanju otpadom od elektr. i elektronskih proizvoda ('Službene novine FBiH', 87/12)

Pored navedenih zakonskih i podzakonskih akata, ova inspekcija tokom inspekcijskog nadzora primjenjuje niz pravilnika i tehničkih propisa.

U 2020. godini inspekcija zaštite okoliša u ovoj oblasti nadzora vršila je redovne i usmjerene nadzore nad sprovođenjem propisa iz oblasti zaštite okoliša, zaštite zraka, buke i otpada. S obzirom na mali broj inspektora, a uvažavajući važnost i složenost ove oblasti i potrebu intenziviranja nadzora, poslove inspektora zaštite okoliša je po ovlaštenju direktora KUIP-e obavljao inspektor zaštite prirode i to u mjeri koja ne ometa postupanje u redovnoj oblasti nadzora. Angažman ovog inspektora je, na osnovu procjene važnosti, prije svega vezan za oblast upravljanja otpadom i zaštitu zraka, i isti iz navedenih razloga nije uvršten u godišnji plan nadzora ove inspekcije.

Tokom 2020. godine izvršeno je ukupno 855 odnosno 711 inspekcijskih nadzora, od čega 80 redovnih, 601 usmjereni, 30 kontrolnih/preventivnih nadzora, te 144 sanitarna nadzora.

U odnosu na planirani broj pregleda u oblasti zaštite okoliša (440) izvršeno je 855 odnosno 711 nadzora pa je spunjenje plana je 1,94% odnosno 1,61%. Poređenjem broja izvršenih nadzora tokom 2019. godine (901) sa brojem nadzora izvršenih 2020 godine (855 odnosno 711), utvrdi se smanjen broj nadzora, tako da je index realizacije 0,94% odnosno 0,78%.

U istom periodu donijeta su 54 upravna akta i to 52 rješenja o otklanjanju utvrđenih nedostataka (42 rješenja kojima se naređuje monitoring zraka, monitoring buke, izgradnja ventilacionog kanala, odlaganje-uklanjanje građevinskog otpada, podnošenje zahtjeva za okolinsku dozvolu, i 10 rješenja o upozorenju); 1 zabrana upotrebe peći i 2 zaključka o nenadležnosti.

Od ukupnog broja izdatih rješenja izvršeno je 35, a 4 nisu izvršena.

U toku je izvršenje rješenja kojim je naređena uspostava deponije građ. otpada (zemlje) na području Općine Hadžići. Za sva neizvršena rješenja izdati su PN shodno procesnom zakonu.

Protiv navedenih upravnih akata izjavljeno je 6 žalbi, od čega je 5 žalbi riješeno. Pokrenuta su 3 upravna spora od čega su 2 riješena.

Tokom izvještajnog perioda inspektori zaštite okoliša izdali su ukupno 24 prekršajna naloga u ukupnom iznosu od 33.000KM. Uporedbom sa 2019. godinom (26) utvrdi se smanjenje broja naloga za 2 i povećanje ukupnog iznosa izrečenih novčanih kazni za 4.000KM ili 1,13%. 12 PN je plaćeno, a za 5 je podniet zahtjev za sudsko odlučivanje.

Na postupanje ove inspekcije uticala je činjenica da je u izvještanom periodu evidentirano bolovanje u trajanju ukupno 78 dana.

Redovan nadzor ove inspekcije vršen je u skladu sa ovlaštenjima u oblasti primjene zakona i podzakonskih akata. Nadzor naročito obuhvata kontrolu postupanja po okolinskim dozvolama a posebno nad onima kojima ističe rok i koje se produžavaju u tekućoj godini, kontrolu obaveznog godišnjeg monitoringa emisija u zrak i kontrolu obaveznih godišnjih kontrola upravljanja otpadom. Usmjereni inspekcijski pregledi vršeni su po zahtjevu stranaka i uglavnom su se odnosili na okolnosti kontrole primjene zakona o zaštiti okoliša, zakona o zaštiti od buke i kvaliteta zraka a dio i na kontrole upravljanja otpadom. Tokom 2020. godine pokrenut je veliki broj usmjerenih nadzora na osnovu dostavljenih prijava, a isto je uticalo na odlaganje planiranih redovnih nadzora. Ponekad usmjereni nadzori iniciraju redovne nadzore ili one za koje se utvrdi da bi mogli ili trebali biti planirani i evidentirani kao redovni u odnosu na važnost i značaj kontrole (kontrola monitoringa po spisku Ministarstva).

Tokom izvještajnog perioda izvršeno je ukupno 80 redovnih kontrola koje, između ostalog obuhvataju i kontrole izdatih okolinskih dozvola i postupanja po istim, te kontrole rješenja o upravljanju otpadom i postupanje po istim, kao i nadzor nad vršenjem redovnog monitoringa zraka za subjekte koji se nalaze na spisku Ministarstva. Najveći broj postupanja vezan je za kontrole zaštite zraka.

Nadzori su vršeni vezano za pojave koje se odnose na emisije iz ugostiteljskih objekata, emisije iz postrojenja za proizvodnju toplotne energije i postrojenja za tehnološke procese, loženje vatre na otvorenom i u velikom broju slučajeva tokom grijne sezone na emisiju iz kućnih ložišta nad kojom ova inspekcija nema nadležnosti. Pored toga, veliki broj nadzora odnosi se na buku: buku sa gradilišta, buku od rashladnih uređaja, od rada na vanjskom prostoru, buku od manifestacija na otvorenom, od muzike sa uređaja za reprodukciju zvuka unutar ugostiteljskih objekata ili na buku od muzike uživo.

Građani su prijavljivali i ulicnu buku, buku unutar stambenih zgrada te stavljali primjedbe na glasnoću ezana ili zvona sa vjerskih objekata. Primjedbe građana često se odnose i na mirise i buku vezano za rad pekara, autolakirnica i sl. Problem povećanog intenziteta buke i neugodnih mirisa, pojačano se javlja dolaskom proljeća i toplijeg vremena, s tim što pojam "neugodnih" mirisa, nije dovoljno definisan postojećim propisima niti postoje granične vrijednosti u odnosu na koje se može vršiti monitoring.

Za određeni broj prijava utvrđeno je da rješavanje istih nije obuhvaćeno zakonskom regulativom odnosno da su postupanja u nadležnosti drugih organa pa su takve proslijeđene na dalje postupanje stvarno nadležnim organima.

Poučeni iskustvom ranijih godina kada je Kanton Sarajevo bio izložen enormnom zagađenju zraka u zimskom periodu, ovaj Inspektorat je najveći dio aktivnosti tokom 2020. godine usmjerio ka kontinuiranom preventivnom djelovanju vezano za zaštitu zraka. U tom smislu, kantonalni inspektori Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo, nadležni za kontrolu provođenja Odluke o zaštiti i poboljšanju kvaliteta zraka Kantona Sarajevo ("Sl. novine Kantona Sarajevo", broj 23/16) i Plana interventnih mjera u slučajevima prekomjerne zagađenja zraka u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 44/19) su nastavili inspekcijske kontrole s ciljem zaštite i poboljšanja kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo. Inspekcija zaštite okoliša kontinuirano vrši nadzor iz oblasti zaštite zraka nad operaterima koji u upotrebi imaju postrojenja za sagorjevanje snage 50 kW i preko 50 kW, izuzev kućne emisije, kao i inspekcijske nadzore po službenoj dužnosti vezano za kontrole okolinskih dozvola koje izdaje Ministarstvo prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša te nadzore inicirane prijavama. Početkom 2020. godine ova inspekcija je vršila intenzivne nadzore tokom proglašenih epizoda, a prioritet postupanja je bila kontrola na području općine Ilijaš gdje su mjerena najveća zagađenja. Kontrole ove inspekcije vršene su prema spisku koje je dostavilo resorno Ministarstvo. Kod subjekata kontrole vršene su kontrole postupanja operatera po okolinskim dozvolama i naređeno vršenje monitoringa kako bi se provjerile emisije u zrak. Rezultati monitoringa nisu pokazali povećane vrijednosti polutanata. Svi subjekti su upozoreni da su dužni pratiti obavještenja vezano za proglašenja epizoda u Kantonu Sarajevu te sa punom odgovornošću postupati u skladu sa uputama iz Odluke i Plana i o istom blagovremeno obavijestiti ovu inspekciju. Rad KUIP-e je timski, a Tim su činile sve inspekcije KUIP-e koje se pominju kao nosioci aktivnosti u Odluci (komunalna, građevinska, tržišna isaoobraćajna) svaka u skladu sa nadležnostima, a koordinaciju vrši inspekcija zaštite okoliša. O izvršenim nadzorima i provedenim mjerama redovno se dostavlja informacija Ministarstvu u periodu 15.10. do 16.04. tekuće godine.

U cilju pravovremene reakcije, inspektori prate rezultate mjernih stanica te se u skladu sa istim planira intenziviranje inspekcijskog nadzora na ugroženim područjima. S obzirom na povećanu zagađenost, prioritet kontrola su subjekti koji za zagrijavanje koriste ugalj i čvrsta goriva, te kontrola gradilišta u užem dijelu grada, za koja je izdata okolinska dozvola.

Sezona 2019-2020 je u cijelosti bila složenija nego sezona 2020-2021. godine. Naime, tokom sezone 2019-2020 zabilježena su enormna zagađenja zraka na ročito na prelazu godine. Nakon niza proglašenja epizoda pripravnost i upozorenje, u periodu 11.01. do 17.01. 2020. godine na snazi je bila epizoda UZBUNA. Ovaj period je bio veoma težak sa aspekta vršenja nadzora pod vanrednim okolnostima, ali je pokazao sve prednosti i mane sistema upravljanja kvalitetom zraka na području Kantona. Shodno naprijed navedenom, KUIP-e je odmah po proglašenju epizode UZBUNA putem nadležnih inspekcija pokrenula postupke inspekcijskog nadzora putem nadležnih inspekcija, a koordinaciju nadzora vrši inspekcija zaštite okoliša. Nadzori su vršeni u smjenama i u dane vikenda, a nadležne inspekcije su u bitnom postupale na sljedeći način:

Kantonalna inspekcija zaštite okoliša organizovala je dežure u dane vikenda tokom trajanja

epizoda. U periodu od 01.01. do 10.01.2020. godine pokrenuta su ukupno 44 postupka inspekcijskog nadzora u oblasti zaštite zraka. Odmah po proglašenju epizode UZBUNA inspekcija zaštite okoliša je pristupila terenskim kontrolama. Obzirom na podatke o indeksu zagađenja prioritet nadzora je bila kontrola subjekata na području Općine Ilijaš. Kontrolom su obuhvaćena postrojenja koja koriste čvrsti ugalj ili teška ulja za zagrijavanje i tehnološki proces. Nadzorima je obuhvaćena i kontrola postupanja prema epizodi UPOZORENJE i PRIPRAVNOST koje ostaju na snazi vezano za smanjenje temperature pogona za zagrijavanje. Poseban akcenat je stavljen i na aspekt kontrole građenja i izvođenja grubih građevinskih radova. Kontrolama za vrijeme epizode UZBUNA nisu utvrđene veće nepravilnosti ali postavilo se pitanje provodivosti mjere i nosilaca primjene mjere.

Kantonalna komunalna inspekcija je u skladu sa zakonskim ovlaštenjima, a u cilju utvrđivanja ispunjavanja odredbi Plana interventnih mjera u slučajevima prekomjerne zagađenosti zraka u Kantonu Sarajevo ("Sl. novine Kantona Sarajevo" broj 44/19) u ovom periodu intenzivirala kontrolu nad primjenom Zakona o komunalnoj čistoći ("Sl. novine Kantona Sarajevo" , broj 14/16, 43/16, 19/17, 20/18 i 22/19). U tom smislu pokrenut je preventivni nadzor nad kantonalnim javnim komunalnim preduzećima KJKP "PARK" d.o.o. i KJKP "RAD" d.o.o. Istovremeno, intenzivirani su obilasci terena, javnih površina i gradilišta, kontrola loženja i paljenja vatre na otvorenom i spaljivanje otpada, a sve u saradnji sa komunalnim redarima KJKP Rad.

U cilju provedbe mjera iz Plana interventnih mjera u slučajevima prekomjerne zagađenosti zraka u Kantonu Sarajevo, komunalna inspekcija Kantonalne uprave za inspekcijske poslove, u okviru propisane nadležnosti intenzivirala je inspekcijski nadzor u slučajevima proglašenja epizoda povišenih vrijednosti koncentracija zagađujućih materija, kontrolom ispunjavanja obaveza obveznika provođenja mjera. Posebno je pojačan inspekcijski nadzor održavanje čistoće na gradilištima i u oblasti zabrane spaljivanja otpada i drugog materijala. U periodu trajanja epizode "UZBUNA" nastavljene su i intenzivirane aktivnosti nadzora u oblasti komunalnih djelatnosti. Dana 11.01.2020.godine kontrolom je obuhvaćeno 27 gradilišta i 27 izvođača. U trenutku kontrola komunalni redari nisu zatekli loženje vatre, paljenje otpada i dizanje prašine na gradilištima, a javna površina oko i ispred gradilišta je bila čista i uredna. Subjektima nadzora je skrenuta pažnja o obavezama, vezano za primjenu plana interventnih mjera u slučajevima prekomjerne zagađenosti zraka u Kantonu Sarajevo. Dana 11.01.2020.godine utvrđeno je paljenje auto guma i evidentirano dizanje prašine prilikom izvođenja radova na zgradi. Za utvrđene prekršaje pokrenuti su postupci nadzora i izdati PN. Sankcije su, kako je naprijed navedeno, izricane prema odredbama lex specialis. Takođe, ističemo da je Služba komunalnih redara bila u svakodnevnoj kontroli izvršavanja mjera predviđenih Planom te da zapisnike i sl. zabilješke sačinjene na licu mjesta redovno i ažurno dostavlja ovoj inspekciji radi daljeg postupanja u skladu sa ovlaštenjima u slučaju utvrđenih nepravilnosti. Vezano za odredbe Odluke i Plana prioritet komunalne inspekcije u ovom periodu predstavlja rad na službenim zabilješkama komunalnih redara kojima je vršena kontrola iz ove oblasti. Shodno naprijed navedenom evidentirani su obilasci lokacija na svim općinama najmanje jednom mjesečno.

Kantonalna urbanističko-građevinska inspekcija je tokom navedenog perioda u okviru redovnih nadzora inspekcija izvršila kontrolu postupanja učesnika u građenju i koordinaciju sa općinskim urbanističko-građevinskim inspekcijama vezano za kontrolu gradilišta.

Pored naprijed navedenih inspekcija ovog Inspektorata, postupale su i sljedeće inspekcije KUIP-e :

Kantonalna tržišno-turistička inspekcija je u periodu 11.01. do 13.01.2020. godine vršila nadzor nad primjenom Odluke o zaštiti i poboljšanju kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo ("Sl. novine Kantona Sarajevo" broj 23/16) kod registrovanih subjekata za promet uglja u Kantonu Sarajevo. Kantonalni tržišno-turistički inspektori su za ugalj koji je zatečen u prometu a ne posjeduje dokaz – sertifikat o zadovoljenju kvaliteta vezano za ukupni sadržaj gorivog sumpora iznad 1% i toplotnu moć nižu od 12000Kj/kg u skladu sa Odlukom o zaštiti i poboljšanju kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo ("Sl. novine Kantona Sarajevo" broj 23/16) poduzeli zakonom predviđene mjere.

Kantonalna saobraćajna inspekcija je tokom mjeseca januara 2020. godine prioritarna vodila

aktivnosti vezano za realizaciju Plana interventnih mjera. Inspekcijski nadzori se vrše neposredno na terenu uz asistenciju policijskih službenika Ministarstva unutrašnjih poslova KS na području općina Stari Grad, Centar, Novo Sarajevo i Ilidža ("zona A").

Dana 11.02.2020. godine, ukidanjem epizode "pripravnost" za područje Kantona, KUIP-e se vratila redovnim obavezama koje podrazumijevaju postupanje shodno lex specialis, pri čemu je segment zaštite zraka u kontinuirano visokom prioritetu svih inspekcija a posebno inspekcije zaštite okoliša i komunalne inspekcije. Mjere propisane Planom KUIP-e je provodila u vrijeme i na način kako je predviđeno, ali uz određene limite koji su uzrokovani sljedećim:

- nepovoljan odnos broja inspektora i važnosti oblasti inspekcijskog nadzora, odnosno nedovoljan broj inspektora u oblasti zaštite okoliša na području Kantona (2 inspektora),
- nedostatak u propisu: članom 60. stav 2. Odluke o zaštiti i poboljšanju kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 23/16) nije predviđena kazna za fizička lica već samo za pravna lica zbog prekršaja iz člana 17. navedene Odluke (kontrola prevoza i prodaje uglja)
- opća nejasnoća i nepripremljenost te neinformisanost subjekata nadzora za primjenu mjere iz epizode UZBUNA i to:

a) Zabrana korištenja čvrstih i teških ulja svim pravnim i fizičkim licima koja ste koriste u tehnološkom procesu - tabela 8.r.br.5. Plana, gdje stoji da odgovornost primjene ima Vlada, Ministarstvo privrede i Općine. S obzirom da je ovo izuzetna mjera koja u ovom slučaju povlači i nemogućnost obavljanja djelatnosti, smatramo da je istoj potrebno pristupiti sistemski i na vrijeme izvršiti sve neophodne pripreme. Kao što je naprijed navedeno, kontrolama za vrijeme epizode UZBUNA nisu utvrđene veće nepravilnosti, ali ovim kontrolama i radom na terenu a posebno izvršenim kontrolama na objektima koji se vode kao tehnološko postrojenje a koje isključivo kao energent koriste drvo (nema alternative) došlo se do određenih saznanja sa kojima smo već 13.01.2020. godine upoznali Ministarstvo. Naime, postavilo se pitanje nosilaca primjene mjera, a pored toga postavilo se i pitanje primjene mjere sa aspekta tehnologije procesa – započeti procesi imaju dinamiku koja mora biti ispoštovana kako ne bi nastupila šteta. Podsjećamo da se na Listi Ministarstva nalaze i velika tehnološka postrojenja kod kojih je upitno postojanje rezervnog energenta ili se prelazak na drugi energent može odraziti na kvalitet i kvantitet proizvodnog procesa a samim tim i na finansijske rezultate rada. Takođe, sa obustavom rada postrojenja otvara se pitanje rada uposlenika. Istovremeno, smatramo da je u cilju efikasnosti i otklanjanje eventualnih problema i šteta potrebno da se precizno definiše, propiše i objavi koji subjekti koji podliježu zabrani korištenja čvrstih goriva tokom epizode UZBUNA, uključujući i jasno definisanje postupanja čevabdžinica, pekara i sličnih ugostiteljskih radnji tokom epizode UZBUNA koje kao energent za spravljanje hrane koriste čvrsta goriva: drveni ugalj ili drvo, te pojačanu medijsku praćenost planiranih i obavezujućih mjera. S obzirom na sve naprijed navedeno, jasno je da ova mjera traži puni angažman Ministarstva privrede i nadležnih općinskih organa kako je i propisano Planom. U tom smislu, ističemo da Kantonalna uprava za inspekcijske poslove očekuje saradnju sa istima i upute za eventualno dalje postupanje prije stupanja na snagu ove epizode. Ovaj segment nadzora je tokom godine privukao i pažnju kantonalnih zastupnika koji su zauzeli stav da ne postoje nejasnoće ali da je potrebno pojačati medijsku podršku i informisanje javnosti.

b) dilema tokom trajanja epizode UZBUNA vezano za efikasnost i efekat izricanja represivnih mjera kod utvrđenog prekršaja zabrane kretanja automobila čiji dizel motori imaju normu EURO 3....itd...

U vezi sa naprijed navednim dati su prijedlozi/sugestije za unapređenje provedbe Plana:

- Prijem novih kantonalnih inspektora zaštite okoliša, a po mogućnosti povećanje planiranog broja inspektora (ukupno 4) te obavezno stvaranje zakonskih pretpostavki za uspostavljanje općinskih inspekcija zaštite okoliša;
- Uključivanje svih nadležnih subjekata u provedbu Plana vezano za blagovremene pripreme i timsko planiranje za postupanje tokom epizode UZBUNA, u odnosu na naprijed navedeno;

- Blagovremeno obavješćivanje javnosti i subjekata nadzora vezano za ograničenja u radu i postupanja tokom epizode UZBUNA, u odnosu na naprijed navedeno.

Ovaj Inspektorat ima redovnu saradnju sa resornim Ministarstvom tokom koje se dostavljaju i razmjenjuju podaci bitni za rad oba organa. S obzirom da je sačinjavanje baze podataka o subjektima kontrole jedan od najvažnijih elemenata za uspješan nadzor, nadamo se da će se u postupak ažuriranja podataka uključiti i ostali nadležni organi kako bi se prije sljedeće sezone stvorila što potpunija, tačnija i kvalitetnija osnova za dalje postupanje. Takođe, očekujemo da će i druge sugestije KUIP-e koje su istaknute u cilju efikasnosti biti blagovremeno razmotrene.

Posebno napominjemo da ova inspekcija tokom 2020. godine nije zaprimila negativne izvještaje o izvršenom monitoringu uključujući i postrojenja koja se nalaze na Listi Ministarstva, osim jednog koji je pokazao granične rezultate radi čega je naređeno poduzimanje odgovarajućih mjera i ponovno ršenje monitoringa. U cilju uređenja ove oblasti, neophodno je što prije u saradnji sa općinama sačiniti bazu podataka vezano za vrstu i kapacitet ložišta i energenta, te ostvariti kvalitetniju saradnju sa FUIP-e koja na području Kantona Sarajevo nadzire objekte koji posjeduju federalnu okolinsku dozvolu, odnosno formirati Registar zagađivača kako je planirano.

Kao poseban segment u oblasti zaštite okoliša potrebno je izdvojiti upravljanje otpadom. Predstavnik Inspektorata učestvuje u radu Kantonalnog odbora za upravljanje otpadom. U cilju poboljšanja stanja u navedenoj oblasti, Inspektorat ostvaruje sinergiju u postupanju inspekcije zaštite okoliša i komunalne inspekcije. Tokom izvještajnog perioda ova inspekcija je u vrhu prioriteta imala redovne kontrole vezane za odlaganje otpada iz proizvodnih procesa i odlaganje građevinskog otpada. U tom smislu, identifikovani su problemi vezano za tretman navednog otpada i nepostojanje lokacije za odlaganje zemlje iz iskopa i građevinskog otpada na području Kantona Sarajevo. Veliki problem predstavlja i postojanje velikog broja divljih deponija, deponija koje se prave oko napuštenih objekata te formiranje deponija na privatnom zemljištu, a sve može biti ili jeste povezano sa nelagalnim odlaganjem građevinskog ili proizvodnog otpada.

Takođe, u zimskom periodu, Inspektorat zaprima veliki broj prijava kojima se traži kontrola kućnih ložišta. Uglavnom, sumnja se stavlja na korištenje nekvalitetnog uglja, loženje raznih materija, neispravne i neodržavane dimovodne kanale. Iako je poznato da ova problematika shodno postojećoj regulativi nije u nadležnosti KUIP-e odnosno kantonalne inspekcije zaštite okoliša, apelujemo na sve nadležne organe da u cilju zaštite zdravlja građana i kvalitete življenja poduzimaju sve mjere koje su im na raspolaganju kako bi se omogućilo da plin ponovo postane pristupačan svim građanima.

U ovoj oblasti i dalje je aktuelan problem uzrokovan odobravanjem građenja ili namjene prostora odnosno promjene namjene prostora bez preciziranja uslova zaštite okoliša koje je potrebno ispuniti za konkretan objekat ili djelatnost, kao i bez provjere ispunjavanja propisima određenih uslova prije donošenja odobrenja za obavljanje neke djelatnosti, posebno u kontekstu namjene prostora, a prema karti namjene. Najveći problem predstavlja odobravanje ugostiljskih i sličnih sadržaja (kafana, restoran, picerija, etc...), a posebno odobravanje obavljanje pekarske djelatnosti u poslovnom prostoru stambeno-poslovnih zgrada koje su projektovane za opću namjenu (trgovina, kancelarije i sl.), a da prije izdavanja odobrenja za obavljanje konkretne djelatnosti nije izvršena prehodna provjera ispunjavanja uslova određenih posebnim zakonima (toplotna izolacija, zvučna izolacija, odvodnja toplote i mirisa) odnosno nije izvršena promjena namjene shodno odredbama Zakona o prostornom uređenju iako u je cilju obavljanja posebne djelatnosti potrebno ispuniti određene minimalno tehničke i sanitarne uslove, odnosno izvršiti rekonstrukciju prostora i/ili uvođenje novih instalacija čime se bitno mijenjaju uslovi korištenja postojećeg prostora. Takvo postupanje rezultira velikim nezadovoljstvom stanara radi neadekvatne odvodnje mirisa i povećane buke koju proizvode novi uređaji, uređaji za klimu-ventilaciju, odnosno uređaji za reprodukciju muzike. Iz tog razloga se

dešava da inspekcija zaštite okoliša, umjesto da vrši nadzor nad stvarnim zagađivačima i velikim objektima (industrijska postrojenja, proizvodnja, etc), rješava probleme koji su mogli i trebali biti riješeni u prethodnom postupku, a stranke korisnici prostora se dovode u situaciju pravne nesigurnosti. Za rješavanje navedenog problema potrebno je sistemsko djelovanje.

Obzirom da se obim poslova u ovoj oblasti svakodnevno povećava, za kvalitetan inspekcijski nadzor neophodno je hitno povećanje broja izvršilaca na mjestu inspektora zaštite okoliša. Optimalan broj inspektora bi trebao da odgovara potrebama i obimu posla kako bi se veća pažnja mogla posvetiti redovnim kontrolama u cilju poboljšanja stanja u oblasti okoliša.

3.3 Kantonalna komunalna inspekcija

Kantonalna komunalna inspekcija vrši nadzor nad primjenom sljedećih zakona:

- Zakon o komunalnim djelatnostima ('Službene novine KS"14/16;43/16;10/17 i 19/17, 20/18 i 22/19)
- Zakon o komunalnoj čistoći ('Službene novine KS"14/16;43/16; 10/17 i 19/17, 20/18 i 22/19)
- Zakon o obavezama i ovlaštenjima kontrolora operatera javnog prijevoza putnika u Kantonu Sarajevo("Službene novine Kantona Sarajevo",37/14)
- Odluka o uslovima i načinu prokopavanja javnih površina na području Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo",2/10,22/05,30/08)
- Odluka o uređivanju i održavanju gradskih grobalja ("Sl. novine Grada Sarajeva",br. 27/84)
- Uredba o opštim uslovima za snadbijevanje vodom za piće, obradu i odvođenje otpadnih i atmosferskih voda ("Službene novine Kantona Sarajevo", 22/16)
- Uredba o snadbijevanju prirodnim gasom Kantona Sarajevo ("Službene novine K.S", 22/16)
- Uredba o održavanju javne rasvjete ("Službene novine Kantona Sarajevo", 22/16)
- Uredba o uređivanju i održavanju zelenih i rekreativnih površina u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", 22/16)
- Uredba o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije ("Službene novine Kantona Sarajevo", 22/16)
- Pored navedenih zakonskih i podzakonskih akata komunalna inspekcija KUIP-e Kantona Sarajevo tokom inspekcijskog nadzora primjenjuje više pravilnika i tehničkih propisa.

Inspekcijski nadzor u ovoj oblasti na području Kantona vrše kantonalni, gradski i općinski komunalni inspektori. Kantonalnim inspektorima u radu pomažu komunalni redari KJKP "Rad" i KJKP "Park". S obzirom na važnost i složenost ove oblasti, posebno je bitno istaći da su 01.04.2020. godine (sa zakašnjenjem od 3 mjeseca) počela sa radom 3 nova inspektora tako da je u tom trenutku bila izvršena popunjenost prema sistematizaciji (6 inspektora).

Međutim, 01.09. je prestao sa radom 1 inspektor, tako da je trenutno zaposleno 5 inspektora. Obzirom da su dva inspektora bila odsutna skoro cijelu godinu radi bolovanja, i tokom 2020 godine dodatno je kao komunalni inspektor po ovlaštenju direktora KUIP-e angažovan inspektor zaštite baštine i to u mjeri koja ne ometa postupanje u redovnoj oblasti nadzora.

Na osnovu procjene važnosti, angažman ovog inspektora je prije svega vezan za oblast nadzora nad komunalnom čistoćom odnosno za obradu sl. zabilješki komunalnih redara. Nadzori ove inspekcije su vršeni kao redovni, usmjereni, kontrolni i preventivni. Odstupanje od planiranog početka rada i plana broja inspektora u 2020. godini, dovelo je do umanjenja plana za 360 nadzora (1640 nadzora umjesto planiranih 2.000 nadzora) koje je kao takvo bilo prikazano i kroz mjesečne izvještaje.

Inspekcijski nadzori za 2020. godinu planirani su na bazi 6 inspekcija i 14 inspektora. Tri komunalna inspektora su počela sa radom 01.04.2020.godine, a nakon toga je jedan inspektor prestao sa radom 01.09.2020.godine.

Tokom 2020 . godine izvršeno je ukupno 2.643 odnosno 2177 inspekcijskih nadzora, od čega 924 redovnih, 1142 usmjerena, 111 kontrolnih /preventivnih nadzora i 466 sanitarnih nadzora.

U odnosu na planirani broj pregleda a) 2.000 odnosno b) 1.640 (što je umanjeni broj nadzora) izvršeno je 2.643 odnosno 2.177 nadzora, odnosno ispunjenje plana je a) 1,09 tj. 1,32 %. odnosno b) 1,32 tj. 1,61% .

Poređenjem broja izvršenih nadzora tokom 2020. godine (2.643 odnosno 2.177) sa brojem nadzora izvršenih 2019. godine (1896 , utvrdi se povećanje od 1,15 tj 1,40%.

U istom periodu donijet je 231 upravni akt i to 81 rješenje (22 rješenja o otklanjanju utvrđenih nedostataka i 59 rješenja o upozorenju) te 150 ostalih akata (83 zaključka o prokopima i 67 sanitarnih rješenja). Od ukupnog broja izdatih rješenja (81) izvršeno je 80.

U izvještajnom periodu nije bilo žalbi na donijeta rješenja.

Tokom izvještajnog perioda kantonalni komunalni inspektori izdali su ukupno 311 prekršajnih naloga u ukupnom iznosu od 67.050KM , a pored toga izdata su i 2 PN u sanitarnoj oblasti u iznosu 4.000 KM. Uporedbom sa 2019. godinom kada je izdato 309 prekršajnih naloga u ukupnom iznosu 102.700 KM utvrdi se povećanje broja naloga za 2 odnosno za 4 naloga, ali došlo je do smanjenja iznosa izrečenih kazni za 35.650KM odnosno 31.650KM tako da je index PN u odnosu na 2019. godinu iznosi 0,65%, odnosno 0,69%.

Na postupanje ove inspekcije uticala je činjenica da su u izvještajnom periodu evidentirana bolovanja u trajanju 421 dan, od čega su dva inspektora na bolovanju bila 374 dana (trudničko/porodiljsko).

Redovan nadzor tokom 2020. godine vršen je u oblasti komunalnih djelatnosti čije obavljanje obezbjeđuje Kanton, u prvom redu nadzor nad komunalnim djelatnostima i nadzor nad komunalnom čistoćom. Ovaj nadzor obuhvata postupanje po službenim zabilješkama i zapisnicima komunalnih redara KJKP "Rad" i KJKP "Park" koji se redovno dostavljaju ovoj inspekciji na dalje postupanje. Disproporcija u broju redara i inspektora već godinama predstavlja problem u radu ove inspekcije sa kojim su svi upoznati. Usmjereni inspekcijski nadzori odnosili su se na zahtjeve za sanaciju kvarova na vodovodnim i kanizacionim instalacijama. Zahtjevi ove vrste su u stalnom porastu i dijelom su uzrokovani neblagovremenom sanacijom već evidentiranih kvarova od strane nadležnih službi KJKP ViK.

I u prethodnom periodu inspekcija je postupala po prijavama vezanim za manipulaciju na unutrašnjim instalacijama grijanja u objektima kolektivnog stanovanja. S tim u vezi aktueliziran je problem nadležnosti između komunalne i stambene inspekcije.

S obzirom da u lex specialis ne postoji jasna određenost nadležnosti, u narednom periodu će se zatražiti mišljenje-tumačenje resornog Ministarstva. Shodno Uredbi o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 22/16) pokretani su i postupci nadzora vezano za primjedbe na isporučenu toplotnu energiju,, kvarove na instalacijama, a veoma su česte i prijave koje se odnose na isporučeni račun grijanja. Takođe , po istim osnovama, nadzori se vrše i vezano za odredbe Uredbe o opštim uslovima za snadbijevanje vodom za piće, obradu i odvođenje otpadnih i atmosferskih voda (" Službene novine

Kantona Sarajevo", 22/16).

U zavisnosti od vrste problema, nekada je rješenje problema u nadležnosti tržišne inspekcije vezano za nadzor nad primjenom Zakona o zaštiti potrošača , ili se po potrebi uradi timski nadzor ove dvije inspekcije kod javnih preduzeća.

Poučeni iskustvom ranijih godina kada je Kanton Sarajevo bio izložen enormnom zagađenju zraka u zimskom periodu, ova inspekcija je veliki dio aktivnosti usmjerila ka kontinuiranom preventivnom djelovanju vezano za kontrolu primjene Zakona o komunalnoj čistoći ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 14/16;43/16; 10/17 i 19/17, 20/18 i 22/19), a sve vezano za odredbe Odluke o zaštiti i poboljšanju kvaliteta zraka Kantona Sarajevo ("Sl. novine Kantona Sarajevo", broj 23/16) i Plana interventnih mjera u slučajevima prekomjerne zagađenja zraka u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 44/19). Shodno iskustvima iz prethodnih godina intenzivirane su i preventivne inspeksijske kontrole.

U tom smislu kantonalni komunalni inspektori su pokrenuli kontrolu nad Kantonalnim javnim komunalnim preduzećima "Rad", "Park" vezano za provođenje mjera utvrđenih Odlukom i Planom. Kontrolama nisu utvrđene nepravilnosti. U skladu sa utvrđenim stanjem poduzimaju se odgovarajuće zakonom predviđene mjere.

U periodu oktobar 2019. do 15.03.2020. godine ova inspekcija je izvršila 157 nadzora, donijela 4 rješenja i izdala 29 PN u ukupnom iznosu 22.500 KM.

U periodu novembar-decembar 2020. godine ova inspekcija je izvršila 83 nadzora, donijela 2 rješenja, i izdala 8 PN u ukupnom iznosu 4.500KM. Inspeksijski postupci i nadzori nastavljaju se voditi po službenoj dužnosti u skladu sa ovlaštenjima.

Ovaj Inspektorat je veoma posvećen segmentu komunalne čistoće i kontroli upravljanja otpadom. Veliki problem u ovoj oblasti predstavlja nepostojanje propisa kojima bi bilo regulisano održavanje čistoće na privatnim posjedima, a posebno u slučajevima nepoznatog ili nedostupnog vlasnika. Iako je veliki napredak u oblasti komunalne čistoće predstavljalo usvajanje Elaborata o lokacijama reciklažnih dvorišta, niša i zelenih otoka sa lociranjem u prostorno-planskoj dokumentaciji i investicijskom planu, i dalje se veliki broj predavki odnosi na problem lociranja posuda za odlaganje otpada. Takođe, KUIP-e je ove godine zaprimila veliki broj sl. zabilješki kojima se evidentira nedostatak posuda na terenu kako bi ova inspekcija donijela rješenje o nabavci posude. Obzirom na podkapacitiranost ove inspekcije, na sve ove zahtjeve nismo mogli odgovoriti, ali smo uspostavili konatkt sa nadležnima iz KJKP "Rad" kako bi se probalo iznaći neko drugačije i logičnije rješenje od toga da se nabavka posuda za pravna i fizička lica koja su korisnici usluga KJKP "Rad" vrši isključivo preko kantonalne inspekcije, ukoliko stranka odbije da nabavi posudu. Poseban je interesantno kod ovakvog sistema nabavke da stranka nabavljenu posudu smatra isključivo svojom iako ista stoji među ostalim posudama na unaprijed označenom mjestu.

2020. godina je bila izborna godina. Lokalni izbori su održani 15.11.2020. godine, a mjesec dana prije toga započela je predizborna kampanja i prventivne aktivnosti ove inspekcije u saradnji sa Službom komunalnih redara KJKP "Rad". Iaktivnosti su obuhvatile sve općine u Kantonu a inspektori su za sve evidentirane nepravilnosti na terenu promptno donijeli rješenja kojima su strankama naredili uklanjanje nepropisno postavljenih plakata. S tim u vezi valja istaći da je ove godine zabilježen smanjen obim oglašavanja plakatiranjem u odnosu na prethodne izborne godine, te da je, srazmjerno tome, zabilježen puno manji broj nelegalnih radnji. Osim toga, izvršene kontrole na terenu, pokazale su da su poduzete mjere bile efikasne te da su predizborne plakate uklonjene shodno izdatim rješenjima ove inspekcije.

Posebno moramo izraziti zadovoljstvo saradnjom sa komunalnim redarima KJKP" Rad" i KJKP

"Park" koji su velika pomoć ovoj inspekciji. Međutim, u cilju efikasnijeg funkcionisanja ovog sistema bilo bi neophodno što prije komunalnim redarima dati veća ovlaštenja ili iste detašmanom dodijeliti na direktnu ispomoć komunalnoj inspekciji KUIP-e što predstavlja jedno od efikasnih rješenja u ovom trenutku. Naime, ni trenutnim povećanjem broja inspektora ne može se prebroditi nesrazmjer u broju inspektora (5) i redara (cca 50), kada se zna da su nadležnosti redara ograničene na sačinjavanje zapisnika, a da sve ostale radnje vrše inspektori uključujući utvrđivanje identiteta prekršioca preko MUP-a, pozive strankama da uzmu učešće u postupku, sačinjavanje zapisnika, sačinjavanje PN i sve dalje radnje u pokrenutim postupcima. Komunalni redari KJKP "Rad" i KJKP "Park" su zadnji put 2018. godine pružali direktnu pomoć kantonalnim komunalnim inspektorima kod obrade dostavljenih službenih zabilješki komunalnih redara i ta saradnja se pokazala kao veoma korisna. U vezi sa naprijed navedenim naglašavamo da i dalje stojimo na stanovištu da formiranje komunalne policije predstavlja jedino optimalno rješenje. Potreba za formiranjem komunalne policije je po uzoru i u skladu sa pozitivnim iskustvima iz okruženja, uz određivanje većih oblasti nadzora u odnosu na sadašnje oblasti rada komunalnih redara, uključujući i segmente zaštite okoliša, pogotovo što su komunalni redari već prepoznati kao eko policija i određeni za kontakte prilikom ekscenčnih ekoloških dešavanja na području Kantona Sarajevo. Prema iskustvu i mišljenju ovog organa postojeći kapacitet službe komunalnih redara bi svakako trebalo prepoznati i iskoristiti na način njihovog direktnog djelovanja.

Takođe, smatramo da se posebna pažnja treba posvetiti problematici priključaka bespravnih objekata na komunalnu infrastrukturu, a kao važan segment borbe protiv bespravne gradnje odnosno obaveze poštivanja postojeće zakonske legislative iz oblasti urbanizma i građenja. Takođe, evidentan problem u ovoj oblasti predstavlja i nepostojanje propisa kojima bi bilo regulisano održavanje čistoće na privatnim posjedima, a posebno u slučajevima nepoznatog ili nedostupnog vlasnika.

Znatno veći broj izvršenih pregleda u odnosu na planirani, uslovljen je povećanim brojem prijava građana i pravnih lica, te visokomotiviranim postupajućim inspektorima koji su odgovorno sagledali probleme u ovoj oblasti koji su najprije vezani za nedovoljan broj inspektora te u cilju prevazilaženja problema odgovorili povećanom obimu poslova. Istovremeno, inspektori su u određenim periodima radili i na poslovima sanitarne inspekcije po ovlaštenju. Nažalost, tokom izvještajnog perioda jedan od inspektora je pokazao neprimjereno ponašanje koje je negativno uticalo na radnu atmosferu u ovoj inspekciji, i o čemu su upoznati i nadležni u KUIP-e.

U oblasti poslova inspeksijskog nadzora komunalna inspekcija je u cijelosti realizirala planirane aktivnosti predviđene planom i programom. Trenutno na poslovima radi 5 inspektora od kojih je 1 na trudničkom bolovanju, a drugi ima status **pripravnika**.

3.4 Inspekcija zaštite prirode

Kantonalna inspekcija zaštite prirode vrši nadzor nad primjenom sljedećih zakona:

- Zakon o zaštiti prirode ('Službene novine F BiH', 66/13)
- Zakon o proglašenju šireg područja Vodopada "Skakavac" Spomenikom prirode ('Službene novine Kantona Sarajevo', 11/10)
- Zakon o proglašenju Spomenika prirode "Vrelo Bosne" ('Službene novine Kantona Sarajevo', 6/10-Prečišćeni tekst)
- Zakon o proglašenju zaštićenog pejzaža "Bijambare" ('Službene novine K.S.', 6/10)
- Zakon o proglašenju Zaštićenog pejzaža "Trebević" ('Službene novine KS', 15/14)

- Pravilnik o sadržaju i načinu izrade Plana upravljanja zaštićenim područjima

Inspekcija zaštite prirode počela je sa radom krajem novembra 2016. godine. Na osnovu procjene potreba a u cilju efikasnosti i funkcionalnosti rada KUIP-e inspektor zaštite prirode je tokom 2020 godine obavljao i poslove inspektora zaštite okoliša po ovlaštenju direktora Uprave. Ovi nadzori su organizovani tako da ne ometaju osnovu oblast nadzorovanja, a stručno znanje inspektora maksimalno može doći do izražaja.

Oblast nadzora ove inspekcije obuhvata prije svega redovnu kontrolu svih zaštićenih područja na području Kantona Sarajevo kojima upravlja KJU za zaštićena prirodna područja, a to su: Vrelo Bosne, Bijambare, Skakavac, Trebević i Bentbaša. Nadzor nad radom KJUJP obuhvata kontrole planova upravljanja, kontrolu programa rada i promocije zaštićenih područja.

Ovaj nadzor obuhvata i oblast sanitarne sječe te poduzimanje mjera vezano za nelegalnu sječ u šume unutar zaštićenih područja. Pored toga, vršeni su i nadzori upotrebe motornih sanki u prirodi.

U odnosu na planirani broj pregleda (220) i realizovanih 235 odnosno 77 izvršeno je ispunjenje plana od 0,35 odnosno 1,58% .

Tokom 2020. godine izvršeno je ukupno 348 inspeksijskih nadzora, od čega 77 iz oblasti zaštite prirode, i to 30 redovnih, 45 usmjerenih i 2 kontrolna/ preventivna nadzora i 158 nadzora iz oblasti okoliša te 113 iz sanitarne oblasti.

U istom periodu donijeto je ukupno 15 upravnih akata, od čega 1 rješenje iz oblasti zaštite prirode . U ovom periodu inspektor je izdao ukupno 7 prekršajnih naloga u ukupnom iznosu 10.000KM , od čega 2 iz oblasti zaštite prirode u ukupnom iznosu 4.000KM.

Kao inspektor zaštite okoliša po ovlaštenju inspektor je izvršio 158 nadzora i to 14 redovnih, 136 usmjerenih i 8 kontrolnih /preventivnih. U ovoj oblasti je donio 14 rješenja i izdao 5 prekršajnih naloga u iznosu 6.000 KM.

Ova inspekcija održava redovnu i aktivnu saradnju sa resornim Ministarstvom prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo, Zavodom za planiranje, Zavodom za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog nasljeđa, Zavodom za izgradnju grada Sarajeva, Federalnom upravom za inspeksijske poslove, kao i sa srodnim inspekcijama. Posebno napominjemo da, iako je to predviđeno zakonom, još uvijek nije formiran Zavod za zaštitu prirode tako da primarnu ulogu o stanju u ovoj oblasti ima isključivo resorno Ministarstvo- Sektor zaštite okoliša.

Naglasak u inspeksijskim nadzorima je prije svega stavljen na upoznavanje subjekata nadzora sa zakonskim obavezama odnosno na preventivno djelovanje u skladu sa Zakonom o inspekcijama. Ovaj način se pokazao veoma učinkovit i prihvatljiv za subjekte nadzora koji su u bitnim stvarima u svemu pokazali visok stepen odgovornosti i postupali u skladu sa upozorenjima i uputama. Prisustvo inspektora na terenu rezultiralo je ranije pokretanjem postupaka prvokupa zemljišta kod prometovanja zemljištem unutar zaštićenih područja. Kontrole ove inspekcije na ZP Vrelo Bosne uticale su na prestanak ili smanjenje prometovanja zemljištem na tom lokalitetu, a u konačnici i smanjenim brojem novozapičetih objekata. Inspekcija zaštite prirode je sačinila analizu provedenih inspeksijskih nadzora nad izgradnjom objekata unutar granice obuhvata Spomenika prirode "Vrelo Bosne", koja je pokazala sljedeće: u periodu 2017. do 2020. godine kantonalni inspektor zaštite prirode je po službenoj dužnosti izvršio inspeksijske nadzore i poduzeo odgovarajuće zakonom predviđene mjere nad izgradnjom 7 objekata koji se nalaze u zaštićenoj zoni Spomenika prirode "Vrelo Bosne" koja se nalazi unutar I i, II i III vodozaštitne zone, a vezano za nadzor nad primjenom Zakona o zaštiti prirode ("Sl. novine Federacije BiH", broj 66/13)., od toga 2 nadzora su izvršena 2020. godine u naselju Vruci - II zaštićena zona SP "Vrelo Bosne" a I vodozaštitna zona; i

Jasike- II zaštićena zona SP"Vrelo Bosne"i II vodozaštitna zona;

Inspekcijski nadzori se po potrebi vrše u koordinaciji sa općinskom urbanističko-građevinskom inspekcijom. Kao primjer koordinacije nadležnih inspekcija može poslužiti građenje unutar u naselju Vrutci, kada je ova inspekcija donijela rješenje o obustavi radova. Izvršenje rješenja je u toku i prati se po sl. dužnosti. Ovo je veoma bitan primjer kako svaka inspekcija treba da djeluje u okviru svojih nadležnosti. U navedenom primjeru građenja na navedenoj lokaciji koja je zaštićena po više osnova nadležni su: federalna vodna, kantonalna inspekcija zaštite prirode i općinska urbanističko-građevinska inspekcija.

Posebno skrećemo pažnju da je u cilju poboljšanja stanja u ovoj oblasti potrebno pokrenuti postupke upisa zaštićenih područja u ZK čime bi se postigao adekvatan stepen zaštite i obezbijedila zabilježba da se nekretnine i zemljište nalaze unutar ZP i kao takve potpadaju pod poseban režim.

Tokom 2020. godine ova inspekcija se više puta očitovala vezano za provedeni usmjereni inspekcijski nadzor nad gradnjom objekta na lokalitetu Vidikovac koji se nalazi unutar ZP Trebević, a sve u kontekstu važeće zakonske i podzakonske regulative.

Tokom izvještajnog perioda inspektor je aktivno učestvovao u pripremi zakona, na okruglim stolovima i radionicama koji su organizovane i između ostalog dao doprinos izradi Nacrta plana upravljanja SP Vrelo Bosne. Takođe, u okviru nadležnosti, inspekcija zaštite prirode je davala odgovore na zastupnička pitanja/inicijative. Odgovori su vezani za Zaštićeni pejisaž Bentbaša (sječa stabala i urušen put), za stanje sa otpadnim vodama unutar SP Vrelo Bosne (restoran Labud), kao i na pitanje vezano za obilježavanje zaštitnih šuma u Kantonu.

Analiza postupanja ove inspekcije pokazuje da je riječ o složenim, planiranim nadzorima kojima su se postigli izvrsni kvalitativni rezultati koji će benefite pokazivati u narednom periodu. Posebno ističemo doprinos inspektora u oblasti zaštite okoliša gdje radi poslove po ovlaštenju. Veliki dio problema koji se javlja na zaštićenim područjima uzrokovani su i nedostatkom prostorno-planske dokumentacije, koja iako obavezna, još uvijek nije donijeta. To se, prije svega, odnosi na prostorne planove.

3.5. Inspekcija za zaštitu dobara baštine

Kantonalna inspekcija za zaštitu dobra baštine vrši nadzor nad primjenom sljedećih zakonske regulative:

- Zakon o zaštiti kulturne baštine ("Službene novine Kantona Sarajevo", 2/00, 37/08),
- Zakon o muzejskoj djelatnosti ("Službene novine Kantona Sarajevo", 13/17),
- Zakon o provedbi odluke Komisije za zaštitu nacionalnih spomenika uspostavljene prema aneksu 8. Opšteg okvirnog sporazuma za mir u BiH ("Službene novine FBH" br. 2/02, 8/02, 6/04, 51/07)

Provedbena planska prostorna dokumentacija kojom se određuju prostori pod zaštitom i propisuju mjere zaštite (regulacioni planovi, urbanistički projekti,...)

Pored toga, ova inspekcija u svom radu koristi i sljedeće propise:

- Zakon o prostornom uređenju ('Službene novine Kantona Sarajevo', 2417 i 1/18))

Inspekcijski nadzor u ovoj oblasti obavljaju federalni i kantonalni inspektor, svaki u okviru zakonom propisanih nadležnosti.

U odnosu na planirani broj pregleda (220) i realizovanih 461 odnosno 70, izvršeno je ispunjenje plana od 0,64odnosno 1,04%.

Tokom 2020. godine izvršen je ukupno 3461 inspekcijski nadzor, od čega 70 iz oblasti zaštite baštine, i to 13 redovnih, 45 usmjerenih i 12 kontrolnih/ preventivnih nadzora, 321 iz oblasti komunalne insp. po ovlaštenju i 70 iz sanitarne oblasti.

U istom period i to 12 rješenja.

U ovom periodu inspektor je izdao ukupno 8 prekršajnih naloga u ukupnom iznosu 3.750 KM, od čega 2 u ukupnom iznosu 4.000KM iz oblasti zaštite baštine.

Kao komunalni inspektor po ovlaštenju inspektor je izvršio 321 nadzor i to 290 redovnih, 5 usmjerenih i 26 kontrolnih /preventivnih. U ovoj oblasti inspektor je donio 26 rješenja i izdao 98 prekršajnih naloga u iznosu 14.150 KM.

Na osnovu procjene potreba, a u cilju efikasnosti i funkcionalnosti rada KUIP-e inspektor zaštite baštine je tokom 2020. godine obavljao i poslove komunalnog inspektora po ovlaštenju direktora Uprave. Ovi nadzori su organizovani tako da ne ometaju osnovu oblast nadzorovanja.

Pored inspekcije, poslove zaštite u ovoj oblasti na području Kantona vrši i Zavod za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog nasljeđa Kantona Sarajevo kao relevantna institucija koja daje stručna mišljenja za potrebe nadležnih službi u postupku odobravanja građenja, odnosno za potrebe građana, prati stanje na terenu, pruža stručnu pomoć i nadzire izvođenje radova. Putem Zavoda ova inspekcija dolazi do vjerodostojnih podataka bitnih za vršenje inspekcijskog nadzora, uključujući i bazu subjekata kontrole i stručne podatke o nivou zaštite.

S obzirom da se nakon dužeg perioda uspostavio kontinuirani nadzor u ovoj oblasti intencija je da se prije svega kontroliše usklađenost postupanja subjekata kontrole sa zakonskim obavezama a unutra toga prvenstveno se kontroliše postojanje saglasnosti Zavoda za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog nasljeđa Kantona Sarajevo za intervencije koje se izvode ili su izvedene na objektima i lokalitetima koji su pod zaštitom, a za koje je zakonom predviđeno pribavljanje navedene saglasnosti.

Istovremeno, shodno odredbama Zakona o zaštiti kulturne baštine i Zakona o muzejskoj djelatnosti ova inspekcija kontroliše rad Zavoda i lica koji se bave muzejskom djelatnošću vezano za postojanje zakonom propisanih uslova za obavljanje navedenih poslova

U cilju ispravnog postupanja Inspektorat i ova inspekcija su tokom 2020. godine nastavili redovnu i aktivnu saradnju sa resornim Ministarstvom kulture i sporta Kantona Sarajevo, Zavodom za planiranje Kantona Sarajevo, Federalnom upravom za inspekcijske poslove, Komisijom za očuvanje nacionalnih spomenika FBiH, općinama kao i sa srodnim inspekcijama.

Oblast nadzora ove inspekcije obuhvata prije svega redovne nadzore po zahtjevu Zavoda za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog nasljeđa Kantona Sarajevo, te redovne nadzore nad zaštićenim pojedinačnim objektima i lokalitetima u cilju preveniranja negativnih uticaja na stanje zaštićenih objekata i lokaliteta. Usmjereni nadzori vrše se po zahtjevima stranaka ili po službenoj dužnosti.

Posebno su specifični nadzori ove inspekcije nad objektima koji su u vlasništvu ili posjedu Općine a na kojima radove izvodi pravno ili fizičko lice koje je sa Općinom sklopilo ugovor o zakupu poslovnog prostora nakon čega je pristupljeno radovima konstruktivne sanacije bez saglasnosti Zavoda. Pored toga, evidentiran je i veliki broj objekta tipa reklama i rashladnih uređaja koji se postavljaju na uličnim fasadama bez zakonom propisane saglasnosti Zavoda. Ove godine evidentirano je više investitora-korisnika prostora koji su samovoljno bez saglasnosti Zavoda izveli radove na bojenju fasade zaštićenog objekta. S obzirom da subjekt nadzora nije postupio po rješenju inspektora o dovođenju objekta u prvobitno stanje, nakon provedenog postupka donijeti su

prekršajni nalozi.

Pored naprijed navedenog, ove godine je uočeno povećanja broja prijava kojima se traži nadzor na lokalitetima gdje su nekada postojali vjerski objekti, a koji su vremenom zapušteni ili napušteni i na kojima su započeti određeni građevinski radovi. Takođe, inspekcijski nadzori su vršeni i na okolnosti izvođenja građevinskih radova u sarajevskim mahalama kojima dolazi do devastacije prostora kao cjeline ili pojedinačnih zaštićenih objekata uz koje se izvode radovi.

S obzirom na sve naprijed navedeno, u izvještajnom periodu naglasak je prije svega stavljen na upoznavanje subjekata nadzora sa zakonskim obavezama odnosno na preventivno djelovanje u skladu sa Zakonom o inspekcijama. Ovaj način se pokazao kao veoma učinkovit i prihvatljiv za subjekte nadzora, zato što je cijeli postupak pribavljanja saglasnosti veoma složen i često ovisi o nizu faktora, a ne samo o dobroj volji subjekta nadzora.

Tokom 2020. godine epidemija koronavirusa je uticala na planirane inspekcijske nadzore. Svi usmjereni nadzori su odmah pokrenuti i provedeni, a podnosiocima zahtjeva dostavljena je informacija. Izvršene kontrole u okviru Zakona o muzejskoj djelatnosti ("Službene novine Kantona Sarajevo", 13/17) imale su za cilj osigurati da vlasnici / investitori blagovremeno osiguraju neophodne saglasnosti Ministarstva kulture i sporta. U svim slučajevima utvrđenih nepravilnosti, inspektor je djelovao izricanjem upravnih mjera – donošenjem rješenja odnosno izdavanjem prekršajnog naloga. Pored toga ova inspekcija vršila je nadzore vezano za prijave izvođenja građevinskih radova na izradi fasada, izmjeni konstruktivnih elemenata u unutrašnjosti objekta i sl.

Shodno naprijed navedenom, u oblasti poslova inspekcijskog nadzora ova inspekcija je u svemu opravdala svoj rad i postojanje. Analiza postupanja ove inspekcije pokazuje svu složenost izvršenih nadzora i pozitivan kvalitativni učinak. Postignuti rezultati mogu se veoma afirmativno posmatrati i mjeriti brojem donijetih upravnih mjera i izdatim prekršajnim nalogima u izvještajnom periodu, jednako kao i ukupno zalaganje inspektora nakon analize ukupnih rezultata za 2020. godinu.

3.6 Inspekcija u stambenoj oblasti

Kantonalna inspekcija u stambenoj oblasti vrši inspekcijski nadzor nad primjenom sljedeće zakonske regulative:

- Zakon o upravljanju zajedničkim dijelovima zgrade ("Službene novine Kantona Sarajevo", 19/17) (primjena od 19.05.2017. godine

Podzakonski akti ("Sl. novine Kantona Sarajevo", broj 30/17) (primjena od 04.08.2017.)

- Pravilnik o uvjetima za obavljanje poslova upravnika
- Pravilnik o određivanju prinudnog predstavnika etažnih vlasnika
- Uputstvo o preuzimanju zajedničkih dijelova zgrade na upravljanje i načinu promjene upravnika
- Uputstvo o sadržaju obrasca "Godišnji izvještaj o radu upravnika"
- Uputstvo o sadržaju obrasca "Evidencija zgrada, stanova, samostalnih prostorija i etažnih vlasnika "
- Uputstvo o zapisniku o odlučivanju etažnih vlasnika
- Upute za popunjavanje zapisnika na obrascu ZS-1
- Upute za popunjavanje zapisnika na obrascu ZS-2
- Instrukcije o načinu prijave i otklanjanju kvara.

Tokom 2020. godine postupajući kantonalni inspektori u stambenoj oblasti izvršili su ukupno 707

odnosno 671 inspekcijski nadzor: 228 redovnih, 425 usmjerenih, 17 kontrolnih nadzora i 36 sanitarnih.

U istom periodu donijeto je ukupno 35 upravnih akata od čega 13 zaključaka o nenadležnosti, te 22 rješenja (13 rješenja o otklanjanju utvrđenih nepravilnosti i 9 rješenja o upozorenja). Od ukupnog broj donijetih rješenja (22) 19 je izvršenih, 3 nisu izvršena. Za sva neizvršena rješenja inspektori su poduzeli mjere u skladu sa Zakonom o inspekcijama KS. Protiv donijetih rješenja uložena je 1 žalba, i ista je riješena.

U ovom periodu inspektori su izdali 91 PN u ukupnom iznosu 61.770 KM. Blizu 80% izdatih naloga zaprimili su upravnici, a ostalo predstavnici etažnih vlasnika.

Za utvrđene nepravilnosti inspektori su nadležnom sudu podnijeli 5 prekršajnih prijava. Planirani broj pregleda za 2020. godinu bio je 480. Uzimajući u obzir planirani broj pregleda (480) i broj realizovanih pregleda (707 odnosno 671) inspektori u stambenoj oblasti izvršili su više od planiranog. Procenat izvršenja iznosi 1,47 odnosno 1,39%.

Zahvaljujući pojačanom angažmanu inspektora ova inspekcija je postigla zavidne kvantitativne i kvalitativne rezultate tokom 2020. godine, iako je na postupanje u izvještajnom periodu, uticala činjenica da je jedan od inspektora 47 dana bio na bolovanju.

Napominjemo da je Inspekcija u stambenoj oblasti je sve do 01.06.2017. godine djelovala u okviru Ministarstva stambenih poslova odnosno Ministarstva prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo, nakon čega organizaciono prelazi u KUIP-e i počinje sa radom sa dva inspektora. Krajem 2018. godine ti inspektori prestaju sa radom u KUIP-e, tako da ova inspekcija faktički nije djelovala sve do februara 2019. godine kada počinje sa radom jedan inspektor. Drugi inspektor je počeo sa radom 11.11.2019. godine.

Ova inspekcija ima veliki obim posla i nadležnosti. Inspekcijskim nadzorima obuhvaćeni su upravnici, predstavnici etažnih vlasnika i etažni vlasnici. Podatak da u evidenciji Ministarstva ima 4.190 zgrada, sa istim brojem upravnika (koji se biraju izmađu 10 certificiranih) i isto toliko PEV-ova, jasno je o koliko složenoj oblasti se radi i o kolikom broju potencijalnih subjekata. Ova inspekcija konstantno zaprima veliki broj zahtjeva za inspekcijski nadzor uključujući i zahtjeve Ministarstva prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša i zastupnička pitanja. Inspektori redovno primaju stranke, a upute strankama se daju pismeno, mailom ili telefonom. Redovni nadzori se vrše po zahtjevu Ministarstva. Najmanje jednom godišnje nakon što Ministarstvo izvrši godišnje kontrole u ovoj oblasti inspektori pokreću postupke radi utvrđenih nepravilnosti. Usmjereni nadzori vrše se po zahtjevima stranaka, a inspektori određuju prioritet u postupanju. U cilju prevazilaženja uočenih nedostataka u zakonskoj regulativi, održavani su redovni kontakti sa Ministarstvom. Nakon sastanka održanog u septembru 2019. godine, sačinjen je zapisnik koji sadrži zaključke o daljem postupanju Ministarstva i inspekcije i isti je i tokom 2020. godine jedan od načina prevazilaženja uočenih problema.

Veoma često ova inspekcija uzima učešće u Timu KUIP-e kada na rješavanju određenih problema zajednički rade srodne inspekcije. Uglavnom se radi o saradnji sa komunalnom i sanitarnom inspekcijom.

Veliki broj zastupničkih pitanja i inicijativa predstavljao je veliku obavezu za postupanje ove inspekcije s jedne strane, a sa druge je omogućeno ubrzano sagledavanje stanja u ovoj oblasti.

Zastupnička pitanja i inicijative, povodom kojih se po službenoj dužnosti pokreću nadzori, postavljaju kantonalni zastupnici. Prema raspoloživoj evidenciji tokom 2020.godine dostavljeno je 113 zastupničkih pitanja/inicijativa od čega 84 inspekciji u stambenoj oblasti. Tim povodom ova inspekcija je pokrenula 345 nadzora. Podnosiocima inicijative/ pitanja dostavljeno je 58 odgovora. Prednje navedeno je jasan pokazatelj složenosti i obima inspekcijskih nadzora koji se pokreću povodom dostavljenih inicijativa/pitanja. Shodno prednje navedenom i činjenici da u ovoj oblasti rade samo 2 inspektora, u zavisnosti od složenosti predmeta ponekad nužno dolazi do pomjeranja rokova koji su predviđeni za dostavu odgovora. O ovome su blagovremeno upoznati nadležni u KUIP-e kao i podnosioci inicijative/pitanja, a sa resornim Ministarstvom je dogovoreno postupanje u cilju racionalizacije postupaka i podizanja efikasnosti. Rad na preostalim zastupničkim pitanjima/inicijativama je u toku.

Najveći broj nadzora ove inspekcije u izvještajno periodu vezan je za kontrolu i pregled liftova, stanje PP zaštite odnono opreme (PP aparata i gromobranske instalacije), izradu i dostavu plana i izvještaja, zaključivanje Ugovora o osiguranju na osnovu odluke EV i ugovora o pozajmici, poziv na godišnji skup EV, postupak postavljanja reklama na fasadi zgrade, kontrola postavljanja reklamnih panoi u liftovima, usklađivanje ugovora, itd...

Vlada Kantona je prepoznala problem pp zaštite i formirana je Radna grupa Vlade Kantona koja je dobila zadatak da sačini informaciju o stanju protivpožarne zaštite u stambenom sektoru u Kantonu Sarajevo. Pored gl. inspektorar i inspektora u stambenoj oblasti članovi radne grupe su predstavnici pp inspekcije MUP-a KS, Ministarstva, Udruženja upravnika, Civilne zaštite KS i KJKP VIK-a.

Takođe, izdvajamo problem sistemskog uređenja u oblasti održavanja liftovskih postrojenja i s tim u vezi smatramo da bi hitno trebalo pristupiti izmjenama i dopunama zakona i donošenju podzakonske regulative kako bi se na jasan način odredili postupanje svih učesnika (EV, PEV i upravnici) te jasno propisalo postupanje u inspekcijskom nadzoru. Pored toga, podsjećamo na neophodnost uređenja oblasti kojom se propisuje Kućni red i mir u stambenim zgradama.

U vezi sa svim naprijed navedenim ističemo i sljedeće :

Tokom prthodnog perioda uočeno je i potvrđeno da Zakonom o upravljanju zajedničkim dijelovima zgrade ("Službene novine Kantona Sarajevo br. 19/17 i 17/18) nisu razgraničene nadležnosti MPUGZO i inspekcije u stambenoj oblasti, kao ni drugih inspekcija, a posebno inspektorata za zaštitu od požara. Naredbom o sigurnosti liftova ("Službeni glasnik BiH" 99/12) nisu jasno propisani organi nadležni za vršenje nadzora nad primjenom iste, te se kroz nadzor nad primjenom Zakona o upravljanju zajedničkim dijelovima zgrade traže se nadzori i nad propisima koji uređuju oblast PP zaštite, tako i Naredbe o sigurnosti liftova. Zakonom o upravljanju zajedničkim dijelovima je propisana obaveza PEV-a da postavlja na vidnom mjestu u zgradi, godišnje prijedloge planova i izvještaje, kao i kvartalne izvještaje, međutim u praksi se dešava da se isti skidaju, a nije propisan način vođenja evidencije ili drugi vid, dokazivanja izvršavanja obaveza PEV-a, te se inspekcijski nadzori provode na osnovu izjava tokom postupka, a što predstavlja problem prilikom provođenja inspekcijskih nadzora i utvrđivanja činjeničnog stanja. Znatni problemi se dešavaju prilikom utvrđivanja vjerodostojnosti podataka na zapisniku o odlučivanju etažnih vlasnika (ZS-1 i ZS-2) posebno vezano za činjenicu da u znatnom broju zahtjeva potpise etažnih vlasnika ne prikupljaju lica koja su navedena na zapisniku ili je to samo jedno lice, najčešće PEV, pored toga Ministarstvo ne raspolaže ažurnom evidencijom etažnih vlasnika, kao ni upravnici, te je veoma teško utvrđivati stvarno činjenično stanje, te ovakvi zahtjevi, iziskuju saslušanje znatnog broja etažnih vlasnika i lica koja su prikupljala potpise. Poseban problem vezano za zapisnike predstavljaju navodi da su potpisi pojedinih etažnih vlasnika krivotvoreni, a inspektori nemaju ovlaštenja za utvrđivanje eventualnog krivotvorenja potpisa. Pored toga Zakonom nije

propisano u kom periodu se može izjaviti žalba na Mišljenje MPUGZO vezano za odluke etažnih vlasnika prilikom promjene PEV-a i upravnika, kao ni lica koja su aktivno legitimisana za podnošenje prigovora, tako da se zna dešavati da se traži utvrđivanje vjerodostojnosti podataka na zapisniku po proteku i nekoliko godina od donošenja Mišljenja Ministarstva.

Posebnu problematiku predstavljaju zastupnička pitanja i inicijative, a kojima se nerijetko traže inspekcijski nadzori po pitanju rashoda na računima etažnih vlasnika na svim zgradama na kojima pojedini upravnici obavljaju poslove upravljanja zajedničkim dijelovima zgrade, tako da se jednom zastupničkom inicijativom otvara na desetine predmeta, a koji ujedno zahtjevaju nadzor nad upravicima i PEV-ovima. Pored toga napominjemo da je ukupan broj zgrada u evidenciji Ministarstva 4.190, a što je cca 5.500 ulaza. Podsjećamo da je ukupan broj prinudnih predstavnika kojih na Listi kandidata Ministarstva 39, a obavljaju poslove prinudnih predstavnika na 998 zgrada, te s obzirom na dodjeljeni broj zgradi isti ne mogu kvalitetno izvršavati obaveze PEV-a. Činjenica je da PEV-ovi ne sazivaju skupove etažnih vlasnika radi razmatranja godišnjeg plana i izvještaja. Zakonom o upravljanju zajedničkih dijelova zgrada nisu jasno propisane obaveze upravnika za redovno održavanje zajedničkih dijelova zgrade, kao ni dali upravnici mogu izvršavati obaveze redovnog održavanja zajedničkih dijelova zgrade bez naloga PEV-a, kao i da li PEV mora imati saglasnost etažnih vlasnika za sve rashode sa računa, a posebno što se način raspolaganja sredstvima sa podračuna zgrada uređuje Ugovorm između etažnih vlasnika i upravnika

Iz svega naprijed navedenog ponovo se izvlači zaključak da je neophodno izvršiti izmjene i dopune Zakona o upravljanju zajedničkim dijelovima zgrade ili donijeti novi Zakon, u kom bi se jasno razgraničile nadležnosti svih učesnika, kao i nadležnosti inspekcijskih organa u segmentu održavanja zajedničkih dijelova zgrada. Pored toga neophodno je upošljavanje dodatnih inspektora u stambenoj oblasti, a kako bi se stvorili uslovi za postupanje u zakonom propisanim rokovima, a posebno s obzirom na broj zastupničkih pitanja i inicijativa, te broj predmeta koji zaprimaju inspektori u stambenoj oblasti i normu inspekcijskih nadzora.

S tim u vezi potrebno je naglasiti da je ovaj Inspektorat pripremio i resornom Ministarstvu predao inicijativu-prijedlog Izmjena i dopuna postojećeg zakona prije par mjeseci. Nadamo se da će naša inicijativa - prijedlog biti prihvaćena u cilju poboljšanja stanja u ovoj oblasti. S obzirom na povećan obim posla i činjenicu na veliki broj pravnih i fizičkih lica koji spadaju pod nadzor ove inspekcije, neophodno je pokrenuti proceduru za prijem novih inspektora. To je i sugestija resornog Ministarstva koja je KUIP-e dostavljena još 24.12.2019.godine, i intencija Vlade koja je bila odobrila prijem još jednog inspektora, ali je proces zaustavljen nakon što je proglašen moratorij na zapošljavanje.

Shodno naprijed navedenom, ova inspekcija je u svemu opravdala svoj rad i postojanje. Analiza postupanja ove inspekcije pokazuje svu složenost izvršenih nadzora i pozitivan kvalitativni učinak. Postignuti rezultati mogu se veoma afirmativno posmatrati i mjeriti brojem donijetih upravnih mjera i izdatim prekršajnim nalogima u izvještajnom periodu, ali isti govore istovremeno o velikom trudu i velikoj opeterećenosti inspektora.

4. Inspektorat tehničke inspekcije

Inspektorat pored glavnog inspektora broji 5 inspektora od čega:

- **1 elektroenergetski inspektor**
- **2 termoeenergetska inspektora**
- **1 rudarski inspektor**

- **1 geološki inspektor**

U Inspektoratu tehničke inspekcije djeluje: elektroenergetska, termoeenergetska, rudarska i geološka inspekcija.

U izvještajnom periodu u ovom Inspektoratu izvršeno je 997 inspeksijskih nadzora što je u odnosu na planirani broj inspeksijskih nadzora (840) više za 157 inspeksijska nadzora ili 119% od čega je:

- elektroenergetska inspekcija izvršila 234 nadzora;
- termoeenergetska inspekcija izvršila 538 nadzora;
- rudarska inspekcija izvršila 94 nadzora i
- geološka inspekcija 131 nadzora.

U izvještajnom periodu, doneseno je 596 od čega 54 rješenja o otklanjanju nedostataka, izdato 526 odobrenja za upotrebu postrojenja i posuda pod pritiskom, doneseno 16 rješenje o zabrani upotrebe objekta, postrojenja i posuda pod pritiskom. Ukupno je izdato šest prekršajnih naloga u novčanoj vrijednosti od 49.500,00 KM.

4.1. Elektroenergetska inspekcija

Elektroenergetska inspekcija vrši nadzor nad primjenom zakona i to:

- Zakon o električnoj energiji („Sl.novine Federacije BiH“, broj 66/13,94/15 i 54/19),
- Opšti uslovi za isporuku električne energije ("Sl.novine Federacije BiH", broj 89/14 i 7/19),
- Zakon o mjeriteljstvu Bosne i Hercegovine("Sl.glasnik BiH"broj 19/01)
- Naredba o mjerilima u zakonskom mjeriteljstvu i rokovima verifikacije ("Sl.glasnik BiH"broj 67/12 i 75/17);
- Pravilnik o tehničkim normativima za izgradnju niskonaponskih nadzemnih vodova ("Sl.list SFRJ" broj: 6/92);
- Pravilnik o tehničkim normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnog napona od 1kV do 400 kV ("Sl.list SFRJ" broj: 65/88 i "Sl. list SRJ", br.18/92);
- Pravilnik o tehničkim normativima za pogon i održavanje elektroenergetskih postrojenja i vodova ("Sl. list SRJ", br.41/93);
- Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu objekata od atmosferskog pražnjenja ("Sl. list SRJ", br.11/96);
- Pravilnik o tehničkim normativima za električne instalacije niskog napona ("Sl.list SFRJ" broj 53/88, 54/88, 28/95);
- Pravilnik o utvrđivanju uvjeta za obavljanje periodičnih pregleda, mjerenja i ispitivanja na elektroenergetskim postrojenjima, električnim uređajima, električnim instalacijama i izdavanju isprava ("Službene novine FBiH", broj 18/15);
- Pravilnik o tehničkim normativima za uzemljenja elektroenergetskih postrojenja nazivnog napona iznad 1000 V ("Sl. list SRJ", br.61/95) i
- Pravilnik o tehnički normativima za zaštitu niskonaponskih mreža i pripadajućih i transformatorskih stanica ("Sl.list SFRJ" broj 13/78 i "Sl. list SRJ", br.37/95).

Elektroenergetska inspekcija u izvještajnom periodu 2020. godini, sa 1 (jednim) inspektorom, izvršila je 234 inspeksijskih nadzora i to: 96 redovnih inspeksijskih nadzora, 101 nadzor po zahtjevu stranaka i 37 kontrolni inspeksijski nadzori izvršenja rješenja, što je u odnosu na planiranih 200 inspeksijskih nadzora više za 17,00% te donijela 38 rješenja o otklanjanju nedostataka i nepravilnosti u skladu sa članom 105. i 106. Zakona o električnoj energiji u Federaciji

Bosne i Hercegovine ("Sl.novine Federacije BiH" broj 66/13 , 94/15 i 54/19) i člana 67. stav 1. Zakona o inspekcijama Kantona Sarajevo ("Sl.novine Kantona Sarajevo" br.2/17), te 1 rješenje o zabrani izvođenja radova i upotrebe nepropisno izvedenih objekata u blizini, pored, iznad ili ispod elektroenergetskog objekta i postrojenja čijim izvođenjem ili upotrebom se ugrožava njihov pravilan rad ili dovodi u opasnost život i zdravlje ljudi, ili ako to može prouzrokovati materijalnu štetu većeg obima u skladu sa članom 107. Zakona o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH" br. 66/13, 94/15 i 54/19) i člana 67. stav 1. Zakona o inspekcijama Kantona Sarajevo, ("Službene novine KS", broj: 2/17).

Na izdata rješenja, doneseno je četiri (4) zaključaka o produženju roka u skladu sa članom 87. Zakona o inspekcijama u Kantona Sarajevo ("Službene novine KS", broj 2/17), jer izvršenje rješenja o upravnoj mjeri nije izvršeno zbog objektivnih okolnosti, kao što su dozvole za građene izdate od nadležnih općinskih organa, te okončanje procedura javnih nabavki neophodnih za izvršenje istih, Jedan (1) Zaključak o nenadležnosti podnesene predstavke za inspeksijski nadzor (Zaprimljene u Kantonalnoj upravi za inspeksijske poslove Kantona sarajevo pod brojem: UP-1-14-07-13.2-15979/20) i Jedan (1) Zaključak o obustavljanju postupka na zahtjev stranke ponsene predstavke za inspeksijski nadzor (Zaprimljene u Kantonalnoj upravi za inspeksijske poslove Kantona sarajevo pod brojem: UP-1-14-07-13.2-25787/20).

Prioritet u radu kantonalnog elektroenergetskog inspektora su dostavljeni zahtjevi za inspeksijski nadzor kao i kontrola izvršenja nalozeni upravnih mjera.

Elektroenergetska inspekcija je radila po žalbama građana, koje se odnose na primjenu Opštih uslova za isporuku električne energije, kao što su:

- prigovor korisnika distributivnog sistema na kvalitet napona električne energije;
- sigurnost isporuke i snabdjevanja;
- elektroenergetske saglasnosti;
- održavanje mjernih mjesta;
- kontrola mjernih uređaja (brojila);
- promjene na postojećem priključku i obračunskom mjernom mjestu kao i na bilo kojem drugom dijelu distributivne mreže;
- prigovor na novčani iznos naznačen na računu i dr.

Zahtjev za inspeksijski nadzor (žalbe) je dostavljala JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, Podružnica "Elektrodistribucija" Sarajevo koji se odnose na nepropisno izgrađene objekte u blizini, pored, iznad ili ispod elektroenergetskog objekta i postrojenja čijim izvođenjem ili upotrebom se ugrožava njihov pravilan rad ili dovodi u opasnost život i zdravlje ljudi, ili ako to može prouzrokovati materijalnu štetu većeg obima.

U pojedinim dijelovima grada uočene su loše naponske prilike za krajnjeg kupca. Razlog lošeg kvaliteta napona je izgradnja novih objekata čiji priključak se vrši na postojeću distributivnu mrežu bez izgradnje novih elektroenergetskih objekata i postrojenja.

Elektroenergetski inspektor inspeksijskim nadzorom na terenu i uvidom u predočenu dokumentaciju uslova kvaliteta isporuke električne energije krajnjem kupcu postupa u skladu sa članom 15. stav (5) Opštih uslova za isporuku električne energije („Službene novine FBiH”, broj 89/14); U pojedinim slučajevima postojećih korisnika distributivnog sistema u udaljenim područjima sa dužim vodovima, odstupanja pokazatelja kvaliteta napona mogu biti veća od propisanih, a dovođenje pokazatelja kvaliteta napona na propisani nivo rješava se u skladu sa rokovima koje

odobri FERK, ukoliko JP Elektroprivreda BiH d. d. Sarajevo, podružnica Elektrodistribucija Sarajevo nije u mogućnosti riješiti taj problem u trogodišnjem planu razvoja i izgradnje.

Stanje elektroenergetske distributivne mreže je pogoršano i bespravnom izgradnjom objekata, koji su u blizini, pored, iznad ili ispod elektroenergetskog objekta i postrojenja čijim izvođenjem ili upotrebom se ugrožava njihov pravilan rad ili dovodi u opasnost život i zdravlje ljudi, a isti objekti mogu prouzrokovati materijalnu štetu većeg obima.

U Kantonu Sarajevo instalirano 664 dionice DV 20(10) kV, 1938 dionica kablovskih veza i 1892 trafostanica, sa pripadajućom nadzemnom/podzemnom niskonaponskom mrežom, koji opslužuju 228.441 registrovana kupca električne energije u JP Elektroprivreda BiH d.d Sarajevo, Podružnica "Elektrodistribucija" Sarajevo, koji su u nadležnosti kantonalne elektroenergetske inspekcije.

Obzirom na programske ciljeve elektroenergetske inspekcije u planu i programu rada za 2020. godinu, može se konstatovati da su isti u potpunosti ostvareni po realizaciji zahtjeva stranaka.

Oblast elektroenergetike na području Kantona Sarajevo je u lošem stanju tako da se uvećavaju problemi posebno kod vremenskih nepogoda, dotrajalosti mreže i nedovoljnog kapaciteta u pojedinim područjima novih kupaca. Problem stvaraju i bespravno izgrađeni objekti.

Važno je napomenuti da je direktor Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo donio Rješenje broj: 14-01-30.1-02643-18/20 od 21.07.2020. godine kojim se ovlašćuje kantonalni elektroenergetski inspektor da pored poslova na koje je raspoređen obavlja i poslove iz nadležnosti kantonalnog sanitarnog inspektora. Navedeno Rješenje prestaje da važi sa danom 04.09.2020. godine, donošenjem novog Rješenja broj: 14-02-30-03817-16/20.

U navedenom periodu kantonalni elektroenergetski inspektor je izvršio:

- 74 inspekcijska nadzora - nad provođenjem Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Službene novine FBiH", broj 29/05).

Prilikom izvršenja navedenih inspekcijskih nadzora uočeni su nedostaci i nepravilnosti za što je izdato:

- 11 Rješenja za otklanjanje utvrđenih nedostataka i nepravilnosti, te

- 2 prekršajna naloga u skladu sa kaznenim odredbama Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Službene novine FBiH", broj 29/05) u ukupnom iznosu 3.500,00 KM.

Obavljanje poslova iz oblasti (nadležnosti) sanitarne inspekcije, bitno je uticalo na realizaciju još boljih rezultata u odnosu na planirane.

4.2. Termoeenergetska inspekcija

Termoeenergetska inspekcija vrši nadzor nad primjenom zakona i to:

- Zakon o termoeenergetskoj inspekciji („Sl.list R BiH“, broj 23/92) te podzakonski akti:
- Tehnički propisi za izradu i upotrebu parnih kotlova, parnih sudova, pregrijača pare i zagrijača vode („Sl.list FNRJ“, broj 7/57),
- Tehnički normativi za komprimirane, tečne i pod pritiskom rastvorene gasove („Sl.list SFRJ“, broj 25/80),
- Pravilnik o izmjenama i dopunama tehničkih propisa za izradu i upotrebu parnih kotlova pregrijača pare i zagrijača vode („Sl.list SFRJ“, broj 56/72),
- Pravilnik o tehničkim normativima za stabilne posude pod pritiskom („Sl.list SFRJ“, broj 16/83),
- Naredba o opremi pod pritiskom ("Sl.glasnik BiH", broj 52/11).

Termoenergetska inspekcija u svom sastavu ima 2 termoenergetska inspektora, a u 2020. godine je izvršila 538 nadzora i to: 3 redova, 515 nadzora po zahtjevu stranke i 20 kontrolnih nadzora.

Planirani broj nadzora za 2020. godinu je bio 400, a ostvareni 538. Izvršenje plana je 135%. U dogovoru sa glavnim inspektorom i odobrenjem od direktora Uprave (subote, nedelje, praznici, popodnevni sati). Razlog za takav rad je bio da bi se stigli ispuniti zahtjevi stranaka i da ne bi trpio proces proizvodnje u privrednim subjektima.

U izvještajnom periodu ova inspekcija je donijela je 550 rješenja sa naloženim mjerama od toga je izdato 12 rješenja o otklanjanju nedostataka, 13 rješenje o zabrani upotrebe i 526 rješenja odobrenja za upotrebu koja su izvršna.

Problema koji su obilježili ovu oblast u 2020. godini:

1. Pokretne posude pod pritiskom

Problem se manifestovao dolaskom na naše područje boca koje su atestirali na drugim područjima ili nisu uopće atestirali. Takve slučajeve kada smo našli smo odstranjivali i promptno vraćali vlasnicima. Ono što je atestirano na području Kantona Sarajevo nije izazvalo nikakva problem sa bezbjednostnog aspekta. Kao najveća firma u ovoj oblasti je MESSER TEHNOPLIN d o o u kojem sam imao 2 pregleda sedmično i pregledao 2523 boce raznih fluida.

2. Zastarjela oprema

Problem je što većina korisnika nije u stanju da zanovi opremu, pa tak na području Kantona Sarajevo smo u situaciji da radimo pojačane kontrole, tako da dio opreme koji može dobiti po pravilniku 3 godine upotrebe, zbog sigurnosti, pregledamo svake godine. Dio opreme koji ne može zadovoljiti bezbjednosne zahtjev se zabranjuje i izbacuje.

3. Uvoz korištene opreme

Dosta čest slučaj je uvoz korištene opreme koja dovodi do problema od puštanja u rad, do kasnije eksploatacije. Tu je naročito veliki problem kod rezervoara TNP-a koji spadaju u opremu visokog stepena opasnosti, te zahtjevaju složene preglede.

Rješenja o zabrana su izdata u cilju sigurnosti postrojenja i opreme, jer bi njihov rad ili upotreba mogla dovesti u opasnost živote ili zdravlje ljudi, te prouzrokovati materijalnu štetu većeg obima.

- Izdato je 46 isprava za posude pod pritiskom;
- Pregledano je 46 kotlova;
- Pregledano je 150 stabilne posude pod pritiskom;
- Pregledano je 103 rezervoara komprimiranog zraka (kompresorski agregati),
- Pregledano je 238 pokretnih posuda pod pritiskom i
- Pregledano je 6285 boce.

Kao što je ranije naglašeno Termoenergetska inspekcija uglavnom radi po zahtjevima stranaka, za inspeksijski pregled opreme pod pritiskom, a da bi dobili rješenja o upotrebi iste, od strane ove inspekcije. Za navedene preglede se naplaćuje administrativna taksa i to po tarifnom stavu 29. Zakona o administrativnim taksama – prečišćeni tekst („Službene novine Kantona Sarajevo”, broj: 30/01, 22/02, 10/05 i 26/08) u iznosu od 15 KM za rješenja o upotrebi i za isprave posuda, a po tarifnom stavu 1. istog zakona, u iznosu od 2 KM na podnešeni zahtjev. Taksa se lijepi na pomenute akte i poništava. Administrativna taksa je naplaćena u ukupnom iznosu od 4.735,00+4.413,00=9.148,00 KM.

Pregledi po vrstama opreme su u direktnoj vezi sa zahtjevima vlasnika ili korisnika opreme, koji

zavisi od toga kada im ističe upotrebna dozvola (dužina rješenja za upotrebu opreme se izdaju zavisno od stanja opreme i potrebe za kontrolom, i pravilnika za pojedinu vrstu opreme koji regulišu najduži period odobravanja korištenja). Iz toga proizilazi da se samo može upoređivati ukupni broj pregleda, a upoređivanje po vrstama opreme ne daje stvarne rezultate.

4.3. Rudarska inspekcija

Rudarska inspekcija vrši nadzor nad primjenom zakona i to:

- Zakon o rudarstvu ("Sl.novine KS", broj 29/12)
- Zakon o prometu eksplozivnih materija i zapaljivih tečnosti i gasova ("Sl.list SRBiH", br. 39/89 i 36/90),
- Zakon o zaštiti na radu ("Sl.list SRBiH" broj 22/90).
- pravilnika koji se odnose na tehničke normative zaštite na radu i protiv požarne zaštite pri izvođenju rudarskih radova na površinskim kopovima.

Svrha ovog nadzora je kontrola upravljanja mineralnim sirovinama sa ciljem:

- postizanja racionalne i održive eksploatacije mineralnih sirovina;
- postizanje društvenog i privrednog razvoja;
- zaštite rudnog blaga;
- osiguranje učestvovanja javnosti u donošenju odluka koje se odnose na rudna bogatstva i
- upravljanje mineralnim sirovinama obuhvata sve postupke i radnje potrebne za optimalnu eksploataciju i korištenje mineralnih sirovina koje će vršiti kantonalna vlast.

Treba napomenuti da je inspektor bio sprečen da obavlja svoje dužnosti zbog bolesti nepuna 3 (tri) mjeseca.

Rudarska inspekcija sa jednim (1) izvršiocem u 2020. godine izvršila je 94 inspekcijska nadzora plan je bio 120, te je ispunjen sa 78 % , i to: 80 redovna nadzora, 10 po zahtjevu stranaka i četiri kontrolna nadzora, donijela četiri rješenja od toga 2(dva) rješenja o otklanjanju nedostataka i 2(dva) rješenja o zabrani obavljanja rudarskih radova do pribavljanja potrebne dokumentacije i dozvola u skladu sa zakonom.

U toku 2021.godine bit će kontrolisana 1 (jedno) rješenje o otklanjanju nedostataka i 1(jedno) rješenje o zabrani izvođenja rudarskih radova.

Inspektor je u toku 2020.godine podnio 6 (šest) prekršajnih naloga, 4 (četiri) privrednom društvu "Amina trade"d.o.o. Sarajevo, zbog neizvršavanja obaveza shodno ZOR KS, i to pravno lice 35.000,00 KM i odgovornom licu 3.500,00 KM i privrednom društvu Rudex d.o.o. Sarajevo 2 (dva) prekršajna naloga u iznosu od PL 10.000,00 KM i Odgovorno lice u PL 1.000,00 KM.

Rezultat poduzetih mjera su:

- U potpunosti je spriječena masovna bespravna eksploatacija mineralnih sirovina na teritoriji Kantona Sarajevo.
- Mogu se pojaviti pojedinačni slučajevi, gdje se poduzimaju mjere odmah po saznanju

U toku 2020.godine održano je jedno sudsko ročište u predmetu iz 2019.godine. Rješenjem 65 0 Pr 749948 19 Pr od 19.11.2020.godine, Općinski sud u Sarajevu, je privredno društvo Amina trade d.o.o. Sarajevo, kaznio sa 1.000,00 KM, zbog ne poštivanje ZOR KS.

Predmet inspekcijskog nadzora bila su 23 objekta nadzora, a svaki od njih je bio predmet nadzora od 3-5 puta u toku godine. To su kamenolomi (pozajmišta) na kojima se vršila eksploatacija u ranijem periodu, shodno Uredbi sa zakonskom snagom o rudarstvu („Službeni list RBiH”, broj 24/93 i 13/94), kao i kamenolomi koji su eksploataciju obavljali u skladu sa odobrenjima i dozvolama u skladu sa Zakonom o rudarstvu Kantona Sarajevo, („Službene novine Kantona Sarajevo”, broj 29/12).

Stanje kamenoloma na kraju 2020.godine:

- PK-Kamenolom **“Rudnik-Vinjage”**: Inspektor je rješenjem UP-1-14-07-18.2-12407/18-07/11-003 od 03.07.2018.godine zabranio izvođenje rudarskih radova eksploatacije na Pk-kamenolomu Rudnik-Vinjage. Na navedeno rješenje izjavljena je Žalba Ministarstvu privrede Kantona Sarajevo, ali ista još nije razmatrana.

U toku 2020.godine na navedenom kopu nisu izvođeni rudarski radovi.

- PK-Kamenolom **“Duboki do”** u Rakovici:

Privredno društvo **NEXE d.o.o. Sarajevo** je do 21.11.2019.godine na kopu izvodilo rudarske radove eksploatacije mineralne sirovine kamena dolomita, (kada je isteklo odobrenje odnosno dozvola za eksploataciju) angažovanjem shodno članu 11. ZoR KS, privredno društvo **Amina trade d.o.o.** kao izvođača radova. Nije bilo miniranja niti se radilo na drobljenju i klasiranju mineralne sirovine. Nije bilo rezervi u osnovnom polju.

Uz saglasnost Vlade Kantona Sarajevo, dana 15.11.2019.godine, privredno društvo **“Amina trade” d.o.o. Sarajevo** je potpisalo ugovor o koncesijama za eksploataciju mineralnih sirovina kamena dolomita na PK-kamenolomu “Duboki do” u Rakovici, sa rokom važenja 5 (pet) dana i sa mogućnošću produženja. Zbog postupka prenošenja prava iz člana 8. ZOR KS, subjekt nadzora NEXE d.o.o. Sarajevo, je prijavio plansku privremenu obustavu izvođenja rudarskih radova na kopu ali nisu izvršena rudarska mjerenja sa 21.11.2019.godine iz člana 51.ZoR KS. Izvršena je primopredaja dokumentacije i kamenoloma u viđenom stanju između dva navedena društva, ali nije izvršena primopredaja postrojenja koja su instalisana na kopu. Ugovor o obezbjeđenju kamenoloma je istekao.

Inspektor je rješenjem UP-1-14-07-18.2-23213/19-07/11-005 od 11.12.2019.godine naredio subjektu nadzora NEXE d.o.o. Sarajevo, da izvrši rudarska mjerenja na kopu sa 21.11.2019.godine, do kada se vršila eksploatacija i da je dužan za vrijeme trajanja obustave radova osigura redovno održavanje svih rudarskih prostorija i objekata , spriječiti nastajanje štete i osigura kretanje zaposlenih bez opasnosti za njihov zdravlje i život (fizičko obezbjeđenje kopa), do sticanja uslova za nastavak eksploatacije od strane Amina trade, odnosno do pribavljanja prava iz člana 8. ZoR KS.

Na rješenje inspektora putem KUIP-a privredno društvo Nexe d.o.o. Sarajevo, je izjavilo žalbu Ministarstvu privrede Kantona Sarajevo, kao drugostepenom organu.

Shodno navedenom rješenju od 21.11.2019.godine, privredno društvo Nexe d.o.o. Sarajevo, završava sve svoje obaveze vezano za ležište a **“Amina trade” d.o.o. Sarajevo**, postaje subjekt nadzora na PK-kamenolomu “Duboki do”u Rakovici, iako je ugovor o koncesiji prestao da važi 21.11.2019.godine. Navedeni ugovor je upisan u zemljišne knjige.

Poslije navedenog društvo nije produžilo ugovor o koncesiji, pribavilo dozvolu za eksploataciju, niti uradilo rudarski projekat eksploatacije na navedenom polju (proširenom jer nije bilo rezervi u osnovnom polju još od 2015.godine a odobrenje za eksploataciju za Nexe d.o.o. Sarajevo je isteklo poslije produživanja sa 21.11.2019.godine), kao ni pribavilo dozvolu za rad po rudarskom projektu koja je uslov za početak (odnosno nastavak) izvođenja rudarskih radova eksploatacije mineralne sirovine kamena-dolomita sa ovog ležišta.

Nažalost, privredno društvo je nastavilo da izvodi radove iako za obavljanje istih nema pravo na eksploataciju iz člana 8 Zakona o rudarstvu Kantona Sarajevo, (Službene novine Kantona Sarajevo, broj 29/12).

-PK-Kamenolom **“Rijeka Rača-Visojevići”** u Srednjem, sud krajem 2013.godine donio mjeru zabrane eksploatacije do završetka sudskog spora. U međuvremenu društvo Kunovac Company d.o.o. Sarajevo završilo sa stečajem i isto je izbrisano iz sudskog registra. Nije radio u toku 2020.godine.

-PK-Kamenolom **“Zenik”** u Misoči, zabrana obavljanja rudarskih radova od strane Fuip-e od 2011.godine. Nije radio u toku 2020.godine.

-PK-kamenolom **“Zobov do”**. Privredno društvo House Milos d.o.o. Ilidža-u stečaju je Ministarstvo privrede obavijestilo da im ustupa kamenolom ali nije dostavilo projektnu dokumentaciju jer je nije posjedovalo, ista nije data od strane vlasnika. Nije radio u toku 2020.godine.

-PK-Kamenolom **“Hadžići”**: Hidrogradnja d.d. Sarajevo-u stečaju, izvodi rudarske radove eksploatacije mineralne sirovine kamena dolomita na kopu, iako je inspektor svojim rješenjem UP-1-14-07-18.2-07004/18-07/11-003 od 18.04.2018.godine zabranio rad a Ministarstvo privrede svojim rješenjem broj:07-04-18-799/18 od 28.05.2018.godine, odbilo Žalbu Hidrogradnje i potvrdilo rješenje inspektora o zabrani izvođenja rudarskih radova. Na rješenje je pokrenut upravni spor pred Kantonalnim sudom.

Kantonalni sud po zahtjevu Hidrogradnje d.d. Sarajevo-u stečaju do okončanja upravnog spora donosi Rješenje broj: 09 0 U 031454 18 U od 06.07.2018.godine o odlaganju izvršenja osporenog rješenja tuženog, a od 30.07.2018.godine po obavještenju Hidrogradnje, se nastavljaju radovi na Pk-kamenolomu Hadžići.

PK-kamenolom Hadžići u toku 2020.godine je uredno radio.

-PK-Kamenolom **“Puhovik”**: Nosioc odobrenja i dozvola je privredno društvo Amina trade d.o.o. Sarajevo, radove shodno ugovoru a vezano za član 11. stav 2. ZOR KS, izvodi privredno društvo Citarprodukt d.o.o. Visoko. Naručilac radova posjedovanje potrebne dozvole i projektno tehničke dokumentacije za eksploataciju tehničkog kamena krečnjaka i krečnjačkog dolomita na kopu. U toku 2020.godine na kopu je instalirana kamionska vaga a proizvodnja se obavljala po potrebi izvođača radova.

-PK opekarske gline **“Rapailo”** u Rakovici, subjekt nadzora je Tvornica opeke d.o.o. Sarajevo, je aktivan samo u toku sušnih mjeseci godine, kada je moguće vršiti eksploataciju ove mineralne sirovine i njeno deponovanje u krugu fabrike opeke. Radove izvodi uz svu neobhodnu dokumentaciju. U toku 2020.godine rudarski radovi eksploatacije mineralne sirovine opekarske gline obavljani su od 13.06.2020.godine do 16.11.2020.godine, kada je subjekt nadzora po obavještenju Ministarstva privrede KS i KUIP-a stupio u privremenu plansku obustavu izvođenja rudarskih radova, shodno članu 51. ZOR KS.

-Lokalitet istražnog prostora **“Šabanci”** Nišićka visoravan, općina Ilijaš. Društvo Halilović d.o.o.- Sarajevo, Ilijaš je sa Vladom KS potpisalo ugovor o koncesijama za istraživanje i eksploataciju mineralne sirovine kamena krečnjaka na lokalitetu Šabanci, broj: 02-05-31662/18 od 07.09.2018.godine.

U toku 2020.godine društvo je pribavilo dozvolu- rješenje za izvođenje površinske eksploatacije na lokalitetu Šabanci, Broj: 07-05-18-13472-14719 od 30.10 2020.godine, izradilo glavni rudarski projekat i pribavilo dozvolu za izvođenje radova po istom, rješenje broj: 07-05-14-4533-7/20 od 23.11.2020.godine.

Društvo je sa Vladom Kantona Sarajevo, potpisala Anex 1. Ugovora o koncesiji iz 2018.godine, broj: 02-14-46017/20 od 18.11.2020.godine.

U decembru 2020.godine se krenulo sa izvođenjem radova na navedenom PK-kamenolomu.

-Kamenolomi (pozajmišta): **“Zovik”**, **“Ormanj”**, **“Oštrik-izvorište Danac”**, **“Presadla”** i **“Žunovnica”**, na teritoriji općine Hadžići, **“Vrela”**, **“Tavni do”** na teritoriji općine Ilijaš, **“Rudnik-Krečana”** općina Ilidža, **“Presjenica”** i **“Bijele vode”**, **“Donja Grkarica”**, na teritoriji općine Trnovo, **“Nova Hreša”** i **“Obhodža”** općina Stari Grad, na kojim se u proteklom periodu vršila eksploatacija mineralnih sirovina nisu više aktivna na eksploataciji. Sami lokaliteti navedenih pozajmišta ostavljeni su u takvom stanju da im je potrebna sanacija i rekultivacija.

-Šljunkara **“Butmir”** u Butmiru, općina Ilidža, nije aktivna što se tiče eksploatacije šljunka iz korita rijeke Željeznice, ali je predmet stalnog odlaganja građevinskog otpada na navedenom lokalitetu uz granicu sa entitetom a promjene su svakodnevne.

Stanje sudskih sporova:

-Pravno lice **“Amina trade”** d.o.o. Sarajevo, rješenjem općinskog suda broj: 65 0 Pr 749948 19 Pr od 19.11.2020.godine proglašava se odgovornim za prekršaj iz člana 69. ZOR KS u iznosu od 1.000,00 KM.

-Za obavljanje rudarskih radova na PK-kamenolomu **“Duboki do”** u Rakovici u julu 2020.godine, bez prava na eksploataciju i dozvola za rad, privredno društvo **“Amina trade”** d.o.o. Sarajevo je kažnjeno PN u iznosu 10.000,00 KM a odgovorno lice u pravnom licu sa 1.000,00 KM. Na navedene prekršajne naloge upućen je zahtjev za sudsko odlučivanje. U 2020.godini nije se rješavalo po istim.

-Za obavljanje rudarskih radova na PK-kamenolomu **“Duboki do”** u Rakovici u novembru 2020.godine, bez prava na eksploataciju i dozvola za rad, privredno društvo **“Amina trade”** d.o.o. Sarajevo, (pošto je povratnik u prekršaj), je kažnjeno u sticaju PN u iznosu 25.000,00 KM a odgovorno lice u pravnom licu sa 2.500,00 KM.

Za isti prekršaj kažnjeno je i privredno društvo-izvođač radova Rudex d.o.o. Sarajevo sa PN u visini 10.000,00 KM a odgovorno lice u PL na kaznu u iznosu 1.000,00 KM.

Na navedene prekršajne naloge zatraženo je sudsko odlučivanje.

U toku 2020.godine pokrenute su dvije žalbe na rješenje kantonalnog rudarskog inspektora, prema Ministarstvu privrede Kantona Sarajevo, kao II stepenom organu i to:

1. Na rješenje broj: UP-1-14-07-14.1-16168/20-07/11-003 od 07.07.2020.godine. Drugostepeni organ je potvrdio rješenje rudarskog inspektora ali je privredno društvo Amina trade d.o.o. Sarajevo, putem advokata Tužbom u upravnom sporu traži poništenje istog.

2. Na rješenje broj: UP-1-14-07-14.1-32856/20-07/11-003 od 07.12.2020.godine. Žalbu su uputili i naručilac radova Amina trade d.o.o. Sarajevo i izvođač radova Rudex d.o.o. Sarajevo (na jedno rješenje).

Još uvijek nije završen Upravni spor **“Hidrogradnja”**d.d. Sarajevo, u stečaju, pokrenut protiv rješenja Ministarstva prirede Kantona Sarajevo, broj: 07-04-18-799/18 od 28.05.2018.godine u vezi rješenja o zabrani eksploatacije minerale sirovine kamena dolomita na ležištu **“Hadžići”** u Hadžićima, od strane kantonalnog rudarskog inspektora broj: UP-1-14-07-18.2-07004/18-07/11-003 od 18.04.2018.godine.

4.4. Geološka inspekcija

Geološka inspekcija vrši nadzor nad provođenjem:

- Zakona o geološkim istraživanjima Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo”, broj 41/12).

Plan za 2020. godinu bio je 120 nadzora, a izvršeno je 131 nadzor i to 118 redovnih nadzora, 12 nadzora po zahtjevu stranke i 1 kontrolni, plan je ispunjen 109 %. U toku 2020. godine, izdata su 2

(dva) rješenja, od kojih je jedno rješenje upozorenja, a drugo je rješenje o otklanjanju nedostataka . Kada je riječ o subjektima nadzora koji se bave geološkim istražnim radovima, u suštini nije bilo nekih značajnijih promjena, osim povećanja broja istih i upošljavanje novih inženjera geologije. Važno je istaći da svako privredno društvo koje je registrovano za obavljanje poslova iz oblasti geologije u Kantonu Sarajevo ne počinje izvođenje geoloških istražnih radova, a da pri tom ne posjeduje uredno rješenje od Ministarstva privrede Kantona Sarajevo, kojim se odobrava izvođenje detaljnih geoloških istražnih radova za određenu lokaciju. Naravno, sve ovo podrazumjeva da posjeduju urednu i ostalu dokumentaciju. Subjekti nadzora poštuju važeće zakone a posebno se poštuju Zakona o geološkim istraživanjima Kantona Sarajevo, (Službeni novine Kantona Sarajevo, broj: 41/12).

Tokom 2020. godine, geološka istraživanja na području Kantona Sarajevo su izvođena u značajno manjem obimu u odnosu na prethodne godine, najvjerovatnije zbog pandemije korona virusa. Inspektor je kontrolisao rad na svim lokacijama, za koje je imao informaciju da se obavljaju poslovi iz oblasti geoloških istraživanja, detaljno i sistematski sve vrijeme trajanja istražnih radova i uz obavezan stručni nadzor, te se može sa zadovoljstvom konstatovati da nije bilo nepravilnosti u radu, a naročito je važno istaći da se nisu dešavale nesreće na radu.

Neophodno je istaći da se zadržao dobar nivo saradnje sa privrednim društvima koja se bave poslovima iz oblasti geologije, kao i sa Ministarstvom privrede Kantona Sarajevo. Ova saradnja se najbolje ogleda u redovnoj komunikaciji sa inspektorom, kao što je dostavljanje određenih informacija, provjera stručne dokumentacije, obavješćavanje o svim promjenama u privrednim društvima, konsultacije sa inspektorom itd. Ovakav način saradnje i komunikacije sa inspektorom je od velike važnosti, jer je vrlo često potrebno blagovremeno reagovati na dostavljenu informaciju, odnosno izvršiti određenu obavezu ukoliko se to traži od inspektora.

Kod subjekata nadzora koji se bave eksploatacijom mineralne sirovine su prisutni problemi druge prirode, mada se mora istaći da je i sa ovim privrednim društvima nastavljen veoma dobar odnos u smislu komunikacije i poštivanja Zakona o geološkim istraživanjima Kantona Sarajevo, (Službeni novine Kantona Sarajevo, broj: 41/12). Naime svako privredno društvo koje se bavi eksploatacijom mineralne sirovine, ako nema svoju geološku službu, dužno je poslove geološke djelatnosti povjeriti privrednom društvu ili javnoj ustanovi koja ispunjava uslove za obavljanje tih poslova za period dok traje eksploatacija. Dakle, u prošloj godini, svako privredno društvo koje je vršilo eksploataciju mineralne sirovine se pridržavalo ovog zakonskog načela. Tako se može istaći da nije bilo eksploatacije mineralne sirovine a da pri tom nisu vršena određena geološka istraživanja i nije izrađena potrebna geološka dokumentacija.

Na području Kantona Sarajevo nalaze se 23 eksploataciona polja, odnosno pozajmišta koja su nekada bila aktivna i na kojima se vršila eksploatacija mineralne sirovine. Sve ove lokacije su u potpunosti stavljene pod kontrolu geološkog inspektora, u smislu da se vrši redovan inspeksijski nadzor, kako onih aktivnih eksploatacionih polja, tako i onih kojima je odavno izrečena zabrana od strane inspektora.

Važno je napomenuti da je direktor Kantonalne uprave za inspeksijske poslove Kantona Sarajevo donio Rješenje broj: 14-01-30.1-02643-19/20 od 21.07.2020. godine, kojim se ovlašćuje kantonalni geološki inspektor da pored poslova na koje je raspoređen obavlja i poslove iz nadležnosti kantonalnog sanitarnog inspektora. Navedeno Rješenje prestaje da važi sa danom 03.09.2020. godine, donošenjem novog Rješenja broj: 14-02-30-03817-17/20.

U navedenom periodu kantonalni geološki inspektor je izvršio 77 inspeksijska nadzora nad provođenjem Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Službene novine FBiH", broj 29/05). Prilikom izvršenja navedenih inspeksijskih nadzora uočeni su nedostaci i nepravilnosti za što je izdato osam (8) Rješenja za otklanjanje utvrđenih nedostataka i nepravilnosti, te sedam (7) prekršajnih naloga, u skladu sa kaznenim odredbama Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih

bolesti ("Službene novine FBiH", broj 29/05), u ukupnom iznosu od 12.500 KM.

Zbog pandemije korona virusa, inspektor je dva puta boravio u kućnoj izolaciji i to u periodu od 16.03.2020. god. do 29.03.2020.god. i od 20.08.2020. god. do 02.09.2020. god.

Na kraju ovog izvješta treba dodati, da je neophodno uraditi izmjene i dopune Zakona o geološkim istraživanjima Kantona Sarajevo, (Službeni novine Kantona Sarajevo, broj: 41/12), kako bi se otklonili propusti i nedostaci koji su napravljeni u navedenom Zakonu i Zakonu o geološkim istraživanjima Federacije Bosne i Hercegovine, (Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine, broj 9/10). Takođe je neophodno uraditi Zakon o klizištima Kantona Sarajevo.

5. Inspektorat tržišno - turističke inspekcije

U Inspektoratu tržišno-turističke inspekcije nadzor nad primjenom zakona iz oblasti trgovine, turizma, ugostiteljstva i obrta obavljaju tržišno-turistički inspektori.

Inspektorat pored glavnog inspektora broji

- **23 tržišno-turistička inspektora**

U izvještajnom periodu, u ovom Inspektoratu izvršeno je 6333 inspeksijskih nadzora, što je u odnosu na planiranih 5271 nadzora više za 1062 odnosno 20,15 %, od čega su 5208 redovna nadzora i 1125 nadzora po zahtjevu stranke. Od ukupnog broja naprijed navedenih nadzora, evidentirano je 4018 urednih, te 2315 subjekata nadzora koji su zatečeni u momentu nadzora u prekršaju. Po svim podnesenim zahtjevima za vršenje inspeksijskog nadzora blagovremeno je izvršen inspeksijski nadzor.

Zahtjevi stranaka su se odnosili na kontrole vezano za kvalitet proizvoda, reklamacije na kupljenu robu, kvalitet usluga i prijave objekata koji nemaju validna odobrenja za rad izdata od strane nadležnog organa u oblasti trgovine, usluga, turističko-ugostiteljske djelatnosti i obrta, te na neizdavanje fiskalnih računa.

U navedenim inspeksijskim nadzorima poduzete su slijedeće mjere: doneseno je 310 rješenja, od čega 169 rješenja o zabrani rada, i to: 90 rješenja o zabrani obavljanja ugostiteljske djelatnosti izdatih pravnim i fizičkim licima zbog neposjedovanja odobrenja za rad ili neispunjavanja uslova za obavljanje te djelatnosti, 39 rješenja o zabrani obavljanja trgovačke djelatnosti izdatih pravnim i fizičkim licima zbog neposjedovanja odobrenja za rad izdatog od nadležnog organa ili neispunjavanja uslova za obavljanje te djelatnosti, 27 rješenja o zabrani obavljanja obrtničke djelatnosti izdatih fizičkim licima zbog neposjedovanja odobrenja za rad ili neispunjavanja uslova za obavljanje te djelatnosti, 2 rješenja o zabrani obavljanja turističke djelatnosti, 2 rješenja o zabrani rada po zakonu o mjeriteljstvu i 9 rješenja o zabrani rada izdata pravnim i fizičkim licima zbog nepoštivanja odredbi drugih Zakona.

Od ukupnog broja rješenja doneseno je i 141 rješenje o otklanjanju nedostatak

Pored navedenog, izdato je 1965 prekršajnih naloga u novčanoj vrijednosti od 1.789.200,00 KM i podneseno je 40 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka pri čemu je izrečena zaštitna mjera, privremeno oduzimanje robe, predmeta prekršaja u vrijednosti od 33.612,70 KM.

Tržišno-turistička inspekcija vrši nadzor nad primjenom zakona, i to:

- Zakon o zaštiti potrošača u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 25/06),
- Zakon o autorskim i srodnim pravima („Službeni glasnik BiH“ broj 63/10),

- Zakon o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava („Službeni glasnik BiH“ broj 63/10),
- Zakon o javnim skijalištima („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 54/12)
- Zakon o poticaju razvoja male privrede („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 29),
- Zakon o privrednim društvima („Službene novine FBiH“ broj: 23/99, 45/00, 2/02, 6/02, 29/03, 68/05, 91/07 i 84/08, 81/15),
- Zakon o fiskalnim sistemima ("Sl.novine Federacije BiH" broj 81/09),
- Zakon o unutrašnjoj trgovini („Službene novine FBiH“ broj 40/10, 79/17),
- Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti („Službene novine FBiH“ broj 32/09),
- Zakon o turističkoj djelatnosti („Službene novine FBiH“ broj 32/09),
- Zakon o obrtu i srodnim djelatnostima („Službene novine FBiH“ broj 35/09),
- Zakon o kontroli cijena („Službene novine FBiH“ broj: 2/95 i 70/08)
- Zakon o kontroli predmeta od plemenitih metala („Službene novine FBiH“ broj: 6/98 35/9 i 11/99, 76/04),
- Zakon o ograničenoj upotrebi duhanskih prerađevina („Službene novine FBiH“ broj 23/06, 50/11),
- Zakon o načinu prikupljanja, odlaganja, razvrstavanja i obavljanja otkupa sekundarnih sirovina i otpadnog materijala („Službene novine FBiH“ broj 16/02),
- Zakon o mjeriteljstvu u FBiH („Službene novine FBiH“ broj 8/05),
- Zakon o standardizaciji („Službene novine FBiH“ broj 19/01),
- Zakon o turizmu („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 19/16, 31/17)

Podzakonski akti koji regulišu navedenu oblast koji se primjenjuju u vršenju inspeksijskog nadzora:

- Pravilnik o uslovima minimalne tehničke opremljenosti poslovnih prostora za obavljanje trgovine i trgovinskih usluga ("Sl.novine Federacije BiH" broj 49/12),
- Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja trgovačke knjige ("Sl.novine FBiH" broj 28/06),
- Pravilnik o razvrstavanju i minimalnim uvjetima ugostiteljskih objekata iz skupine Restorani, "Barovi", "Catering objekti" i "objekti jednostavnih usluga" ("Sl.novine FBiH" broj 40/10),
- Pravilnik o pružanju ugostiteljskih usluga u pokretnim objektima ("Sl.novine Federacije BiH" broj 40/10),
- Pravilnik o količini brašna utrošenog za proizvodnju pekarskih proizvoda ("Sl.glasnik BiH" broj 76/10),
- Pravilnik o pekarskim proizvodima ("Sl.glasnik BiH" broj 77/10),
- Pravilnik o minimalnim tehničkim i drugim uslovima za obavljanje registrovane djelatnosti iz oblasti prerađivačke industrije ("Sl.novine FBiH" broj 112/12),
- Pravilnik o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata putem ugrađene opreme na benzinskim pumpnim stanicama u Federaciji BiH ("Sl.novine FBiH" broj: 84/11 i 39/11),
- Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja knjige žalbi ("Sl. novine FBiH" broj 40/10)
- Pravilnik o minimalnim tehničkim i drugim uslovima za obavljanje obrtničkih i srodnih djelatnosti ("Sl.novine FBiH" broj : 47/09 i 72/11),
- Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja knjige gostiju i popisa gostiju ("Sl.novine FBiH" broj 40/10), kao i drugi podzakonski akti (odluke i uredbe),
- Pravilnik o iskaznici za turističke vodiče ("Sl.novine FBiH" broj 30/10),
- Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja registra izdatih licenci („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj, 31/17),
- Odluka o zaštiti i poboljšanju kvalitete zraka u Kantonu Sarajevo („Službene novine

Kantona Sarajevo” broj:23/16), kao i drugi podzakonski akti (odluke i uredbe).

Aktivnosti u Inspektoratu tržišno-turističke inspekcije u izvještajnom periodu odvijale su se na osnovu unaprijed planiranih godišnjih i mjesečnih zadataka koji su zasnovani na širokom spektru nadležnosti, vrlo čestim pojavnim oblicima na terenu, zahtjevima stranaka, kao i nadležnih institucija iz ove upravne oblasti.

Vlada Kantona Sarajevo, na prijedlog Štaba civilne zaštite KS je 18.03.2020.godine donijela Odluku o proglašenju stanja prirodne i druge nesreće zbog opasnosti od širenja zarazne bolesti uzrokovane koronavirusom (COVID-19) na području Kantona Sarajevo.

Federalna vlada donijela je Odluku o propisivanju mjera neposredne kontrole cijena V.broj: 411/2020 od 16.03.2020. godine kojom je utvrdila postojanje uslova za propisivanje mjera neposredne kontrole cijena, a kao mjeru ove kontrole propisuje za pojedine proizvode zadržavanje cijena na zatečenom nivou odnosno utvrđenom nivou (zatečene cijene) i Odluku V.broj: 517/2020 od 09.04.2020. godine kojom propisuje da su pravne i fizičke osobe obavezne utvrditi i primjenjivati marže tako da iste ne prelaze razinu marže tih proizvoda na dan 05.03.2020.godine.

Redovni inspekcijski nadzori u navedenom periodu su odabrani tako da se omogući i realizira što efikasnija kontrola nad sprovođenjem ovih Odluka u svim subjektima koji se bave prometovanjem.

U izvještajnom periodu prioriteta inspekcijskog djelovanja bili su fokusirani na kontrolu primjene odredaba Odluke o propisivanju mjera neposredne kontrole cijena kojom je propisano kao mjera neposredne kontrole cijena utvrđivanje marže u trgovini (kalkulativne cijene) za pojedine proizvode. Mjere neposredne kontrole ove odluke odnosile su se na proizvode osnovnih životnih namirnica i osnovnih higijenskih potrepština i druge proizvode koje prodaju privredna društva i druga pravna i fizička lica koja obavljaju trgovinu na veliko i trgovinu na malo. Isti su bili obavezni utvrditi i primjenjivati marže tako da iste ne prelaze razinu marži tih proizvoda na dan 05.03.2020.godine.

Inspekcijski nadzor je vršen kod pravnih lica koji imaju benzinske pumpne stanice na području Kantona Sarajevo, u dijelu koji se odnosi na kontrolu ispunjenosti propisanih uslova, opreme i uređaja u skladu sa Pravilnikom o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata putem ugrađene opreme na benzinskim pumpnim stanicama u Federaciji Bosne i Hercegovine (“Službene novine Federacije BiH”, 84/11 i 39/12) kojim je propisan postupak i način evidentiranja i kontrole prometa naftnih derivata na benzinskim pumpnim stanicama putem elektronskih mjernih sistema, tehnički zahtjevi za ugrađenu opremu i ovlašteni serviseri, način uvezivanja ugrađene opreme i njeno stavljanje u upotrebu te Uputstvom Federalnog ministra trgovine, vezano za informacije od Federalnog ministarstva trgovine o benzinskim pumpnim stanicama koji ne dostavljaju AMN i XML izvještaje.

Također se vršio nadzor i po Odluci o propisivanju mjera neposredne kontrole cijena V.broj: 515/2020 od 09.04.2020.godine kojom je propisana kao mjera neposredne kontrole cijena utvrđivanje marži u trgovini za naftne derivate. Privrednim društvima koja obavljaju djelatnost trgovine na veliko naftnim derivatima propisana je se maksimalna veleprodajna marža u apsolutnom iznosu u visini od 0,06 KM/litru derivata, te se privrednim društvima koja obavljaju djelatnost trgovine na malo naftnim derivatima propisuje maksimalna maloprodajna marža u apsolutnom iznosu u visini od 0,25 KM/litru derivata.

Akcenat inspekcijskih nadzora također je bio na odredbama Zakona o kontroli cijena i Zakona o unutrašnjoj trgovini i Zakona o zaštiti potrošača u BiH kojim su određeni načini formiranja i isticanja cijena, sprečavanje nedopuštenog trgovanja te primarno zaštita potrošača.

U izvještajnom periodu vršeni su nadzori i u oblasti turizma obzirom da je Kanton Sarajevo

prepoznat kao turistička destinacija. Prihodi od turizma daju veliki doprinos razvoju privrede pa je prilikom planiranih aktivnosti rada ovog organa akcenat bio na ovoj integralnoj oblasti i ostalim komplementarnim djelatnostima kako bi se osiguralo efikasnije korištenje turističkih potencijala. U ovom periodu izvršen je nadzor nad radom subjekata koji obavljaju turističku djelatnost odnosno koji pružaju turističke usluge i koji posreduju u turističkom prometu. Kontrolama su obuhvaćena pravna i fizička lica koja su registrovana za obavljanje turističke djelatnosti kao i pružaoci turističkih usluga. Nadzor se izvršio u 183 objekta koji pružaju uslugu smještaja u Kantonu Sarajevo, s tim što se poseban akcenat stavio na prijavu boravka lica koja se koriste uslugama noćenja, odnosno na obračun, naplatu i uplatu boravišne takse. U izvršenim inspekcijskim nadzorima utvrđeno je da je obračunata i uplaćena boravišna taksa u iznosu od 295.468,00 KM. U slučajevima gdje su inspektori utvrdili prekršaje, poduzete su zakonom predviđene mjere, odnosno izdata su 34 prekršajna naloga i izdata su 4 rješenja o otklanjanju nepravilnosti, te 2 rješenja o zabrani rada.

Intenziviranim djelovanjem inspekcije po pitanju kontrola plaćanja članarine Turističkoj zajednici koju su dužni plaćati obavezni i dobrovoljni članovi zavisno od pravnog statusa obveznika (fizičko ili pravno lice) je uplaćena članarina u iznosu od 29.414,26 KM.

U cilju što efikasnijeg rješavanja problema nelegalnih turističkih vodiča, inspektori su vršili nadzore i na ove okolnosti odnosno provjerili su status 10 turističkih vodiča i 10 putničkih agencija.

Pojačani inspekcijski nadzori su ostvareni u pogledu kontrole primjene Zakona o fiskalnim sistemima sa posebnim akcentom na neizdavanje računa i neposjedovanje fiskalnog sistema. Pojačane aktivnosti najavljivane su putem web stranice te medija, sa ciljem da pravna i fizička lica koja posluju na području Kantona Sarajevo preispitaju poslovanje i blagovremeno ga usklade sa zakonskim propisima, te na taj način izbjegnu represivne mjere. Inspekcijski nadzori su vršeni u timu u periodu od 08,00 do 24,00 sata.

Prilikom vršenja ovih kontrola imala se u vidu Odluka o određivanju drugih djelatnosti koje ne podliježu obavezi evidentiranja prometa putem fiskalnih uređaja, kojom su određene djelatnosti kod čijeg obavljanja, polazeći od tehničkih i funkcionalnih karakteristika fiskalnog sistema i specifičnosti obavljanja tih djelatnosti ne postoji obaveza evidentiranja prometa preko fiskalnih uređaja propisana u Zakonu o fiskalnim sistemima. Pojačani inspekcijski nadzori nastavljani su u kontinuitetu do 31.12.2020. godine, sa napomenom da je vršena pojačana kontrola organizovana kroz rad više timova nad povratnicima u činjenju prekršaja po ovom osnovu. U toku ovih aktivnosti izvršeno je 700 inspekcijskih nadzora i izdato je 268 prekršajnih naloga u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 649.734,00 KM.

Imajući u vidu intenzitet, odnosno broj izvršenih inspekcijskih nadzora u izvještajnom periodu, koji su vršeni kod određenih subjekata više puta sedmično, prema objektivnim potrebama jer se radilo o povratnicima u činjenju prekršaja neizdavanja računa, a shodno izvještajima na ove okolnosti, procijenjeno je da su postignuti zadovoljavajući rezultati, odnosno da se smanjio broj prekršaja po osnovu neizdavanja računa.

U cilju suzbijanja obavljanja ugostiteljske djelatnosti bez odobrenja nadležnog organa, u ovom izvještajnom periodu vršeni su nadzori subjekata koji su nakon što su izvršili objavu, nastavili sa obavljanjem ugostiteljske djelatnosti, kao i kod subjekata koji su prije dobijanja odobrenja nadležnog organa započeli sa obavljanjem ugostiteljske djelatnosti (tzv. "radnje upripremi"), inspekcijski nadzor je izvršen kod 1385 subjekata pri čemu je doneseno 109 rješenja o otklanjanju nepravilnosti te 90 rješenja o zabrani obavljanja djelatnosti i izdato je 399 prekršajnih naloga u vrijednosti 131.878,00 KM.

U toku ovih kontrolnih aktivnosti, posebna pažnja je data i kontroli usluživanja alkoholnih pića osobama mlađim od 18 godina.

U izvještajnom periodu, kontinuirano su vršeni inspekcijski nadzori koji podrazumijevaju kontrolu obavljanja trgovine bez odobrenja nadležnog organa i kontrolu prometa robe bez vjerodostojne dokumentacije, sa akcentom na prometovanje akcizne robe cigareta i rezanog duhana, koji su bili organizovani u prijednevnom i u popodnevnom turnusima, kao i u danima vikenda na frekventnim lokalitetima Kantona Sarajevo, sa ciljem sprječavanja bespravnog prometa. Inspektori inspektorata tržišno-turističke inspekcije su u toku svojih aktivnosti koje su obavljene u skladu sa akcionim planom, ostvarili saradnju sa drugim inspekcijama uprave kroz rad u mješovitim timovima, uz asistenciju službenika MUP-a Kantona Sarajevo.

Istakli bi da se u toku ovih kontrolnih aktivnosti akcenat stavio na prometovanje akcizne robe i izuzeto je 2824 komada kutija cigareta i 17,8 kg rezanog duhana. Roba u vrijednosti od 33.612,70 KM koja je bila predmetom prekršaja je oduzeta i predana u Direkciju robnih rezervi Kantona Sarajevo do okončanja prekršajnog postupka koji je pokrenut kod nadležnog suda.

Također želimo istaći da se od strane ovog organa aktivnosti na suzbijanju bespravnog prometa na svim frekventnim lokalitetima Kantona Sarajevo, u saradnji sa pripadnicima policije MUP-a, vrše u kontinuitetu, u skladu sa raspoloživim resursima i drugim aktivnostima koje smo obavezni vršiti, te da samo ovaj organ ne može eliminirati pojavu nelegalnih uličnih prodavača, obzirom da je to kompleksnija problematika koja predstavlja opšti društveni problem.

Na lokalitetima Općina Centar i Stari Grad te Novi grad, Novo Sarajevo i Ilidža vršene su kontrole koje su bile organizovane u popodnevnom turnusima u vezi sa primjenom Odluke o radnom vremenu u određenim djelatnostima, sa akcentom na radno vrijeme ugostiteljskih objekata u poslijepodnevnom satima i danima vikenda.

Poseban angažman ostvaren je i u inspekcijskim nadzorima nad primjenom Zakona o zaštiti potrošača u BiH, te Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kontroli cijena, a koji su bili usmjereni prevashodno na kontrolu cijena proizvoda prije i nakon sniženja.

Inspekcijski nadzor je vršen kod pravnih lica koji imaju benzinske pumpne stanice na području Kantona Sarajevo, u dijelu koji se odnosi na kontrolu ispunjenosti propisanih uslova, opreme i uređaja, u skladu sa Pravilnikom o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata putem ugrađene opreme na benzinskim pumpnim stanicama u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH" broj 84/11 i 39/12) kojim je propisan postupak i način evidentiranja i kontrole prometa naftnih derivata na benzinskim pumpnim stanicama putem elektronskih mjernih sistema, tehnički zahtjevi za ugrađenu opremu i ovlašteni serviseri, način uvezivanja ugrađene opreme i njeno stavljanje u upotrebu te Uputstvom Federalnog ministra trgovine, vezano za informacije od Federalnog ministarstva trgovine o benzinskim pumpnim stanicama koji ne dostavljaju AMN i XML izvještaje.

Također je od strane ovog organa vršena kontrola u pogledu primjene Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o posebnim uvjetima evidentiranja i obilježavanja brašna koje se stavlja na tržište, sa posebnim osvrtnom na kontrolu korištenja, prijevoza brašna i netačnog vođenja propisane evidencije.

Od strane ovog organa vršeni su inspekcijski nadzori u kontekstu primjene Odluke o zaštiti i poboljšanju kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo. Kontrola je vršena u objektima koji se bave prometom uglja u skladu sa odobrenjem nadležnog organa za rad te provjerom posjedovanja certifikata o zadovoljavanju uslova o prodaji i upotrebi uglja koji ima ukupni sadržaj gorivog sumpora iznad 1% i toplotnu moć nižu od 12000 kJ/kg. Za trgovce koji nisu posjedovali dokaz o ispunjavanju uslova o ukupnom sadržaju gorivog sumpora iznad 1% i toplotnu moć nižu od 12000 kJ/kg izdat od akreditovane agencije prema BAS EN ISO 17025, izdato je rješenje kojim se zabranjuje obavljanje djelatnosti maloprodaje uglja i prekršajni nalog pravnim licima i nalog odgovornim licima u tim pravnim licima.

Problem u radu tržišno-turističke inspekcije je neusklađenost važećih zakonskih propisa, zakoni doneseni na različitim nivoima (državni, federalni), koji nisu sinhronizovani za primjenu; neosnovane predstavke (prijave) građana i obiman prateći administrativni dio inspeksijskog posla. Naime, Zakonom o inspekcijama Federacije BiH je definisano kada federalnim propisom nije određeno koji organ će vršiti inspeksijski nadzor, nadzor iz odgovarajuće upravne oblasti će vršiti federalna inspekcija. Također je propisano da će federalna inspekcija vršiti inspeksijski nadzor i u slučaju kada je propisom BiH utvrđeno, da inspeksijski nadzor vrše entitetske inspekcije, s tim da je data mogućnost da po ovlaštenju direktora Federalne uprave nadzor vrši i nadležni kantonalni inspektor te upravne oblasti, uz suglasnost rukovodioca kantonalnog organa za inspeksijske poslove ili premijera vlade Kantona.

Dakle, iz navedenog jasno proizilazi da kantonalni inspektori nisu nadležni da vrše nadzor nad primjenom federalnih zakonskih propisa u kojima nije određeno koji će organ vršiti inspeksijski nadzor, a takvih propisa je veliki broj, kao i propisa BiH u kojima je utvrđeno da inspeksijski nadzor vrše entitetske inspekcije, tako da tržišno-turistički inspektori zasnivaju svoju nadležnost na pojedinačnim rješenjima, odnosno ovlaštenjima direktora Federalne uprave za inspeksijske poslove.

Naprijed navedeno ukazuje da se hitno mora krenuti u proceduru izmjene niza materijalnih propisa kojima će se jasno definisati inspeksijski nadzor i nadležnost inspekcije za vršenje tog nadzora. Mišljenja smo da bi trebalo donijeti lex specialis zakone, kojima će se na kantonalnom nivou urediti upravne oblasti u kojima nadzor vrše tržišno-turistički inspektori i kojim bi se jasno propisala nadležnost za postupanje kao i ovlaštenja.

6. Inspektorat rada, zaštite na radu i socijalne zaštite

Inspektorat pored glavnog inspektora broji 15 inspektora od čega:

- **11 inspektora rada**
- **2 inspektora rada u oblasti zaštite na radu**
- **2 inspektora socijalne zaštite**

U toku 2020. godine jedan inspektor rada je poslove inspektora rada obavljao samo jedan mjesec iz razloga višemjesečnog odsustva s rada zbog privremene spriječenosti za rad, te nakon toga angažovanja na poslovima zastupanja. Također, jednom inspektoru rada je radni odnos u Upravi, a nakon korištenja godišnjeg odmora za 2020. godinu, prestao s danom 29.01.2020. godine po osnovu dobrovoljnog istupanja iz državne službe, što je značajno uticalo na rad ovog Inspektorata.

U 2020. godini jedan inspektor rada u oblasti zaštite na radu, pored navedenih poslova, obavljao je i poslove i iz nadležnosti druge inspekcije /Inspektorat saobraćajne i cestovne inspekcije/, a na osnovu ovlaštenja direktora Kantonalne uprave.

Počev od 01.03.2020. godine Rješenjem direktora ovlašten je jedan inspektor na radnom mjestu kantonalni termoeenergetski inspektor da obavlja poslove inspeksijskog nadzora iz nadležnosti kantonalnog inspektora rada u oblasti zaštite naradu i to poslove koje se odnose na pripravnost za rad izvan radnog vremena /vršenje uviđaja/.

U 2020. godine, sedam inspektora rada i jedan inspektor socijalne zaštite su zbog proglašenja stanja nesreće uzrokovane pojavom koronavirusa, a zbog nedovoljnog broja sanitarnih inspektora, privremeno, određeni vremenski period, na osnovu ovlaštenja direktora Kantonalne uprave bili raspoređeni na poslove sanitarnog inspektora. Shodno navedenom, inspektori ovog Inspektorata su ukupno 206 radnih dana, odnosno 1684 radnih sati radili kao sanitarni inspektori po ovlaštenju.

U izvještajnom periodu inspektori ovog Inspektorata su proveli ukupno 269 radnih dana, odnosno 2152 radnih sati na bolovanju /ne uključujući inspektora rada koja je u ovoj godini bio najvišemjesečnom bolovanju, odnosno 175 radnih dana/. Treba istaći da je u ovoj godini zabilježen značajan rast odsustva s rada po osnovu privremene spriječenosti za rad u odnosu na prošlu godinu kada su inspektori proveli 148 radnih dana, odnosno 1184 radnih sati na bolovanju, a sve zbog pandemije izazvane corona virusom. Naime, u ovoj godini kod četiri inspektora ovog Inspektorata potvrđeno je prisustvo koronavirusa, te kod jednog inspektora dva puta, a sedam inspektora je bilo na bolovanju po osnovu kontakta sa zaraženom osobom.

Planom rada za 2020.godinu planirao je da se na nivou inspektorata izvrši 5208 inspekcijskih nadzora, sa ukupno 16 izvršilaca /12 inspektora rada, 2 inspektora rada u oblasti zaštite na radu i 2 inspektora socijalne zaštite. Međutim, stvarni broj izvršilaca je bio 15, obzirom da je jednom inspektoratu rada krajem januara 2020.godine prestao radni odnos po osnovu dobrovoljnog istupanja iz službe.

U 2020. godini realizovano je 4457 inspekcijskih nadzora ili 85,57 %, iz čega proizilazi da ovaj Inspektorat nije ispunio planirane zadatke za 751 inspekcijski nadzor, odnosno 14,43%.

Međutim, inspektori ovog Inspektorata su određeni vremenski period rješenjem direktora Kantonalne uprave za inspekcijske poslove bili raspoređeni na poslove sanitarnog inspektora, te su kao sanitarni inspektori izvršili ukupno 815 inspekcijskih nadzora.

Dakle, u izvještajnom periodu izvršena su ukupno 4457 inspekcijska nadzora, od čega je:

- inspekcija rada izvršila 3.334 nadzora
- inspekcija rada u oblasti zaštite na radu izvršila 896 nadzora i
- inspekcija socijalne zaštite izvršila je 227 nadzora.

Doneseno je ukupno 274 rješenja, od čega 114 rješenja o otklanjanju nedostataka i 160 rješenja o upozorenju, izdato 781 prekršajni nalog u novčanoj vrijednosti od 752.046,00 KM te podnesena dva zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka.

6.1. Inspekcija rada

Inspekcija rada vrši nadzor nad primjenom zakona i to:

- Zakon o radu ("Službene novine Federacije BiH", broj 26/16 i 89/18),
- Zakon o zapošljavanju stranaca ("Službene novine Federacije BiH", broj 111/12),
- Zakon o vijeću uposlenika ("Službene novine Federacije BiH", broj 38/04),
- Zakon o štrajku ("Službene novine Federacije BiH", broj 14/00),
- Zakon o plaćama i naknadama u javnim ustanova iz oblasti socijalne zaštite u Kantonu Sarajevu ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj: 17/15),
- Uredba o postupku prijema u radni odnos u zavodima, agencijama, direkcijama i upravnim organizacijama, pravnim licima s javnim ovlaštenjima na teritoriji kantona, grada ili općine te u privrednim društvima u kojima kanton, grad ili općina učestvuju sa više od 50% ukupnog kapitala ("Sl. novine Kantona Sarajevo" broj 9/19 i 21/19),
- Uredba o jedinstvenim kriterijima i pravilima za zapošljavanje branilaca i članova njihovih porodica u institucijama u Kantonu Sarajevo, gradu Sarajevo i općinama u Kantonu Sarajevo ("Službene novine KS" broj:37/20),
- granski kolektivni ugovori,
- Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim

na radu („Službene novine Federacije BiH”, broj 92/16),

- Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu („Službene novine Federacije BiH” broj 92/16);
- Pravilnik sa kriterijima za prijem radnika u radni odnos u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama kao javnim ustanovama na području Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo” broj 35/17);
- Pravilnik sa kriterijima za iskazivanja prestanka potrebe za zaposlenicima koji su djelomično ili potpuno ostali bez radnih zadataka i postupak popune upražnjenih radnih mjesta u osnovnim i srednjim školama kao javnim ustanovama na području Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo” broj 26/15);
- Pravilnik sa izboru, imenovanju i razrješenju direktora osnovnih škola u Kantonu Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo” broj 2/18 i 32/18).

Ciljevi inspekcije rada koji su planirani Programom rada za 2020. godinu /3924 inspekcijskih nadzora sa planiranih 12 inspektora rada/, realizovani su u procentu od 84,96%, iz čega proizilazi da ova inspekcija nije ispunila planske zadatke za 590 inspekcijskih nadzora, odnosno 15,04%. Naime, u toku 2020. godine, inspektori rada su izvršili 3334 inspekcijskih nadzora, kako kod poslodavaca pravnih lica, tako i kod fizičkih lica, od kojeg broja je izvršeno 1217 redovnih inspekcijskih nadzora /816 manje u odnosu na prošlu godinu/, 1705 usmjerenih nadzora /88 više u odnosu na prošlu godinu/, te 412 kontrolnih inspekcijskih nadzora, po kom osnovu je izdato 81 rješenje o naređenju, 159 rješenja o upozorenju, 781 prekršajni nalog u iznosu od 752.046,00 KM, te dva /2/ zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka. U izvještajnom periodu evidentiran rad 214 lica bez zaključenog ugovora o radu i prijave na osiguranje

Zbog proglašenja stanja nesreće uzrokovane pojavom korona virusa, a zbog nedovoljnog broja sanitarnih inspektora, sedam inspektora rada su rješenjem direktora Kantonalne uprave privremeno na određeni vremenski period bili raspoređeni na poslove sanitarnog inspektora. Shodno navedenom, inspektori rada ovog Inspektorata su ukupno 163 radna dana, odnosno 1304 radnih sati radili kao sanitarni inspektori po ovlaštenju, te izvršili ukupno 692 inspekcijska nadzora po ovom osnovu. Također, inspekcija rada je već krajem januara 2020.godine ostala bez dva inspektora/ jednom inspektoru je prestao radni odnos, a drugi inspektor je bio na višemjesečnom odsustvu po osnovu privremene spriječenosti za rad/, a što je, pored naprijed navedenog, znatno uticalo na rad ove inspekcije.

Posebno težak period inspekcije rada je mjesec juli i august 2020.godine iz razloga što su u drugoj polovini mjeseca juli 2020.godine na poslovima inspektora rada ostala samo dva izvršioca i to iz razloga što je u vrijeme korištenja godišnjeg odmora od strane glavnog inspektora i četiri inspektora rada, zbog kontakta sa zaraženom osobom po osnovu samoizolacije odsustvovalo još četiri inspektora rada /i glavni inspektor na zamjeni/. Mali broj inspektora koji su u tom periodu obavljali poslove i veliki broj prijava učinio je i mjesec august 2020.godine izuzetno teškim za ovu inspekciju.

U izvještajnom periodu ciljevi inspekcije rada realizovani su i na način preventivnog djelovanja poslodavce u pogledu dosljedne primjene odredbi Zakona o radu i drugih propisa kojima je uređena oblast radnih odnosa, te omogućavanje radnicima ostvarivanje prava iz radnog odnosa.

Također, ciljevi Inspekcije rada se odnose i na blagovremeno postupanje po podnesenim pismenim predstavkama, zahtjevima za vršenje inspekcijskog nadzora, prijavama građana i sl., a koje se odnose na nezakonite pojave i radnje iz nadležnosti ove inspekcije.

Na osnovu saznanja, kako od građana, a posebno od radno angažovanih lica u proizvodnoj i trgovinskoj djelatnosti, da radnici rade veći broj sati od radnog vremena (40 sati sedmično) i da

semprekovremeni rad ne plaća, odnosno da je uveden suprotno Zakonu u radu, izvršeni su inspekcijski nadzori, poduzete mjere, te na taj način u znatnoj mjeri usklađeno poslovanje sa odredbama navedenog zakona.

Inspekcija rada, poučena dosadašnjim iskustvima sa terena, u okviru Programa rada za 2020. godinu, planirala je pojačane inspekcijske nadzore, te je aktivnosti vezane za provjeru radno pravnog statusa lica zatečenih na radu provodila kontinuirano do proglašenja nesreće uzrokovane pojavom korona virusom na način preraspodjele radnog vremena, odnosno uvođenjem rada u drugoj smjeni, uperiodu od 13,30 – 22,00 sata, kao i rad u dane vikenda. Od polovine marta do kraja 2020. godine, rad u drugoj smjeni i rad u dane vikenda organizovan je u skladu sa mogućnostima, obzirom na odsustva inspektora po osnovu rada kao sanitarni inspektori, bolovanja, te veliki broj prijava koje su prioritet u postupanju.

Inspektori rada su i u ovoj godini, pored svih teškoća s kojima su se susretali vršili pojačane inspekcijske nadzore u dane praznika /Nova godina, Dan nezavisnosti, Praznik rada, Dan državnosti/uglavnom u objektima koji se bave trgovinom i ugostiteljstvom, odnosno većim trgovačkim lancimamarketa, na način evidentiranja radnika koji su radili na dan praznika, te poslodavcima nalagali dostavljanje dokaza o uvećanju plaće radnicima koji su radili na dan praznika. Na ovaj način omogućeno je radnicima ostvarivanje uvećanja plaće po osnovu rada u dane praznika. Za rad na dan praznike kontrolisano je ukupno 98 pravnih subjekata, te obuhvaćene sve poslovne jedinice kontrolisanih pravnih subjekata koje posluju na području Kantona Sarajevo, sa oko 9.000 radnika.

Obzirom da je Zakonom o osnovnom odgoju i obrazovanju Kantona Sarajevo propisana nadležnost inspektora rada u dijelu koji se odnosi na konkursnu proceduru i zaštitu prava iz radnog odnosa, to su inspektori rada vršili inspekcijske nadzore u osnovnim školama na području Kantona Sarajevo u dijelu koji se odnosi na provođenje konkursne procedure i procedure izbora direktora, te osnovnim i srednjim školama na području Kantona Sarajevo u dijelu koji se odnosi na iskazivanje tehnološkog viška. U 2020. godini, po ovom osnovu, zaprimljeno je oko 200 prijava za vršenje inspekcijskog nadzora.

Najveći broj zaprimljenih prijava odnosio na okolnosti ispravnosti bodovanja kandidata prilikom provođenja konkursne procedure u osnovnim školama kao javnim ustanovama na području Kantona Sarajevo, a koji nadzori se smatraju veoma složenim obzirom da su inspektori bili obavezni i sami bodovati kandidate, kako bi utvrdili da li je ustanova pravilno primjenila odredbe Pravilnika ministarstva

U 2020. godini ova inspekcija je zapimala prijave koje su se odnosile na provedbu Uredbe o postupku prijema u radni odnos u zavodima, agencijama, direkcijama i upravnim organizacijama, pravnim licima s javnim ovlaštenjima na teritoriji kantona, grada ili općine, u javnim ustanovama i javnim preduzećima čiji su osnivači kanton, grad ili općina, te u privrednim društvima u kojima kanton, grad ili općina učestvuju sa više od 50% ukupnog kapitala, a koja je stupila na snagu dana 08. marta 2019. godine, te je po ovom osnovu zaprimljeno oko 120 prijava koje su se odnosile na provjeru ispravnosti provođenja konkursne procedure.

Također, 18.09.2020. godine na snagu je stupila Uredba Vlade Kantona Sarajevo o jedinstvenim kriterijima i pravilima za zapošljavanje branilaca i članova njihovih porodica u institucijama u Kantonu Sarajevo, gradu Sarajevo i općinama u Kantonu Sarajevo, što je doprinijelo povećanju broja prijava za kontrolu konkursnih procedura u osnovnim školama na području Kantona Sarajevo.

U 2020. godini inspekcija rada je zaprimila oko 450 prijava koje su se odnosile na kršenje prava iz radnog odnosa u javnim ustanovama, javnim preduzećima, zavodima i drugim pravnim licima koji su unadležnosti ove inspekcije.

Inspekcija rada u izvještajnom periodu, pored naprijed navedenog, imala je i slijedeće aktivnosti:

- zajedničke aktivnosti /timski rad/, najviše sa tržišno – turističkom, sanitarnom inspekcijom i prosvjetnom inspekcijom, a po potrebi i sa drugim inspekcijama unutar Uprave;
- Postupanje po zahtjevu Kantonalnog tužilaštva Kantona Sarajevo, a kojih je prema evidencijama bilo više od 10, između ostalog, i na okolnost provjere zapošljavanja u JU Služba zazapošljavanje KS u periodu od 2010. godine do okončanja inspekcijskog nadzora, koji inspekcijski nadzor je započeo u 2020. godini, te će zbog obimnosti posla biti nastavljen i u 2021. godini;
- Postupanje po zahtjevima Ureda za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom Kantona Sarajevo, a kojih je prema podacima kojima raspolažemo bilo preko 80.
- Postupanje po zahtjevima Ministarstva rada i socijalne politike Kantona Sarajevo, Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo, Ministarstva pravde i uprave Kantona Sarajevo, Ministarstvo komunalne privrede i infrastrukture Kantona Sarajevo, Ministarstva privrede Kantona Sarajevo, Ministarstva finansija Kantona Sarajevo i drugih institucija:
- Informacije po zastupničkim pitanjima;
- postupanje po pismenim predstavkama od strane pravnih i fizičkih lica;
- dostava informacija po zahtjevima Tužilaštva Kantona Sarajevo, predsjedavajućeg Skupštine Kantona Sarajevo, Ministarstva pravde i uprave Kantona Sarajevo, Institucije Ombudsmena/Ombudsmana Federacije BiH, Federalnog MUP-a, Ministarstva sigurnosti BiH i drugih institucija,
- druge aktivnosti po zahtjevu nadležnih organa.

U skladu sa Programom rada ovog Inspektorata za 2020. godinu, inspekcijski nadzori inspektora rada za oblast radnih odnosa su kontinuirano vršeni u svim oblastima rada subjekata nadzora, pri čemu je prioritet, kako je to predviđeno Programom rada, posvećen kontroli rada “na crno”, odnosno kontroli radnog angažovanja zatečenih osoba, zatim na kontroli zakonskih odredbi koje se odnose na prekovremeni rad i isplatu plaća u zakonom propisanom roku.

Kao što je već navedeno inspektori rada za oblast radnih odnosa su u svim aktivnostima prvenstveno bili usmjereni na suzbijanje radnog angažovanja osoba bez zaključenih ugovora o radu, odnosno suzbijanja svih oblika nezakonitog radnog angažovanja. Ovdje je bitno napomenuti da se inspekcijski nadzor može obavljati samo kod subjekata nadzora koji posjeduju uredne isprave za obavljanje djelatnosti, bez obzira da li se radi o subjektima nadzora koji se registruju kod nadležnog sudaili nadležnih općinskih službi.

Na osnovu važećih zakonskih propisa, a prvenstveno na osnovu Zakona o inspekcijama Kantona Sarajevo, inspektori su u svom radu primjenjivali i odredbe koje se odnose na izricanje preventivnih mjera /izricanje upozorenja, davali upute i informacije vezane za nove zakonske propise.

U izvještajnom periodu inspektori rada su proveli ukupno 148 radnih dana, odnosno 1184 radnih sati na bolovanju /ne uključujući inspektora rada koja je u ovoj godini bio na višemjesečnomodsustvu sa rada zbog privremene spriječenosti za rad/, što je značajni porast u odnosu na prošlu godinukada su inspektori rada bili odsutni 31 radni dan, odnosno 248 radnih sati, a sve zbog pandemije uzrokovane korona virusom.

6.2 Inspekcija zaštite na radu vrši nadzor na primjenom zakona i to:

- Zakon o zaštiti na radu ("Službene novine FBiH" broj:79/20, a ranije "Službene novine SRBiH" broj 22/90);
- Pravilnik o uslovima koje u pogledu kadrova i tehničke opreme moraju ispunjavati osnovne organizacije, odnosno organizacije za zaštitu na radu koje vrše periodične preglede i ispitivanja („Službeni list SRBiH“ broj 2/91);
- Pravilnik o obaveznim periodičnim pregledima i ispitivanjima oruđa za rad, radnih i pomoćnih prostorija, kao i postupku i načinu vršenja tih pregleda i ispitivanja („Službeni list SRBiH“ broj 2/91);
- Pravilnik o postupku za utvđivanje poslova, odnosno radnih zadataka sa posebnim uslovima rada, i posebnim uslovima rada zbog kojih se određuje kraće vrijeme na tim poslovima, odnosno radnim zadacima („Službeni list SRBiH“ broj 2/91);
- Pravilnik o vršenju ljekarskih pregleda radnika („Službeni list SRBiH“ broj 2/91);
- Pravilnik o obliku i sadržaju isprava iz oblasti zaštite na radu („Službeni list SRBiH“ broj 2/91);
- Pravilnik o vođenju evidencije i čuvanju isprava iz oblasti zaštite na radu („Službeni list SRBiH“ broj 2/91);
- Pravilnik o pružanju prve pomoći u slučaju povrede i oboljenja radnika na radu („Službeni list SRBiH“ broj 38/86);
- Pravilnika o higijenskim i tehničkim zaštitnim mjerama pri radu u grafički preduzećima („Službeni list FNRJ“ broj 56/47);
- Pravilnika o higijenskim i tehničkim zaštitnim mjerama pri radu u fabrikama stakla - staklarama („Službeni list FNRJ“ broj: 14/48 i 18/48);
- Pravilnika o tehničkim i zdravstveno - tehničkim zaštitnim mjerama na radu pri hemijsko - tehnološkim procesima (prilog br. 8. uz „Službeni list FNRJ“ broj: 55/50);
- Pravilnika o zaštiti na radu u građevinarstvu („Službeni list SFRJ“ broj: 42/68 i 45/68);
- Pravilnika o opštim mjerama i normativima zaštite pri radu sa dizalicama („Službeni list SFRJ“ broj 65/91);
- Pravilnika o sredstvima lične zaštite na radu i ličnoj zaštitnoj opremi („Službeni list SFRJ“ broj 35/69).

Ciljevi inspekcije rada u oblasti zaštite na radu koji su planirani Programom rada za 2020.godinu / 900 inspekcijskih nadzora/, realizovani su u procentu od 99,55%, iz čega proizlazi da ova inspekcija nije ispunila planske zadatke za 4 inspekcijska nadzora, odnosno 5,88%.

U toku 2020. godine, inspektori rada u oblasti zaštite na radu izvršili su 896 inspekcijska nadzora, od kojeg broja je izvršeno 709 redovnih inspekcijskih nadzora, 120 usmjerenih inspekcijskih nadzora, te 67 kontrolnih inspekcijskih nadzora, po kom osnovu je izdato 32 rješenja, od kojih 24 rješenja naređenja i 8 rješenja o zabrani rada.

U izvještajnom periodu evidentirano je 489 povreda na radu i to 474 lakših, 14 teža povrede i jedna /1/ povreda sa smrtnim ishodom. Od strane inspektora rada u oblasti zaštite na radu obavljeno je ukupno 42 uviđaja nesreće na radu.

Ciljevi ove inspekcije su se ogledali kroz djelovanje na poslodavce u pogledu dosljednog provođenja propisanih mjera zaštite na radu, blagovremeno postupanje i vršenja uviđaja po prijavljenim težim povredama na radu. Ovako iskazani rezultati inspekcije rada za oblast zaštite na radu odraz su niza isključivo objektivnih razloga.

Naime, zbog zakonske obaveze izlaska na teren u slučajevima prijavljenih težih povreda na radu, ova inspekcija je u izvještajnom periodu bila limitirana, kako ljudskim tako i vremenskim

kapacitetima, da ostvari veći broj redovnih inspekcijskih nadzora iz oblasti zaštite na radu, a koji se ne odnose na povrede na radu.

Ovdje je bitno napomenuti da su inspektori rada za oblast zaštite na radu do 07. 11. 2020. godine kada je stupio na snagu novi Zakon o zaštiti na radu, imali problem kod izdavanja prekršajnih naloga zbog nepoštivanja odredbi Zakona o zaštiti na radu. Ovo iz razloga što su dotadašnjim Zakonom o zaštiti na radu propisane izuzetno niske novčane kazne izražene u yu dinarima, te bi izdavanjem prekršajnog naloga po navedenom Zakonu, došla u pitanje primjena odredbi Zakona o prekršajima. Dakle, inspektori rada za oblast zaštite na radu su u ovom izvještajnom periodu vršili inspekcijske nadzore koji su bili usmjereni na kontrolu subjekata nadzora, posebno u segmentu provođenja mjera lične zaštite radnika od mehaničkih povreda od strane sredstava rada, kontrolu u djelu koja se odnosi na Kantonalna uprava za inspekcijske poslove 10 obuke i provjere znanja radnika iz oblasti zaštite na radu, kontrola ispravnosti sredstava rada/blagovremeni periodični pregledi i upotrebne dozvole/, kontrola vršenja periodičnih ljekarskih pregleda radnika koji rade na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada, kao što su rad na visini, rad u vlazi, buci, zatim rad na radnim mjestima koja imaju štetno djelovanje na zdravlje radnika, bilo da se radi oradnim ili pomoćnim prostorijama.

Inspektori rada u oblasti zaštite na radu su po potrebi učestvovali i u zajedničkim mješovitim timovima unutar Uprave vršeći nadzor iz svoje oblasti.

Nakon izvršenih uviđaja i drugih radnji vezano za povrede na radu blagovremeno su sačinjavali zapisnik, koji je dostavljan Federalnoj upravi zainspekcijske poslove i drugim nadležnim organima.

Dakle, inspekcijski nadzori ove inspekcije su bili usmjereni na kontrole svih mjesta gdje se prema procjeni inspektora rada u oblasti zaštite na radu pojavljuju visoki rizici po zdravlje i život radnika.

U izvještajnom periodu inspektori rada u oblasti zaštite na radu su proveli ukupno 14 radnih dana, odnosno 112 radnih sati na bolovanju, što je manje u odnosu na prošlu godinu kada su po ovom osnovu odsustvovali 25 radnih dana, odnosno 200 radnih sati.

6.3 Inspekcija socijalne zaštite vrši inspekcijski nadzor nad primjenom zakona i to:

- Zakon o socijalnoj zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 38/14 - Prečišćeni tekst, 38/16, 44/17 i 28/18);
- Zakon o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice s djecom („Službene novine FBiH“, broj 36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 45/16 i 40/18);
- Zakon o ustanovama („Službeni list RBiH“ broj :6/92, 8/93 i 13/94);
- Porodični zakon Federacije BiH ("Službene novine Federacije", broj: 35/05, 41/15 i 31/14");
- Zakon o hraniteljstvu („Službene novine FBiH, broj 19/17);
- Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji osoba sa invaliditetom u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 09/10);
- Zakon o udruženjima i fondacijama („Službene novine FBiH“ broj 45/02);
- Uredba o subvencioniranju troškova boravka djece u predškolskim ustanovama na području Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 23/02);
- Uredba o subvencioniranju troškova grijanja („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 4/05, 7/08, 37/13, 51/14, 8/18 i 9/19);
- Uredba o regulisanju troškova dženaze – sahrane – ukopa („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 31/17);
- Uredba o priznavanju prava na topli obrok u javnim kuhinjama Kantona Sarajevo („Službene

novine Kantona Sarajevo“, broj: 10/17 i 22/19);

- Uredba o dodjeli novčanog iznosa za lične potrebe lica koja su smještena u ustanove socijalne zaštite („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 29/14);
- Pravilnik o učešću u troškovima smještaja korisnika smještenih u ustanove socijalne zaštite i srodnika obaveznih na izdržavanje („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 22/13, 34/14 i 8/15);
- Pravilnik o općim i posebnim uslovima za osnivanje ustanova socijalne zaštite („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 24/10, 46/15 i 9/16);
- Pravilnik o normativu namirnica za jedan topli obrok („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 21/17);
- Pravilnik o obliku, formi i sadržaju kartice za topli obrok („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 37/17);
- Pravilnik o finansiranju/sufinansiranju troškova rada javnih kuhinja („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 18/07);
- Instrukcija o iznosima novčanih davanja po Zakonu o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 20/17, 45/17, 28/18, 18/19 i 44/19);
- Naredba o visini mjesečnog novčanog iznosa subvencioniranja troškova grijanja, („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 10/19 i 44/19);
- Uputstvo o regulisanju kupovine čvrstog goriva („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 40/13);
- Uputstvo za primjenu Uredbe o subvencioniranju troškova grijanja („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 15/05);
- Uputstvo o vođenju evidencije o korisnicima i pruženim uslugama u javnim ustanovama („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 34/05);
- Odluka o utvrđivanju visine novčanog dodatka na ime plaćanja komunalnih usluga („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 52/18 i 40/19).

Ciljevi Inspekcije socijalne zaštite koji su planirani Programom rada za 2020. godinu /384 inspeksijska nadzora/, realizovani su u procentu od 59,11%, iz čega proizilazi da je inspekcija izvršila 157 inspeksijskih nadzora manje u odnosu na planirano. Naime, u toku 2020. godine, inspektori socijalne zaštite su izvršili 227 inspeksijska nadzora, i to 164 redovnih, 30 usmjerena nadzora, te 33 kontrolnih inspeksijskih nadzora, po kom osnovu je izdato jedno /1/ rješenja o naređenju i jedno /1/ rješenje upozorenju.

Zbog proglašenja stanja nesreće uzrokovane pojavom korona virusa, a zbog nedovoljnog brojasanitarnih inspektora, jedan inspektor socijalne zaštite je rješenjem direktora Kantonalne upraveprivremeno na određeni vremenski period bio raspoređen na poslove sanitarnog inspektora. Shodno navedenom inspektor socijalne zaštite je ukupno 43 radna dana, odnosno 344 radnih sati radio kaosanitarni inspektori po ovlaštenju, te po tom osnovu izvršio 123 inspeksijska nadzora.

Razlog neizvršavanja planiranih zadataka ove inspekcije pored odustva s rada zbog privremene spriječenosti za rad i angažmana na poslovima sanitarnog inspektora je i činjenica da su subjekti nadzora u ovoj oblasti posebno pogođeni situacijom uzrokovanom epidemijom COVID 19, imajući u vidu da jenaredbama kriznih štabova u određenim periodima bila zabranjena posjeta ustanovama socijalne zaštite, a sve u cilju zaštite zdravlja korisnika usluga socijalne zaštite koji spadaju u rizične kategorije.

Također su navedenom epidemiološkom situacijom pogođena i udruženja koja se bave, između ostalog, zaštitom prava posebnih kategorija stanovnika koji spadaju u rizične kategorije, a što je utica na smanjeni broj redovnih inspeksijskih nadzora obzirom da udruženja nisu radila u punom

kapacitetuili nisu uopšte obavljali rad u prostorijama sjedišta udruženja.

Ciljevi su uglavnom realizovani kroz preventivno djelovanje na poslodavce u pogledu primjene Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom i drugih propisa iz oveoblasti, prava iz oblasti zaštite porodice s djecom, isl.

Inspekcijski nadzori inspektora socijalne zaštite bili su posebno usmjereni na kontrolu rada ustanova socijalne zaštite, vođenje službene evidencije i dokumentacije ustanova, kontrolu korištenja prava iz oblasti socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom, udruženja idrugo. U izvještajnom periodu postupajući inspektori socijalne zaštite su proveli ukupno 107 radnih dana, odnosno 856 radnih sati na bolovanju, što je bitno utjecalo na rezultate koje je postigla ovainspekcija i što je više u odnosu na prošlu godinu kada su po ovom osnovu odsustvovali 92 radnadana, odnosno 736 radnih sati.

7. Inspektorat sanitarne, zdravstvene, farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu

U Inspektoratu u 2020. godini organizacijski su djelovale 4 inspekcije: sanitarna, zdravstvena, farmaceutska inspekcija i inspekcija za hranu.

Dakle, broj zaposlenih u Inspektoratu na kraju izvještajne godine je 13 inspektora, od čega :

- 1 glavni inspektor
- 5 sanitarnih inspektora
- 3 zdravstvena inspektora
- 1 farmaceutski inspektor i
- 3 inspektora za hranu.

U skladu sa planom i programom rada Inspektorata sanitarne, zdravstvene i farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu (u daljem tekstu Inspektorata), za 2020. godinu inspektori su vršili redovne inspekcijske kontrole u okviru propisane nadležnosti.

Pored planiranih nadzora, inspekcije su postupale po zahtjevima i inicijativama fizičkih i pravnih lica, institucija, kao i po obavještenjima o zdravstveno neispravnim proizvodima na tržištu, (usmjereni inspekcijski nadzori), uz napomenu da se broj zahtjeva enormno povećao, u svijetlu pojave pandemije izazvane koronavirusom.

Izvještajni period je obilježila pandemija izazvana novim koronavirusom (Covid-19), što je u značajnoj mjeri odredilo rad Inspektorata, jer kontrola poštivanja svih donesenih naredbi Kriznog štaba Federalnog Ministarstva zdravstva, Kriznog štaba Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo i Kriznih štabova civilne zaštite je imala apsolutni prioritet u radu, a sve u cilju sprečavanja zarazne bolesti i zaštite zdravlja stanovništva u Kantonu Sarajevo.

Na osnovu dostavljenih potvrda o nepotpunom vakcinalnom statusu zdrave djece iz organizacionih jedinica JU Dom zdravlja KS vršeni su usmjereni nadzori i izricani prekršajni nalozi roditeljima/starateljima zbog propuštanja zakonske obaveze, nevakcinisanja djeteta.

Provođeni su nadzori u sklopu višegodišnjeg Programa kontrole ostataka pesticida u i na hrani biljnog porijekla Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, te tokom izvještajnog perioda nastavili sa provođenjem programskih aktivnosti u cilju podizanja kapaciteta nadležnih institucija u sektoru zaštite sigurnosti hrane, uzimanjem uzoraka hrane na području Kantona Sarajevo, kao i

uzorkovanje u sklopu redovnog monitoringa u manjem obimu od planiranog, a zbog novonastale situacije izazvane novim koronavirusom.

Izvršajna godina prošla je i u znaku koordiniranog pristupa inspekcija u sprovođenju brojnih strateških dokumenata Vlade Kantona Sarajevo, počev od Akcionog plana za suzbijanje infekcije izazvane koronavirusom do saradnje sa Uredom za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom Kantona Sarajevo.

Svakako treba naglasiti, da je izvršajnu godinu karakterisala i otvorenost Uprave prema javnosti, u dijelu koji se odnosio na službene kontrole, u cilju podizanja svijesti subjekata nadzora o potrebi poštivanja propisa i stvaranja kvalitetnog životnog i poslovnog ambijenta, odnosno priprema subjekata za inspeksijsku kontrolu.

Program rada za 2020. godinu je sačinjen za 12 inspektora, zapravo (9 i 3 novoupisana inspektora) uzimajući u obzir činjenicu da je jedan sanitarni inspektor, u januaru 2020. godine stekao uslov za penziju, sanitarna inspekcija je imala tri inspektora do aprila mjeseca, kada je konkursna procedura okončana i kada su dva sanitarna inspektora započela sa radom.

Inspekciju za hranu su činila dva inspektora, a od 13.01.2020. godine tri inspektora za hranu.

Plan za 2020. godinu je realizirao najvećim dijelom dva zdravstvena inspektora, zbog privremene spriječenosti za rad zdravstvene inspektorice u tarajanju od 6 mjeseci.

Ostali uposlenici su kraće odsustvovali po osnovu godišnjih odmora, kraćeg bolovanja, državnih i vjerskih praznika i edukacije.

Imajući u vidu potkapacitiranost Inspektorata sanitarne, zdravstvene, farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu kao ključnog inspektorata u čijoj nadležnosti je nadzor nad primjenom Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, u pogledu popunjenosti radnih mjesta (dvanest) inspektora s glavnim inspektorom, od čega samo tri sanitarna i dva zdravstvena inspektora) u odnosu na sistematizirani broj radnih mjesta (23), trebalo je hitno tražiti rješenja u okvirima raspoloživih ljudskih resursa, odnosno inspektora kao državnih službenika s posebnim ovlaštenjima, kako bi se moglo odgovoriti evidentnim prijetnjama pandemije COVID-19.

U vezi snaprijed navedenim, istog dana, dakle 17. marta 2020. godine, direktor KUIP-a donio rješenja o preraspoređivanju inspektora, najprije inspektora za hranu, zdravstvenih inspektora, a potom i inspektora iz drugih upravnih oblasti na mjesto sanitarnih inspektora, uz preraspodjelu radnog vremena u dvije smjene, dane vikenda i praznika, te je rad Inspektorata značajno promjenjen da bi mogli odgovoriti svim zahtjevima koje je zahtjevala pandemija.

Dosadašnje iskustvo u ostvarivanju nadležnosti inspekcija i obaveza usklađivanja procedura sa standardima EU, posebno u pojedinim oblastima nadzora, kao i pandemija nužno upućuju na potrebu daljeg jačanja inspeksijskog kadra, kao i kadra koji mu pruža logističku podršku, a što se posebno odnosi na zdravstvenog inspektora, zbog sticanja uslova za odlazak u penziju u martu mjesecu 2021. godine i sanitarnih inspektora u vanrednim uslovima.

U izvršajnom periodu Inspektorat je izvršio **16921** inspeksijskih nadzora, što je u odnosu na planiranih 4666 nadzora, više za 12255 nadzora ili 362,64 %.

Od navedenog broja inspeksijskih nadzora obavljeno je 4527 redovnih, 10088 usmjerenih i 1255 kontrolnih nadzora.

Izdato je 288 rješenja-sanitarnih saglasnosti na projektnu dokumentaciju, izvršen je nadzor nad 105 prijenosa umrlih lica (sprovodnice), od toga 19 ekshumacija, izvršene su 584 kontrola nad kliconošama (rješenja o privremenoj zabrani rada do obeskličenja), 487 rješenja o početku rada-obeskličenja, doneseno 1515 rješenja za otklanjanje nepravilnosti u radu, 6251 rješenje zabrane kretanja fizičkim licima, 29 rješenja-privremene zabrane rada objektima, 6 rješenja zabrane prometa zdravstveno neispravnom hranom, 4 uništenja zdravstveno neispravne hrane.

Nadalje, za utvrđene nepravilnosti izdato je **688** prekršajna naloga u ukupnom novčanom iznosu 1.160.446,00 KM.

Pokrenuto **32** prekršajna postupka pred nadležnim sudom zbog kršenja rješenja naložene zabrane kretanja.

Plan 2020. godine realiziralo 10-20 inspektora (najveći dio izvještajnog perioda, približno 9 mjeseci).

Izdato je ukupno 7.766 rješenja, od čega je sanitarna inspekcija donijela 7.227 rješenja, zdravstvena inspekcija 417, farmaceutska inspekcija 63 i inspekcija za hranu 59 rješenja.

Razlozi većeg broja donesenih upravnih mjera (rješenja o otklanjanju nedostataka) i prekršajnih naloga u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu uslovljeni su enormno povećanim brojem zahtjeva za inspekcijski nadzor (8-9 puta) i uopšte potreba zbog pojave pandemije izazvane novim koronavirusom.

Izdato je ukupno 7.766 rješenja, od toga 6.251 rješenje o zabrani kretanja i 1.515 rješenja o otklanjanju nedostataka sa dužim ili češće kraćim rokom izvršenja naređenih mjera (zbog hitnosti mjera) što je u odnosu na prethodni izvještajni period kada je doneseno 688 rješenja ukupno više za 7078 ili 1128,77% ili 827 (220,20 %) rješenja o otklanjanju nedostaka više, kada izuzmemo rješenja o zabrani kretanja.

Broj rješenja je veći kad se dodaju rješenja o zabrani rada objekata (29), privremene zabrane obavljanja djelatnosti (12), zabrane prometa zdravstveno neispravnom hranom (4) i zabrana prometa predmeta opće upotrebe (2), broj izdatih rješenja o privremenoj zabrani rada uposlenicima, zbog kliconoštva i rješenja-sanitarna saglasnost na projektnu dokumentaciju.

U 2020. godini povećan je broj usmjerenih inspekcijskih nadzora, osim u sanitarnoj inspekciji zbog pandemije, povećan je broj zahtjeva posebno u zdravstvenoj inspekciji (666 usmjerenih nadzora od planiranih ukupno 680) zbog nezadovoljstva pacijenata pruženom zdravstvenom uslugom.

Od četiri inspekcije u Inspektoratu sve inspekcije su ostvarile plan rada iz naprijed navedenih razloga; farmaceutska inspekcija je obavila jedan nadzor više u odnosu na planirani broj, dok su inspekcija za hranu i sanitarna inspekcija-objedinjene u izvještaju, kao i zdravstvena inspekcija ostvarile veći broj nadzora od planiranog.

Osim otklanjanja nepravilnosti, usaglašavanja utvrđenog stanja sa propisima, što je predmet inspekcijskog nadzora u ostvarivanju cilja sadržanog u zaštiti zdravlja ljudi, posredni uticaj nadzora i mjera preduzetih od strane inspektora ima mnogo širi obim, tj. legalizovanje svih segmenata u vršenju djelatnosti.

Pored navedenih upravnih mjera, inspektori su u 2020. godini izdali **688 prekršajnih naloga** u novčanoj vrijednosti od 1.160.446,00 KM, što je u odnosu na prethodni izvještajni period kada je

izdato 522 prekršajna naloga u novčanom iznosu 290.256,00 KM, više za 166 prekršajnih naloga ili 131,80 %

Nadzori ugostiteljskih objekata vršeni su kontinuirano, ali su aktivnosti inspekcije u ovoj oblasti pojačane tokom ljetne i zimske turističke sezone, kada je organizovan i zajednički, timski inspekcijski nadzori od strane više inspekcija (tržišno-turističke, inspekcije rada), uz asistenciju policijskih službenika MUP-a KS.

Sanitarna i inspekcija za hranu, po ovlaštenju sanitarni inspektori su provodile pojačane inspekcijske nadzore, u dane vikenda i praznika tokom izvještajne godine kao i nadzore prije i za vrijeme održavanja sportskih i kulturnih manifestacija u KS (26.Sarajevo Film festival, utakmice reprezentacije, trke, predizborni skupovi, izbori 2020. godine, sanitarno-higijenski nadzor objekata gdje su boravile VIP-delegacije i niz drugih događaja), a sve u cilju zaštite zdravlja i života građana.

7.1 Sanitarna inspekcija

- Sanitarna inspekcija vrši nadzor nad primjenom zakona i to:
- Zakon o sanitarnoj inspekciji ("Sl. list SRBiH", broj 23/77, 16/82, 13/83 i 15/90, 2/92);
- Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Sl. novine FBiH", broj 29/05);
- Zakon o hrani ("Sl. glasnik BiH", broj 50/04);
- Zakon o općoj sigurnosti proizvoda ("Sl. glasnik BiH", broj 102/09);
- Zakon o ograničenoj upotrebi duhanskih preradevina ("Sl. novine FBiH", broj 6/98, 35/98, 11/99 i 50/11);
- Zakon o zaštiti potrošača ("Sl. glasnik BiH", broj 25/06);
- Zakon o nadzoru nad tržištem ("Sl. glasnik BiH", broj 45/04, 44/07, 102/09);
- Zakon o zdravstvenoj ispravnosti životnih namirnica i predmeta opšte upotrebe ("Službeni list SFRJ", broj 53/91), Zakon o zdravstvenom nadzoru životnih namirnica i predmeta opšte upotrebe (Sl. list SRBiH broj 43/86, 18/90) preuzeti Uredbom sa zakonskom snagom (Službeni list RBiH", broj 2/92 i 13/94);

U izvještajnom periodu sanitarni inspektori izvršili **15473** inspekcijskih nadzora i to: 3875 redovnih, 9336 usmjerenih, 995 kontrolnih nadzora.

Usmjereni nadzori su vršeni i po zahtjevu; ekshumacije i sprovednice 105, od toga 19 ekshumacija, sanitarne saglasnosti 288, kliconoštvo 521, obeskličenje 487, uništenje robe isteklog roka 69, 86 zahtjeva o neizvršenoj obavezi imunizacije djece i ostali zahtjevi i odgovori. Za utvrđene nedostatke izdato je 1231 rješenje upravnih mjera.

Pored navedenog izdato je **603** prekršajna naloga u novčanoj vrijednosti od 999.916,00 KM.

Djelokrug rada sanitarne inspekcije ostvaruje se neposrednim inspekcijskim nadzorom nad pridržavanjem propisa i mjera proisteklih iz zakona i podzakonskih akata s ciljem zaštite i unapređenja zdravlja stanovništva na području Kantona Sarajevo.

Sanitarna inspekcija vrši nadzor nad općom higijenskom i epidemiološkom situacijom u Kantonu Sarajevo; nadzor nad snabdijevanjem stanovništva higijenski ispravnom vodom za piće i ispunjavanje higijensko-sanitarnih zahtjeva objekata i uređaja, uređaja i opreme za vodosnabdjevanje; osiguranje zdravstvene ispravnosti hrane i sanitarno-tehničkih i higijenskih

uvjeta u objektima za proizvodnju i promet hrane; nadzor u objektima za smještaj i ishranu ljudi, hotelima i sl., socijalnim i azilantnim ustanovama; održavanje sanitarno-tehničkih i higijenskih uvjeta u javnim zgradama i javnim mjestima, nadzor nad javnim prevoznim sredstvima; nadzor u zdravstvenim ustanovama i to bolnice i domovi zdravlja, kao i privatna praksa; sanitarno-tehničkim i higijenskim uslovima u školama, vrtićima, igraonicama; nadzor nad zdravstvenim stanjem lica koja svojom djelatnošću mogu ugroziti zdravlje drugih ljudi; preventivni inspekcijski nadzor nad izgradnjom objekata koji su pod sanitarnim nadzorom; nadzori nad ekshumacijom i izdavanjem sprovodnice za umrla lica; nadzor nad provođenjem ostalih propisanih higijenskih zahtjeva radi sprječavanja i suzbijanja zaraznih bolesti, i postupanjem u skladu sa propisima kako bi se ostvario što veći stepen zaštite zdravlja ljudi i interesa potrošača.

Obzirom na šarolikost, obimnost nadzora i potrebu za primjenom najveće moguće stručnosti i odgovornosti jer se uglavnom radi o zaštiti ili unapređenju zdravlja, djelovanje inspekcije je ograničeno zbog malog broja inspektora u odnosu na rastući broj djelatnosti i objekata koje treba kontrolisati, te preuzete obimne i kompleksne zakonske legislative iz EU, a koju je trebalo do sada već implementirati.

Sanitarni inspektori su u izvještajnom periodu vršili nadzor nad bezbjednošću hrane, uređaja, opreme i objekata u kojima se vrši proizvodnja i promet hrane, kao i nadzor nad zdravstvenim stanjem lica koja dolaze u kontakt s hranom.

Najčešće nepravilnosti su se odnosile na: nepridržavanje higijensko epidemioloških mjera, neodržavanje higijene uređaja, prostorija, opreme, nehigijensko postupanje sa hranom, neobezbjedjivanje adekvatnih rashladnih uređaja, neprovođenje preventivne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije u skladu sa Pravilnikom, pojava žohara i miševa i slično. U manjem broju slučajeva evidentirano je i neposjedovanje propisane dokumentacije i deklaracija na proizvodima u momentu nadzora u ugostiteljskim objektima, trgovinama, pekarama i drugim objektima pod sanitarnim nadzorom.

Aktivnosti u vrijeme pandemije Covid-19

Aktivnosti Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo u pogledu angažmana u borbi protiv koronavirusa započele su još u mjesecu februaru, tačnije 03.02.2020. godine, kada je na poziv Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo po Naredbi Kriznog štaba Federalnog ministarstva zdravstva broj 01-33-0547/20 od 03.02.2020. godine formiran Krizni štab na nivou kantona, u koji je kao član imenovan i predstavnik KUIP-a.

Na samom početku pojave pandemije svaka poduzeta mjera kod subjekata nadzora bila je u funkciji nastojanja da se upravlja kriznom situacijom izazvanom epidemijom, a radi zaštite zdravlja stanovništva u Kantonu Sarajevo, uključujući naravno i sve zaposlene u Upravi za inspekcijske poslove KS.

Aktivnosti su nastavljene uz provođenje sanitarno inspekcijskih nadzora na terenu i donošenje upravnih mjera, nadzora nad kliconošama, nadzora nad transportom umrlih, izdavanjem sanitarnih saglasnosti i drugo. Ažurnošću Uprave su se pratile i provodile sve donesene naredbe, ali Inspektorat sanitarne, zdravstvene i farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu objektivno, sa svega tri sanitarna inspektora u mjesecu martu nije mogao odgovoriti enormnom povećanju broja zahtjeva za inspekcijski nadzor, te se shodno proglašenju prirodne nesreće, a zbog nedovoljne kapacitiranosti brojem inspektora, izvršilo preraspoređivanje inspektora, kao i preraspodjela radnog vremena.

U vezi sa prednjim, a u cilju prevazilaženja prepoznatog problema nedostatka ljudskih resursa i odgovora na veliki broj zahtjeva institucija, pravnih i fizičkih lica, naravno i građana, djelujući u ovim kriznim situacijama, direktor KUIP KS po hitnom postupku donio rješenja najprije 16.03.2020. godine za zdravstvene inspektore i inspektore za hranu unutar inspektorata, a zatim za inspektore iz drugih upravnih oblasti da obavljaju inspekcijske nadzore iz sanitarne oblasti, s obzirom na prethodno utvrđenu prioritetnu programsku orijentaciju KUIP KS, a to je zaštita i poboljšanje zdravlja stanovništva u Kantonu Sarajevo.

Od 18.3.2020. godine do 31.12.2020. godine uzimajući u obzir poboljšanja i pogoršanja epidemiološke situacije u KS u prosjeku 10 do 20 inspektora radilo je svakodnevno u prvoj i drugoj smjeni, vrlo često do iza ponoći, kao i u dane vikenda. Rad se odnosio na praćenje kontrole poštivanja svih donesenih naredbi Kriznog štaba Federalnog Ministarstva zdravstva, Kriznog štaba Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo i Kriznih štabova civilne zaštite, počevši od prvih naredbi iz mjeseca februara.

Naredbama Kriznog štaba civilne zaštite FBiH od 17.03.2020. godine obustavljen je rad skoro svih poslovnih djelatnosti (osim esencijalnih), a Odlukom Vlade Kantona Sarajevo na petoj vanrednoj sjednici, 18.03.2020. godine u KS je proglašeno stanje prirodne i druge nesreće zbog opasnosti od širenja zarazne bolesti uzrokovane koronavirusom (COVID19).

S tim u vezi, već u martu 2020. godine sa tzv. lockdown-om kantonalni sanitarni inspektori su, umjesto planirana 343 inspekcijska nadzora, izvršili 1.606, što je za 1.263 nadzora ili 468,22 % više.

Osim toga, sanitarni inspektori, na osnovu dostavljenih epidemioloških izvještaja JU Zavoda za javno zdravstvo KS, donosili rješenja o zabrani kretanja, tzv. samoizolacija za osobe koje su bile u kontaktu sa zaraženima, uz napomenu da se dnevni izvještaji o broju donesenih rješenja dostavljali zavodima za javno zdravstvo Federacije i KS, radi vođenja evidencija u skladu sa naredbama kriznih štabova ministarstava zdravstva. Također, sva donesena rješenja se na dnevnoj bazi dostavljaju i MUP-u KS čiji službenici svakodnevno prate poštivanje mjera o zabrani kretanja, na osnovu čega sačinjavaju i Inspekciji dostavljaju službene zabilješke o eventualnim kršenjima istih.

U izvještajnom periodu sanitarni inspektori Kantonalne uprave za inspekcijske poslove KS su izdali **2651 rješenja** o zabrani kretanja (samoizolaciji), a protiv 32 osobe u KS pokrenuli su prekršajne postupke pred nadležnim sudom, zbog kršenja zabrane kretanja.

Radi efikasnijeg i bržeg izdavanja rješenja o zabrani kretanja u maju 2020. godine uspostavljena je saradnja sa Zavodom zdravstvenog osiguranja KS "uvezivanjem" u elektronski MEDIT sistem (elektronska uvezanost svih zdravstvenih ustanova u kantonu). Međutim saradnja nije realizirana u potpunosti zbog manjkavosti sistema tehničke prirode, no na sreću to nije uticalo na kontinuirano izdavanje rješenja o zabrani kretanja sanitarne inspekcije do 16.12.2020. godine, kada je proces izdavanje rješenja automatiziran u vezi sa Odlukom o vođenju medicinske dokumentacije u elektronskom obliku Centralnog informacionog sistema ("Službene novine KS", broj 47/20).

Nakon što je popuštanjem mjera Naredbom Kriznog štaba Federacije BiH od 12.05.2020. godine dozvoljen rad ugostiteljskim objektima na otvorenom (bašte, terase i drugi otvoreni prostori), a ubrzo i frizersko-kozmetičkim salonima, stomatološkim ordinacijama, vrtićima i hotelima, te ponovnim stavljanjem u funkciju javnog gradskog prevoza, inspektori su kod navedenih subjekata počeli provoditi kontrole primjene preporuka Zavoda za javno zdravstvo Federacije BiH, donesenih za svaku od navedenih oblasti, koje su obavezujućeg karaktera.

Zbog novonastale situacije, kao i velikog broja naredbi i preporuka zdravstvene struke, na oklonosti

izazvane pandemijom koronavirusa COVID 19, inspektori su kroz inspekcijske nadzore, prema subjektima nadzora preduzimali isključivo mjere preventivnog i korektivnog karaktera.

S tim u vezi, prema subjektima nadzora djelovalo se, prije svega preventivnim mjerama propisanim Zakonom o inspekcijama KS i korektivnim mjerama, rješenjima sa kratkim rokom izvršenja, a sve u cilju sprečavanja širenja zarazne bolesti.

Dana 29.05.2020. godine Vlada Federacije BiH je na hitnoj telefonskoj sjednici donijela odluku da od 31.05. 2020. godine prestaje stanje nesreće uzrokovane pojavom koronavirusa (COVID 19) čime je postepeno dozvoljen rad poslovnim subjektima pod posebnim uslovima, što se kontinuirano kontrolisalo inspekcijskim nadzorima, kako po službenoj dužnosti, tako i po zahtjevima tj. predstavkama građana/institucija u skladu sa sadržajem odredbi člana 30. Zakona o inspekcijama KS.

Imajući u vidu činjenicu da je svojevrsni **lockdown** trajao oko 2,5 mjeseca u kojem periodu subjekti nadzora nisu mogli obavljati registriranu djelatnost, donijeta je odluka da se i nakon 31. maja 2020. godine za utvrđene nepravilnosti i nezakonitosti u postupcima inspekcijskog nadzora djeluje **preventivnim i korektivnim mjerama.**

Na listi prioritetnih nadzora Kantonalne uprave za inspekcijske poslove KS su, kako zbog potencijalne opasnosti od zaraze, tako i zbog zaprimljenih predstavki građana, u istom periodu bila i vozila javnog gradskog saobraćaja oba prijevoznika (Centrotrans-a i GRAS-a).

Radi utvrđenih nepravilnosti, koje se odnose na nenošenje ili neispravno nošenje maski, kao i nepoštivanje propisane fizičke distance, koja je i najčešći prekršaj, inspektori su donosili rješenja sa korektivnim mjerama i rokom za izvršenje od 24 sata.

O provedenim inspekcijskim nadzorima u vozilima gradskog prevoza ažurirane su statistike efektivnosti iz kojih je moguće utvrditi da svega 1,45 % putnika u vozilima gradskog prevoza nije poštovalo propisane mjere i prema istim se djelovalo mjerama upozorenja.

Dana 13. jula 2020. godine Federalni ministar zdravstva donio je Naredbu o proglašenju epidemije zarazne bolesti COVID – 19 kojom je proglašena epidemija na cijelom teritoriju Federacije BiH, dalje na osnovu Zaključka Kriznog štaba FMZ od 28.07.2020. godine kantonalni inspektori, uz asistenciju Jedinice za podršku MUP-a KS, su intenzivirali inspekcijske nadzore, a zbog pogoršane epidemiološke situacije u KS, posebno u noćnim satima.

S tim u vezi, donijet je zaključak nepodijeljenog stava, da su subjekti nadzora imali dovoljno i vremena i prostora prilagoditi svoje poslovanje novonastaloj kriznoj situaciji, da su u okviru provedenih inspekcijskih nadzora dobili dovoljno ulaznih informacija u pogledu postojanja propisa – Zakona o zaštiti zdravlja stanovništva od zaraznih bolesti i s tim u vezi donijetih naredbi kriznih štabova, da im je već ukazano i na sankcije i na štetne posljedice u slučaju nepoštivanja, kao i da su već informisani na koji način će primjenjivati postojeće naredbe i mjere kriznih štabova, te da će se u narednom periodu, a u slučaju utvrđenih nepravilnosti i nezakonitosti kod subjekata nadzora djelovati isključivo **represivno**-izdavanjem prekršajnih naloga ili podnošenjem zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka kod nadležnih sudova.

Pojačani inspekcijski nadzori, posebno u danima vikenda i u noćnim satima, postali su prioritet u djelovanju inspekcija, obzirom da je u ovim periodima utvrđeno najčešće kršenje propisa i mjera od strane subjekata nadzora.

Naravno, pojačani nadzori ugostiteljskih objekata vršeni su i u vrijeme održavanja SFF-a (Sarajevo

film festivala), također uz asistenciju policije u noćnim satima, sa akcentom na nargila barove i klubove u kojima se okuplja veći broj ljudi.

U periodu pogoršane epidemiološke situacije (septembar-decemar), pri vršenju složenih inspekcijskih nadzora, posebno noću (petak, subota) nadzori vršeni u **mješovitim timovima**, sa tržišno-turističkim inspektorima, u ugostiteljskim objektima izvršeno ukupno 229 nadzora. Za utvrđene nedostatke izdato 83 prekršajna naloga u ukupnom novčanom iznosu od 160.500,00 KM, 12 rješenja zabrana rada objektima zbog kršenja rada poslije 23,00 h, 58 rješenja o otklanjanju nedostataka zbog nepoštivanja higijensko-epidemioloških mjera, najčešće zbog prekomjernosti u objektu, konzumiranja nargile u objektu, nepoštivanje distance.

Važno je istaći činjenicu da su inspektorima na terenu asistenciju pružali policijski službenici Jedinice za podršku MUP-a KS.

Početkom školske 2020/2021 godine inspekcijske kontrole prioritarno su nastavljene u javnim i privatnim školskim i predškolskim ustanovama na području KS, a s ciljem zaštite zdravlja učenika, nastavnog i drugog osoblja, kao i članova njihovih porodica.

Predmet inspekcijskih nadzora u odgojno-obrazovnim ustanovama su: kontrola poštivanja zaštitnih mjera i fizičke distance za đake i školsko osoblje, vrsta i količina dezinfekcionih sredstava i sredstava za ličnu higijenu, organizacija ishrane, organizacija produženog boravka, te uspostavljanje i pridržavanje kriznog plana pripravnosti na nivou ustanova. Sanitarno-higijenski nadzor poštivanja općih i posebnih higijensko-epidemioloških mjera je izvršen u 160 odgojno-obrazovnih ustanova, od čega 80 u osnovnim školama, 40 u srednjim školama i 40 u predškolskim ustanovama.

Radi utvrđenih nepravilnosti za ukupno 13 škola (sedam osnovnih i šest srednjih) izdata su rješenja sa korektivnim mjerama koja su u roku od 24 sata ispoštovana, dok su za tri škole (dvije srednje i jednu osnovnu) inspektori izdali šest prekršajnih naloga u ukupnom novčanom iznosu od 12.900 KM. Prekršajne i upravne mjere donesene su zbog nepoštivanja naredbi i preporuka Kriznog štaba FMZ, neusklađenosti vezanih za broj djece u produženom boravku, organizacijske nepravilnosti vezane za ishranu učenika u produženom boravku i načina ishrane uopšte, kao i nedonošenje kriznog plana pripravnosti u slučaju pojave oboljenja.

Najčešće utvrđene nepravilnosti:

Ugostiteljstvo - distanca između stolova. socijalna distanca, veći broj gostiju od dozvoljenog, nisu istaknute upute i preporuke ZZJZ, nepravilno ili nenošenje zaštitne maske, konzumiranje nargile u unutrašnjosti objekta, nekorištenje jednokratnog crijeva, odsustvo minimum higijenskih sredstava, rad iza 23:00h;

Tržni centri - subjekt nadzora nije osigurao dezobarijeru na ulaznim vratima kao i namjensko dezinfekciono sredstvo za ruke, posjetioци ne nose zaštitne maske unutar objekta, broj posjetilaca;

Javni gradski prijevoz - nije osigurana distanca između putnika, broj putnika, nepravilno/nenošenje maski;

Trgovine - nepravilno i/ili nenošenje zaštitne maske, nepotpune deklaracije proizvoda, neposjedovanje dezinfekcionog sredstva;

Pekare - nepravilno nošenje ili nenošenje zaštitne maske uposlenika, nisu osigurana dezinfekciona sredstva;

Kladionice, benzinske pumpe - nepravilno nošenje ili nenošenje zaštitne maske, nije osigurana distanca;

Banke, pošte i druge šalterske institucije - socijalna distanca;

Pravna lica, javne institucije - nepoštivanje kriznog plana pripravnosti i higijensko-epidemioloških

mjera;

Zdravstvene ustanove i ustanove socijalne zaštite - nepoštivanje kriznog plana pripravnosti;

Timovi sanitarnih inspektora Kantonalne uprave za inspekcijske poslove KS su tokom lokalnih izbora kontrolisali 125 biračkih mjesta na području Kantona Sarajevo s ciljem praćenja načina odvijanja izbornog procesa na Lokalnim izborima 2020.godine u uslovima epidemije COVID-a 19. Prisustvo sanitarnih inspektora je bilo cjelodnevno od 7,00-19,00 h.

Kako je utvrđeno, propisane higijensko-epidemiološke mjere uglavnom su ispoštovane, uz nekoliko izuzetaka koje se odnose na nedostatak dezinfekcinog sredstva u dva slučaja, dezobarijera u tri slučaja, dok je nepoštivanje fizičke distance evidentirano na dva mjesta, kvar termometra u jednom slučaju i sve naložene mjere ispoštovane na licu mjesta odmah.

Za vrijeme trajanja "black friday-a" u periodu od 27.11.-29.11.2020. godine planske aktivnosti kantonalnih sanitarnih inspektora su isključivo bile usmjerene na kontrole poštivanja higijensko-epidemioloških mjera, posebno u velikim trgovačkim centrima na području KS.

Izvršeno je ukupno 22 inspekcijska nadzora, izdata 4 prekršajna naloga u iznosu od 7000 KM zbog kršenja mjera iz Naredbe i donijeto je 6 rješenja korektivnih mjera, uz napomenu da su inspektori bili na terenu cjelodnevno od 8-23 h.

Što se tiče izricanja represivnih mjera i izdavanja prekršajnih naloga subjektima u postupcima inspekcijskog nadzora Inspektorata sanitarno, zdravstvene i farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu, ugostiteljski objekti, posebno nargila barovi, kao trgovine i kladionice do sada su najčešće sankcionisani subjekti nadzora zbog nepoštivanja donesenih higijensko-epidemioloških mjera za prevenciju širenja koronavirusa COVID 19.

S ciljem provođenja pojačanih inspekcijskih kontrola povodom obilježavanja novogodišnjih praznika na području Kantona Sarajevo Kantonalna uprava za inspekcijske poslove KS je tokom mjeseca decembra poduzimala intenzivne pripremne i planske aktivnosti u koordinaciji s Upravom policije KS radi sačinjavanja operativnog plana rada u dane 31.12.2020.godine, te 01. i 03. januara 2021.godine, a u vezi sa provođenjem Naredbe kriznog štaba Federalnog ministarstva zdravstva broj: 01-33-7161/20 od 17.12.2020. godine.

S tim u vezi, dana 29.12.2020.godine održan je sastanak predstavnika Uprave policije KS i KUIP-a KS na kojem su navedene aktivnosti finalizirane, te formirani timovi za vršenje pojačanih inspekcijskih nadzora na lokalitetima odnosno objektima koji su ocijenjeni mjestima potencijalno visokog rizika za kršenje epidemioloških mjera-ugostiteljski objekti. U vezi sa navedenim, a kako bi nadzori nad važećim naredbama kriznih štabova protekli bez incidenata i na zadovoljavajući način, osigurana je ispomoć i asistencija policijskih organa, kao podrška efektivnom i efikasnom provođenju inspekcijskih nadzora na terenu. Istovremeno, javnost je putem sredstava javnog informisanja upoznata, a privredni subjekti i građani pozvani da kroz individualnu odgovornost zaštite kolektivno zdravlje, odnosno na saradnju i pridržavanje svih propisanih epidemioloških mjera, kako bi izbjegli represivna sankcionisanja policijskih i inspekcijskih organa. Iako izvještajni period završava 31.12.2020. godine, rad u novogodišnje praznike obuhvata i dva dana januara naprosto je neodvojiv i čini dio izvještaja. U toku provedenih nadzora u dane 31.12.2020.godine, te 01.01. i 02.01.2021.godine, timskim nadzorima sanitarnih i tržišno-turističkih inspektora bilo je obuhvaćeno 75 ugostiteljskih objekata.

Od navedenog broja izrečenih kazni, zbog nepoštivanja epidemioloških mjera, odnosno korištenja

nargile u objektu, prekomjernog broja gostiju i nepridržavanja propisane fizičke distance sanitarni inspektori su izrekli 22 prekršajna naloga u iznosu od 42.500 KM i 20 rješenja naloženih korektivnih mjera.

Napominjemo da su u skladu sa procjenom rizika, inspekcijski nadzori mješovitih timova vršeni u svim ugostiteljskim objektima na Bjelašnici dana 31.12. 2021. godine do 24h. Također, sanitarni inspektori Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo su u dane vikenda 02.01. i 03.01.2021. godine započeli vršili inspekcijske nadzore skijališta na lokalitetu Babin do na Bjelašnici, kojim upravlja KJP ZOI'84 OLIMPIJSKI CENTAR d.o.o. Sarajevo, a sa ciljem kontrole poštivanja naredbe Kriznog stožera Federalnog ministarstva zdravstva i specifičnih mjera za skijališta Zavoda za javno zdravstvo FBiH, koje su obavezujućeg karaktera.

Oba dana je utvrđeno da se ne poštuje preporučena distanca među skijašima na ski liftovima i nedostatak Covid redara.

Zbog hitnosti mjere, usljed ugroženosti života i zdravlja stanovništva u skladu sa Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, na licu mjesta su naložene hitne korektivne mjere, koje su ispoštovane u ostavljenom roku, uz cjelodnevno prisustvo inspektora na terenu.

Ostali dio preporuka u smislu ograničenog broja osoba na žičari, uputstava o mjerama za suzbijanje širenja virusa u kontekstu Covida 19 na vidljivim mjestima, fizička distanca i nepostojanje gužve na prodajnim mjestima karata, ukazuju da je potaknuta online prodaja i poštivanje propisanih specifičnih mjera. Očigledni problem koji je utvrđen oba dana jeste nedostatak svijesti kod skijaša koji sami nepoštivanjem međusobne distance dovode do stvaranja gužve i ugrožavanja tuđeg i vlastitog zdravlja, kao i potreba za većim brojem Covid redara za koje je upitno da li ih ZOI'84 može obezbijediti u dovoljnom broju. Inspekcijski nadzori se nastavljaju kontinuirano na skijalištima.

Saradnja sa laboratorijama

U 2020. godini, kontinuirano prema izvještajima o laboratorijskom ispitivanju uzoraka vode lokalnog vodovoda od strane ovlaštene laboratorije o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće, a zbog hitnosti postupka, uz zabranu korištenja vode, nalogane su korektivne mjere (21) radi osiguranja zdravstvene ispravnosti vode za piće lokalnih vodovoda i javnih česmi, za 19 izvršeni kontrolni nadzori, uz dostavljeni kontrolni nalaz usaglašen sa Pravilnikom.

Nadalje, prema izvještajima o laboratorijskom ispitivanju uzoraka vode bazena (66) od strane ovlaštene laboratorije o zdravstvenoj ispravnosti, a zbog hitnosti postupka, uz zabranu korištenja bazena, nalogane su korektivne mjere i ponovne kontrole vršene po službenoj dužnosti (62), uz dostavljeni kontrolni nalaz usaglašen sa Pravilnikom.

Sanitarni inspektori su po prijavi JU Zavod za javno zdravstvo izvršili usmjerene nadzore na dva bazena zbog prisustva *Legionelle* spp. u vodi i epidemiološkog rizika za kupaće. Nakon naloženih korektivnih mjera, na osnovu analitičkih izvještaja zavoda dostavljenih Kantonalnoj upravi za inspekcijske poslove-sanitarnim inspektorima kontrolni nalazi su bili negativni na prisustvo *Legionelle* species.

Izvršena su dva usmjerena inspekcijska nadzora, po zahtjevu, na dva gradska stadiona-Asim Ferhatović Hase i Grbavica, u vezi ispunjavanja sanitarno higijenskih uslova sanitarnih čvorova i svlačionica, a radi odigravanja prvenstvenih utakmica na istim i dato je pozitivno mišljenje u oba slučaja.

Imunizacija

Sanitarna inspekcija Inspektorata sanitarne, zdravstvene i farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu, a na osnovu dostavljenih potvrda o nekompletnom vakcinalnom statusu zdrave djece JU Dom zdravlja KS i upućenih poziva roditeljima/starateljima da se izjasne o razlozima nepoštivanja zakonske obaveze i izdaje prekršajne mjere u slučaju nepoštivanja zakonske obaveze, a sve u cilju povećanja kolektivnog imuniteta u KS.

Od januara do kraja decembra 2020. godine, a na osnovu dostavljenih potvrda o nepotpunom vakcinalnom statusu iz organizacionih jedinica JU Dom zdravlja KS, sanitarni inspektori KUIP-a su po službenoj dužnosti dostavili ukupno 86 poziva roditeljima/starateljima da se izjasne o razlozima odbijanja vakcinacije.

Pozivu inspektora do sada se odazvalo 72 roditelja, od kojih je 33 roditelja odbilo vakcinaciju djece, te su radi propuštanja te zakonske obaveze za svakog od njih izrečene novčane sankcije u ukupnom iznosu od 3.300,00 KM.

Od navedenog broja, 20 roditelja se izjasnilo da će vakcinisati dijete u dodatno odobrenom roku od dva mjeseca, što inspektori prate po službenoj dužnosti.

Za 16 djece su dostavljene potvrde o izvršenoj vakcinaciji, dok je preostali broj roditelja (17) u postupku službenog izjašnjenja.

Roditelji koji su se odazvali pozivima ističu da je razlog odbijanja vakcinacije djece sumnja na kvalitet vakcina, te bojazan od eventualnih posljedica vakcinisanja.

Agencija za nadzor nad tržištem BiH

Vezano za informaciju o igračkama (tzv. Ljigavci) o migraciji bora (B) iz Silikonske igračke – slim žele igra gelatina iznosa 825 mg/kg, igračke ljigavac monster bouncy slime 2860 mg/kg, i igračke rozi ljigavac 1490 mg/kg po obavijesti Agencije za nadzor nad tržištem BiH i Federalne uprave za inspeksijske poslove sanitarni inspektori KUIP KS su dana 05.2.2020. godine izvršili inspeksijski pregled u KID ZONE d.o.o. Sarajevo i tom prilikom utvrdili (na osnovu uvida u evidencijske kartice) količine igračaka kako slijedi:

- Artikal rozi ljigavac – uvežena količina je 8736 komada, od čega je prodato 8136 komada i biti će uništeno 600 komada.
- Artikal silikonska igračka – uvežena količina 5088 komada od čega je prodato 4703 komada i biti će uništeno 385 komada.
- Artikal ljigavac monster bouncy slim – uvežena količina 1152, od čega je prodato 642 komada i biti će uništeno 510 komada.

Poslije obavijesti Agencije za nadzor nad tržištem BiH i Federalne uprave za inspeksijske poslove, navedene preostale igračke su sakupljene u centralnom skladištu u Sarajevu, uz važno sigurnosno upozorenje kupcima o opozivu igrački; igračke (rozi ljigavac – 600 komada, silikonska igračka 385 komada i ljigavac monster bouncy slim, 510 komada) su proslijeđene u privredni subjekt Harex d.o.o. Sarajevo, radi uništenja na higijenski neškodljiv način, uz naloženu mjeru inspektora o dostavi potvrde o uništenju istih.

Dana 07.2.2020. godine inspektoru je na uvid dostavljena potvrda o uništenju navedenih artikala od strane privrednog subjekta Harex d.o.o. Sarajevo.

DDD mjere

Na osnovu praćenja tokom proteklih godina, posebno u 2019.godine i 2020. godini na određenim područjima Kantona Sarajevo u razdoblju toplih mjeseci godine pojavljuju se u povećanom broju pojedine vrste štetnih insekata, žohara koje mogu biti prijenosnici zaraznih bolesti, kao i glodara, a ujedno su smetnja građanima, stoga je bio povećan broj prijava građana, posebno iz Općine Stari Grad, Centar i Novo Sarajevo.

Preventivnu dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju obavezni su obavljati vlasnici ili korisnici objekata, prema zakonom propisanim pravilima što sanitarna inspekcija kontroliše u sklopu inspekcijskih nadzora kao obavezno "ček pitanje", a problem predstavljaju privatni, napušteni ili posjedi čije vlasništvo se ne može utvrditi.

Evaluacijom kretanja prijavljenih zaraznih oboljenja na području ovih Općina, kao i na području Kantona Sarajevo, u saradnji sa JU Zavod za javno zdravstvo KS je utvrđeno da nije bilo pojave zaraznih oboljenja, u izvještajnom periodu, da bi se dezinsekcija mogla provoditi kao protuepidemijska mjera.

Također, napominjemo da sistematska deratizacija za 2020. godinu nije vršena. Inspektoratu sanitarne, zdravstvene i farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo nije dostavljena Odluka Ministarstva zdravstva KS o vršenju usluga proljetne i jesenje faze deratizacije i o odabiru izvođača radova za 2020. godinu do trenutka sačinjavanja izvještaja, kao što je bila praksa prethodnih godina.

Iz medija smo upoznati da nakon što je firmi Sanitacija d.o.o. Sarajevo istekao trogodišnji ugovor, Stručna služba za zajedničke poslove KS-a pokrenula je postupak odabira novog izvođača koji će raditi preventivnu sistematsku deratizaciju u Kantonu Sarajevo tri godine (2020-2022.godina).

Nakon evaluacije i izbora najpovoljnije ponude u ovom postupku, uložena je žalba na odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača, te je u toku žalbeni postupak kod Ureda za razmatranje žalbi, po nama dostupnoj informaciji.

7.2 Zdravstvena inspekcija

Zdravstvena inspekcija nadzore obavlja u skladu sa nadležnostima koje su određene zakonima:

- Zakon o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", br. 46/10 i 75/13);
- Zakon o zdravstvenom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", broj 30/97, 7/02, 70/08 i 48/11);
- Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata ("Službene novine Federacije BiH", broj 40/10);
- Zakon o liječništvu („Službene novine Federacije BiH“, broj 56/13)
- Zakon o stomatološkoj djelatnosti („Službene novine Federacije BiH“, broj 37/12);
- Zakon o sestrinstvu i primaljstvu („Službene novine Federacije BiH“, broj 43/13);
- Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva („Službene novine Federacije BiH“, broj 37/12);
- Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Sl. novine FBiH", broj 29/05);

Programom i planom rada za 2020. godinu predviđeno je da tri zdravstvena inspektora izvrše 680 inspekcijskih nadzora, a izvršeno je 1026 nadzora što je za 346 nadzora više ili 217,37 % od planiranog izvršenja.

Od ukupnog broja izvršeno je 201 redovnih nadzora, 157 kontrolnih i 666 usmjerenih nadzora vršenih po zahtjevu stranke i institucija.

Za utvrđene nepravilnosti zdravstveni inspektori su izdali 162 rješenja za otklanjanje nedostataka i 29 prekršajnih naloga u novčanom iznosu od 67700,00 KM.

U 2020. godini ukupan broj nadzora koje je obavila zdravstvena inspekcija i donešenih upravnih mjera je veći od planiranog zbog pandemije izazvane koronavirusom, jer od tri zdravstvena inspektora, dva inspektora su od 16.3.2020. godine radili i kao sanitarni inspektori, po ovlaštenju direktora.

Zdravstvena inspekcija je vršila nadzor u zdravstvenim ustanovama u primarnoj i sekundarnoj zdravstvenoj zaštiti i nad radom privatnih ordinacija i poliklinika, socijalnih ustanova.

Nadzorom su bile obuhvaćene zdravstvene ustanove, privatnog i javnog sektora, primarnog i sekundarnog nivoa zdravstvene zaštite, nadzor novootvorenih ordinacija, nadzor ustanova socijalne zaštite u dijelu pružanja zdravstvenih usluga, a prioritetno su nadzori vršeni po predstavkama stranki/institucija.

Inspekcijski nadzori su u pojedinim slučajevima vršeni u mješovitim inspekcijskim timovima u kojima je pored zdravstvenog učestvovao tržišni inspektor, inspektor rada i inspektor socijalne zaštite.

Predstavke su se odnosile na: nezadovoljstvo pruženim zdravstvenim uslugama, duge liste čekanja, nedostatak kadra, nedostatak materijala za rad, nejasan "put pacijenta" u sistemu zdravstvene zaštite, neprofesionalan odnos zdravstvenih radnika pri pružanju zdravstvenih usluga, nepravilnosti u "vođenju bolovanja", neadekvatno odlaganje infektivnog otpada, različiti rezultati analiza testova na koronavirus u privatnoj i javnoj zdravstvenoj ustanovi, nezadovoljstvo cjenovnikom, pružanje usluga nadriječarstva i drugo.

Pored navedenog, zdravstveni inspektori kao ovlašteni sanitarni inspektori postupali su vezano za rješavanje "spornih" zahtjeva (epidemioških upitnika).

U martu mjesecu vršeni su nadzori u JU Dom zdravlja KS u vezi načina popunjavanja upitnika/epidemiološkog izvještaja, te je utvrđeno da su isti nepotpuni, netačni i neblagovremeno dostavljeni inspekciji s ciljem izdavanja rješenja o zabranama kretanja. Utvrđeno je da iste popunjavaju socijalni radnici i logopedi, a ljekari porodične medicine nisu punjavali upitnike. Za navedeno inspekcija je djelovala rješenjem o otklanjanju nedostataka, odnosno naloženo je vođenje evidencija i način prijavljivanja zaraznih bolesti - čl. 13. i 20. Pravilnika o načinu prijavljivanja zaraznih bolesti ("Sl. novine FBiH", broj 101/12).

Izvršen je i inspekcijski nadzor u JU Zavod za javno zdravstvo KS (dalje JU ZZJZ KS), s ciljem kontrole blagovremenog, tačnog i potpunog dostavljanja epidemioloških mišljenja Kantonalnoj upravi za inspekcijske poslove Sarajevo i Ministarstvu zdravstva Kantona Sarajevo, radi donošenja rješenja u skladu sa čl. 47., 48. i 57. Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Sl. novine FBiH", broj 29/05), te je inspekcija za utvrđene nepravilnosti djelovala rješenjem o otklanjanju nedostataka.

Poslije izdatog rješenja kojim je naloženo otklanjanje nepravilnosti, uspostavljeno je popunjavanje epidemioloških obrazaca kod ljekara porodične medicine u e-MEDIT aplikaciji, koji ovjerava specijalista-epidemiolog u JU ZZZ KS, na osnovu čega se uspostavio pravni osnov, efikasnije i brže izdavanje rješenja o zabrani kretanja sanitarne inspekcije i Ministarstva zdravstva KS.

Najčešće utvrđene nepravilnosti u zdravstvenim ustanovama:

- rad trijažnih punktova prije ulaska u zdravstvene ustanove,
- nepopunjavanje epidemioloških/sanitarnih upitnika,
- nedostatak pisanih recepata,
- “kvar” informacionog sistema i nemogućnost vođenja elektronskih evidencija,
- nepravilno i/ili nepotpuno i neblagovremeno vođenje evidencija,
- zatvaranje područnih ambulanti zbog nedostatka kadra,
- vršenje trijaže od stomatologa, socijalnih radnika, logopeda i zdravstvenih radnika svih profila na trijažnim punktovima,
- štrajk uposlenika tokom epidemije,
- nezadovoljstvo građana pruženom zdravstvenom uslugom,
- neprimanje hroničnih pacijenata, nejavljivanje na telefon zdravstvenih radnika i uskraćivanje dobivanja zdravstvene usluge;
- rad na identifikaciji koronavirusa radi uspostavljanja dijagnoze, bez odobrenja nadležnog organa,
- neprijavljivanje potvrđenih i sumnjivih slučajeva koronavirusa.

Sadržajem odredbi člana 29. Zakona o inspekcijama propisano je: Inspekcija je samostalna u svom radu i poslove inspeksijskog nadzora vrši prema programu svog godišnjeg rada, a određene preglede može da izvrši i na pismeni zahtjev: a) Vlade Kantona, b) kantonalnog resornog ministra i c) direktora Kantonalne uprave.

Shodno sadržaju odredbi navedenog člana, vršeni su inspeksijski nadzori, po zahtjevu Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo iz Aprila 2020. godine za vršenje inspeksijskih nadzora u JU Dom zdravlja Kantona Sarajevo (dalje u tekstu: JUDZKS) i JU Zavod za hitnu medicinsku pomoć Kantona Sarajevo (dalje u tekstu: JU HMP), kako bi se ispitale sve radnje u dosadašnjim slučajevima preminulih od posljedica novog koronavirusa (COVID 19), na području Kantona Sarajevo. Inspeksijski nadzori su vršeni tokom mjeseca aprila i maja, te je po okončanju dostavljena informacija podnosiocu zahtjeva. Zapisnički je evidentirano činjenično stanje vezano za kompletan put pacijenata od telefonskih javljanja do momenta potvrđivanja smrti.

S tim u vezi, izvršeno je ukupno 11 inspeksijskih nadzora, od čega je sedam nadzora izvršeno u JUDZKS, u različitim organizacionim jedinicama, dva nadzora u JU HMP, te dva nadzora u privatnim zdravstvenim ustanovama. U toku inspeksijskih nadzora utvrđene su nepravilnosti vezane za evidencije telefonske komunikacije sa pacijentima, vođenje medicinske dokumentacije, dokaz o ispravnosti opreme, nepotpuno donošenje i primjena programa za sprečavanje i kontrolu infekcija, što je propisano Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Službene novine FBiH" br. 29/05) i podzakonskim propisima (Pravilnik i Naredba), ne vršenje kontrole mikrobiološke čistoće uzimanjem briseva sa površina, instrumenata, opreme i ruku i ostalog (brisevi mikrobiološka kontrola nežive sredine, ciljano po epidemiološkoj indikaciji), dio evidencija nije bio dostupan kontroli (evidencija o čišćenju i dezinfekciji, evidencija o edukaciji zdravstvenog i pomoćnog osoblja), nije predložen program i evidencija obuke za zaposlenike i pomoćno osoblje vezano za upoznavanje sa pisanim procedurama i mjerama za sprečavanje infekcija, pravilno postupanje po

usvojenim procedurama, pravilo postupanje sa hemikalijama i drugi sanitarno higijenski nedostaci. Rješenjem je naloženo da se otklone utvrđene nepravilnosti.

Naredbom Federalnog štaba/stožera civilne zaštite, broj 12-40-6-148-4/20 od 17.3.2020. godine, te Kriznim planom pripravnosti vezanim za pojavu novog koronavirusa (COVID 19), Krizni štab Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo, u Februaru 2020. godine, naložio je pružanje zdravstvenih usluga laboratorijske izolacije i identifikacije uzročnika zarazne bolesti COVID 19 radi uspostavljanja dijagnoze i to PCR metodom u javno zdravstvenim ustanovama, verificiranim od Federalnog ministarstva zdravstva.

S tim u vezi, zdravstvena inspekcija je početkom mjeseca Aprila izvršila dva timska nadzora u privatnoj zdravstvenoj ustanovi i u tri javno zdravstvene ustanove, a u vezi laboratorijske izolacije uzročnika zarazne bolesti uzrokovane koronavirusom. Temeljem čl. 3., 8., 11. i 14. Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, usmjerenim inspekcijskim nadzorom u privatnoj zdravstvenoj ustanovi, utvrđeno je pružanje zdravstvenih usluga laboratorijske izolacije i identifikacije uzročnika zarazne bolesti COVID 19 radi uspostavljanja dijagnoze, bez rješenja Federalnog ministarstva zdravstva.

Rješenjem je privremeno zabranjeno vršenje testiranja, zbog neposjedovanja rješenja Federalnog ministarstva zdravstva, temeljem člana 14. citiranog zakona. Na ovo rješenje je uložena žalba, koja je dostavljena Federalnoj upravi za inspekcijske poslove kao drugostepenom organu na rješavanje, te je drugostepeni organ potvrdio prvostepeno rješenje.

Također, u okviru ovih aktivnosti, vršeni su ciljani inspekcijski nadzori i u laboratorijama koje vrše testiranja na koronavirus serološkom metodom, analizom IgG i IgM antitijela, na osnovu čega je jednoj privatnoj zdravstvenoj ustanovi zabranjeno obavljanje navedene djelatnosti do regulisanja istog rješenjem nadležnog ministarstva.

Za tri laboratorije izdato je rješenje o obaveznom prijavljivanju potvrđene zarazne bolesti, serološkom metodom.

Zdravstveni inspektori izvršili su i 3 redovna nadzora, i to zdravstvenih ustanova (JU Zavod za medicinu rada, JU Zavod za zaštitu radnika u saobraćaju, te JU Zavod za zdravstvenu zaštitu studenata Univerziteta u Sarajevu), s ciljem kontrole prijavljivanja sumnje i utvrđene zarazne bolesti Covid 19.

Na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja donijeta su i 3 rješenja o otklanjanju nedostataka i nepravilnosti, jer navedeni Zavodi nisu dostavljali prijave nadležnom zavodu za javno zdravstvo (ni elektronski ni pisanim putem), a isti su sankcionisani izdavanjem prkršajnih naloga i novčanim kažnjavanjem.

U odnosu na naredbu Federalnog štaba civilne zaštite od 19.03. 2020. godine zdravstvena inspekcija kontinuirano radila na uspostavi i pravilnom radu trijažnih punktova u zdravstvenim ustanovama, a što je potvrđeno i u svim Naredbama Kriznog štaba Federalnog ministarstva zdravstva. Temeljem Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Sl.novine FBiH", broj 29/05), iz koga proizilazi Pravilnik o uslovima i načinu sprovođenja mjera za sprečavanje i suzbijanje bolničkih infekcija ("Sl.novine FBiH", broj 84/10), donijeta je i Naredba za sprovođenje mjera za sprječavanje i suzbijanje bolničkih infekcija ("Sl.novine KS", broj 19/10). U dijelu "Pregled, trijaža i sanitarna obrada pacijenata" propisano je *da ljekar odlučuje o trijaži pacijenta i to prilikom pregleda pacijenta na prijemnom odjeljenju, odnosno u ambulant, na osnovu anamneze, epidemioloških*

podataka, kliničke slike, vodeći računa o izoliranju, kohortiranju, segregiranju ili upućivanju u mjerodavniju-specifičniju zdravstvenu ustanovu u odnosu na akutnu i prijeteću kontagioznu bolest koja može postati prioritetom prema osnovnoj bolesti koja pripada određenoj specijalnosti, a u vezi dio II, tačka 4. gdje je naloženo "u zdravstvenim ustanovama, bez obzira na oblik vlasništva, kao i privatnim praksama, obavezno je provođenje trijaže i pridržavanje striktnih mjera za prevenciju i kontrolu infekcije i praćenje općih i specifičnih preporuka radi sigurnosti osoblja i pacijenata u kontekstu COVID-19".

S tim u vezi, izvršeni su inspekcijski nadzori u organizovanim trijažama JU Dom zdravlja Kantona Sarajevo, te je utvrđeno da zbog nedostatka kadra trijažu vrše zdravstveni radnici prema raspoloživom kapacitetu, pa čak i zdravstveni kadar-SSS. U JU Dom zdravlja KS, OJ Ilijaš i OJ Vogošća utvrđeno je da trijažu pacijenata za JU Zavod za zaštitu žena i materinstva KS, JU Zavod za medicinu rada KS, JU Hitnu medicinsku pomoć KS vrše uposlenici JU Doma zdravlja KS, bez sačinjenog ugovora o poslovnoj saradnji. Također je utvrđeno da se u trijaži ne vode evidencije u skladu sa zakonima iz oblasti zdravstva. Za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti zdravstvena inspekcija je djelovala rješenjem o otklanjanju nedostataka, u cilju ranog otkrivanja zarazne bolesti i puta prenosa iste a kako bi se od suspektnih slučajeva zaštitio prvenstveno uposleni medicinski kadar, kao i pacijenti. Naloženo je da se angažuje kadar iz specijalističko-konsultativne službe, kao bi se rasteretila porodična medicina, a shodno činjenici da je naredbom FMZ obustavljen hladni program specijalističko-konsultativne djelatnosti.

Slobodnom procjenom, najveći broj zaprimljenih prijava veže se na zauzetost telefonskih linija u ambulantama porodične medicine, ili nejavljivanje uposlenika na isti. Inspekcijskim nadzorima utvrđeno je da se najčešće koristi jedan telefon i jedna linija za potrebe kartoteke i porodičnog ljekara. S tim u vezi, kako organizacija rada u zdravstvenim ustanovama, zbog epidemije COVID-19 zahtjeva kontinuirano korištenje telefona, jer su posjete ljekaru svedene na minimum, trenutno jedino rješenje jeste nabavka većeg broja telefona, uspostava više linija, nabavka mobilnih telefona i ljudski resursi.

Rješavane su i predstavke koje se odnose na prioritet testiranja pacijenata na koronavirus, te je naloženo da se testiranje vrši planski, prema prioritetima (onkološki pacijenti, hospitalizacije i sl.), a kako se ne bi se "zaraza" svela na minimum sa drugim pacijentima koji su potvrđeni ili sumnjivi na COVID-19, a kako bi se poptencijalno širenje zarazne bolesti svelo na minimum.

U timskom radu, na osnovu akta Federalnog ministarstva zdravstva broj 01-33-6129/20 od 30.10.2020. godine, a kojim je zatraženo žurno provođenje inspekcijskog nadzora u Općoj bolnici "Prim.dr Abdulah Nakaš", nad postupkom i načinom hospitalizacije i liječenja oboljelih od COVID-19, odnosno popunjenost kapaciteta bolnice za COVID oboljele izvršen je nadzor.

Na osnovu uvida u predočene evidencije, inspekcijskim nadzorom je utvrđen broj kreveta koji su u upotrebi i to 338 kreveta, te 5 kreveta kao hitna rezerva, a što je ukupno 343 kreveta.

Od navedenog broja za liječenje i hospitalizaciju oboljelih pacijenata od COVID-19, uz reorganizaciju odjeljenja, osigurano je 96 kreveta.

Prema navedenom, u momentu nadzora je osigurano 28 % kreveta za liječenje i hospitalizaciju oboljelih od COVID-19, od ukupnog kapaciteta kojim raspolaže subjekt nadzora.

Za liječenje pacijenata oboljelih od COVID-19, određen je tim od 25 ljekara i 40 medicinskih sestara/tehničara.

Rješavana je i prijava koja se odnosila na Privatnu zdravstvenu ustanovu Poliklinika "dr Nabil", na okolnosti testiranja na koronavirus. Inspekcijskim nadzorom je utvrđeno da subjekt nadzora

posjeduje rješenje Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo kojim je Poliklinici odobreno pružanje zdravstvenih usluga. Utvrđeno je propisno provođenje sanitarno higijenskih mjera.

Potvrđeno je da se u Poliklinici rade fluorescentni imunotestovi (FIA) za kvalitativno određivanje antitijela IgM/IgG i antigena, a koji ne spadaju u rapid test dijagnostiku, te isto nije zabranjeno shodno propisima iz oblasti zdravstva.

Prema zaprimljenoj predstavi izvršen je inspekcijski nadzor u PZU Poliklinici Vatanmed, gdje je postupajući inspektor izrekao zabranu pružanja zdravstvene usluge, shodno utvrđenom činjeničnom stanju, a koje se ogleda u nepoštivanju zakonskih propisa kod ispunjenosti zahtjeva stručnog kadra za pružanje zdravstvene usluge. U momentu nadzora zatečeni su stranci koji su pružali zdravstvenu uslugu, bez dokaza o stručnoj osposobljenosti, te je dostavljena informacija i Ministarstvu sigurnosti BIH, Službi za odnose sa strancima.

Za utvrđene nedostatke poduzete i represivne mjere u skladu sa zakonom. O utvrđenom činjeničnom stanju informisano je i nadležno ministarstvo zdravstva, kako bi se dalje utvrdilo da li subjekt nadzora posjeduje ispunjenost uslova radi odobrenja za rad, što je u kontroli izvršenja rješenja i utvrđeno.

Zdravstvena inspekcija nastavlja kontinuirano vršenje službenih kontrola i kao ovlaštena sanitarna inspekcija u zdravstvenim ustanovama, te će akcenat u budućim nadzorima biti uspostava pružanja zdravstvene usluge kako za hitne tako i za "hladne" slučajeve, pravilno vršenje trijaže pacijenata, potpuno, tačno i blagovremeno vođenje evidencija, kontrola verificiranih laboratorija za testiranje na SARS-CoV-2, kako PCR metodom tako i serološkom metodom (analiza IgG i IgM antitijela), te blagovremeno i propisno prijavljivanje sumnjivih i potvrđenih slučajeva koronavirusa.

Tokom izvještajnog perioda su vršeni inspekcijski nadzori u javnim i privatnim ustanovama socijalne zaštite u vezi pružanja zdravstvenih usluga. Za utvrđene nedostatke izdata rješenja o otklanjanju nedostataka vezano za licence uposlenika i vođenje obaveznih evidencija i potpisivanje ugovora sa zdravstvenim ustanovama ili ljekarima privatne prakse, a radi kontinuirane dostupnosti zdravstvene zaštite.

Također, u istim ustanovama, kontrolisano provođenje donesenih epidemioloških mjera JU ZZJZ KS.

Najčešće mjere koje su naložene rješenjima se odnose na:

- zabranu obavljanja zdravstvene djelatnosti dok se ne ispune uvjeti propisani Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, Zakonom evidencijama u oblasti zdravstva, Pravilnikom o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama,
- korektivne mjere-otklanjanja nedostataka u pogledu sanitarno-higijenskih uslova i dopune personalne dokumentacije zdravstvenih radnika;
- ažuriranje medicinske dokumentacije i uspostavljanje propisne medicinske dokumentacije, a najčešći utvrđeni nedostatak je nepropisno vođenje obaveznih evidencija iz oblasti zdravstva.

Nakon iseka roka za izvršenje naloženih mjera inspektori su izvršili 157 kontrola izvršenja rješenja i utvrdili da je 153 subjekta nadzora postupilo po rješenju, a četiri subjekta nadzora nisu izvršili naložene mjere, o čemu su izdati prekršajni nalozi u skladu sa Zakonom o inspekcijama KS.

Broj zdravstvenih inspektora u preventivnom nadzoru je nedovoljan da bi kvalitetno mogli odgovoriti svim potrebama i pitanjima u oblasti javnog zdravstva (pogotovo u doba pandemije) koji su rastući iz dana u dan, što pokazuje mali broj izvršenih redovnih nadzora.

Broj predstavki u kojima se traži zaštita prava i druga pomoć od nadležne inspekcije je sve veći, tako da je skoro nemoguće obavljanje redovnih-planiranih nadzora, a posebno rad na složenijim problemima, zahtjeva veću posvećenost i vrijeme koje je potrebno izdvojiti, kao i veći broj izvršilaca, uz napomenu da jedan zdravstveni inspektor stiže uslov za penziju u junu 2021. godine.

7.3 Farmaceutska inspekcija

Farmaceutska inspekcija nadzore obavlja u skladu sa nadležnostima koje su određene sljedećim zakonima:

- Zakon o apotekarskoj djelatnosti ("Službene novine Federacije BiH", broj 40/10);
- Zakon o lijekovima („Službene novine Federacije BiH“, broj 109/12);
- Zakon o lijekovima i medicinskim sredstvima („Službeni glasnik BiH“, broj 58/08);
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", br. 46/10 i 75/13);
- Zakon o zaštiti potrošača u BiH ("Sl.glasnik BiH", broj 25/06);

Planom za 2020. godinu je predviđeno 224 nadzora, a izvršeno 225 nadzora, što je za 1 nadzor ili 100, 44 %, više od planiranog.

Od 225 nadzora, izvršeno je 121 redovni nadzor, 59 kontrolnih i 45 usmjerenih nadzora. Za utvrđene nedostatke doneseno je 64 rješenja o otklanjanju nedostataka i izdato 33 prekršajna naloga u novčanom iznosu od 64.710,00 KM.

Farmaceutski inspektor vrši inspeksijski nadzor u skladu sa Zakonom o lijekovima i medicinskim sredstvima, u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti.

Primarni načelni stavovi farmaceutsko inspeksijskog nadzora pravnih i fizičkih lica koja vrše promet lijekova na malo je osiguranje ispravnosti djelotvornosti lijekova koji se upotrebljavaju u medicini, kao njihova zloupotreba, utvrđivanje uvjeta za dobijanje odobrenja za stavljanje lijeka u promet, proizvodnja, primjena kao i kontrola kvaliteta, utvrđivanje tragova neadekvatnog rukovanja sa upustvom o lijeku, utvrđivanje broja farmaceutskih timova, poštivanje Pravilnika o utvrđivanju marže, odnosno cijene lijekova, utvrđivanje ispunjavanja posebnih uvjeta propisanih Zakonom o zdravstvenoj zaštiti za pravna i fizička lica, praćenja evidencije o izvršenim kontrolama kvaliteta lijekova.

Inspeksijski nadzor farmaceutski inspektor je vršio nad prometom lijekova na malo u apotekama javnog i privatnog sektora, specijaliziranim trgovinama- specijalizirane trgovine za promet medicinskih sredstava na malo i nad primjenom lijekova u zdravstvenim ustanovama koje su osnovane za potrebe Kantona.

U redovnim i usmjerenim nadzorima u izvještajnom periodu akcenat sveobuhvatnih farmaceutsko-inspeksijski nadzora je bio sljedeći:

- Kontrola režima izdavanja lijekova (akcenat na sljedeće lijekove: tramadol, azitromicin, testosteron ampule, itd.)
- Gotovi lijekovi da se izdaju isključivo u originalnom pakovanju, ne "komadno" (na

tableticu).

- Rješen problem cijene za lijek Haloperidol kojeg koriste duševni bolesnici, a isti su plaćali iako je lijek besplatan, na esencijalnoj listi.
- Zapažanje poštivanja mjera naloženih naredbom od nadležnog kriznog štaba.
- Kontrola medicinskih sredstava (medicinske rukavice, bezkontaktni toplomjeri i sl.), da li su registrirana, te da li imaju adekvatnu deklaraciju na sekundarnom pakovanju.

U svim inspekcijskim nadzorima, zbog trenutne epidemiološke situacije, izvršeno je zapažanje poštivanja svih mjera u apotekama po aktuelnim naredbama izdatim od nadležnih organa, ukazivano na određena odstupanja zapažena u nadzoru, a koja su u nadležnosti sanitarnih inspektora.

U navedenom periodu izvršena je kontrola lijekova koji se izdaju na komad, posebno lijek generičkog naziva sildenafil, koji se koristi za poboljšanje potencije kod muškaraca.

Lijek sildenafil u većini apoteka prodavan je na komad odnosno tableticu, blisteri rezani, pri tom na primarnom pakovanju tablete nema istaknut rok upotrebe, a pacijent ne dobiva ni uputstvo za upotrebu.

Navedeni lijek uglavnom koriste stariji pacijenti, često sa nekim kardiološkim problemima, hroničnom hipertenzijom i sl., kod kojih je ovaj lijek kontraindiciran, te može da dođe i do zatajenja srca, odnosno smrti pacijenta ako nije pod zdravstvenim nadzorom.

Takođe u nadzorima uočeno je da se sve češće mladima izdaje lijek Testosteron, bez ljekarskog recepta, pri čemu bi apoteka bila najstrožije kažnjena, jer navedeni lijek se izdaje isključivo na recept, tj. uz preporuku ljekara. Jedna od nus pojava lijeka je faktor rizika karcinoma prostate, te samim tim potreban je veliki oprez prilikom izdavanja istog.

Postupajući inspektor je utvrdio povećan broj proizvođača sredstava za dezinfekciju ruku i neke galenske laboratorije koje posluju u sastavu privatne zdravstvene ustanove-apoteke i same prave određena sredstva.

Postupajuća inspektorica je dobila prijave u kojima se navodi da se određena medicinska sredstva prometuju na tržištu BiH, a da pri tom nisu ni registrovana. S obzirom da sve što se definiše kao medicinsko sredstvo mora biti registrirano od strane Agencije za lijekove i medicinska sredstva, navedene prijave su proslijeđene Agenciji na nadležno postupanje, dok u maloprodaji se uvijek obrati pažnja koja su to medicinska sredstva što se prometuju, od koga su nabavljena te da li su ista registrirana, u slučaju da nisu nalaže se njihovo povlačenje iz prometa.

Posebno se ističe prijava u kojoj podnosilac ističe da u apotekama lijek Haloperidol, koji se koristi za duševne bolesnike, te koji je na esencijalnoj listi ZZOKS 100%, što znači da pacijent navedeni lijek mora dobiti besplatno, isti plaća u ugovornim apotekama.

Nakon nadzora koji je započet u apoteci navedenoj u prijavi, te pri tom utvrđeno činjenično stanje, obavljen je razgovor i sa zdravstvenom inspektoricom, jer u ovom slučaju ima i nadležnost zdravstvene inspekcije, jer se radi o nepružanju adekvatne zdravstvene usluge pacijentu, zatim uspostavljena je komunikacija sa Zavodom zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevom, sektor za farmaciju, te sa Ministarstvom zdravstva Kantona Sarajevo. Isti su se upoznali sa naprijed navedenom problematikom.

U ovom slučaju u pitanju je jako osjetljiva populacija stanovništva, tom prilikom nakon detaljnog saopštenja problema naprijed navedenim organima isti su preuzeli mjere iz svojih nadležnosti, te u

svemu obavjestili farmaceutskog inspektora, koji je dobivene akte proslijedio i zdravstvenom inspektoratu.

Ishod navedene prijave je bio pozitivan za veliku grupu građana, tako što je Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo usaglasio cijenu za lijek Haloperidol, po odobrenju Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo, te samim tim lijek koji je jako bitan za duševne bolesnike sad se nalazi na esencijalnoj listi potpuno besplatno. Nakon toga akt u kojem je saopšteno da je cijena Haloperidola usaglašena sa cijenom proizvođača prosljeđen je prema svim apotekama u Kantonu Sarajevo. Postupajuća inspektorica je podnosioca prijave obavjestila o rezultatu problema.

Bilo je i usmjerenih pregleda u kojima podnosioc prijave izjavljuje da je došlo do poskupljenja lijeka paracetamola zbog povećane potražnje istog, ali nakon inspekcijskog nadzora inspektor nije utvrdio navode iz prijave.

Predmet kontrole je poštivanja režima izdavanja lijekova, tj. da li se lijekovi na čijim sekundarnim pakovanjima piše da se izdaju na ljekarski recept to i poštuje. Poseban akcenat je dat za lijek generičkog naziva tramadol, zbog mogućnosti njegove zloupotrebe posebno kod mladih, kao i lijek azitromicin, trenutno "popularni" antibiotik, koji se koristi kao lijek izbora kod pacijenata oboljelih od Covid-19. Azitromicin spada u skupinu makrolidnih antibiotika, na čijem sekundarnom pakovanju jasno piše da se izdaju na recept, te se može dati isključivo po preporuci ljekara, a ne na slobodnu prodaju, u prevenciji.

Prekršajni nalozi koje je izdao farmaceutski inspektor u izvještajnom periodu bili su na osnovu Zakona o apotekarskoj djelatnosti, Zakona o zaštiti potrošača u BiH i Zakona o inspekcijama Kantona Sarajevo.

Prekršajni nalozi za PZU, JU i privatne apoteke su izrečene zbog:

- nepoštivanja režima izdavanja lijekova;
- prometovanjem lijekova koji nemaju dozvolu za stavljanje lijeka u promet;
- u momentu nadzora u apoteci se ne zatiče magistar farmacije, da je prisutan tokom cijelog radnog vremena
- neslaganja materijalnog stanja lijekova u apoteci sa materijalnim stanjem u programu apoteke;
- izdavanja gotovih lijekova na komad;
- neadekvatne deklaracije na sekundarnom pakovanju lijeka;
- ne istaknutog roka upotrebe na lijeku;
- zbog neizvršenja rješenja kao upravne mjere.

Tokom inspekcijskih nadzora u Specijaliziranim trgovinama za promet medicinskih sredstava na malo-optike uočena je najčešća nepravilnost da nemaju rješenje o odobrenju obavljanja djelatnosti izdatom od Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo, što je u suprotnosti sa članom 24. Zakona o apotekarskoj djelatnosti.

Tokom redovnih nadzora postupajuća inspektorica je uočenu nepravilnost ispravljala rješenjem kao upravnom mjerom.

Izuzetak je jedan usmjereni nadzor u kojem je navedeno da se vrši prodaja naočala, na način da optičari kao trgovački putnici dolaze kod pravnog lica promovišu naočale, vrše mjerenja i određivanje dioptrije, a pri tom na datoj adresi nemaju odobrenje za obavljanje djelatnosti, niti je na

datoj adresi firma registrovana, tad je izrečen prekršajni nalog za pravno lice i odgovorno lice zatečeno u momentu nadzora.

Upravne mjere koje je donio farmaceutski inspektor realizovane su na osnovu Zakona o apotekarskoj djelatnosti ("Službene novine FBiH", broj 40/10), Zakona o zaštiti potrošača u BiH ("Službene novine BiH", broj 25/06,88/15) i Zakona o inspekcijama Kantona Sarajevo ("Službene novine KS", broj 2/17).

Po osnovu donesenih rješenja u apotekama (PZU, JU i privatne apoteke) naloženo je sljedeće:

- Poštivanje režima izdavanja lijekova (čest slučaj da se lijek izdaje na nalaz, što nije u skladu sa Zakonom, jer se nalaz kopira vrati pacijentu, te samim tim isti lijek pacijent može podići u drugoj apoteci, što dolazi do zloupotreba);
- Gotove lijekove izdavati isključivo u originalnom pakovanju;
- Apoteka mora obezbijediti magistra farmacije da bude prisutan tokom cijelog radnog vremena, jer je isti odgovoran za stručni rad u istoj;
- Na određenim magistralnim i galenskim lijekovima u apoteci uočeno je da nemaju rok upotrebe ili im je isti istekao, što je u suprotnosti sa zakonom;
- Lijekove isteklog roka i oštećenog sekundarnog pakiranja moraju se adekvatno odlagati u farmaceutski otpad, te svaka ustanova mora imati potpisan ugovor za zbrinjavanja farmaceutskog otpada sa ovlaštenim operaterom;
- Nabavljati lijekove i medicinska sredstva od ovlaštenih veleprometnika, tj. onih koji su upisani u Registar veleprometnika kod Agencije za lijekove i medicinska sredstva BiH
- Prometovati samo registrovanim lijekovima i medicinskim sredstvima.
- Kontrolisano materijalnog stanja lijekova u apoteci i pri tom upoređivano sa materijalnim stanjem lijekova u programu apoteke.
- Prometovati lijekovima koji imaju istaknutu deklaraciju, uvoznika, proizvođača za navedeni lijek, te istaknut rok upotrebe.

Prilikom vršenja inspeksijskih nadzora iz ove oblasti utvrđeni su prekršaji koji se odnose na:

- izdavanje lijekova suprotno utvrđenom režimu;
- izdavanje lijekova na osnovu neispravne medicinske dokumentacije;
- izdavanje gotovih lijekova na ljekarski recept od strane neovlaštenog lica- farmaceutski tehničar;
- lijekovi i hemikalije proteklog roka upotrebe nisu odloženi i zbrinuti kao
- farmaceutski otpad.

Subjektima kod kojih su utvrđeni određeni nedostaci i nepravilnosti u radu izdata su rješenja kojima je naloženo otklanjanje istih u ostavljenom roku.

Kod subjekata kontrolni pregledi po donesenim rješenjima se provode nakon isteka rokova ostavljenih za izvršenje. Kontrolnim pregledima izvršenim na osnovu donesenih rješenja utvrđeno da su odgovorna lica i pravna lica postupila po naloženim mjerama.

7.4 Inspekcija za hranu

Inspekcija za hranu nadzore obavlja u skladu sa nadležnostima koje su određene Zakonima:

- Zakon o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04);
- Zakon o genetički modificovanim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09);
- Zakon o zaštiti potrošača u BiH ("Sl.glasnik BiH", broj 25/06);
- Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Sl.novine FBiH", broj 29/05);
- Zakon o zdravstvenoj ispravnosti životnih namirnica i predmeta opšte upotrebe ("Službeni list SFRJ", broj 53/91), Zakon o zdravstvenom nadzoru životnih namirnica i predmeta opšte upotrebe (Sl. list SRBiH broj 43/86, 18/90) preuzeti Uredbom sa zakonskom snagom (Službeni list R BiH", broj 2/92 i 13/94).

Planom za 2020. godinu predviđeno je da tri inspektora za hranu izvrše 882 inspeksijskih nadzora, a u periodu 01.januar-16.mart inspektori za hranu su obavili 197 inspeksijskih nadzora i to: 60 redovnih nadzora, 44 kontrolnih nadzora i 41 usmjereni nadzor, uz napomenu da od 16.3.2020. godine inspektori za hranu rade kao i sanitarni inspektori, po ovlaštenju i izvještaj je u sastavu izvještaja sanitarne inspekcije.

Za utvrđene nedostatke doneseno je 59 rješenja o otklanjanju nedostataka izdato 23 prekršajna naloga u novčanom iznosu od 28.120,00 KM.

Pored toga, doneseno je 1 rješenja o privremenoj zabrani rada objekata i 4 rješenja o zabrani prometa zdravstveno neispravnih namirnica.

Izdato je 51 rješenje-privremene zabrane rada kliconošama do obeskličenja i 35 rješenja o početku rada nakon obeskličenja.

Nadzor se provodio u objektima u kojima se vrši proizvodnja i promet hrane, kao i nadzor nad zdravstvenim stanjem lica koja dolaze u kontakt s hranom, nadzor materijala koji dolaze u kontakt s hranom, zatim timski inspeksijski nadzori-ulična prodaja hrane i nadzor bespravnog prometa na području Općina Kantona Sarajevo.

Usmjereni pregledi uglavnom su se odnosili na: nezadovoljavajući higijenski uslovi u objektima, promet zdravstveno neispravnim namirnicama, hrana promjenjena organoleptički, prisustvo primjesa i onečišćenja, protekli rok namirnica, obavijesti od nadležnih institucija o zabrani prometa hrane neodgovarajućeg kvaliteta putem EU RASFF sistema za brzo uzbunjivanje za hranu i hranu za životinje, nehigijenski uslovi u objektima za proizvodnju, promet i distribuciju hrane, neodgovarajući temperaturni uslovi čuvanja lakokvarljivih namirnica, alimentarne intoksikacije, kao prioritet u postupanju.

Osim vršenja senzorskog pregleda i kontrole sljedivosti hrane, posebnim planom i programom uzorkovanja izvršeno je i planirano uzimanje uzoraka hrane na mikrobiološko ispitivanje, kao i uzimanje briseva ruku, radnih površina, opreme i pribora koji dolaze u kontakt s hranom, radi utvrđivanja higijenskog stanja u objektima.

Izdvajamo, u toku 2020. godine proizvodi zabranjeni u prometu kako slijedi:

Naime, prijava zaprimljena od JU Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo o sumnji na trovanje hranom (hranu konzumiralo 40 studenata, od kojih je simptome trovanja blaže intoksikacije hranom imalo 7 studenata, svi su se javili u Kliniku za infektivne bolesti, ni jedan student nije hospitaliziran).

Usmjerenim inspeksijskim nadzorom je utvrđeno da u prometu zatečena hrana koja ne ispunjava odredbe propisa o hrani u pogledu sljedivosti za hranu, deklarisanja, nepostojanja dokumentacije o

zdravstvenoj ispravnosti i kvalitetu. Utvrđene su i druge nepravilnosti koje se odnose na poslovanje s hranom: nije implementiran sistem samokontrole (HACCP), uposlenici nisu imali edukaciju o higijeni hrane u skladu s propisima o hrani, nisu obavili pregled na kliconoštvo.

Nakon izdatog rješenja o privremenoj zabrani subjekta u poslovanju s hranom, subjekt nadzora je dostavio ovjerenu odluku o trajnom prestanku rada studentske kuhinje.

U objektu u kojem se priprema i uslužuje hrana za studente:

Nakon izdatog Rješenja kojim je naloženo da se na neškodljiv način uništi hrana koja ne ispunjava zahtjeve određene propisima o hrani: svinjsko meso i gotova hrana/zamrznuto, dostavljena je potvrda o kontrolisanom uništenju 340 kg hrane prema naloženoj mjeri.

Trgovina:

- naloženo neškodljivo uništenje 30 kg hrane koja ne ispunjava odredbe propisa o hrani, povučena iz prometa i prikupljana u magacinu, uz obaveza SPH da do roka koji je utvrđen dostavi potvrdu od KJPK Rad o izvršenom uništenju na sanitarnoj deponiji.

Ugostiteljstvo:

- uništeno cca 50 kg hrane koja ne ispunjava odredbe propisa o hrani, u inspekcijskim nadzorima.

Saradnja sa laboratorijima

U sklopu redovnog plana monitoringa, u 36 objekata, subjekata u poslovanju s hranom je uzeto ukupno 114 uzorka hrane i 226 briseva, od čega je 3 ili 2,63 % uzorka hrane bilo zdravstveno neispravno zbog prisustva fekalnih koliformnih bakterija, Koagulaza pozitivnog stafilokoka; 55 briseva (24,33 %) bilo pozitivno na prisutvo aerobnih mezofilnih bakterija i enterobakterija.

Saradnja sa Agencijom za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine

Kantonalni inspektori za hranu kontinuirano, u sklopu Programa kontrole ostataka pesticida u i na hrani biljnog porijekla Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, provode inspekcijske nadzore, te tokom izvještajnog perioda nastavili su sa provođenjem programskih aktivnosti u cilju podizanja kapaciteta nadležnih institucija u sektoru zaštite sigurnosti hrane, uzimanjem uzoraka hrane na području Kantona Sarajevo. U sklopu redovnog monitoringa, ispitivani uzorci voća i povrća (ukupno 15 uzoraka), od kojih svih 15 uzoraka odgovara odredbama Pravilnika.

Izvršenje poslova i radnih zadataka za period od 01.01.2020. godine do 31.12.2020. godine odnosilo se na rad kantonalnih inspektora, zavisno od trenutnog stanja na terenu u svakoj pojedinoj oblasti u kojoj inspekcijski nadzor vrše kantonalni inspektori, te od konkretnih dobijenih posebnih zahtjeva od nadležnih organa, a koji u Programu nisu bili planirani. Hitnost inspekcijskih nadzora, a samim tim odstupanje od Programa rada često je diktirano pojavama na terenu i uslovima tržišta.

Nadalje, tokom 2021. godine prioritet u radu inspekcija biti će vršenje nadzora nad provođenjem zakonske regulative s ciljem uređenja i oblikovanja poslovnih procesa inspekcijskog sistema, uz primjenu moderne informatičke tehnologije, sa krajnjim ciljem povećanja efikasnosti rada inspekcijske službe. Poseban akcent inspekcijskog nadzora će se staviti na nadzor akutnih i kontinuiranih problema kao što su: kontrola odobrenja za rad i sprečavanje bespravnog rada poslodavaca u svim privrednim djelatnostima, kontrola roba i usluga, kontrola zaraznih bolesti, kontrola zdravstvenih, farmaceutskih ustanova i drugo što se u datom momentu ukaže kao prioritet

inspekcijskog nadzora. Gore nabrojani prioriteti će se uglavnom izvršavati vlastitim snagama i kapacitetom Kantonalne uprave za inspekcijske poslove, a za one oblasti koje nisu popunjene, nadzor će se vršiti u mješovitim timovima sa predstavnicima ostalih uprava ministarstava, kao i predstavnicima inspekcija Federalne uprave za inspekcijske poslove Sarajevo.

Za kvalitetan rad i osiguranje izvršavanja propisa, koji imaju za cilj zaštitu zdravlja ljudi i interesa potrošača, inspektorima je neophodna precizna zakonska i podzakonska legislativa kao i Vodiči koji su pomoć subjektima koji obavljaju određene djelatnosti kako bi pravilno uskladili svoje poslovanje sa zakonskim odredbama.

Obzirom da ovakav stav subjekata nadzora i advokata da ono što nije zabranjeno je dozvoljeno, dijeli i sud, pa takvo ponašanje nije sankcionisano, predlaže se Ministarstvima zdravstva na oba nivoa, da svako iz svoje nadležnosti, što je moguće prije izrade propise kojima će se spriječiti porast negativnih trendova u Federaciji BiH i Kantonu Sarajevo. Pri tome je poželjno da inspektori Kantonalne uprave za inspekcijske poslove, zajedno sa stručnjacima iz konkretnih oblasti, aktivno učestvuju u izradi prijedloga za propise na kantonalnom nivou.

Za kvalitetan rad inspektora potrebna je kontinuirana edukacija, posebno kada se radi o kontroli subjekata u poslovanju s hranom (SPH), uzimajući u obzir komplikovane propise koji su preuzeti iz EU, nove tehnologije koje SPH uvode u svoje pogone i odgovornost inspekcijskih organa koji na osnovu brojnih parametara treba brzo da donosu pravilne odluke. Organizovanjem stručnih tematskih edukacija, internog i eksternog karaktera, izvršiti unaprijeđenje inspekcijskog nadzora kao poslovnog procesa, kroz procesno orijentisani reinžinjerin, a sprovođenjem kontinuiranih aktivnosti potrebnih, kako za unifikaciju organizacionih struktura, tako i za standardizaciju naziva procesa i ujednačavanja najbolje inspekcijske prakse, povećati efikasnost i efektivnost vršenja inspekcijskog nadzora, odnosno unaprijediti poslovanje inspekcijskih službi.

Za provedbu službenih kontrola u 2021. godini planom će se predvidjeti minimalna učestalost nadzora u objektima gdje je najmanji procjenjeni rizik. Posebnim Planom službenog uzorkovanja, koji će biti usmjeren na provjeru ispravnosti proizvoda u pogledu mikrobiološkog, fizičko-hemijskog kvaliteta hrane, sanitarno-higijenskih uslova u javnim objektima i objektima pod sanitarnim nadzorom stvoriće se uslovi za poštivanje primjene odredbi propisa iz sanitarne oblasti, urediti kontrolisana oblast i uskladiti poslovanje subjekata nadzora sa važećom zakonskom regulativom.

Generalni cilj je povećanje broja i efikasnosti vršenja nadzora na zaštiti zdravlja ljudi, sprečavanju i suzbijanju nastanka zaraznih bolesti i provođenju opštih i posebnih mjera, što će određivati pandemija izazvana koronavirusom.

8. Inspektorat saobraćajne i cestovne inspekcije

Inspektorat saobraćajne i cestovne inspekcije u periodu januar-decembar 2020.godine vršio je poslove neposrednog inspekcijskog nadzora nad provođenjem zakona i drugih propisa iz oblasti cesta i cestovnog prijevoza.

Inspektorat se sastoji od dvije inspekcije i to: inspekcije za ceste i saobraćajne inspekcije
Inspektorat pored glavnog inspektora broji

- **1 inspektor za ceste - po ovlaštenju direktora KUIP**
- **8 saobraćajnih inspektora**

U periodu od 01.01. do 31.12.2020. godine, u ovom inspektoratu izvršena su 3.376 inspeksijska nadzora, doneseno 21 rješenja, iz saobraćaj isključeno 2 vozila, podneseno dva zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka i izdato 1.058 prekršajnih naloga u novčanoj vrijednosti od 303.840,00 KM.

U periodu januar-decembar 2020.godine Inspektorat saobraćajne i cestovne inspekcije izvršio je 3.376 inspeksijskih nadzora što je za 324 inspeksijska nadzora manje od planiranog broja inspeksijskih nadzora odnosno 8,75% manje od planiranog broja inspeksijskih nadzora, s tim da je izvršeno 453 inspeksijska nadzora iz nadležnosti sanitarnih inspektora.

U toku 2020. godine četiri saobraćajna inspektora su se nalazila na bolovanju (izolacija Covid-19) radi čega su odsustvovali 40 radnih dana dok je jedan saobraćajni inspektor radi teže bolesti saposla odsustvovao 200 radnih dana što ukupno iznosi 240 radnih dana odsustva sa posla saobraćajnih inspektora u toku 2020.godine.

Pored gore navedenog u toku 2020. godine a zbog ukazane potrebe za većim brojem sanitarnih inspektora i pojačanih inspeksijskih nadzora sa ciljem sprječavanja širenja COVID-19 saobraćajni inspektori su vršili inspeksijske nadzore iz nadležnosti sanitarnih inspektora na osnovu ovlaštenja Direktora Kantonalne uprave za inspeksijske poslove.

Naprijed navedene objektivne okolnosti kao i pandemija COVID-19 što se nije moglo predvidjeti Programom rada za 2020.godinu, uticale su na smanjenje broja izvršenih inspeksijskih nadzora Inspektorata saobraćajne i cestovne inspekcije a samim tim i na broj donijetih mjera, tako da je je Inspektorat izvršila za 8.75 % inspeksijskih nadzora iz nadležnosti manje od planiranog odnosno izvršeno 324 inspeksijska nadzora manje od planiranog broja inspeksijskih nadzora uz napomenu da su saobraćajni inspektori izvršili i 453 inspeksijska nadzora iz nadležnosti sanitarnih inspektora.

8.1 Inspekcija za ceste

Inspektor za ceste (po ovlaštenju) je vršio je nadzor nad primjenom zakona iz oblasti cesta i to:

- Zakon o cestama Federacije Bosne i Hercegovine("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine"broj :12/10,13/10 i 66/13);
- podzakonskim aktima donijetim na osnovu Zakona o cestama Federacije Bosne i Hercegovine;
- kantonalnim propisima koji regulišu oblast cesta

U periodu januar-decembar 2020.godine Inspekcija za ceste na osnovu Programa rada za period januar-decembar 20120. godine izvršila je 430 inspeksijska nadzor, što je u odnosu na planirani 180 inspeksijskih nadzora više za 250 inspeksijska nadzora ili 158,88 % .

Primjena Odluke o kategorizaciji cesta u autoceste, magistralne ceste i regionalne ceste("Službene novine Federacije BiH"broj 24/14) koja je trebala započeti 15.11.2014. i kojom bi određeni broj lokalnih i gradskih cesta bile kategorisane kao regionalne ceste a samim tim i bile i u nadležnosti inspeksijskog nadzora kantonalnih inspektora za ceste pomjerena je za 15.03.2018.god.stavljena je van snage tako da su u nadležnosti kantonalnog inspektora za ceste u ovom izvještajnom periodu bile samo regionalne ceste na području Kantona Sarajevo.

Na području Kantona Sarajevo određene su slijedeće regionalne ceste:

- R -442a-dionica Hadžići-Igman-granica Entiteta u dužini 28.97 km

- R-442b-dionica G.Grkarica-Krstac-Darkovac-Pendičići u dužini od 25,52 km
- R-443 -dionica Tarčin-granica Kantona u dužini od 3,45km
- R-444-dionica Podlugovi-granica Kantona u dužini od 1,21 km
- R-445-dionica Semizovac-Podlugovi-Vratnica u dužini od 13,21 km
- R-447-dionica Dariva-granica Entiteta u dužini od 5,11km

8.2 Saobraćajna inspekcija

Saobraćajni inspektori su vršili nadzor nad primjenom zakona koji regulišu oblast prijevoza i to:

- Zakon o cestovnom prijevozu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine "broj :28/06 i 02/10);
- Zakon o taksi prijevozu u Kantonu Sarajevo("Službene novine Kantona Sarajevo"broj:11/14 i 26/14);
- Zakon o obavezama i ovlaštenjima kontrola operatera javnog prijevoza putnika u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo "broj :37/14);
- Odluka o uređivanu javnog prijevoza lica zaprežnim vozilima-fijakerima ("Službene novine Kantona Sarajevo"broj:28/14);
- podzakonskim aktima donijetim na osnovu Zakon o cestovnom prijevozu Federacije Bosne i Hercegovine.

Zbog prisutne problematike na području Kantona Sarajevo u oblasti javnog vanlinijskog prijevoza putnika-taxi prijevoza putnika kao i nelagalnog tzv kombi prijevoza (vozila 1+8) prioritet u programskim zadacima kantonalne saobraćajne inspekcije u periodu 01.01. do 31.12.2020.godine dat je inspekcijskim nadzorima ovih vrsta prijevoza putnika.

U periodu 01.01. do 31.12.2020.godine saobraćajni inspektori su u skladu sa Zakonom o obavezama i ovlaštenjima kontrola operatera javnog prijevoza putnika u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo "broj 37/14) vršili pokretanje prekršajnih postupaka na osnovu dostavljenih zapisnika kontrolora operatera javnog prijevoza putnika .

U ovom izvještajnom periodu vršeni su i kontinuirani inspekcijski nadzori javnog linijskog prijevoza putnika kao i kontinuirani inspekcijski nadzori prijevoza tereta na području Kantona Sarajevo.

U toku perioda januar-decembar 2020.godine saobraćajna inspekcija je na osnovu Programa rada za period januar-decembar 2020 godine je izvršila 2.946 inspekcijskih nadzora, donijela 21 rješenja o nalažanju mjera, iz saobraćaja je privremeno isključila 2 vozila, sudu podnijela dva zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, izdala 1.058 prekršajnih naloga u novčanoj vrijednosti u iznosu od 303.840,00 KM.

Programom rada za period januar-decembar 2020.godine planirano je da Saobraćajna inspekcija izvrši 3.520 inspekcijskih nadzora a izvršeno je 2.946 inspekcijskih nadzora što je za 57 inspekcijskih nadzora manje od planiranog što je 13,30% manje od planiranog.

Ukoliko bi zbog objektivnih okolnosti (bolovanje u trajanju 240 radnih dana i pandemija COVID-19) koje se nisu mogle predvidjeti Programom rada a uz uvažavanje činjenice da je Programom rada za jednog saobraćajnog inspektora predviđeno minimalno izvršenje 2 inspekcijskih nadzora utoku 1 radnog dana i da u toku 2020.godine izvršili korekciju Programa rada predviđeni broj inspekcijskih nadzora bi trebalo umanjiti za 480 inspekcijskih nadzora tako da bi planirani broj inspekcijskih nadzora iznosio 3.040.

SAOBRAĆAJNE INSPEKCIJE ZA PERIOD OD 01.01. DO 31.12. 2020. GODINE U OBLASTI JAVNOG VANLINIJSKOG PRIJEVOZA PUTNIKA-TAKSI PRIJEVOZA

U periodu januar-decembar 2020. godine prioritetna programska orijentacija data je cjelodnevnim kontinuiranim inspekcijskim nadzorima javnog vanlinijskog prijevoza putnika -taksi prijevoza tako da je rad inspektora organizovan je u dvije smjene u periodu od 08 do 22 sata a po potrebi radom u neradne dane.

Zbog prirode ovih inspekcijskih nadzora isti su se vršili uz asistenciju policijskih službenika Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo tako da su isti u mnogome zavisili od mogućnosti MUP-a za pružanje asistencije.

Tokom mjeseca oktobra 2020.godine vršeni su pojačani inspekcijski nadzori javnog vanlinijskog prijevoza putnika-taxi prijevoza na koje su bili raspoređeni svi kantonalni saobraćajni inspektori raspoređeni u četiri inspektorska tima sa radom u dvije smjene u periodu od 8,00 do 22,00 sata.

Kantonalna saobraćajna inspekcija čiji je rad organizovan na gore opisani način u periodu od 01.01.do 31.12.2020.godine u toku inspekcijskih nadzora javnog vanlinijskog prijevoza putnikataxi prijevoza realizovala je slijedeće mjere i radnje iz nadležnosti: izvršen je 737 inspekcijski nadzor, donijeto je 2 rješenja o nalaganju mjera, dva vozila je privremeno isključeno iz saobraćaja, podneseno dva zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, izdat 51 prekršajni nalog, izrečene su novčane kazne u iznosu od 20.550,00 KM.

Programom rada za period januar-decembar 2020. godine u oblasti javnog vanlinijskog prijevoza putnika-taksi prijevoza planirano je izvršenje 600 inspekcijskih nadzora a izvršeno je 737 inspekcijska nadzora tako da je izvršeno 137 inspekcijskih nadzora više od planiranog što je za 22,83 % više od planiranog.

IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU CILJEVA I PLANIRANIH ZADATAKA SAOBRAĆAJNE INSPEKCIJE ZA PERIOD OD 01.01. DO 31.12. 2020.GODINE ZA OBLASTI PRIJEVOZA TERETA

U periodu januar-decembar 2020.godine vršeni su inspekcijski nadzori prijevoza tereta na području Kantona Sarajevo.

U toku ovih inspekcijskih nadzora nadzora saobraćajni inspektori blagovremeno poduzima mjere u skladu sa svojim ovlaštenjima propisanim Zakonom o cestovnom prijevozu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" broj:28/06 i 02/10) tako da su u periodu januar-decembar 2020.godine poduzeli slijedeće mjere i radnje iz nadležnosti: izvršena su 1.233 inspekcijskih nadzora, izdata su 728 prekršajna naloga, izrečene novčane kazne u iznosu od 253,390 ,00 KM.

Programom rada za period januar-decembar 2020. godine u oblasti prijevoza tereta planirano je izvršenje 1.200 inspekcijskih nadzora a izvršena su 1.233 inspekcijska nadzora tako da je izvršeno 33 inspekcijska nadzora više od planiranog što je za 2,75 % više od planiranog.

IZVJEŠTAJ O IZVRŠENIM INSPEKCIJSKIM NADZORIMA U PERIODU POVEĆANJE ZAGAĐENOSTI ZRAKA NA PODRUČJU KANTONA SARAJEVO

Pored blagovremenog poduzimanja mjera iz nadležnosti kantonalnih saobraćajnih inspektora vršeni su i inspekcijski nadzori prijevoza uglja na području Kantona Sarajevo u kontekstu primjene člana 17. Odluke o zaštiti i poboljšanju kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 23/16).

U izvršenim inspekcijskim nadzorima vozila kojima se vršio prijevoz uglja u periodu januar-decembar 2020. godine utvrđeno je da su ista u vlasništvu fizičkih lica (samostalni autoprijevoznici) te da ne posjeduju dokaz o zadovoljenju uslova iz stava 1.člana 17. Odluke o zaštiti i poboljšanju kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 23/16) izdat od strane akreditovane laboratorije za analzu uglja prema BAS EN ISO 17025.

S obzirom da se radilo o fizičkim licima a da članom 60.stav 5. Odluke o zaštiti i poboljšanju kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 23/16) nije predviđena kazna za iste zbog prekršaja iz člana 17. Odluke isti su upozoreni na obavezu posjedovanje dokaza o zadovoljenju uslova iz stava 1.člana 17. Odluke o zaštiti i poboljšanju kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj : 23/16) izdat od strane akreditovane laboratorije za analzu uglja prema BAS EN ISO 17025.

Sva fizička lica koja su vršila prijevoz uglja a nisu posjedovali dokaz o zadovoljenju uslova iz stava 1.člana 17. Odluke o zaštiti i poboljšanju kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 23/16) izdat od strane akreditovane laboratorije za analzu uglja prema BAS EN ISO 17025 su upozorena a ista nisu prekršajno sankcionisana iz gore navedenih razloga.

U toku mjeseca januara 2020. godine prioriteta aktivnost kantonalnih saobraćajnih inspektora bila je realizacija Plana interventnih mjera u slučajevima prekomjerne zagađenosti zraka u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo "broj 04/17) u skladu sa Odlukom o zaštiti i poboljšanju kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo "broj 23/16) kao i Zakona o zaštiti zraka ("Službene novine Federacije BiH" broj 33/03 i 04/10).

Ovi inspekcijski nadzori su vršeni uz organizaciju rada kantonalnih saobraćajnih inspektora u dvije smjene u periodu od 08 do 22 sata kao i radom u dane vikenda.

U zavisnosti od Odluke o proglašene epizode od strane Stručnog tijela za koordinaciju i nadzor Operativnog štaba kantonalni saobraćajni inspektori su vršili nadzor automobila na potezu Bašćaršija-Ilidža čiji benzinski motori imaju normu EURO 1 i manju a dizel motori imaju normu EURO 2 i manju (epizoda "PRIPRAVNOST") odnosno vozila čiji benzinski motori imaju normu EURO 2 i manju a dizel motori imaju normu EURO 3 i manju (epizoda "UPOZORENJE").

U vezi gore navedenog izvršeno je **547** inspekcijskih nadzora vozila i njihovih motora u pogledu zadovoljenja uslova euro normi. Sva vozila koja nisu ispunjavala uslove za kretanje na realaciji Bašćaršija-Ilidža preusmjerena na alternativne pravce u skladu Planom interventnih mjera u slučajevima prekomjerne zagađenosti zraka u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 04/17)

IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU CILJEVA I PLANIRANIH ZADATAKA SAOBRAĆAJNE INSPEKCIJE ZA PERIOD OD 01.01. DO 31.12.2019.GODINE ZA OBLASTI NELEGALNOG KOMBI PRIJEVOZA PUTNIKA VOZILIMA (1+8)

U periodu januar-decembar 2020.godine kantonalni saobraćajni inspektori su kontinuirano vršili inspekcijske nadzore nelegalnog prijevoza putnika vozilima (1+8) -nelegalni kombi prijevoz.

Inspekcijski nadzori vršeni su na trasama kojima se odvija javni linijski prijevoz putnika a zbog epidemiološke situacije nisu vršeni na području Međunarodnog aerodroma Sarajevo s obzirom da u

većem dijelu godine aerodrom nije bio u funkciji a priliv putnika minimalan.

Inspekcijski nadzori na trasama po kojima se odvija javni linijski prijevoz putnika vršeni su uz asistenciju policijskih službenika Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo.

Otežavajuću okolnost za vršenje ovih inspekcijskih nadzora predstavlja nedostatak zakonske regulative kojom bi ova oblast kao novi oblik nelegalnog prijevoza bila preciznije uređena s obzirom da se za sada na Sudu mora dokazivati obavljanje javnog prijevoza uz svjedočenja zatečenih putnika koji u većini slučajeva negiraju da su izvršili plaćanje prijevoza a posebno je ovaj problem izražen prilikom inspekcijskih nadzora na području Međunarodnog aerodroma Sarajevo kada su u većini slučajeva putnici strani državljani.

Na trasama po kojima se odvija javni linijski prijevoz putnika-gradski prijevoz putnika u toku 2020.godine uočen je manji broj nelegalnih kombi prijevoznika u odnosu na predhodni izvještajni period najvjerovatnije zbog redovnijeg javnog linijskog prijevoza putnika koje obavljaju dva prijevoznika a u periodu proglašenja epidemije na snazi je bila zabrana obavljanja javnog prijevoza putnika.

Zbog gore navedenog u ovom izvještajnom periodu izvršen je manji broj inspekcijskih nadzora od planiranog.

Programom rada za period januar-decembar 2020. godine u oblasti planirano je izvršenje 1.000 inspekcijskih nadzora a izvršeno je 94 inspekcijska nadzora tako da je izvršeno 906 inspekcijskih nadzora manje od planiranog što je za 90,60 % manje od planiranog.

IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU CILJEVA I PLANIRANIH ZADATAKA SAOBRAĆAJNE INSPEKCIJE U PERIODU OD 01.01. DO 31.12.2020.GODINE ZA OBLAST RAD PO ZAPISNICIMA KONTROLORA OPERATERA JAVNOG LINIJSKOG PRIJEVOZA PUTNIKA KJKP "GRAS" d.o.o. SARAJEVO

U periodu januar-decembar 2020.godine u skladu sa Zakonom o obavezama i ovlaštenjima kontrolora operatera javnog prijevoza putnika u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo "broj:37/14) kantonalni saobraćajni inspektori izdavali su prekršajne naloge na osnovu zapisnika kontrolora operatera javnog linijskog prijevoza putnika u Kantonu Sarajevo.

U tom smislu obrađeno je 261 zapisnik kontrolora operatera javnog linijskog prijevoza putnika u Kantonu Sarajevo od kojih je 4 bilo nepotpuno tako da je izdato ukupno 257 prekršajnih naloga kojim su izrečene novčane kazne u iznosu od 12.400,00 KM.

Probleme u toku rada po zapisnicima kontrolora operatera javnog linijskog prijevoza putnika u Kantonu Sarajevo predstavljaju netačno navedeni matični brojevi putnika tako da se nakon izdavanja prekršajnog naloga isti ne mogu upisati u registar novčanih kazni o čemu je u više navrata obavještavan prijevoznik KJKP "GRAS" d.o.o. Sarajevo.

IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU CILJEVA I PLANIRANIH ZADATAKA SAOBRAĆAJNE INSPEKCIJE ZA PERIOD OD 01.01. DO 31.12. 2020.GODINE ZA OBLAST JAVNOG LINIJSKOG PRIJEVOZA PUTNIKA

U periodu januar-decembar 2020. godine vršeni su inspekcijski nadzori javnog linijskog prijevoza putnika na području Kantona Sarajevo.

Inspekcijski nadzori su vršeni s aspekta redovnosti vršenja javnog linijskog prijevoza putnika u skladu sa registrovanim redovima vožnje kao i posjedovanja Rješenja o registraciji redova vožnje

izdatih od strane Ministarstva saobraćaja Kantona Sarajevo.

Inspekcijskim nadzorima su bili obuhvaćeni operateri javnog linijskog prijevoza putnika na području Kantona Sarajevo odnosno KJKP GRAS d.o.o Sarajevo i CENTROTRANS-EUROLINES d.d. Sarajevo.

Izvršeno je 74 inspekcijska nadzora na osnovu predstavki građana na neredovnog održavanja autobuskih linija od strane operatera javnog linijakog prijevoza putnika.

U toku ovih inspekcijskih nadzora nije bilo donijetih mjera iz razloga što su toku 2018.godine izvršeni su inspekcijski nadzori na 101 autobuskom i minibus linijom na kojima prijevoz putnika obavlja KJKP "GRAS" d.o.o. Sarajevo za koje je utvrđeno da se obavljaju neredovno i neuredno. Zapisnici o utvrđenom činjeničnom stanju proslijeđeni su Ministarstvu saobraćaja Kantona Sarajevo radi poduzimanja mjera iz nadležnosti iz člana 33.stav 2 Zakona o cestovnom prijevozu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH " broj 28/06, 2/10) odnosno da izvrši brisanje redova vožnje iz Registra redova vožnje.

Nakon izvršenih inspekcijskih nadzora podnosioci prijava su uredno obavještavani o poduzetim mjerama od strane saobraćajnih inspektora kao i tome da se ove linije nalaze na nadležnom rješavanju u Ministarstvu saobraćaja Kantona Sarajevo.

9. Inspektorat prosvjetne inspekcije

Inspektorat prosvjetne inspekcije pored glavnog inspektora broji šest inspektora od čega

- **3 prosvjetna inspekcija**
- **3 prosvjetna inspekcija za visoko obrazovanje**

Program rada za 2020.godinu planiran je broj inspekcijskih nadzora za 4 (četiri) inspektora za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje i za 2 (dva) inspektora za visoko obrazovanje.

Programom rada za 2020.godinu planirano je da se **izvrši ukupno 1.062** inspekcijska nadzora na nivou Inspektorata i to 732 inspekcijska nadzora od strane prosvjetne inspekcije za oblast predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja i 330 inspekcijskih nadzora od strane prosvjetnih inspektora za visoko obrazovanje.

U 2020. godini izvršeno je ukupno **1.152** inspekcijska nadzora ili **108, 47%**, i to 83 redovna inspekcijska nadzora, 922 usmjerena inspekcijska nadzora i 147 kontrolnih inspekcijskih nadzora.

Inspektori u oblasti predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja, od ukupno planiranih 732 inspekcijska nadzora, izvršili su ukupno 646 inspekcijskih nadzora (88,25%) i to 81 redovan inspekcijski nadzor, 493 usmjerena i 72 kontrolna inspekcijska nadzora.

Razlog navedenog broja izvršenih inspekcijskih nadzora u odnosu na broj planiranih nadzora je činjenica da od 12.03.2020.godine jedan inspektor obavlja poslove prosvjetnog inspektora za visoko obrazovanje, čime je broj izvršilaca u odnosu na planirani broj smanjen.

Inspektori u oblasti visokog obrazovanja, od ukupno planiranih 330 inspekcijskih nadzora, izvršili su ukupno 506 inspekcijskih nadzora (153,33%) i to 2 redovna inspekcijska nadzora, 429 usmjerenih i 75 kontrolnih inspekcijskih nadzora.

Na nivou Inspektorata, u 2020.godini, doneseno je ukupno 140 rješenja, od čega je 86 rješenja o otklanjanju utvrđenih nedostataka i 54 rješenja o upozorenju. Od ukupno 86 rješenja o otklanjanju utvrđenih nedostataka, 52 rješenja su izvršena, dok 16 rješenja nije izvršeno. Ukupno su uložene 22 žalbe na rješenja inspektora, te je drugostepeni organ po žalbama donio 13 rješenja. Pokrenuta su tri upravna spora.

Inspektori u oblasti predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja izdali su ukupno 94 rješenja, od čega je 54 rješenja o otklanjanju utvrđenih nedostataka i 40 rješenja o upozorenju. Od 54 izdata rješenja o otklanjanju utvrđeni nedostataka, 40 rješenja je izvršeno, dok 7 rješenja nije izvršeno. Uloženo je ukupno 10 žalbi na rješenja inspektora, a drugostepeni organ donio je 7 rješenja po predmetnim žalbama, te je pokrenut 1 (jedan) upravni spor.

Inspektori u oblasti visokog obrazovanja izdali su ukupno 46 rješenja, od čega je 32 rješenja o otklanjanju utvrđenih nedostataka i 14 rješenja o upozorenju. Od 32 donesena rješenja o otklanjanju utvrđenih nedostataka, 12 rješenja je izvršeno, dok 9 rješenja nije izvršeno. Uloženo je ukupno 12 žalbi na rješenja inspektora, a drugostepeni organ donio je 6 rješenja po žalbi, te su pokrenuta 2 (dva) upravna spora.

U izvještajnom periodu izdato je ukupno 46 prekršajnih naloga u novčanoj vrijednosti od 88.104,00 KM i to 28 prekršajnih naloga u oblasti predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja u ukupnom novčanom iznosu od 30.104,00 KM, dok su u oblasti visokog obrazovanja inspektori izdali 18 prekršajnih naloga u novčanom iznosu od 58.000,00 KM.

U odnosu na postignute rezultate Inspektorata prosvjetne inspekcije kao i broj planiranih inspektora za izvršavanje programskih zadataka i ciljeva za 2020.godinu (Program rada za 2020.godinu zasniva se na ukupno 6 inspektora i to 4 inspektora za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje i 2 inspektora za visoko obrazovanje) posebno treba istaći da Inspektorat prosvjetne inspekcije od početka 2020.godine nije obavljao poslove i radne zadatke sa planiranim brojem inspektora i isti je tokom čitavog izvještajnog perioda funkcionisao u smanjenom kapacitetu odnosno sa znatno manjim brojem inspektora u odnosu na broj inspektora kako je to planirano Programom rada za 2020.godinu.

Inspektorat prosvjetne inspekcije u izvještajnom periodu je vršio nadzor nad primjenom zakona i na osnovu njega donesenih propisa i to:

Inspektorat prosvjetne inspekcije u izvještajnom periodu je vršio nadzor nad primjenom Zakona i na osnovu njega donesenih propisa i to:

- Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 26/08, 21/09);
- Zakon o osnovnom odgoju i obrazovanju ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 23/17, 33/17, 30/19, 34/20);
- Zakon o srednjem obrazovanju ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 23/17, 30/19);
- Zakon o obrazovanju odraslih ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 40/15, 40/20);
- Zakon o visokom obrazovanju /"Službene novine Kantona Sarajevo", broj 33/17, 35/20 i 40/20);
- Zakon o naučnoistraživačkoj djelatnosti ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 26/16);
- Odluka o Pedagoškim standardima i normativima za predškolski odgoj i obrazovanje ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 46/16);
- Odluka o pedagoškim standardima i normativima za osnovnu školu ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 30/18)
- Pedagoški standardi i normativi za srednje obrazovanje ("Službene novine Kantona

- Sarajevo”, broj 23/04 i 27/08),
- Standardi i normativi za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo (“Službene novine Kantona Sarajevo”, broj 17/19);
 - Pravilnik sa kriterijima za iskazivanje prestanka potreba za zaposlenicima koji su djelimično ili potpuno ostali bez radnih zadataka i postupak popune upražnjenih radnih mjesta u osnovnim i srednjim školama kao javnim ustanovama na području Kantona Sarajevo (“Službene novine Kantona Sarajevo”, broj 26/15);
 - Pravilnik sa kriterijima za prijem radnika u radni odnos u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama kao javnim ustanovama na području Kantona Sarajevo (“Službene novine Kantona Sarajevo”, broj 35/17);
 - Pravilnik o ocjenjivanju, napredovanju i sticanju stručnih zvanja odgajatelja, profesora/nastavnika i stručnih saradnika u predškolskim ustanovama, osnovnim, srednjim školama i domovima učenika (“Službene novine Kantona Sarajevo”, broj 19/04);
 - Pravilnik o praćenju, vrednovanju i ocjenjivanju učenika osnovnih i srednjih škola u Kantonu Sarajevo (“Službene novine Kantona Sarajevo”, broj 24/18);
 - Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije i dokumentacije u predškolskoj ustanovi (“Službene novine Kantona Sarajevo”, broj 22/16);
 - Pravilnik o vođenju pedagoške dokumentacije i evidencije u osnovnoj školi (“Službene novine Kantona Sarajevo”, broj 46/18);
 - Statut Univerziteta u Sarajevu iz 2018.godine;
 - Pravila studiranja za prvi, drugi ciklus studija, integrirani, stručni i specijalistički studij na Univerzitetu u Sarajevu;
 - Pravila studiranja za treći ciklus studija na Univerzitetu Sarajevu – doktorski studij;
 - Pravilnik o priznavanju inostranih visokoskolskih kvalifikacija ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 51/17);
 - Pravilnik o sticanju i korištenju akademskih titula, stručnih i naučnih zvanja na visokoškolskim ustanovama na području Kantona Sarajevo("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 50/16) i drugi.

Ciljevi koji su planirani Programom rada za 2020.godinu za prosvjetnu inspekciju u velikoj mjeri nisu realizovani zbog enormno velikog broja upućenih zahtjeva za vršenje inspeksijskog nadzora.

U oblasti predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja u 2020.godini ukupno je izvršen 81 redovan inspeksijski nadzor, a u skladu sa planiranim inspeksijskim nadzorima, odnosili su se na kontrolu ljekarskih uvjerenja zaposlenih u ustanovama obrazovanja, vođenje matičnih knjiga i registara, izvještaji o upisu prvačića u prve razrede osnovnih i srednjih škola, izvještaji o uspjehu i vladanju učenika, vođenje pedagoške dokumenatcije, ljekarska uvjerenja djece upisanih u vrtiće, broj djece upisanih u vrtiće po grupama, iskazivanje kadrovskih potreba, godišnji programi rada ustanova.

Najveći broj zahtjeva za vršenje inspeksijskog nadzora u oblasti predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja odnosio se na konkursne procedure prijema radnika u predškolskim ustanovama i srednjim školama, konkursne procedure izbora direktora škola i predškolskih ustanova, ocjenjivanje nastavnika i stručnih saradnika, rad školskog odbora i nastavničkog vijeća, vođenje pedagoške dokumentacije i evidencije, ocjenjivanje učenika, broj upisanih učenika u prvi razred srednje škole, kontrola subjekata nadzora koja obavljaju djelatnost predškolskog odgoja i obrazovanja bez upisa u registar ustanova predškolskih ustanova.

Pored naprijed navedenog, od strane prosvjetnih inspektora u osnovnim i srednjim školama Kantona

Sarajevo vršeni su usmjereni inspekcijski nadzori i na druge okolnosti, kao što su izricanje odgojno disciplinskih mjera učenicima, kontrola vrednovanja i praćenja rada učenika, profil i stručna sprema nastavnog osoblja kao i ostale povrede zakona, standarda i normativa, te pravilnika koje donosi ministar.

U oblasti visokog obrazovanja ciljevi koji su planirani Programom rada za 2020.godinu uglavnom nisu realizovani zbog izuzetno velikog broja zahtjeva za vršenje inspekcijskih nadzora, od čega se veliki broj odnosio na zahtjeve za provjeru vjerodostojnosti diploma radnika u ustanovama obrazovanja, javnim institucijama i drugo.

Najveći broj zahtjeva za vršenje inspekcijskog nadzora u oblasti visokog obrazovanja odnosio se na konkursnu proceduru izbora akademskog osoblja, konkursne procedure upisa studenata na I, II i III ciklus studija, realizacija nastavno-naučnog procesa od strane akademskog osoblja, primjena Standarda i normativa za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo i drugo.

Zbog specifičnosti materije, kao i velikog broja zahtjeva za vršenje inspekcijskih nadzora, inspektori su u 2020. godini obavljali kompleksne, iscrpne i dugotrajne inspekcijske nadzore.

Program rada za 2020.godinu planiran je broj inspekcijskih nadzora za 4 (četiri) inspektora za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje i za 2 (dva) inspektora za visoko obrazovanje.

U odnosu na postignute rezultate Inspektorata prosvjetne inspekcije kao i broj planiranih inspektora za izvršavanje programskih zadataka i ciljeva za 2020.godinu (Program rada za 2020.godinu zasniva se na ukupno 6 inspektora i to 4 inspektora za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje i 2 inspektora za visoko obrazovanje) posebno treba istaći da Inspektorat prosvjetne inspekcije od početka 2020.godine nije obavljao poslove i radne zadatke sa planiranim brojem inspektora i isti je tokom čitavog izvještajnog perioda funkcionisao u smanjenom kapacitetu odnosno sa znatno manjim brojem inspektora u odnosu na broj inspektora kako je to planirano Programom rada za 2020.godinu

Posebno treba istaći da 404 radna dana Inspektorat je funkcionisao u smanjenom kapacitetu odnosno poslove u Inspektoratu obavljalo je znatno manje inspektora od planiranog broja jer, inspektori nisu obavljali poslove svog radnog mjesta (poslovi iz nadležnosti sanitarne inspekcije, sekretar Uprave, bolovanje i izolacija), zatim koristili godišnje odmori i plaćena odsustva po osnovu vjerskih i državnih praznika, i po drugim osnovama.

Bez obzira na sve poteškoće u radu u 2020.godini, odnosno da inspektori nisu obavljali poslove svog radnog mjesta (poslovi iz nadležnosti sanitarne inspekcije, sekretara Uprave, bolovanja, izolacije), godišnji odmori, plaćena odsustva po osnovu vjerskih i državnih praznika, i po drugim osnovama, Inspektorat prosvjetne inspekcije je, u odnosu na broj inspekcijskih nadzora planiranih Programom rada za 2020.godinu odnosno 1.062 inspekcijska nadzora na nivou Inspektorata, ukupano izvršio 1.152 inspekcijska nadzora. Slijedom navedenog, nesporno je da su inspektori svojim maksimalnim zalaganjem uspjeli izvršiti više inspekcijskih nadzora na nivou Inspektorata, u odnosu na broj planiranih Programom rada za 2020.godinu, sa napomenom da je oblast obrazovanja od posebnog društvenog značaja, te da se u većini inspekcijskih nadzora radi o izuzetno složenim inspekcijskim nadzorima koji iziskuju posvećenost svim segmentima inspekcijskog nadzora kao cjeline, a koji traju i po nekoliko dana.

U izvještajnom periodu uočene su određene činjenice, a koje se odnose na izuzetno povećan broj zahtjeva za vršenje inspekcijskih nadzora, tako da je izvještajnom periodu od ukupno 1.152 izvršena

inspekcijska nadzora, 922 izvršena su po zahtjevu stranaka, iz čega proizilazi da je Inspektorat svojim djelovanjem osigurao povjerenje stranaka-građana u inspekcijske organe i ostvario ulogu i značaj inspekcijskog djelovanja kojim se osigurava zakonitost i zaštita javnog i privatnog interesa u skladu sa zakonom što potvrđuje i broj izrečenih upravnih mjera.

Također, ono što je karakteriziralo ovaj izvještajni period u oblasti predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja jeste broj pismenih zahtjeva za vršenje inspekcijskih nadzora od strane učesnika u konkursnim procedurama u srednjim školama, a koji zahtjevi se odnose na provjeru procedure provođenja konkursnih procedura koja su uređene Pravilnikom sa kriterijima za prijem uposlenika u radni odnos u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama kao javnim ustanovama na području Kantona Sarajevo.

U konkretnom slučaju, radilo se o složenim inspekcijskim nadzorima, posebno imajući u vidu činjenicu da neujednačenu prijem navedenog Pravilnika u stanovima odgoja i obrazovanja na području Kantona Sarajevo, kao i da su doneseni podzakonski propisi iz drugih oblasti a koje su škole dužne primjenjivati, te je pristup bodavanja različit, a eventualna tumačenja i upute nadležnih organa o primjeni istih neprecizna, čime onemogućavaju inspektora da se u razumnom roku odrede u skladu sa utvrđenim činjeničnim stanjem, što naravno dodatno usporava rad inspektora ove inspekcije.

U oblasti visokog obrazovanja, najveći broj zahtjeva za vršenje inspekcijskih nadzora odnosio se na nezakonitosti prilikom konkursnih procedura za izbor akademskog osoblja. Isto tako, do povećanog broja usmjerenih inspekcijskih nadzora u 2020.godini doveli su i zaključak Vlade Federacije BiH kao i zaključci kantonalnih vlada koji se odnose na provjeru vjerodostojnosti diploma njihovih radnika u osnovnim i srednjim školama i javnim institucijama, a koje su izdate od strane visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo, tako da je u izvještajnom periodu zaprimljeno ukupno 195 zahtjeva za provjeru vjerodostojnosti diploma.

U 2020.godini povećan je broj zahtjeva za inspekcijski nadzor upućen i od strane Ured Vlade Kantona Sarajevo za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom, Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo, te Tužilaštva Kantona Sarajevo, po kojima je ovaj Inspektorat postupao prioritarno.

U izvještajnom periodu inspektori Inspektorata prosvjetne inspekcije suočavali su se sa određenim poteškoćama u svom radu koji se prije svega u oblasti predškolskog osnovnog i srednjeg obrazovanja odnose na neuskaldenost zakona sa podzakonskim aktima (zakoni iz 2017.godine, a podzakonski akti iz 2004.godine), veliki broj tumačenja podzakonskih akata koji nisu objavljena na propisane načine, nego su doneseni po pojedinačnim sporadičnim zahtjevima ustanova, a koji nisu dostavljeni ovom organu, i kojima se proširuju se ili uskraćuju prava i obaveze lica na koja se odnose, te se postavlja pitanje pravne snage navedenih tumačenja, dovođenja u pravne zablude prilikom primjene istih, kao i pravne sigurnosti u ovoj oblasti, prekoračenje rokova drugostepenog organa u donošenju rješenja po dostavljenom žalbama.

U oblasti visokog obrazovanja u izvještajnom periodu inspektori su se suočavali sa određenim poteškoćama koje se odnose na nedonošenje podzakonskih akata propisanih Zakonom o visokom obrazovanju od strane nadležnih organa zbog čega inspektori na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja nisu u mogućnosti da se odrede u smislu eventualnih poduzimanja upravnih i drugih mjera. Također, u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju žalba na rješenje inspektora ne odlaže izvršenje istih, a nerješavanje drugostepenog organa u zakonom propisanim rokovima dovodi inspektore do situacija da izdaju prekršajne naloge zbog neizvršavanja rješenja i provode postupak

prisilnog izvršenja rješenja u skladu sa Zakonom o inspekcijama, te po dobijanju zakašnjelog drugostepenog rješenja inspektori moraju po službenoj dužnosti poništiti već ranije donesene akte. Navedena postupanja stvaraju pravnu nesigurnost i narušavaju autoritet i ugled inspektora. Isto tako je uočeno da pojedini subjekti nadzora neizvršavaju naložene mjere od strane inspektora i nakon što su iste potvrđene od strane drugostepenog organa. Nadalje, je primjetno da je od strane određenog broja subjekata nadzora prisutna tendencija direktnog djelovanja na samostalnost i nezavisnost inspektora u radu, a što pojedini subjekti nadzora potvrđuju i slanjem akata prema nedležnim inspektorima. Nerijetko se inspektorima upućuju zahtjevi za vršenje interne kontrole rada inspektora u pojedinačnim predmetima, zahtjevi za provođenje disciplinskih postupaka za utvrđivanje disciplinske odgovornosti inspektora, kao i prijetnje za podnošenje krivičnih prijava, što se može protumačiti i kao pokušaj uticanja na rad inspektora i donošenje odluka pod prijetnjom.

U proteklom periodu pojačana je saradnja prvenstveno sa Uredom za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom Kantona Sarajevo i Ministarstvom za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo, zatim sa Kantonalnim tužilaštvom Kantona Sarajevo, Ministarstvom pravde i uprave Kantona Sarajevo, Institucijom Obdusmena za ljudska prava BiH, na način da jeprioritetno postupano po zahtjevima naprijed navedenih institucija i istim upućene detaljne informacije o utvrđenim činjeničnim stanjima i poduzetim mjerama od strane prosvjetnih inspektora.

10. Sektor za stručne i zajedničke poslove

Sektor za stručne i zajedničke poslove djeluje kao jedna od organizacionih jedinica Kantonalne uprave za inspeksijske poslove Kantona Sarajevo.

Program rada Sektora u 2020.godini koncipiran je na način da obezbijedi realizaciju osnovnog programskog zadatka ovog organa, a to je provođenje inspeksijskog nadzora u cilju osiguranja zakonitosti i zaštitu javnog i privatnog interesa u skladu sa propisima kojima su regulisana ova pitanja.

S tim u vezi, a u cilju obezbjeđenja logističke podrške u radu ostalim organizacionim jedinicama koje djeluju u okviru Kantonalne uprave za inspeksijske poslove Kantona Sarajevo, u izvještajnom periodu od 01.01.- 31.12.2020. godine, realizovane su aktivnosti kako slijedi: popis stalnih sredstava, sitnog inventara potraživanja i obaveza za 2019. godinu, izrada Godišnjeg obračuna za 2019. godinu, izrada periodičnog izvještaja 01.01. - 31.12.2019. godine, izrada godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći za 2019. godinu, izrada Izjave o fiskalnoj odgovornosti za 2019. godinu, izvještaj o radu iz oblasti ekonomsko-finansijskih poslova za 2019. godinu, izrada zahtjeva za prvi rebalans budžeta Kantona Sarajevo za 2020. godinu, izrada zahtjeva za drugi rebalans budžeta Kantona Sarajevo za 2020. godinu, izrada periodičnih izvještaja (I, II i III kvartal 2020. godine), izrada Analize prioriteta potrošnje i mogućih načina ušteda u Budžetu Kantona Sarajevo za 2020. godinu u dijelu koji se odnosi na KUIP KS, izrada operativnih finansijskih planova Uprave (I, II, III i IV kvartal 2020. godine), priprema i donošenje Plana nabavki za 2020. godinu, priprema i donošenje izmjena i dopuna Plana nabavki za 2020. godinu, izrada dokumenta okvirnog budžeta za 2021.-2023. godinu, izrada zahtjeva za sredstva iz Budžeta Kantona Sarajevo za 2021. godinu, program rada iz oblasti ekonomsko-finansijskih poslova za 2021. godinu, analiza potreba za obnavljanjem stalnih sredstava i opreme, učešće u pripremi i donošenju pravilnika o platama KUIP-a, donošenje rješenja o povratu više ili pogrešno uplaćenih sredstava uplaćenih po PN-a, koordinacija sa Fondom za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom F BiH Hercegovine, te obračun i uplate sredstava naknade za posebnu naknadu za podsticanje rehabilitacije i zapošljavanje osoba sa invaliditetom, praćenje i analiza ostvarenih troškova Uprave u svim segmentima potrošnje, priprema i donošenje odluka o preraspodjelama sredstava, obavljanje

poslova finansijske operative i knjigovodstva, prijem i kontrola dokumentacije te priprema i unos podataka na propisane obrasce za obračun plaće kao i drugih primanja koja nemaju karakter plaće, analitičko praćenje naplate veterinarske naknade i izvještavanje, kontinuirane aktivnosti sa Stručnom službom Kantona Sarajevo na izradi i donošenju pojedinačnih akata koji se odnose na prava, dužnosti i odgovornosti službenika i namještenika izadnog odnosa ili u vezi radnog odnosa (pomoći u slučaju smrti i bolesti, godišnji odmori, prekovremeni rad, rad u neradne dane, rad u dane praznika, noćni rad, upotpunjavanju personalne dokumentacije i drugo), saradnja sa Stručnom službom za zajedničke poslove Kantona Sarajevo na održavanju stalnih sredstava, podjela kancelarijskog materijala po organizacionim jedinicama Uprave, održavanje, proširenje i unapređenje informacionog sistema, pružanje stručne podrške korisnicima informacionog sistema, administriranje sistema kao i otklanjanje korisničkih i programskih grešaka. kreiranje i instalacija arhivske IBM Lotus baze s arhiviranim predmetima, kreiranje i instalacija novih IBM Lotus baza dokumenata za određene organizacione jedinice, ažuriranje kontrolnih listi u sistemu e-inspektor, implementacija novih i izmjena postojećih predložaka dokumenata u sistemu e-inspektor. nadogradnja licenci u sistemu e-inspektor, kreiranje različitih vrsta izvještaja po zahtjevu u sistemu e-inspektor, analiza potreba za nabavku informatičke opreme (prijenosna računala, personalna računala, mobilni štampači i skeneri), instalacija antivirus programa na radne stanice u koordinaciji sa Zavodom za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo, povećanje kapaciteta lokalne mreže zbog povezivanja novih korisnika u informaciono-komunikacioni sistem, automatizacija otpreme pošte, instalacija i konfiguracija nove informatičke opreme na protokolu, obavljanje poslova zastupanja u sudskim postupcima, što uključuje i pripremu zastupanja u okviru samog Sektora, te u saradnji sa drugim organizacionim jedinicama, obavljanje poslova registra novčanih kazni i prekršajne evidencije, obavljanje poslova "pisarnice", odnosno prijema, zavođenja, raspoređivanja, otpremanja pošte i arhiviranje predmeta i dokumentacije, kontinuirane aktivnosti sa Stručnom službom za zajedničke poslove Kantona Sarajevo u cilju realizacije nabavki potrošnog materijala, saradnja sa Stručnom službom za zajedničke poslove Kantona Sarajevo u cilju održavanja voznog parka kojim raspolaže Uprava, saradnja sa Stručnom službom za zajedničke poslove Kantona Sarajevo na održavanju stalnih sredstava, koordinacija aktivnosti sa JU "Studentski centar" Nedžarići na održavanju prostora u kojem je smještena Uprava, kurirski poslovi.

Program nabavki stalnih sredstava je djelimično realizovan. Naime, nabavke Kantonalna uprava za inspeksijske poslove Kantona Sarajevo su realizovane putem provedene procedure javnih nabavki nastalih u radu Kantonalne uprave za inspeksijske poslove Kantona Sarajevo u 2019. godini, a iste su provedene putem Komisije za nabavku robe, imenovane od strane Direktora Kantonalne uprave za inspeksijske poslove Kantona Sarajevo (Rješenje broj 14-01-14- 02819/19 od 18.06.2019. godine).

Komisija za javnu nabavku robe izvršila je sljedeće nabavke:

- Konkurentski zahtjev za dostavu ponuda za Nabavku i isporuku motornih vozila u Kantonalnoj upravi za inspeksijske poslove Kantona Sarajevo, na osnovu Odluke o pokretanju postupka javne nabavke broj: 14-03-11-03736/20-1 od 27.08.2020. godine.
- Konkurentski zahtjev za dostavu ponuda za Nabavku i isporuku računara i računarske opreme u Kantonalnoj upravi za inspeksijske poslove Kantona Sarajevo, na osnovu Odluke o pokretanju postupka javne nabavke broj: 14-03-11-04330/20-1 od 02.10.2020. godine.
- Konkurentski zahtjev za dostavu ponuda za Nabavku, isporuku i montažu kancelarijskog namještaja u Kantonalnoj upravi za inspeksijske poslove Kantona Sarajevo, na osnovu Odluke o pokretanju postupka javne nabavke broj: 14-03-11-04471/20-1 od 09.10.2020. godine.
- Direktni sporazum za nabavku i isporuku zaštitne opreme, na osnovu Odluke o pokretanju postupka javne nabavke broj: 14-03-11-00667/20 – 1 od 06.02.2020. godine.
- Direktni sporazum za nabavku i isporuku napitaka, na osnovu Odluke o pokretanju postupka javne nabavke broj: 14-03-11-00818/20-1 od 14.02.2020. godine.

- Direktni sporazum za nabavku i isporuku punjača za laptop, na osnovu Odluke o pokretanju postupka javne nabavke broj: 14-03-11-01809/20 – 1 od 14.02.2020. godine.
- Direktni sporazum za nabavku i isporuku zaštitne opreme i dezinfekcionog sredstva, na osnovu Odluke o pokretanju postupka javne nabavke broj: 14-03-11-01381/20-1 od 17.03.2020. godine.
- Direktni sporazum za nabavku i isporuku zaštitnih maski, na osnovu Odluke o pokretanju postupka javne nabavke broj: 14-03-11-02423/20-1 od 28.05.2020. godine.
- Direktni sporazum za nabavku i isporuku dezinfekcionog sredstva, na osnovu Odluke o pokretanju postupka javne nabavke broj: 14-03-11-02790/20-1 od 26.06.2020. godine.
- Direktni sporazum za nabavku i isporuku briseva za detekciju organske materije na površinama, tinte za označavanje mesa na klaonicama, torbi za nošenje laptop računara i mobilnih skenera, na osnovu Odluke o pokretanju postupka javne nabavke broj: 14-03-11-04295/20-1 od 28.09.2020. godine.
- Direktni sporazum za nabavku, isporuku i montažu Wifi Access Point uređaja, na osnovu Odluke o pokretanju postupka javne nabavke broj: 14-03-11-04523/20-1 od 03.11.2020. godine.
- Direktni sporazum za nabavku, isporuku i instalaciju licenci za automatiziranje kancelarijskog poslovanja, na osnovu Odluke o pokretanju postupka javne nabavke broj: 14-03-11-04524/20-1 od 14.10.2020. godine.
- Direktni sporazum za nabavku i isporuku poštanskih sandučića, na osnovu Odluke o pokretanju postupka javne nabavke broj: 14-03-11-04525/20-1 od 15.10.2020. godine.
- Direktni sporazum za ustupanje usluge konfiguracije uređaja Juniper, na osnovu Odluke o pokretanju postupka javne nabavke broj: 14-03-11-05471/20-2 od 08.12.2020. godine.
- Direktni sporazum za nabavku i isporuku personalnih računara, na osnovu Odluke o pokretanju postupka javne nabavke broj: 14-03-11-05193/20-1 od 03.11.2020. godine.
- Direktni sporazum za nabavku i isporuku dnevnih novina za 2021. kalendarsku godinu, na osnovu Odluke o pokretanju postupka javne nabavke broj: 14-03-11-05633/20-1 od 21.12.2020. godine.
- Direktni sporazum za nabavku i isporuku jednokratnih potrošnih zaštitnih maski, na osnovu Odluke o pokretanju postupka javne nabavke broj: 14-03-11-05753/20-1 od 23.12.2020. godine.
- Direktni sporazum za nabavku i isporuku dezinfekcionih sredstava, na osnovu Odluke o pokretanju postupka javne nabavke broj: 14-03-11-05492/20-1 od 10.12.2020. godine.
- Direktni sporazum za nabavku usluge štampanja knjiga djelovodnika i upisnika predmeta, na osnovu Odluke o pokretanju postupka javne nabavke broj: 14-03-11-05630/20-1 od 21.12.2020. godine.
- Direktni sporazum za nabavku i isporuku torbe za nošenje pošte, na osnovu Odluke o pokretanju postupka javne nabavke broj: 14-03-11-05330/20-1 od 02.12.2020. godine.

Od značajnijih projekata koji se realizuju u ovoj Upravi je realizacija projekta "E- Inspekcija". Pomenuti projekat podrazumijeva elektronsko vršenje i evidentiranje inspeksijskog nadzora, u smislu sačinjavanja u elektronskoj formi svih relevantnih akata, kao i štampanje i izdavanje istih na mjestu vršenja inspeksijskog nadzora.

Kantonalna uprava za inspeksijske poslove Kantona Sarajevo započela je sa zvaničnom primjenom projekta "E-Inspekcija" dana 01.01.2013. godine. U 2020. godini nastavljeno je obnavljanje informatičke opreme tako da je nabavljeno 5 komada desktop računara, 5 komada skenera i za aplikaciju Lotus Swing licence za 8 korisnika. U 2021. godini očekuje se obnavljanje drugog dijela opreme, ali to zavisi od obezbjeđivanja sredstava u Budžetu Kantona Sarajevo za 2021. godinu, što u ovom momentu još uvijek nije poznato. Međutim, učestali su problemi u implementaciji ovog projekta, prije svega zbog aplikacije Lotus Swing, koja ne daje rezultate koji su se očekivali na nivou ove Uprave. Iz tog razloga, u narednom periodu će biti potrebno zauzeti stavove oko daljnjeg funkcionisanja informacionog sistema Uprave.

Sektor za stručne i zajedničke poslove ima sistematizovanih 36 radnih mjesta, od čega je popunjeno 22 radna mjesta, pa je poslove u 2020. godini, Sektor obavljao uz stepen popunjenosti od 58,33%.

U okviru Sektora za stručne i zajedničke poslove obrazovane su dvije unutrašnje organizacione jedinice i to:

- a) Odjeljenje za ekonomske poslove, informatiku i poslove registra novčanih kazni i prekršajne evidencije;
- b) Odjeljenje za pravne poslove, poslove zastupanja i opće poslove.

Izražen je problem nedostatka državnih službenika pravne struke, kao i namještenika za IT podršku, stalna sredstva, saradnju sa građanima, za poslove pisarnice i arhive i dr.

Ovakva situacija dovodi do toga da se, dio poslova za koje radna mjesta nisu popunjena otežano obavlja, često preraspoređivanjem uposlenika, a onda dolazi do zastoja na njihovim matičnim radnim mjestima. Neki od poslova, posebno kada se radi o poslovima stručnog savjetnika za pravne poslove, u potpunosti su nepokriveni, pa se zadaci rješavaju sporadično od slučaja do slučaja bez kontinuiteta u njihovom obavljanju.

Nadalje, dio poslova koje je ova Uprava realizovala preko drugih kantonalnih službi (održavanje voznog parka i slično) se ne odvijaju planiranom dinamikom iz razloga što se od tih organizacija potencira status Uprave kao samostalne, te da bi te poslove sami trebali obavljati. S druge strane Uprava nije osposobljena za takve aktivnosti, pa bi se u narednom periodu ovo pitanje hitno trebalo razriješiti.

11. Sektor za internu kontrolu

Cilj Sektora za internu kontrolu (u daljnjem tekstu: Interna kontrola) je upozoravati na moguće nepravilnosti i neusklađenosti sa zakonskim, podzakonskim i ostalim propisima vezanim za poslovanje Kantonalne uprave za inspeksijske poslove Kantona Sarajevo (u daljnjem tekstu: Uprava).

Dakle, Interna kontrola savjetuje i predlaže odgovarajuće mjere za njihovo otklanjanje i sukladno tome dovodi do unapređenja poslovanja.

Ispitivanjem i ocjenjivanjem zakonitosti i pravilnosti poslovnih i upravljačkih aktivnosti Uprave, Interna kontrola je doprinijela poboljšanju učinkovitosti poslovnih operacija i tako povećala efikasnost i efektivnost profesionalnog djelovanja državnih službenika unutar Uprave.

Dakle, izvještaj o radu Interne kontrole u 2020. godini koncipiran je na način, da se kontinuirano vrši kontrola rada svih uposlenika Uprave, odnosno kontrola propusta u radu, utvrđivanje činjeničnog stanja, provjera i prikupljanje činjenica i dokaza, a naročito provjera provođenja inspeksijskog nadzora koji treba da osigura zakonitost, te zaštitu javnog i privatnog interesa u skladu sa propisima kojim su regulisana ova pitanja.

Ciljevi i zadaci koji su se postigli u prethodnoj godini su slijedeći:

Provjera i prikupljanje činjenica i dokaza po zahtjevu direktora Uprave, u slučajevima kada postoje indicije ili saznanja o povredi službene dužnosti od strane osoba koje nisu državni službenici, državnog službenika ili namještenika, a prije eventualnog podnošenja disciplinske prijave od strane

direktora Uprave; zaprimane su i razmatrane prijave i predstavke građana na rad uposlenika Uprave, te vršena provjera navoda istih u cilju izvještavanja i davanja preciznih informacija o utvrđenom činjeničnom stanju, kako direktoru Uprave, tako i podnosiocima predstavki; provjera blagovremenosti postupanja inspektora po podnesenim zahtjevima za vršenje inspekcijskog nadzora; provjera i prikupljanje činjenica i dokaza kod nastupanja materijalne štete u vršenju državne službe od strane osoba koje nisu državni službenici, državnih službenika i namještenika, te izvještava direktora Uprave o visini učinjene štete i okolnostima pod kojima je šteta učinjena; praćene su pravilnosti korištenja službenih vozila, te pravilnosti izvještavanja sa službenih putovanja i realizacija naloga za službenih putovanja; praćeno je poštivanje radnog vremena od strane uposlenika Uprave; praćeno je postupanje po propisima iz kancelarijskog poslovanja; ostvarena je redovna saradnja sa Uredom za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom Vlade Kantona Sarajevo, u smisli pripreme dokumenta i provođenja aktivnosti za borbu protiv korupcije u Upravi (kontinuiran i blagovremen rad na razvijanju kapaciteta unutar Uprave, a u svrhu izvršavanja planova djelovanja protiv korupcije sa precizno pravno uređenim djelokrugom i ovlastima); ostvarena je saradnja sa Agencijom za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije u cilju provedbe Strategije za borbu protiv korupcije 2015-2019, a u pripremi su i novi strateški ciljevi odnosno kontrolni mehanizmi za izradu Strategije 2015-2025. godine, kao i Akcionog plana za sprovođenje iste.

Formirana je radna grupa za izradu Strategije za borbu protiv korupcije i postavljeni su prioritetni kontrolni mehanizmi iz Plana integriteta u smislu provođenja elemenata, zadataka i aktivnosti kako bi se sprovele mjere za smanjenje mogućnosti za nastanak koruptivnih pojava.

Interna kontrola redovno vrši provjere poštivanja kriznog plana pripravnosti i odgovora na pojavu koronavirusa unutar KUIP-a, odnosno kontroliše pridržavanje higijensko-epidemioloških mjera, pomaže nabavci opreme neophodne za rad u inspekciji (maske, rukavice itd) te prati stanje zaraženosti.

U Sektoru za internu kontrolu, su trenutno četiri izvršioca, i to pomoćnik direktora i tri stručna savjetnika za internu kontrolu.

- Ciljevi koji su planirani Programom rada za 2020. godinu za Internu kontrolu su u cijelosti realizovani kada su u pitanju aktivnosti vezane za zaprimanje i razmatranje pisanih predstavki u vidu žalbe na rad inspektora određenog inspektorata Uprave.
- S tim u vezi, Interna kontrola je na osnovu tačno utvrđenog činjeničnog stanja informisala podnosioca predstavke o poduzetim mjerama i provedenom postupku interne kontrole, informisala direktora Uprave o postupanju ili nepostupanju inspektora u skladu sa zakonskim ovlaštenjima, te u slučaju saznanja o postojanju lakše ili teže povrede službene dužnosti, upućivala inicijative za pokretanje disciplinskog postupka u svrhu utvrđivanja disciplinske odgovornosti.
- Uspješno su provedene i kontrole korištenja službenih vozila, poštivanje radnog vremena od strane uposlenika Uprave, postupanje po propisima iz kancelarijskog poslovanja i praćenje ažurnosti vođenja evidencije inspekcijskih nadzora.
- Što se tiče saradnje sa Uredom za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom Vlade Kantona Sarajevo, u smisli pripreme dokumenta i provođenja aktivnosti za borbu protiv korupcije u Upravi, planirane aktivnosti za 2020. godinu su realizovane i izmjenjen je prvobitni Plan integriteta Uprave na način da su ažurirani zakonski i podzakonski okviri, organigram, katalozi radnih mjesta i mjere potrebne za smanjenje mogućnosti nastanka koruptivnih pojava u Upravi.
- U izvještajnom periodu, Planom rada za 2020. godinu planirane su aktivnosti, po pojedinim kvartalima i pojedinim segmentima koji sadrže određeni broj internih kontrola koji su se u određenim vremenskim periodima (kvartalima) planirali izvršiti.

Treba napomenuti da broj izvršenih internih kontrola direktno ovisi od broja zaprimljenih predmeta odnosno žalbi i predstavki građana na rad državnih službenika i namještenika Uprave, kao i od pokrenutih kontrola od strane službenika Interne kontrole.

S tim u vezi, u 2020. godini, ukupno je otvoreno 210 predmeta koji su prikazani tabelarno i razdvojeni po načinu rješavanja, kvartalno, dok su posebno dodane interne kontrole u smislu praćenja uposlenika Uprave radi provjere poštivanja pravila unutar iste.

II-1. TABELARNI PRIKAZ IZVRŠENIH INTERNIH KONTROLA PO KVARTALIMA ZA PERIOD 01.01-31.12.2020. GODINE

<i>Poslovi</i>		I	II	III	IV	Ukupno
1	Zaprimanje i razmatranje prijave i predstavki građana i drugih institucija na rad uposlenika Uprave, naročito inspektora, te provjera navoda istih i izvještavanje direktora Uprave i podnosioca predstavke o utvrđenom činjeničnom stanju	16	25	32	40	113
2.	Provjera i prikupljanje činjenica i dokaza, po zahtjevu direktora Uprave, u slučajevima kada postoje indicije ili saznanja o povredi službene dužnosti od strane osoba koje nisu državni službenici, državnog službenika ili namještenika, a prije eventualnog podnošenja disciplinske prijave od strane direktora Uprave. Davanje prijedloga Interne kontrole za pokretanje disciplinskog postupka u slučaju povrede službene dužnosti.				2	2
3.	Rješavanje povrede službene dužnosti putem medijacije				0	0
4.	Izdavanje Upozorenja državnim službenicima i namještenicima u slučaju nepoštivanja internih akata, odnosno naredbi i uputa izdatih od strane direktora Uprave		1	1	1	3
5.	Praćenje pravilnosti korištenja službenih vozila, te kontrola pravilnosti izvještavanja sa službenih putovanja i realizacija naloga za službena putovanja	2	2	2	3	9
6.	Praćenje ažurnosti vođenja evidencija o izvršenom inspeksijskom nadzoru, kontrola poštivanja rokova i radnog vremena	30	12	5	18	65

7. 1. 20 21	Saradnja sa Uredom za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom Vlade Kantona Sarajevo, te priprema dokumenta kao i provođenje strategije za borbu protiv korupcije u Upravi	1	1		2	4
1	Ostali predmeti i akti	6	4	1	3	14
UKUPNO		55	45	41	69	210

Interna kontrola Uprave u cilju obezbjeđenja zakonitog i efikasnog izvršenja kontinuiranih zadataka će i dalje, u skladu sa svojim ovlaštenjima, kontrolisati rad svih zaposlenih u Upravi, kako slijedi:

-zaprimati prijave i predstavke građana na rad uposlenika Uprave, posebno inspektora, te utvrđivanje činjeničnog stanja i blagovremenosti postupanja inspektora po podnesenim zahtjevima za vršenje inspekcijskog nadzora; provjeravati i prikupljati činjenice i dokaze, ukoliko su postojale indicije ili saznanja o povredi službenih dužnosti; blagovremeno i zakonito provjeravati postupanja inspektora po podnesenim zahtjevima za vršenje inspekcijskog nadzora; vršiti kontrolu poštivanja radnog vremena; provoditi mjere i aktivnosti iz Plana Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo za borbu protiv korupcije, kao i Plana integriteta.

Predmeti će se rješavati po principu uzimanja izjava postupajućih inspektora kao i glavnih inspektora, te izuzimanje kompletne dokumentacije (ukoliko je postojala potreba za istim), zbog uvida u činjenično stanje, eventualne zloupotrebe službene dužnosti i položaja kao i postupanje odnosno nepostupanje prema zakonskim odredbama. Na svaku predstavku uredno i blagovremeno je dostavljen odgovor podnosiocu predstavke, te obavijest Inspektoratu o poduzetim aktivnostima Interne kontrole.

Za svako postupanje zaposlenih u Upravi, suprotno zakonskim odredbama, predložene su mjere, odnosno mišljenje Interne kontrole upućeno direktoru Uprave na daljnje postupanje, kao i obavijest upućena neposredno nadređenom i državnom službeniku odnosno namješteniku, na kojeg se mjera odnosi.

U proteklom periodu pojačana je saradnja sa Uredom za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom Vlade Kantona Sarajevo, na način da je blagovremeno postupano po zahtjevima navedene institucije u smislu detaljno upućenih informacija o tačno utvrđenom činjeničnom stanju i poduzetim mjerama od strane Interne kontrole. Ostvarena je saradnja sa Ministarstvom pravde i uprave Kantona Sarajevo, kako po pitanju predstavki koje se odnose na upravni inspektorat, tako i po pitanju mišljenja na prijedlog izmjene i dopune Zakona o inspekcijama Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 2/17). Pojačana je saradnja sa Agencijom za prevenciju korupcije i koordinacije borbe protiv korupcije Bosne i Hercegovine u cilju provedbe Strategije za borbu protiv korupcije 2015-2019 i Akcionog plana za borbu protiv korupcije I planiranja novog strateškog plana za period 2015-2025.godine.

VIII - Pregled unutrašnje organizacije, kadrovske i materijalne osposobljenosti

Unutrašnja organizacija Uprave uređena je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo broj: 14-01-34-03606/16 na koji je Vlada Kantona Sarajevo dala saglasnost Odlukom broj: 02-05-36380-24/16 od 19.01.2017. godine i Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Kantonalne uprave za

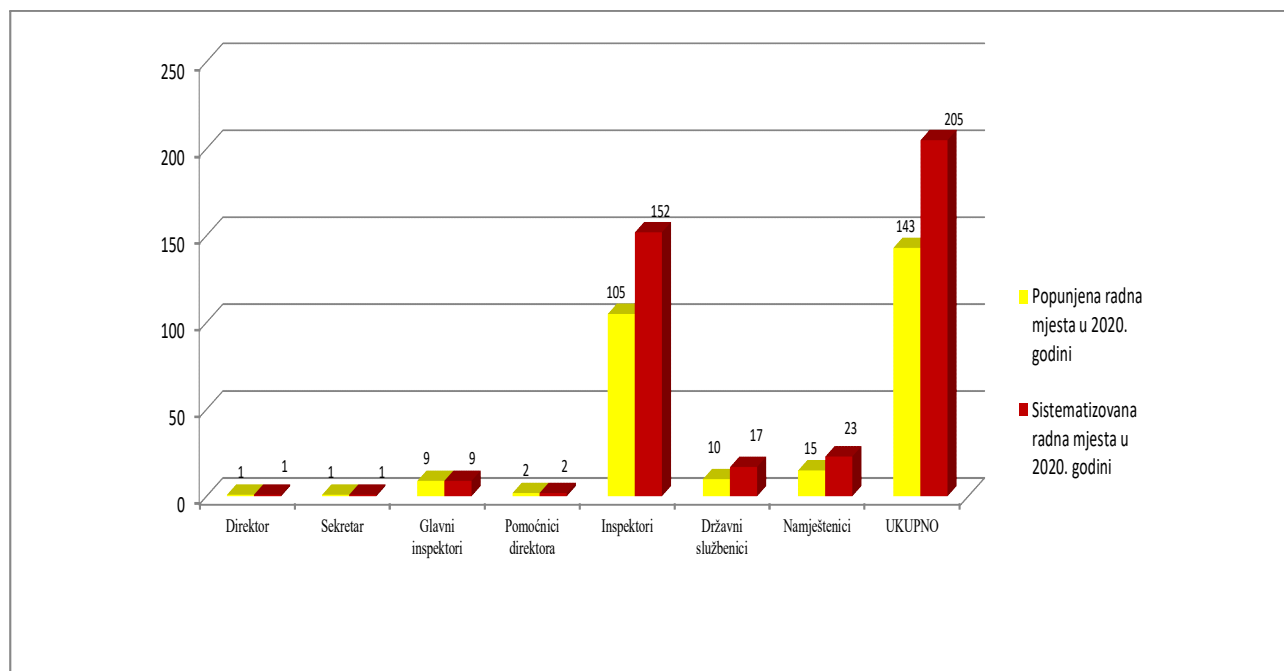
inspekcijske poslove Kantona Sarajevo broj: 14-01-34-01888/17 od 25.04.2017. godine na koji je Vlada Kantona Sarajevo dala saglasnost Odlukom broj: 02-05-17117-37/17 od 28.04.2017.godine, Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo broj: 14-01-34-03663/19 od 01.08.2019. godine i Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo broj: 14-01-02-03133/20 od 22.7.2020. godine na koji je Vlada Kantona Sarajevo dala saglasnost Odlukom broj: 02-04-32127-19/20 od 24.08.2020. godine.

Sistematizacija radnih mjesta Uprave obuhvata ukupno 205 radnih mjesta, od kojih je jedan direktor, jedan sekretar, devet glavnih inspektora, dva pomoćnika direktora, 152 inspektora, 17 državnih službenika i 23 namještenika.

Popunjenost na dan 31.12.2020. godine je 143 uposlenika ili 69,76 % .

Od ukupno sistematizovana 152 inspektora, popunjeno je sa 105 inspektora, sistematizovano 17 državnih službenika popunjeno 10, sistematizovana 23 namještenika popunjeno 15.

Grafikon: Upporedni pregled popunjenih i sistematizovanih radnih mjesta u 2020. godini

IX - Način ostvarivanja saradnje sa federalnim organima, drugim kantonima, općinama, Gradom

U izvještajnom periodu naglašena je saradnja sa Federalnom upravom za inspekcijske poslove. Saradnja se ogleda u redovnom dostavljanju izvještaja o radu koji se odnose na inspekcijske nadzore izvršene po ovlaštenju direktora Federalne uprave za inspekcijske poslove.

Pored navedenog, inspektori rada i tržišno-turistički inspektori po zahtjevu Federalne upravne za inspekcijske poslove redovno se uključuju u pojačane inspekcijske koji se po zaključku Vlade Federacije Bosne i Hercegovine provode redovno jednom godišnje na području Kantona Sarajevo.

Saradnja sa drugim organima

Odnosi kantonalnih organa uprave i općinskih i gradskih organa uprava zasnivaju se na obavezama koje svaki od tih organa ima u odnosu na izvršavanje kantonalnih zakona i kantonalnih propisa. Saradnja sa ovim organima ostvarena je najčešće kod dostavljanje izvještaja, informacija o primjeni propisa kao i pružanja pomoći u dijelu koji se odnosi na primjenu kantonalnih propisa.

Posebno ističemo dobru saradnju sa MUP-om Kantona Sarajevo. Saradnja sa ovim organom ogleda se u zajedničkom radu inspektora sa policijskim službenicima PU Kantona Sarajevo i postupanje inspektora po službenim zabilješkama policajaca.

Kontrole u saradnji sa pripadnicima PU odvijale su se na osnovu unaprijed sačinjenog akcionog plana, a često se postupalo i po hitnom postupku. U saradnji sa policijskim službenicima vršene su i pojačane kontrole bespravne prodaje na javnim površinama (u dvije smjene), kontrole ugostiteljskih objekata u noćnim satima.

Uspješna saradnja ostvarena je i sa Direkcijom za robne rezerve Kantona Sarajevo. Naime, prilikom izricanja zaštitne mjere (oduzimanje robe koja je predmet prekršaja) i uskladištenje i čuvanje iste moramo istaći da smo od samog početka rada Uprave naišli na podršku Direkcije za robne rezerve Kantona Sarajevo.

Pored gore navedenih subjekata sa kojima je ostvarena saradnja intenzivnija u odnosu na druge, a sve zbog djelokruga rada ovog organa, moramo istaći da smo u svom radu naišli na puno razumijevanje i podršku i drugih organa svih nivoa vlasti.

X - Prijedlog mjera

Prijedlog mjera povezan je sa problemima i poteškoćama uočenim prilikom vršenja inspekcijskih nadzora u periodu od 01.01. do 31.12.2020. godine.

S tim u vezi predložene su mjere i aktivnosti na rješavanju uočenih problema, od kojih su neki u direktnoj nadležnosti ove Uprave, a neke probleme kandidujemo nadležnim institucijama izvršne i zakonodavne vlasti, bez čijeg rješavanja po hitnom postupku inspekcije koje djeluju unutar ove Uprave neće imati ambijent i okruženje za efikasan i efektivan rad i ne mogu se postići željeni efekti u suzbijanju negativnih pojava na području za koje je nadležna Kantonalna uprava za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo.

Mjere koje su u direktnoj nadležnosti ovog organa su:

- organizovanje stručne -tematske edukacije uposlenika -

Navedeno ima za cilj usavršavanje državnih službenika za obavljanje poslova radnog mjesta na koji su raspoređeni kao i poslova koje obavljaju kroz rad komisija formiranih od strane direktora Uprave, Vlade Kantona Sarajevo ili resornih ministarstava iz određene upravne oblasti.

Obzirom da je ovaj organ kao samostalni organ državne službe u toku 2019.godine preuzeo poslove koji se odnose na provođenje postupka javnih nabavki tri državna službenika koji su članovi komisije za javne nabavke, su educirana u oblasti javnih nabavki na način što su prisustvovali seminarima iz navedene oblasti. Edukacija će se nastaviti i u narednom periodu.

- stručna obuka inspektora i drugih uposlenika u segmentu primjene zakonskih propisa-

Članom 40. Zakonom o inspekcijama Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 2/17) propisano je da je inspektor obavezan da se neprestano stručno obrazuje i usavršava za obavljanje poslova inspeksijskog nadzora u trajanju od najmanje 40 sati godišnje iz propisa koji se odnose na oblast inspeksijskog, upravnog i prekršajnog postupka. Shodno naprijed navedenoj zakonskoj odredbi stručna obuka će se vršiti u saradnji sa Agencijom za državnu službu Federacije Bosne i Hercegovine, a po potrebi i sa drugim stručnim institucijama.

Inspektorat veterinarske inspekcije će na osnovu plana obuka na godišnjem nivou osigurati kvartalno obučavanje na ciljane tematske cjeline prema potrebi inspekcije (revizija HACCP sistema u objektima za proizvodnju hrane, kontrola i suzbijanje zaraznih bolesti pčela, papkara i pasa u držanju i uzgoju, ocjena zdravstvene ispravnosti sirovina i proizvoda, službeno uzorkovanje hrane sirovina i proizvoda životinjskog porijekla u svim fazama proizvodnje i prerade te u dijelu vođenja postupaka prisilnog izvršenja upravnih mjera, postupaka oduzimanja i/ili uništavanja predmeta prekršaja i sl.)

Za kvalitetan rad sanitarnih inspektora i inspektora za hranu potrebana je kontinuirana edukacija, posebno kada se radi o kontroli subjekata u poslovanju s hranom (SPH), uzimajući u obzir komplikovane propise koji su preuzeti iz EU, nove tehnologije koje SPH uvode u svoje pogone i odgovornost inspeksijskih organa koji na osnovu brojnih parametara treba brzo da donosu pravilne odluke. Organizovanjem stručnih tematskih edukacija, internog i eksternog karaktera, potrebno je izvršiti unaprijeđenje inspeksijskog nadzora kao poslovnog procesa, kroz procesno orijentisani reinžinjerin, a sprovođenjem kontinuiranih aktivnosti potrebnih, kako za unifikaciju organizacionih struktura, tako i za standardizaciju naziva procesa i ujednačavanja najbolje inspeksijske prakse, povećati efikasnost vršenja inspeksijskog nadzora, odnosno unaprijediti poslovanje inspeksijskih službi.

- osigurati mjesta, objekte za izolaciju životinja-

U cilju potpunog provođenja izrečenih zaštitnih mjera od strane veterinarske i poljoprivredne inspekcije potrebno je osigurati mjesta za izolaciju životinja kod oduzimanja prilikom kontrole držanja, kretanja, prijevoza i/ili smještaja životinja nepoznatog ili sumnjivog porijekla, kao i klanje životinja u slučaju iskorištavanja (kroz ugovorni odnos sa objektima za smještaj i držanje životinja, kao i objektima za klanje koji ispunjavaju potrebe uslove)

- automatizacija otpreme pošte preko Lotus aplikacije, nabavka softvera -

Obzirom da Uprava trenutno ima nedovoljan broj namještenika koji u logističkom dijelu prate rad inspektora, ovakvim načinom otpreme pošte postigla bi se efikasnost i ekonomičnost u postupanju. Razlog zašto se do sada nije pristupilo ovom načinu rada je činjenica da se kao prethodno pitanje treba riješiti pitanje nabavke softvera.

Trenutni kapacitet kojim raspolaže ovaj organ u softverskom domenu nije dovoljan odnosno dešava se da zbog preopterećenosti dolazi do "pada sistema" ili je sam sistem usporan, što otežava i usporava rad uposlenika ovog organa. Iz tog razloga je neophodno izvršiti nabavku softvera te izvršiti edukaciju novih uposlenika u LOTUS aplikaciji.

Nabavkom novog softvera stvorile bi se informatičke pretpostavke za uspostavu baze podataka, i praćenje informatičkih trendova kao i unaprijeđenje sistema rada modernom informatičkom tehnologijom, sa krajnjim ciljem povećanja efikasnosti rada inspeksijske službe, uvezanosti kako samih inspektora, tako i drugih institucija neophodnih za uvid u rad konkretnog subjekta nadzora.

- povećati broj izvršilaca na pojedinim radnim mjestima inspektora-

Cijeneći situaciju u kojoj se našao Kanton Sarajevo zbog pandemije koronavirusa i činjenicu da je došlo do drastičnog smanjenja priliva novčanih sredstva, ovdje moramo istaći potrebu za popunom radnih mjesta koja je prisutna u gotovo svim inspektoratima, međutim ista je posebno izražena u Inspektoratu urbanističko-građevinske, ekološke, komunalne i stambene inspekcije i Inspektoratu sanitarne, zdravstvene i farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu i to na slijedećim pozicijama: kantonalni inspektor u stambenoj oblasti, kantonalni inspektor zaštite okoliša, kantonalni sanitarni inspektor i kantonalni zdravstveni inspektor.

Stvarne potrebe za popunom upražnjenih radnih mjesta su mnogo veće od iskazanih, ali cijeneći finansijsku situaciju nedostajući broj inspektora u drugim inspekcijama pokušat ćemo prevazići u narednom periodu uz dodatno zalaganje.

- podnošenje inicijative za izmjenu zakonskih propisa -

Bez decidno regulisane pravne regulative i ispravnog pozicioniranja uloge nadzornih organa, odnosno inspeksijskih službi unutar institucije sistema ne može se stvoriti polazna platforma za efektivnu i efikasnu javnu upravu i javni sektor.

Ključni i najveći problem svake društvene zajednice od koga ponajviše zavisi uređenje jedne pravne države, predstavlja zakonska regulativa.

U okviru izmjena i dopuna važećih propisa bilo bi poželjno da se u svim materijalnim propisima predvidi da inspeksijski nadzor nad provođenjem odredbi koje regulišu uslove za obavljanje djelatnosti, odnosno obavezu registracije kod nadležnog suda ili pribavljanje odobrenja za rad, kao i ispunjavanje minimalno-tehničkih uslova, vrši inspekcija iz bilo koje upravne oblasti, čime bi se stvorile pretpostavke da svaki inspektor bez obzira o kojoj upravnoj oblasti se radi, može izreći i zabranu obavljanja djelatnosti, ukoliko se utvrdi da određeni subjekt nadzora posluje bez registracije, odnosno bez odobrenja nadležnog organa ili ispunjavanja minimalno tehničkih uslova uz obligatornu mjeru osiguranja izvršenja ove vrste upravne mjere putem pečaćenja objekta. Trenutno je navedeno u nadležnosti tržišne inspekcije, međutim cijeneći broj inspektora u ovoj inspekciji kao i njihovu nadležnost propisanu drugim zakonima nad kojima nadzoruju, smatramo da isti nisu u mogućnosti posvetiti posebnu pažnju ovom pitanju.

Ono što je prisutno i što otežava rad pojedinih inspektora su trenutni važeći propisi. Naime, istim nije precizno definisana nadležnost kantonalnih inspektora u odnosu na općinske i gradske inspekcije odnosno nije precizno definisano pitanje nadzora između inspekcije i ministarstva. Navedeno je posebno naglašeno u stambenoj i komunalnoj oblasti, iz tog razloga, u narednom periodu nakon što se još sagleda nedorečenost, nejasnost i nepreciznost pojedinih zakonskih normi namjeravamo pokrenuti inicijativu za izmjenu i dopunu zakona koji su doneseni na kantonalnom nivou.

Kada je riječ o kantonalnim zakonima, imajući u vidu stalno prisutan problem krađe šuma i bespravnog zauzimanja šumskog zemljišta, kao i gospodarenja šumama od strane Kantonalnog javnog preduzeća za gospodarenje državnim šumama "Sarajevo-šume" doo Sarajevo, neophodno bi bilo ojačati i popuniti lugarsku službu i propisati mjere kojima bi se ta služba učinila odgovornom za obavljanje poslova čuvanja šuma na Kantonu Sarajevo, obzirom da su čuvari šuma prema Zakonu o šumama Kantona Sarajevo "lica sa posebnim ovlaštenjima".

U geološkoj oblasti koju regulišu Zakon o geološkim istraživanjima Kantona Sarajevo oblasti

(„Službene novine Kantona Sarajevo”, broj 41/12) već je pokretana pisana inicijativa za izmjenu zakona, međutim po istoj nikada nije postupljeno. Smatramo neophodnim i bitnim donošenje Zakona o klizištima u Kantonu Sarajevu, koji je obzirom na dosadašnja iskustva sa terena itekako potreban.

Radi lakše primjene Zakona o rudarstvu Kantona Sarajevo, („Službene novine Kantona Sarajevo”, broj: 29/12), upućen je zahtjev Ministarstvu privrede Kantona Sarajevo, broj 14-01-02-01631/13-07/01-001 od 28.05.2013. godine, za ispravljanje grešaka i propusta uglavnom tehničke prirode, sa predlogom za donošenje "Zakona o izmjenama i dopunama zakona o rudarstvu Kantona Sarajevo, ali to nažalost nije uvaženo, iako se svake godine iznosi isti problem.

Pored navedenog ističemo da je donošenju odnosno izmjeni zakonske regulative na federalnom nivou neophodno pristupiti i u drugim segmentima. Oblast koja ima uzuzetno značajnu ulogu u društvu, a koja nije adekvatno regulisana svakako je sigurnost i zdravlje radnika.

- intenzivirati saradnju sa drugim organima na kantonalnom nivou -

Posebno je potrebno intenzivirati saradnju u oblasti socijalne zaštite i to sa nadležnim službama socijalne zaštite i drugim subjektima (mjesne zajednice, općina i sl) a sve sa ciljem ostvarivanja socijalne pomoći i prava na što kvalitetniji i sigurniji način.

Saradnju je potrebno intenzivirati i sa Ministarstvom za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo u dijelu koji se tiče primjene zakona iz ove oblasti, i inicirati donošenje propisa koji će regulisati rad predškolskih ustanova u privatnom vlasništvu.

Obzirom da se radi o problemu koji je prisutan već duži vremenski period a odnosi se na tzv, “igraonice” koje pružaju usluge cjelodnevnog boravka djece, smatramo da se navedeno može spriječiti ili ublažiti samo donošenjem jasnih i preciznih propisa kojima će se navedeno pitanje urediti. Inspekcijski nadzori na navedene okolnosti su vršeni u proteklom periodu, ali zbog nedostatka precizne zakonske regulative problem je i dalje prisutan tako da se dječiji vrtići u kojima djeca borave cjelodnovno, otvaraju bez prethodno pribavljene dokumentacije, u kućama koje su privatno vlasništvo gdje inspektor ne može ući da izvrši inspekcijski nadzor jer nema istaknuta firma i sl.

Ujedno ističemo da je prilikom donošenja propisa neophodno konsultovati inspekciju jer dosadašnja praksa je pokazala da se donesu zakoni ili podzakonski propisi kojima se propisuje nadležnost inspektora, a ista je neusklađena sa materijalnim propisima. Prilikom donošenja propisa u svim slučajevima kada je to bilo moguće, ovaj organ je učestvovao u javnoj raspravi, dostavio niz primjedbi i sugestija međutim iste od strane predlagača zakona ili podzakonskih propisa nisu prihvaćene. Aktivnim učešćem inspekcijskih službi u donošenju propisa stvorile bi se pretpostavke za lakšu i jednostavniju primjenu u praksi.

Broj: 14-01-30-00002/21

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina

**CANTON SARAJEVO
ASSEMBLY**

Na osnovu člana 117. a i vezi člana 120. stav 2. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 41/12 – Drugi novi prečišćeni tekst, 15/13, 47/13, 47/15 i 48/16), Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj dana _____ 2021. godine, povodom razmatranja Izvještaja o radu Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo za 2020. godinu, donijela je slijedeći

- PRIJEDLOG -

ZAKLJUČAK

Usvaja se Izvještaj o radu Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo za 2020. godinu.

Broj: _____
Sarajevo: _____

**PREDSJEDAVAJUĆI
SKUPŠTINE KANTONA SARAJEVO**

Elvedin Okerić